JOHN BURDETT

Bankoko šmėklos

baltos lankos

JOHN BURDETT

Bankoko šmėklos

Iš anglų kalbos vertė Ina Rosenaitė

baltos lankos

UDK 821.111-31
Bu299

Versta iš:
John Burdett, *Bangkok Haunts*,
Corgi, 2008

Redaktorė
Dalia Kižlienė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Eglė Jurkūnaitė

ISSN 2029-2597
ISBN 978-9955-23-671-9

Skiriu Nit

Tu užbūrei mane, aš apkerėtas
Ir man taip sunku išeit

– Bob Dylan „Šiąnakt būsiu čia su tavimi" (*Tonight I'll Be Staying Here with You*)

Pro šalį praėjo Amžinybė sutenerio povyza.
Čiauškesys nutilo.

– Jean Genet „Gėlių Dievo Motina"*

Ta kibi žmogaus sąmonė labai gili ir subtili;
Jos galimybės tarsi srauni upė.
Neišmanėliams to neaiškinu,
Nes bijau, kad pamanys, jog kalbama apie juos pačius.

– Gautama Buda „Sandhinirmočana Sutra"

* Iš prancūzų kalbos vertė Dainius Gintalas.

TOBULAS PRODUKTAS

1

Nedaug nusikaltimų verčia baimintis dėl žmonių padermės evoliucijos. Dabar kaip tik tokį stebiu.

Su gera savo drauge FTB agente Kimberle Džouns sėdžiu užtemdytame Aštuntojo rajono policijos nuovados kambaryje; aukštai ant sienos, kad nepasiektų kokie piktadariai, kabo keturiasdešimt dviejų colių skystųjų kristalų „Toshiba" monitorius.

Vaizdas, kurį žiūrime su FTB, nufilmuotas dviem profesionaliomis kameromis, perteikiančiomis vientisą panoraminį vaizdą su pritraukimais, iš įvairių kampų ir panašiai, – man sakė, kad filmuota mažiausiai dviejų operatorių. Spalvos puikios, tuos subtilius jų atspalvius užtikrina nežinau kiek milijonų pikselių; mudu žiūrime aukščiausios, mūsų protėviams nepažįstamos, civilizacijos produktą. Tačiau filmo pabaigoje kietoji Kimberlė vis dėlto prapliumpa ašaromis, kaip, tiesą sakant, ir vyliausi. Ji atsisuka į mane išplėtusi akis.

– Pasakyk, kad tai netikra.

– Yra kūnas, – atsakau.

– O Dieve, – taria Kimberlė. – Švenčiausiasis Jėzau, mačiau ir kruvinesnių dalykų, bet tokio demoniškumo dar ne. Maniau, kad jau esu mačiusi viską, – ji atsistoja. – Man trūksta oro.

Pagalvoju: *Bankoke?* Tačiau nusivedu ją keliais koridoriais, paskui į priimamąjį, kur perpus už ją mažesni rudaodžiai vyrai ir moterys laukia, kol koks faras išklausys jų buitinius nusiskundimus. Nepasakytum, kad atmosfera smagi, tačiau ji žmogiška. Kimberlė, kaip ekstravertė amerikietė, visai nesigėdija nosine šluostytis paraudusių akių prieš žiūrovus, o šie, savaime suprantama, mano, kad aš ką tik suėmiau šitą *farangę* dėl kokio nedidelio kiekio narkotikų – turbūt kanapių. Ji, kaip ir aš, nevalingai nužiūri visas plastikinėse kėdėse sėdinčias merginas. Yra trys, visos prostitutės (taip nesirengia jokia save gerbianti tajė). Dėmesys jas siutina, jos piktai spokso į mus nenuleisdamos akių. Manau, kad Kimberlė mielai jas apkabintų iš dėkingumo, kad jos vis dar gyvos. Išsivedu ją į gatvę: ne visai tai, ką įsivaizduoji, išgirdęs žodžius „šviežias oras", bet ji vis vien giliai įkvepia.

– Viešpatie, Sončajau. Koks pasaulis. Kokius monstrus mes kuriame?

Mums su Kimberle pavyko pasiekti tai, kas nedažnai pasitaiko: intymų, bet be sekso ryšį tarp bendraamžių vyro ir moters, traukiančių vienas kitą, tačiau dėl bet kokios analizės ribas peržengiančių priežasčių nusprendusių nieko ta linkme nedaryti. Ir vis dėlto aš nustebau, kai vos sulaukusi mano paklaikusio skambučio ji paprasčiausiai sėdo į lėktuvą. Nė nenumaniau, kad dabar jos specializacija *snufo* filmai; taip pat nesusivokiau, kad tarptautinėje teisėtvarkoje jie yra pagrindinė šio mėnesio tema. Šiaip ar taip, puiku, kai pašonėje turi aukščiausios klasės profę su naujausiomis technologijomis. Ji ne tokia intuityvi kaip aš, tačiau jos protas aštrus kaip peilis. Tik kaipgi man su ja elgtis – kaip su vyru ar kaip su moterimi? Ar ten, iš kur ji atvykusi, esama kokių nors taisyklių? Draugiškai apkabinu ją ir spusteliu ranką, tai, regis, kaip ir viską pasako.

– Puiku, kad tu čia, Kimberle, – sakau. – Dar kartą ačiū, kad atvažiavai.

Ji nusišypso su ta nekaltybe, kuri kartais seka po emocinės katastrofos.

– Atsiprašau, kad elgiuosi kaip mergaitė.

– Kai žiūrėjau pirmą kartą, ir aš buvau kaip mergaitė.

Ji nenustemba, linkteli.

– O iš kur jį gavai, paėmėt per kokį reidą?

Papurtau galvą.

– Ne, man jį atsiuntė anonimiškai, į namus.

Jos žvilgsnis rodo, jog supranta: čia jau esama asmeniškumo.

– O kūnas – kur jį radote? Nusikaltimo vietoje?

– Ne. Jis buvo atvežtas atgal į jos butą ir tvarkingai padėtas ant lovos. Tyrėjai sako, kad ji tikrai nužudyta kažkur kitur.

Dabar prasimuša amerikietiškas heroizmas.

– Mes juos sučiupsime, Sončajau. Tik sakyk, ko tau reikia, ir aš rasiu, kaip tai suorganizuoti.

– Nežadėk, – atsakau. – Čia tau ne Irakas.

Ji susiraukia. Matyt, daugeliui amerikiečių nusibodo girdėti tokius pasišaipymus.

– Taip, bet tas filmas tam tikro stiliaus, jaučiasi profesionalumas, o jei tas alfa patinas ne iš Šiaurės Amerikos, grąžinu atgal pažymėjimą.

– Holivudo produkcija?

– Tiesą sakant, tokių dalykų pirmiausia pradėčiau ieškoti JAV. Ypač Kalifornijoje, bet ne Holivude. Gal San Fernando slėnyje, su tarptautiniais ryšiais. Tai gali sietis su tuo, kuo užsiiminėju namie.

– O ko tu ieškotum? Jis buvo su juoda latekso kauke.

– Skylės akims gana didelės – šviesa turėjo patekti. Visuose šitos šalies pasienio punktuose yra izometrinės kameros. Padaryk man to DVD kopiją – įtrauksiu į tyrimą mūsų kompiuterininkus. Jei jiems pavyktų rasti gerą jo akių kadrą ir padidinti, būtų ne prasčiau už pirštų atspaudus. Net geriau. Ar leisi man pamatyti kūną?

– Jei tik nori. Tačiau kaip smarkiai nori į tai gilintis?

– Klausyk, žinau nedaug, bet Čanija man sakė, kad tu labai nusiminęs. O tai jaudina ir mane. Jei tik galiu padėti, tai noriu taip ir padaryti.

– Čanija tau išsipasakojo?

– Ji myli tave. Ir leido man suprasti, kad tau reikia trupučio moralinės paramos iš kolegės profesionalės. Pasakiau – gerai, jei tik jis mane prisileis, padarysiu, ką galiu.

FTB nė nenumano, kiek mano akyse užsidirbo taškų dėl to, kad su nėščia buvusia trečiojo pasaulio prostitute elgiasi kaip su drauge ir sau lygia. Šiuose kraštuose nuo tokio heroizmo atkąra žandikauliai. Žinoma, Čanija ją irgi labai myli, o kai tajė myli, ji netyli.

Pravažiuoja *tuktukas*, spjaudydamas nuodingus dūmus iš savo dvitakčio variklio. Kadaise jie buvo Tailando simbolis: trys ratai, metalinis stogas ant vertikalių atramų ir linksmas, besišypsantis vairuotojas. Dabar tai – turistinė vilionė, skirta vis mažėjančiam būriui turistų. Kol kas naujasis tūkstantmetis nieko naujo neatnešė; vietoj to mus kankina tam tikra nuojauta, kad sugrįžimas prie senosios skurdo naštos ir bus mums tekusi globalizmo dalis. Kimberlė šito dar nepastebėjo – čia ji dar tik dvi dienas, ir jau visiškai užvaldyta darbo. Nepastebi ne tik *tuktuko*, bet ir jo skleidžiamos smarvės.

– Neduodu saviškiams kopijuoti to įrašo, – sakau. Ji pažvelgia į mane. – Tokie dalykai gaminami labai mažu tiražu, parduodami specializuotai tarptautinei rinkai. – Ji vis dar nenuleidžia nuo manęs akių. Jaučiu kaip kaklu ima kilti karštis, raudonis išmuša veidą. – Čia skurdi šalis. – Ji vis dar neatitraukia akių: man reikia kažkaip išsisukti. – Jie parduos jį.

Ji nusuka akis, kad nepamatyčiau paniekos. Po kelių sekundžių žvaliai sako:

– Viskas gerai. O kaip ruošiesi jį nusikopijuoti?

– Nesiruošiu. Deduosi į kišenę. O tu, nuėjusi į „Grand Britannia“ viešbučio verslo centrą, galėsi jį išsiųsti tiesiai iš disko.

Ji palaukia priimamajame, kol nueinu pasiimti disko – 5,7 megabaitų gryniausio pragaro. Išėjusi į gatvę ji stabteli ir įsispokso į jauną dvidešimtmetį vienuolį. Jis aukštas, jo esybėje esama egzotiškos elegancijos, nesuderinamos su interneto kavine, kur jis ruošiasi užeiti.

– Sangha nepritaria naudojimuisi internetu, ypač viešose vietose, tačiau tai nedidelis nusižengimas. Vienuoliai dažnai juo naudojasi, naršo budistinius tinklalapius, – paaiškinu nudžiugęs, kad galiu pasikalbėti apie ką nors lengvesnio nei *snufo* filmai.

– Ar jis dažnai čia būna? Kažkaip man šita vieta nepanaši į tokią, kur vienuoliams patiktų lankytis, – Kimberlei irgi norisi lengvo pokalbio.

– Vakar jį mačiau pirmą kartą. Nežinau, kokiam vatui jis priklauso.

2

Požeminėje daktarės Supatros karalystėje ant sienų kabo diskiniai pjūklai ir dvidešimt skirtingų peilių, pradedant mėsos kapoklėmis, baigiant ploniausiais stiletais. Apie įrašą jai dar nepasakojau; tiesą sakant, nepasakojau niekam, išskyrus FTB ir Čaniją, o tai juk išties nesako nieko gero apie tąjų vienybę, ar ne? Nesakau, kad nepasitikiu Supatra. Šiais laikais, kai dorybė ir garbingumas pasitaiko nedažnai, tie, kurie jų turi, paprastai turi iki valios. Supatra lygiai tokia pati nepaperkama kaip ir aš. Apie įrašą jai nepasakoju, nes nenoriu, kad susidarytų išankstinę nuomonę.

Supažindinu daktarę su Kimberle. Supatra žvelgia į ją kiek įtariai; šiais laikais mes visi šiek tiek išvargę ir nepatiklūs, nes jaučiame kompleksą dėl Vakarų viršenybės; tačiau Kimberlė jau

ne visai tokia. Mudu susipažinome čia, Bankoke, prieš kokius penkerius metus tirdami bylą, kai ji buvo hormonų kankinama galvų medžiotoja. Dabar ji kur kas liūdnesnė ir išmintingesnė. Net išmoko tajų papročių tiek, kad dabar sugeba visai neprastai suspausti delnus, kilstelti juos prie lūpų ir nusilenkti Supatrai, išreikšdama pagarbą jos amžiui: Supatrai virš penkiasdešimt, ji ne aukštesnė nei penkių pėdų, liekna ir griežta, su baltu laboratorijos chalatu. Dabar, kai Kimberlė parodė nuolankumą, Supatra pasirengusi atverti širdį – vedasi mus iš laboratorijos į rūsį. Eina mąsliai pakreipusi galvą į šoną – tai kažkaip kompensuoja jos mažą ūgį ir atrodo, kad ji aukščiausia iš mūsų. Klausia:

– Taigi, Sončajau, ar žinai, kas toji auka?

Mano veidas persikreipia, bet taip trumpai, kad Supatra nė nepastebi. Tačiau pastebi Kimberlė – tomis savo negailestingomis žydromis akimis:

– Patikrinau pirštų atspaudų duomenų bazę. Jos vardas Damrong, ji iš Isakito.

– Prostitutė?

– Žinoma.

– Hm.

Priėjome prie mirties spintos – kokio šimto žmogaus dydžio stalčių sienoje. Supatrai nė nereikia sužinoti numerio, ji prieina prie vieno iš stalčių maždaug kelių aukštyje ir mosteli man ištraukti. Jis sunkus, bet išvažiuoja maloniai lengvai; stipriau truktelėjus ratukai ima suktis ir Damrong išlenda galva į priekį. Darsyk susiraukiu. Supatra pamano, kad tai dėl jautrios mano prigimties; FTB žino visai ką kita.

Ji atrodo įspūdingai net ištinusiu nuo smaugimo veidu. Matyti tobula žandikaulio linija, aukšti skruostikauliai, egiptietiškai įkypos akys, gausybė įvairių šypsenų, kuriomis šypsojosi tos plonos, bet juslios lūpos, tobuli balti dantys, net tai, kažkas ypatinga...

Ką aš apgaudinėju? Žinoma, kad smaugimas klaikiai išdarkė jos tobulą bruožų darną, ištindino juos kone neatpažįstamai; kiti čia pamatytų tik bjaurų lavoną – mat jų proto netemdytų pažinojimas. Tačiau iki galo ištraukęs stalčių pamatysi neabejotiną jos rankų ir kojų tobulybę, pilnas krūtis, tvirtas, bet dailias šlaunis. Gakta nuskusta, į vieną lytinių lūpų priverta sidabrinių žiedų. Aplink bambą tatuiruotė – niekuo neypatinga gyvatė aplink kardą. Niekaip nesusilaikau nesuėmęs ir nepasukęs jos kairiojo riešo: išilgai nedidelės venos matyti ne ilgesnis nei colio baltas randelis. Daktarė Supatra linkteli:

– Mačiau. Sena žaizda. Jei ji ir bandė žudytis, tai nelabai rimtai.

– Taip, – atsakau.

Supatra ją susiuvusi visai dailiai – ji tuo garsėja. Mano žvilgsnis tyrinėja didžiulį Y formos pjūvį per visą Damrong krūtinę, iki pat dubens. Visi organai išimti, man sunku tą suvokti, ypač kai FTB akys, užuot tyrinėjusios lavoną, žvelgia į mane.

– Taigi, – klausiu nurydamas seiles, – ką galite mums pasakyti?

– Dėl mirties priežasties? Šiuo atveju ką matot, taip ir yra. Ji mirė pasmaugta maždaug centimetro storio nailonine virve. Tą oranžinę virvę, kurią jūsų vyrai rado aplink jos kaklą, žudikas ir naudojo: pluoštas atitinka. Dėl mirties priežasties neverta ginčytis – visi organai puikios būklės, nėra nei kitų žaizdų, nei virusinių ar bakterinių ligų sukėlėjų, galėjusių kaip nors prisidėti prie jos mirties.

– O seksualinės prievartos požymių yra?

– Absoliučiai jokių. Panašu, kad naudotas lubrikantas. Žinoma, tai nebūtinai reiškia, kad santykiauta abipusiu sutikimu, tik tiek, kad santykinai neskaudėjo.

– Spermos?

Purto galvą.

– Būta nesenos ir vaginalinės, ir analinės penetracijos, reikia manyti, peniu, taigi turbūt naudotasi prezervatyvu. Nėra nei spermatozoidų, nei sėklinio skysčio požymių.

Sekundę lukteliu, nes Supatra delsia, vaidina dvasios lyderę, nieko nesako, todėl paklausiu:

– Ir?

– Jokių pramoginių narkotikų. Kad ir kokia mirštant buvo jos dvasinė būklė, mergina nebuvo apsvaigusi nuo narkotikų.

– Priešinimosi požymių? – viltingai klausia FTB.

Supatra papurto galvą.

– Štai tai ir keista. Juk tikėtumeis bent jau kokių nors mėlynių ar nubrozdinimų ant kūno nuo priešinimosi, bent jau patemptų raumenų. Atrodo, tarsi ją pasmaugė surištą – tik tiek, kad nesimato ir jokių surišimo požymių.

– Velnias, – sako Kimberlė. Supatra kilsteli antakį. – Turbūt tiesiog nenoriu patikėti tokia pabaiga.

– Pabaiga? – susidomi Supatra. – Kokia pabaiga?

Kimberlė užsidengia burną, bet jau per vėlu. Viską prisipažįstu: papasakoju Supatrai apie įrašą. Supatra linksi; ji tikra profesionalė ir puikiai supranta, kodėl jai apie tai nepapasakojau anksčiau. Net motiniškai globėjiškai nusišypso.

– Tingumas – mūsų tautos silpnybė, – paaiškina ji FTB. – Sončajus baiminosi, kad pamačiusi filmą aptingsiu ir neatliksiu darbo iki galo.

– Nusprendžiau nepasakoti apie tą diską dar nežinodamas, kad jūs būsite šitos bylos patologe anatome, – paaiškinu.

– Manau, kad nusprendei nepasakoti apie tą diską ir dėl kitų priežasčių, ar ne? Sako, kad *snufo* filmai labai pelningi tarptautinėje rinkoje. Tavo rankose labai vertinga prekė. – Ji atsisuka į Kimberlę: – Tačiau kas ten yra su ta pabaiga, kad jums taip sunku su tuo susitaikyti?

Kimberlė nenori atsakyti, taigi pasižadu Supatrai parodyti visą įrašą, kai tik turėsiu laiko. Tačiau FTB turi dar vieną klausimą.

– Daktare Supatra, ar esate kada anksčiau susidūrusi su tokiu smaugimo atveju, kai nematyti visiškai jokių priešinimosi požymių?

Supatra smalsiai į ją pažvelgia, tarsi ūmai suvokusi, ką šita byla gali reikšti *farangei*.

– Dabar neprisiminsiu, tačiau turėkite omeny, kad čia kultūra kitokia, sukurianti visai kitokį suvokimą.

Kimberlė susiraukia.

– Kitokį suvokimą?

– Mirties, – sako patologė, – tai, kaip kultūra supranta mirtį, nulemia jos požiūrį į gyvenimą. Nepykite, tačiau kartais atrodo, kad Vakarai yra neigimo būsenos. Tajų požiūris yra kiek kitoks.

– O kas Tailande tokio skirtingo?

– Ak, kalbu ne tik apie Tailandą. Visa Pietryčių Azija apimta šmėklų viruso – malajai dar labiau nei mes. Žinoma, statistikos nėra, bet, pasiklausiusi tajų, prieitumėt išvadą, kad vienam gyvajam čia tenka šimtas šmėklų.

– Bet jūs taip nemanote, daktare Supatra. Jūs mokslininkė.

Daktarė Supatra nusišypso ir, pakėlusi antakius, žvilgteli į mane. Aš linkteliu.

– Aš mokslininkė – bet ne vakarietė mokslininkė. Sončajui leidus, norėčiau jums šį tą parodyti.

Aš vėl linkteliu, už Kimberlę, ir mes nusekame paskui Supatrą į jos kabinetą – kitą morgo dalį. Dviprasmiškai šypsodamasi ji išsitraukia iš stalčiaus nešiojamąjį kompiuterį su „Sony Handycam“ kamera.

– Štai ką aš dažniausiai veikiu naktimis, – sako Supatra.

Ji pademonstruoja, kaip nukreipia kamerą į savo kabineto langą, išeinantį į morgą, priešais lavonų eiles metaliniuose kapuose, ir įrašinėja.

– Gal norite pamatyti vakarykštės nakties kolekciją?

Supatra darsyk pažvelgia man į akis; juk, šiaip ar taip, FTB mano viešnia. Keistai jausdamasis, linkteliu dar kartą. Ar pasiduodu piktai pagundai? Staiga imu nervintis dėl šito priėmimo į draugiją be perspėjimo; o jei FTB paklaiks? Tačiau svarstyti jau per vėlu. Kimberlė atsisėda į Supatros kėdę prie rašomojo stalo, o toji kurį laiką dar spaudinėja klavišus.

– Štai. Deja, tenka naudoti infraraudonuosius spindulius, todėl vaizdas nelabai ryškus. Tačiau moksliškai sunkiai paaiškinamas.

FTB negali patikėti tuo, kas vyksta. Vos prieš kelias sekundes tai buvo daugmaž normali farės darbo diena. Įdėmiai stebiu Kimberlę, kai pasirodo vaizdas. Supatra jau yra man tai rodžiusi, taigi puikiai nutuokiu, ką regi FTB, nors pats ekrano ir nematau. Kimberlė perbąla, pakelia ranką prie veido, žvilgteli į mane, vėl atsisuka į kompiuterį, papurto galvą ir susiraukia. Užsidengia ranka burną, regis, tuoj apsivems. Supatra pasilenkia ir išjungia vaizdą.

FTB atsistoja pykčio perkreiptu veidu.

– Atsiprašau, – sako visa išraudusi. – Aš šitoje šalyje tik viešnia ir, deja, nemanau, kad tai labai juokinga.

Supatra pažvelgia į mane ir kilsteli rankas. Kreipiuosi į ją tajiškai:

– Viskas gerai, Kimberlė elgiasi lygiai taip pat, kaip ir aš, kai pamačiau tai pirmą sykį. Jai reikia kažkaip įtikinti save, kad tai netikra, kad tokių dalykų nebūna, kad tai apgaulė.

Supatra:

– Ką man daryti? Ji labai susinervinusi. Nemanau, kad reikėjo jai rodyti, Sončajau. Ar bus paprasčiau, jei apsimesiu, kad tai apgaulė?

– *Nesvarbu, darykite, kaip jums atrodo geriausia*, – gūžteliu.

– Labai atsiprašau, – angliškai sako Kimberlei Supatra. – Toks jau tas tajų humoras. Nenorėjau jūsų įžeisti.

Taip pamaloninta FTB nusišypso.

– Nieko baisaus. Turbūt tai kultūriniai dalykai. Aišku, tikriausiai kitomis aplinkybėmis man tai atrodytų juokinga. Nenorėčiau sugadinti malonumo – tiesiog nesitikėjau, kad pasišaipysite iš manęs.

– Labai atsiprašau, – Supatra nusilenkia, demonstruodama, kaip gailisi.

Dabar Kimberlė jau nori pasirodyti suprantanti juokus.

– Labai gudru, – sako ji. – Nežinau, kaip jums tai pavyko. Ar tikėjimas, kad vaiduokliai sanguliauja ir daro vieni kitiems šituos – ėė, šituos bjaurius dalykus, irgi priklauso tajų kultūrai? To dar negirdėjau. Nuostabu, kaip jums pavyko išgauti tokius efektus. Turbūt rimtai užsiimate mėgėjišku kinu.

– Taip, – atsako Supatra. – Kameros daro stebuklus. Tačiau, kalbant apie tą vaiduoklių kvailiojimą, nereikia pamiršti, kad mirus smegenims lieka dar daug poreikių. Sutinku, žiūrėti į visa tai nelabai malonu.

– O kaip jūs sukūrėte tuos kitus padarus, tuos nežmogiškus?

– Ak, naudoju specialią animacinę programą, – atsako Supatra, nusilenkdama Budai, sėdinčiam šventyklėlėje vidury sienos, ir prašydama atleisti už nekaltą melą.

– Neįtikėtina. Nesu mačiusi nieko panašaus. Atrodo kur kas pažangiau už bet kokią Holivudo produkciją.

Supatra priima komplimentą ir nusiveda mus atgal į viršų. Matau, kad pyksta ant manęs už tai, kad paskatinau ją pasidalyti savo pomėgiu su *farange*, nes atsisveikindama nežiūri į akis.

Kai išeiname į gatvę, apie Damrong kalbėtis nenoriu, tačiau jaučiuosi tarsi patekęs į spąstus. Turiu taksi parvežti Kimberlę į

viešbutį, ir jos tylėjimas užslegia mano sąžinę tarsi vis sunkėjantis akmuo. Jai net nereikia į mane pažvelgti. Ji spokso pro savo šoninį langą ir apsimeta esanti diplomatiška, bet tuo tarpu didžiulė juoda tylos našta plečiasi lašas po lašo.

– Aišku, kad Čanija žino, – prabylu po ilgos pauzės. – Tai buvo dar prieš mums susipažįstant. Todėl ji ir kalbėjosi su tavimi apie tai. Nes baiminasi, kaip tai mane paveiks. Ji manė, kad tu esi vienintelė, galinti man padėti psichologiškai. Pati jaučiasi bejėgė.

Kimberlė kurį laiką nesako nieko. Paskui pasilenkia ir paprašo vairuotojo, kad, užuot vežęs į jos viešbutį, nuvežtų mus į „The Dome" restoraną „State Tower" pastato viršuje. Protingas sprendimas. Pakilus kelis šimtus pėdų virš miesto, lauko restorane ir kokteilių bare, po žvaigždėmis, egzotiškas kokteilis su kokosų pienu Kimberlės rankoje, „Kloster" alaus butelis – manojoje, pasijunti, tarsi kaukolės stogas būtų pakilęs, kad susilietų su nakties dangumi: kosminė išpažintis.

– Taigi viskas buvo šitaip, – prabylu.

3

Jei to nesate patyrę, suprasti bus sunku. Jei nebūčiau sutikęs Damrong, – ir mane juokintų kvailas vyrų, kuriuos tu, *farange*, primygtinai vadini „įsimylėjusiais", elgesys. Čia mes į tai žiūrime kiek kitaip.

Verčiau pirmiausia kuo greičiau baikime su ta nepatogiąja dalimi: Damrong mane suviliojo be jokių pastangų, per savaitę, kai tik įsidarbino mano motinos bare, kur vis dar jai padedu. Kaip visi geri *papasanai*, laikausi principo niekada netestuoti pačių teikiamų paslaugų, niekad to ir nedariau. Tačiau jaučiausi vienišas, baisiai ilgėjausi darbo metu žuvusio savo partnerio Pičajaus. Ir kaip kvailys nė nenumaniau, kad mano jausmai naujajai žvaigždei bus tokie

akivaizdūs. Žvelgiant atgal, ji tikriausiai suprato, ką jaučiau dar tada, kai pats to nežinojau. Kokiu momentu vyro jausmai moteriai pereina nuo objektyvaus susižavėjimo iki savininkiškos psichozės, prieš kurią taip karštai agituoja Buda? Pamenu tik tiek, kad buvo Songkranas, tajų Naujieji metai ir karščiausias saulės ciklo laikas. *Tas* Songkranas – maždaug prieš ketverius metus – buvo ypač troškus; tada, kai Saulė keliavo per Aviną, o Marsas vijosi Venerą negailestingame Skorpiono ženkle. Kankinamam beviltiškos meilės, man beliko tik rašyti prustiškas odes į savo kompiuterį:

Aną vakarą žvelgiau nuo baro durų, kaip ji atvažiuoja gatvele ant taksi motociklo su kažkokia nauja rėkiančios spalvos suknele, puikiai išreiškiančia šito siaubingo metų laiko esybę, išdidžiai mosteli galva, taip, kad tanki švytinčio tamsaus šilko banga net užgožia jos apdaro grožybę, ir išdidžiai žengia į viešnamį, kur aš laukiu jos ir tik jos...

O varge. Turbūt kiekvieną tokios būsenos vyrą jo meilės objektas permato kiaurai, tiesa? Manau, kad kaip tik tą naktį, kai parašiau šituos žodžius, apie antrą nakties, man kaip tik besiruošiant uždaryti, ji bare liko vienintelė. Jau buvau išjungęs muziką, ir man atrodė, kad visi mano prieš uždarant sukeliami bjaurūs garsai – butelių barškėjimas, išmetamos šiukšlės, kriauklėje plaunamos taurės – puikiai atspindi mane persekiojančią vienatvę. Kai ji išeidama praėjo pro mane, nudelbiau akis į grindis, kad nesusidurčiau su jos žvilgsniu. Ji suvaidino, kad pasipainiojo man po kojomis, bet aš į tas pinkles nepakliuvau. Tada ji švelniai suėmė man už smakro ir pakėlė galvą, kad pažvelgčiau jai į veidą. Tiek ir tereikėjo. Karštinės apimti net nepasivarginome užlipti į miegamuosius.

– Tu nuostabiausias meilužis, – po visko sušnibždėjo ji. Standartinė kekšės šneka, žinoma, o aš, kaip standartinis klientas, labai norėjau tuo tikėti.

Išties, dabar jau lengva kalbėti, kad visas tas romanas atrodo siaubingai standartinis jau nuo pat pradžios, per vidurį ir pabaigoje, tiek aš ir pasakau FTB, kuri vengia mano žvilgsnio per visą mano pasakojimo sagą. Kažkaip ji tarsi iškyla iš pačios Songkrano beprotybės. Anksčiau Songkranas buvo šventa šventė, kur šventas vanduo buvo švelniai pilamas ant vienuolių ir garbių senjorų; tačiau dabar Bankoke ją perėmė *farangai*: nesubrendėliai trisdešimtmečiai, keturiasdešimtmečiai ir penkiasdešimtmečiai rausvažandžiai pažeidėjai stovi sargyboje su ilgavamzdžiais vandens pistoletais ir apipurškinėja praeivius; prisigėrę jie tampa gana agresyvūs, paskui pavargsta, susigraudina ir susiriečia ant šaligatvio su savo plastikiniais žaislais. Visi, tą vakarą užėję į barą, buvo peršlapę iki paskutinio siūlo; išmintingesni įsidėję mobiliuosius telefonus į sandarius maišelius. Visur tvyrojo beprotybė.

Gurkšteliu alaus. Dabar mudu su FTB spoksome į Orioną, vyriškai žingsniuojantį dangumi.

– Gal praleiskim tą vidurį. Kuo viskas baigėsi? – klausia FTB be jokio pavydo ar kitokios emocijos; tačiau jos balsas kiek pašiurkštėjęs.

– Ar moterys patiria tokią begalinę aistrą kaip vyrai?

– Visišką psichinį pakrikimą, sunaikintą tapatybę, pakirstą ego, nežinią, ar esi vienas žmogus ar du, jokio saugumo jausmo, jei tik nesi su juo lovoje, ir labai menką, jei esi? Aišku.

– Ir kaip tai paprastai baigiasi?

– Tam, kuris kenčia labiausiai, paprastai telieka viena: nužudyti kitą arba bėgti laukais, kol dar gali, – ji žvilgteli į mane. – Juk tu faras ir kuo puikiausiai žinai, kad buitinis smurtas pats baisiausias.

Šiurkšti jos *farangiška* tiesa mane ilgam pribloškia. Nesitikėjau, kad vakaras taip anksti pasieks kulminaciją. Tikriausiai praeina kokios dešimt minučių, kol galiu tai išsakyti:

– Po tos pirmosios nakties priverčiau ją prisiekti, kad neis su jokiu klientu. Tiesiog nešios gėrimus ir flirtuos, o aš padengsiu jos prarastas pajamas, kad ir kokios jos būtų. Klasikinis savo merginos skaistybę perkančio nupezusio kliento atvejis. Bent dešimt dienų ji laikėsi savosios susitarimo pusės. Paskui vieną vakarą pasiurbė su raumeningu jaunu anglu. Jis sumokėjo jos baro baudą ir man panosėje išsivedė ją į viršų, – dar viena ilga pauzė. – Kaip ir sakei, arba juos nužudai, arba bėgi lauk. Tvardžiausi tik tiek, kiek prireikė paskambinti motinai, kad perimtų barą likusiam vakarui. Kitos merginos turėjo jai papasakoti, kas nutiko. Aš išvažiavau dviejų savaičių atostogų į Samujį. Kai sugrįžau, motina jau buvo ja atsikračiusi.

Kimberlė papurto galvą. Jos veide ima žaisti šelmiška šypsena, atmiešta užuojauta.

– Vadinasi, galiausiai tave išgelbėjo mama?

Linkteliu.

– Taip, bet ne tik ji. Kai grįžau iš Samujo, pas mus įsidarbino Čanija. Tik pabūk su liguistu žmogumi ir suprasi, kas yra sveika. Nemanau, kad sugebėčiau taip vertinti Čaniją, jei nebūčiau prieš tai pametęs galvos dėl Damrong. Pasaulis sudarytas iš priešybių porų.

Važiuojant taksi atgal į Sukumvitą, FTB taria:

– Tą vakarą, kai ji tiesiai tau iš panosės patraukė į viršų su tuo anglu klientu, tu vos nenuėjai į jų kambarį? Praktiškai nebesivaldei?

– Taip. Mano ginklas gulėjo dėkle po kasos aparatu. Iškart tai labai aiškiai pajutau.

– O paskui praleidai tas dvi savaites Samujyje kovodamas su žmogžudiškomis fantazijomis?

– Be perstojo. Jos užeidavo bangomis. Tik rytais dar būdavau stiprus ir sugebėdavau jas suvaldyti. Visą kitą laiką gėriau alkoholį ir rūkiau gandžą.

– O kaipgi ji? Kodėl ji taip pasielgė? Ar tai ne savidestrukcija? Juk, šiaip ar taip, buvai jos viršininkas.

– Visiški vargšai neturi savojo aš, kurį galėtų naikinti. Vos tik gavę truputį valdžios, jie žino, kad tai tęsis tik minutėlę. Jie nepratę ruoštis ateičiai. Ir paprastai netiki ją turintys.

FTB mąsto.

– Ar tikrai?

– Vargšams jau pats gimimas yra pagrindinė neganda: gauni kūną, kurį turi maitinti, apgyvendinti ir prižiūrėti, kartu ir poreikį daugintis, tęsti. Visa kita tik vaikiškos problemos, įskaitant ir mirtį.

Ji atsidūsta. Žinau, kad sakydama tai ji galvoja apie Damrong įrašą:

– Bijojau, kad pasakysi kažką panašaus.

Kai išleidžiu ją prie „Grand Britannia“ viešbučio, išgirstu klausimą:

– Tam, kad užgrobtų tavo sielą, ji būtų tau leidusi daryti bet ką, ar ne, bet ką, bet kokius iškrypimus, bet kiek nusivažiuoti?

Atsakau tyla. Tačiau yra dar vienas dalykėlis, kurį FTB nori nusimesti nuo pečių prieš eidama gulti.

– O tas daktarės Supatros hobis – ar jis tajams būdingas? O gal neklysiu, manydama, kad ji kiek ekscentriška?

Kosteliu.

– Visi tajai ekscentriški, Kimberle. Niekas mūsų nekolonizavo. Nelabai išmanome sektinas globalines normas.

– Bet juk pats esi tai matęs, ar ne? Turiu galvoje, ten juk nebuvo tik santykiaujantys vaiduokliai. Ten vyko išties groteskiški dalykai, su demonais ir, na, visokiais požeminiais padarais. Kalbu apie rimtai *žvėriškus* padarus. Viskas labai protingai susukta, bet labai liguista.

Gūžteliu.

– Ji jau daugiau nei dvidešimt metų dirba teismo patologe. Įsivaizduok, kokia turi būti jos pasąmonė.

Išgirdusi tokį patogų, jos asmenines kultūrines nuostatas atitinkantį paaiškinimą, FTB linkteli. Tačiau kažkas jai visgi neduoda ramybės.

– Sončajau, manęs neapleidžia jausmas, kad čia esama lygmenų, lygmens po lygmens. Ar tikrai kalbi su manimi atvirai? Juk išties, jei tie vaizdai Supatros kompiuteryje, jei jie būtų tikri, ji juk būtų garsi visame pasaulyje, ar ne? Tą imtųsi tirti ir *National Geographic*, ir „Discovery" kanalas, ir *Scientific American*, ir taip toliau?

Mintis, kad Supatra leistų sau tapti bet kokio viešo dėmesio centru, man kelia šypseną.

– Daktarė Supatra labai uždaras žmogus, – paaiškinu. – Manau, kad verčiau mirtų, nei įsiveltų į žiniasklaidos balaganą.

Dabar FTB jau išlipusi iš taksi, bet durelės vis dar praviros, ji palinksta prie manęs baisiausiai suraukta kakta.

– Turi galvoje, kad nori pasakyti, jog tas reikalas *tikras*? Ar gali būti tikras?

– Priklauso nuo to, ką laikai *tikru*, – atsakau ir švelniai uždarau dureles.

Važiuoju taksi atgal pas Čaniją, vienas, man galvoje vis sukasi tie troškūs, įtempti nedovanotinai aistringų minučių su Damrong vaizdiniai. Neprisimenu nė vienos dienos, kada nebūtume mylėjęsi bent tris kartus: *Išsakyk man savo širdį, Sončajau, papasakok apie savo malonumą. Noriu, kad man darytum tai, ko nedarei dar nė vienai moteriai. Sončajau, padaryk mane savo verge, skaudink mane, jei tik nori, tau galima, juk pats žinai.*

Tikėti tokia nuvalkiota banalybe gal ir labai naivu, bet kai tai sako ragana, jau palenkusi tavo širdį, apsvaigsti.

Pasiekęs namus pamatau, kad Čanija manęs laukia. Ji žiūri muilo operą (magais, vaiduokliais ir skeletais pagardintą virtuvinę

dramą) ir pasitinka mane lėtai sumirksėdama, nepakeičiamu mūsų tautos pasisveikinimu:

– Ar pavalgęs?

– Užkandau.

Vos pabučiavęs ją, paglostau Guzą. Mudu juokaujame, kad šitas embrionas yra mano buvusio partnerio ir sielos brolio Pičajaus reinkarnacija. Tik tiek, kad tai ne visai juokai. Abu jį sapnuojame kone kasnakt, o Čanija jį apibūdino kuo puikiausiai, nors gyvo jai pažinoti niekada neteko. Tai ir klausiu:

– Kaip Pičajus?

– Gyvas ir spardosi, – ji įdėmiai žiūri į mane. – Na?

– Parodžiau Kimberlei įrašą. Ji mano, kad galima užfiksuoti žudiko akis naudojant izometrinę technologiją. Šiais laikais kiekvienas į Tailandą atvykstantis užsienietis turi būti nufotografuotas, taip reikalauja JAV. Pas juos tai vadinama laisve ir demokratija. Anksčiau ar vėliau turėtume jį sugauti.

Ji uždeda delną man ant skruosto, paskui uždeda ant kaktos, tikrindama, ar nekarščiuoju.

– Dar nemačiau, kad tave taip paveiktų kokia byla. Ar tai tik todėl, kad buvote meilužiai?

– O dėl ko dar?

– Dėl ko dar? Aišku, kad dėl pabaigos. Ką apie tai pasakė Kimberlė?

– Ji irgi nelabai gali į tai žiūrėti. Atmosfera buvo keista.

– Ta moteris net ir mirusi turi galių apversti tavo pasaulį aukštyn kojomis.

Kelias sekundes bandau suvokti tą skvarbią įžvalgą.

– Ne tik mano. FTB ne kokia naivuolė, bet ji priblokšta. Štai ką tai daro tavo tikėjimui gyvenimu. Pasidaro kur kas sunkiau keltis rytais. Nesinori tuo tikėti, bet sunku nepastebėti akivaizdžių dalykų.

Atsakydama į tai ji paima mano ranką ir uždeda ant Guzo.

4

Žinoma, jau apžiūrėjau Damrong butą, kur apsaugininkai rado jos kūną. Tačiau tada apsilankiau labai trumpai, paviršutiniškai, ir dabar jaučiu poreikį sugrįžti ten ir viską apžiūrėti atidžiau. Vakar turėjau begalę laiko tai padaryti, tačiau vakar buvo trečiadienis, o trečiadieniais su mirusiaisiais reikalų verčiau neturėti. Vakaruose visi keliai veda į Romą, o visi Rytų prietarai veda į Indiją; mūsų mokytojai brahmanai paliko aiškiausias instrukcijas apie šiuos ir apie kitus dalykus, įskaitant savaitės dienų spalvų kodus; jei pastebėsite antradieniais daugelį mūsų vilkinčius rožiniais drabužiais, taip yra būtent dėl to. Paprastai šitų tradicijų nesilaikau, nebent dėl ko nors nervinčiausi. Šiandien mano kojinėse, marškiniuose ir nosinėje esama oranžinių atspalvių; dėl šventos ramybės.

Damrong butas yra vidutinės klasės gyvenamajame name 23-iojoje gatvėje, nuo čia iki mano motinos baro, „Senių klubo", kur naktį miegojau, visai netoli pėsčiomis. (Gerai, prisipažįstu, nenorėjau atnešti nelaimės Čanijai ir Pičajui trečiadienio naktį, kai dangų valdo juodasis dievas Rahu; pamaniau – jei jau mane puls Damrong šmėkla, verčiau tuos smūgius pasitiksiu klube.)

Kol paruošiu barą vakarui, jau gerokai įdienoja; pagrindiniai reikalai – užsakyti alaus ir stipriųjų gėrimų, patikrinti, ar gerai atliko darbą valytojai, ir pasirūpinti Buda. Mūsiškis mažutis, ne didesnis nei dviejų pėdų, sėdi aukštai ant lentynos virš kasos aparato; tačiau jis baisiausiai mėgsta lotoso žiedų girliandas ir, jei tik pamirštu, kaipmat užsuka sėkmės čiaupelį. Prieš išeidamas į Damrong butą, šoninėje gatvelėje susirandu gatvės pardavėją su rikša, užversta lotoso girliandomis, *kreng sangha tan* (vienuolių krepšeliais, prikrautais visokių gėrybių: muilo, traškučių, bananų, cukraus, tirpios kavos; perki ir dovanoji savo mėgstamai šventyklai – taip užsidirbi taškų kitam gyvenimui), vėjo skambalėliais, bambukinėmis kėdėmis ir skintomis gėlėmis.

Nusiperku tris lotoso girliandas, parsinešu jas atgal į klubą, papuošiu jomis mūsų mažąjį nepasotinamąjį Budą, uždegu smilkalų ir laikydamas juos tarp delnų rūpestingai jam nusilenkiu, tikėdamasis, kad šiandien laimės neišbaidžiau.

Pusvalandį ar daugiau palaukiu, kol pasirodys motina. Ji atvyksta BMW su tamsintais langais. Jos vairuotojas išleidžia ją prie pat klubo ir nuvažiuoja į privačią automobilių stovėjimo aikštelę 23-iojoje gatvėje. Pastaruoju metu ji priaugo svorio, todėl aptemptas juodas timpes ir ankštus marškinėlius pakeitė laisvesni ir konservatyvesni apdarai. Motina vilki ilgo tvido sijono ir švarkelio kostiumėlį (aiškiai matyti ketvirtadieniniai oranžiniai siūlai) – aukščiausios klasės, bet liūdnai sendinantį – ir apsikarsčiusi gausybe aukso. Ji tiesiog vidutinio amžiaus profesionalės įsikūnijimas, laisvai galėtų būti kokio universiteto dėstytoja. Kai peržengia slenkstį, pakšteliu jai į skruostą, o ji patenkinta linkteli, pamačiusi, kad pamaitinau Budą. Atsidūsta, prisėda prie vieno iš klubo stalų ir prisidega raudoną „Marlboro“.

– Ši vieta taip pasenusi, Sončajau, – sako ji, nužvelgdama netikrą muzikos aparatą su gausybe blyksinčių žvaigždžių, Merlin Monro, Sinatros, „Mamas & Papas“, „Doors“, ankstyvųjų „The Beatles“ ir „Stones“ plakatus ant sienų. – Mums reikia kažką daryti, kad pritrauktume klientų. Visi kiti barai atsinaujino. „Liepsnos namuose“ ir „Laputaitėse“ šoka nuogos merginos. Mes prarandame klientus.

Susiraukęs purtau galvą. Nuogų šokančių merginų perspektyva man atrodo tarsi žingsnis žemyn slidžiu šlaitu labiau apskaičiuoto išnaudojimo link. Motina žino apie mano nuogąstavimus ir susiraukia.

– Laikai keičiasi, Sončajau, ir mums reikia keistis drauge. Tau pačiam baras pravertė – niekaip nepragyventum iš savosios policininko algos. Laikas nusiimti rožinius akinius. Devynios iš dešimties merginų, čia ieškančių darbo, nori šokti nuogos. Jos

žino, kad tai būdas pritraukti klientų. Klientas, kuris nežino, ar nori dulkintis, ar prisigerti, ar anksti eiti ir atmiegoti laiko skirtumą, pasiduos daug greičiau, pamatęs spenelius ir gaktiplaukius. Vakarai skęsta nuo savo pačių veidmainystės svorio, o dabar baruose lankosi ir vis daugiau kinų ir indų, ieško kokių neypatingų pramogų. Žiūrėkim tiesai į akis – merginos yra per daug vargšės, kad jaudintųsi dėl savo manierų.

– Nejau tau nerūpi, kuo mes tapsime *čart na*, kitame gyvenime?

– Tą kitą mūsų gyvenimą nulemia tai, kokie esame šitame, kiek parodome atjautos, o ne tai, kiek mus palenkia rinkos jėgos.

Žinau, kad ji teisi, tačiau dabar apie tai nenoriu kalbėti. Paduodu jai raktus, pasakau, kiek užsakiau alaus ir stipriųjų gėrimų, ir atsisveikindamas pabučiuoju kaip nuliūdęs, bet pareigingas sūnus. Vos išėjęs į gatvę suvokiu, kaip jaudinuosi dėl to, kad vėl teks apsilankyti Damrong bute, ir pamanau, kad reikėtų pasikviesti savo padėjėją Leką eiti kartu; tačiau nusprendžiu būti *farangišku* vyru, žvaliai nuslopinu virpulį skrandyje ir nužingsniuoju Kaubojų gatve, kur išalkusios merginos, nakvojančios baruose, išlenda į lauką pusryčiauti džinsuotos ir su marškinėliais, kimba į maistą, šiuo paros metu parduodamą gatvėje išstatytuose prekystaliuose. Pasuku į 23-iąją gatvę.

Šiame gatvės gale gausybė restoranų, siūlančių maistą kiekvieno vakariečio skoniui, o daugybė maisto prekystalių parduoda maistą, daugiausia skirtą isaniečiams; beveik visos mūsų darbininkės atkeliauja iš skurdžiosios šiaurės ir niekaip nepripranta prie Bankoko virtuvės. Toliau, praėjus Indijos ambasadą, daugiausia stovi gyvenamieji manai, kai kurie pastatyti galvojant apie Kaubojų gatvės klientūrą. Bet Damrong namas – vienas tų šaltai švarių, be jokių įmantrybių, skirtas pritraukti vidutinių pajamų vietiniams. Kita vertus, kadangi beveik visi butų šeimininkai tajai, apsaugininkų uniformų prabangai skirta labai daug dėmesio:

balti švarkai, raudonos juostos, turkiškos kelnės, baltos kojinės, prabangūs batai ir elegantiškos kepurės žvilgančiu snapeliu. Durininkas, su tokiu apdarų elegancijos pakylėtu ego, neleidžia sau parodyti, kad mano policininko ženklelis daro jam kokį nors įspūdį, ir neskubėdamas užsirašo jo numerį, tik tada pasikviečia lygiai taip pat išsipusčiusį kolegą pakelti manęs į dvyliktą aukštą. Lifte tas apsaugininkas man paaiškina, kodėl jie prieš kelias dienas įsilaužė į Damrong butą: mat begalinė virtinė vyrų, daugiausia *farangai* ir japonai, skambino į priimamąjį apačioje ir aiškino niekaip negalintys su ja susisiekti. O jai nebūdinga atsisakyti uždarbio. Išlaužę duris jie aptiko kūną.

Jis įleidžia mane į butą su raktu-kortele, bet pats neužeina. Jam visai ne gėda prisipažinti, kad bijo šmėklų. Net nužvelgia mane kiek keistokai; gal aš pasirengęs vienas peržengti tą slenkstį dėl to, kad esu pusiau *farangas*?

Uždaręs duris ir vėl pajuntu tą patį tuštumos jausmą kaip ir praeitą kartą. Žinoma, čia esu buvęs daugybę sykių, tada, kai aistros karštis turėjo galios nudažyti baltas sienas rožine spalva. Tačiau net ir tada aš viena akimi pastebėdavau, koks nuogas šitas butas. Visos prostitutės, kiek tik kada pažinojau, turi bent vieną minkštą žaislą – išskyrus Damrong. Čia niekada nebuvo ir nė vienos jos nuotraukos, o tai tiesiog nuodėmė tokiai gražiai moteriai.

Ją rado nuogą ant jos pačios lovos su aplink kaklą stipriai apsukta ryškiai oranžine maždaug centimetro storio virve, apsukta taip stipriai, kad jos beveik nesimatė; tam, kad įeičiau į jos miegamąjį, man tenka sukaupti visą drąsą iki begalybės.

Mano galvą užplūsta šimtai siautulingo, nekontroliuojamo mylėjimosi vaizdinių, kraupiai kontrastuojančių su šituo tyliu, steriliu, baltu kambariu. Ji visada buvo skrupulinga švaruolė; kai nebūdavo apimta aistros karštinės, prisipažindavo nemėgstanti sekso netvarkingumo. Priėjęs prie lovos šono ir

pažvelgęs į sieną priešais, pamatau, kad dramblys vis dar čia. Ta didžiulio puolančio dramblio, kuris, regis, tuoj iššoks iš plastiko, nuotrauka yra vienintelis paveikslas visame bute. Kai klausiau Damrong, kodėl jis čia – pasimylėjęs šito klausdavau dažnai, – ji nusijuokdavo ir baisiai sarkastiškai atsakydavo: *jis man primena tave.*

Nepasiilgstu jos žiaurumo, tačiau skaudu, kad pasaulis prarado tokią nenugalimą sielą, ypač tada, kai, regis, nebeliko ženklų, kad jos būta. Nuoga balta pagalvė guli ant nuogos baltos paklodės, užlenktos ir pakištos po čiužiniu tarsi tvarstis. Jai patikdavo kietos lovos, išvežus jos kūną čiužinys akimirksniu atgavo savo formą. Jokių gėlių, jokių tapetų, jokio purvo, jokios gyvybės. *Įkaltis tas, kad nėra jokių įkalčių*, pasijutęs dzeniškai sušnabždu sau; tačiau tam tikra prasme tai tiesa. O virtuvė dar švaresnė už miegamąjį. Atsidarau stalčių, kuriame ji laikė stalo įrankius, ir prisimenu, kad ji, linksminusi čia tiek vyrų, visada turėjo visko tik po vieną: vieną šaukštą, vieną šakutę, vieną porą lazdelių. Ir vis tiek nesijautė vargšė. Visada norėdavo susimokėti, kai drauge valgydavome restoranuose, o tai tajų merginoms nebūdinga. Ji sugebėdavo sudaryti įspūdį turinti daugiau pinigų už mane; ir gana dažnai jausdavausi taip, tarsi kekšė būčiau aš.

Apžiūriu buto durų spyną. Jokių įsilaužimo požymių. Kai žudikai atėjo čia su kūnu – aišku, kad prireikė daugiau nei vieno čia jai atnešti, – turbūt pasinaudojo jos durų kortele. Kaip jie tą padarė? Ar suvyniojo ją į kilimą kaip Kleopatrą, ar laikė iš abiejų pusių lyg girtą? Akivaizdu, kad kažkas patepė bent vieną iš nuostabiai pasipuošusių apsaugininkų, kad tas nusuktų akis. Tačiau abejoju, ar bandydamas tai išsiaiškinti ką nors pešiu. Turbūt kyšis buvo pakankamai didelis, kad veiktų kaip profilaktinė priemonė prieš tardymą, net jei manytume, kad rasiu ką tardyti. Ne, tai ne nusikaltimo vieta, o tai, kad čia rado jos kūną, – tik spąstai.

Išeinu ir uždarau buto duris, džiaugdamasis, kad nesusitikau jos šmėklos.

Kitas kriminalinio tyrimo žingsnis būtų aplankyti Damrong šeimą. Ji atvyko iš Isakito, skurdžiausios mūsų vargingiausio regiono šiaurės rytuose, vadinamo Isanu, dalies. Šitai kelionei aš dar nepasirengęs, bet mano pareiga – surasti kokį tenykštį policininką, kad jiems praneštų. Paprašau mūsų sekretoriato surasti arčiausiai Damrong gimtojo kaimo esančią policijos nuovadą. Galiausiai telefono ragelyje pasigirsta šiurkštus kaimietiškas balsas. Jis žino, kad skambina iš Bankoko, tačiau užsispyrusiai kalba vietine Isano tarme – vienu iš khmerų kalbos dialektų, taigi man tenka paprašyti jo išversti viską į tajų kalbą, o tas dar truputėlį pasimaivo. Galiausiai sutinka nusiųsti konsteblį pasikalbėti su jos motina. Pasak duomenų bazės, Damrong tėvas mirė, kai ji dar buvo vaikas. Ji turi vieną jaunesnį brolį, mūsų žiniomis, dar gyvą. Duomenų bazė sako, kad jis maždaug prieš dešimt metų buvo nuteistas už *jabos*, arba metamfetamino, laikymą ir kontrabandą.

Jei nežinočiau apie Damrong šeimą, gal ir pagalvočiau, kad vertėtų pakviesti jos motiną į Bankoką pokalbio, tačiau per trumpą mūsų romaną apie tą matroną šį bei tą sužinojau, – todėl tokia strategija yra netinkama. O man dabar reikia užsiimti gana drastišku tyrimu, per kurį teks pasinaudoti tomis valstybinėmis duomenų bazėmis, kurioms reikalingas pulkininko Vikorno, Aštuntojo rajono viršininko leidimas. Kol kas jam bylą nupasakojau tik bendrais bruožais, ir dabar, šįryt, man reikia pas jį užeiti. Tačiau šiandien ketvirtadienis, o mudu su pulkininku ketvirtadieniais atliekame vieną tokį keistą ritualą.

Vadinkite tai globalizmo pasekme. Sakykime, kad, kaip ir daugelis tajų (maždaug šešiasdešimt trys milijonai, neskaitant į mane panašių išsigimėlių), policijos pulkininkas Vikornas iki šiol Vaka-

rų kultūra domėjosi, geriausiu atveju, nedaug. Tačiau su amžiumi ir dėl to, kad jo pagrindiniame metamfetamino versle ėmė rastis vis daugiau pelningų eksporto kontaktų, jis nusprendė, jog jam vertėtų šį bei tą žinoti apie savo klientus ir liepė man informuoti jį apie svarbius įvykius Europoje ir Jungtinėse Valstijose, kurių svarbiausias – *jabos* gatvės kainos pokyčiai. Ir štai – pateisinu savo egzistavimą nagrinėdamas, ką išmes *New York Times*, naudojant tokius paieškos žodžius kaip *metas, kovos su narkotikais agentūra, narkomanija, pornografija*. Pornografija šiuo atveju yra tik tam, kad paįvairinčiau įprastas monotoniškas širdį draskančias istorijas apie tai, kaip narkotikai kriminalizavo šeimas, kurios seniau neabejotinai būtų save pražudžiusios alkoholiu. Tačiau Vikorną, matantį daug toliau už paprastą ištvirkavimą, kažkuo ta pornografija intrigavo. Jis reikalavo apie tai vis daugiau ir daugiau informacijos, taigi pastaruoju metu pornografija yra mėgstamiausia mūsų tema. Taip jau nutiko, kad prieš kelias dienas *New York Times* radau tobulą straipsnį. Žinau, kad Damrong byla Vikorną domina ne per labiausiai, taigi, vos prisėdus priešais jį kitoje plataus rašomojo stalo pusėje, man tenka kibti į ataskaitą apie pornografiją.

– Tik paklausykit, – sakau ir trumpai nupasakoju jam tą straipsnį.

Pulkininką jis taip suintriguoja, kad man tenka išversti jį žodis žodin. Trumpai tariant, galima sakyti, kad evoliucinė pornografijos spiralė sukasi nuo nepadorių atvirukų iki videoparduotuvių, paskui iki užsakymų paštu, dar toliau eina greitas atsisiuntimas iš interneto, – ir visa tai per maždaug dešimtmetį išaugo nuo prastos reputacijos milijono dolerių verslo iki milžiniškos – ir todėl geros reputacijos – multimilijardinės industrijos. (2000 metais JAV buvo išsinuomota septyni šimtai milijonų filmų; o tai lygiai du su puse filmo vienam JAV piliečiui, visuose filmuose aptiksime vieną ar du penius, dulkinančius tokį patį skaičių burnų ar vaginų, o tai

reiškia, kad 2000 metais, kai ir pasirodė tas straipsnis, vidutinis amerikietis ar amerikietė netiesiogiai dalyvavo ne mažiau kaip penkiose orgijose. Sako, kad nuo tol tas skaičius išaugo daugiau nei dvigubai. Homoseksualų pornografijos statistikos neturiu.) Kitaip tariant, pornografija, kaip investicija, tapo neatsispiriama tam tikroms senosioms motininėms korporacijoms. Ji, kaip ir internetinis lošimas, iš esmės išgyveno interneto bendrovių burbulą ir įsitvirtino – drauge su valgymu, miegojimu, apsirengimu ir mirimu – kaip toks verslas, kur jaunas, gyvenimą pradedantis žmogus tikrai neprašaus.

Kai pabaigiu versti, Vikornas, paprastai atsipūtęs, cinizmu trykštantis šešiasdešimtmetis, sėdi įsitempęs it mietas, tarsi jam į kairįjį skilvelį būtų ką tik suleista adrenalino. Naujo apsireiškimo nekaltybė išlygino jo kaktą. Jis atrodo atjaunėjęs dešimčia metų.

– Dar sykį perskaityk tuos skaičius, – sako jis; ir priduria aikteldamas iš susižavėjimo: – fantastika. *Farangai* dar didesni veidmainiai už Karališkąją Tailando policiją. Nori pasakyti, kad tie suktakalbiai menkystos Vakarų žurnalistai, inkščiantys dėl mūsų viešnamių, praleidžia didžiąją dalį savo gyvenimo penkių žvaigždučių viešbutyje mokėdami už tai, kad pažiūrėtų, kaip kiti krušasi už pinigus?

– Tai – veidmainystės kultūra, – atsakau kur kas teisuoliškiau, nei norėjau.

Tačiau Vikorno kalibro gangsteriai meistriškai pastebi progą, kur paprasti mirtingieji mato tik tamsą. Jis papurto galvą, tarsi aš būčiau protiškai atsilikęs vargšas, nesugebantis nuo grindų pakelti prie kojų gulinčių pusės milijardo dolerių.

– Tai masturbacijos kultūra, – pataiso ir ima trinti rankas įgaudamas kaimo mokytojo povyzą. – Na, tai ko gi lauki? Darom kiną.

Išmintingai purtau galvą.

– Jokiu būdu. Jūs nesuprantate. Gal amerikietiška pornografija ir pilna silikoninių papų ir lūpdažiais išteptų pimpalų, vaidyba gal net prastesnė už mūsiškę, o dauguma moterų spuoguotais užpakaliais, – taip, kartkartėmis pridedu dešimt dolerių prie savo viešbučio sąskaitų – lygiai kaip tu, ką, *farange*? – bet operatorių darbas aukščiausios klasės. Vyrai kitoje kameros pusėje kadaise tikėjosi sukti *arthauzo* filmus būsimoms kartoms. Jie filmuoja įvairiais kampais, daro pauzes, naudoja kelias kameras, bendrus planus, panoramas, sulėtintus kadrus, grafinius intarpus ir tokių kūno vietų stambius planus, kurių ir pats dar nesi matęs. Jie aukščiausios klasės profai, – aiškinu su pasitenkinimu. – Ponai Onanai iš Jutos tikrai nepirks kyštelėjimo Dvidešimt šeštos gatvės užkaboryje, nufilmuoto su rankine kamera. Jie pripratę prie kokybės.

Pauzė, mano šeimininkas pasikaso smakrą ir nemirksėdamas spokso į mane tomis savo atviromis akimis.

– Kas tas *arthauzas*?

Pasikasau galvą.

– Tiksliai nežinau. Tokia frazė, vartojama kino pramonėje. Manau, kad kažkas, ką tikimasi parduoti apsimetant, kad tai ne komercija.

– O kur aš esu tą posakį girdėjęs?

Jau ruošiuosi atsakyti į tą klausimą, nes tiksliai žinau, kur mudu abu jį pirmąkart išgirdom. O paskui susiprantu, kaip toli į priekį jau išmąstęs pulkininkas. Mudu susižvalgome.

– Jamis, – pratariu. – Bet jis kalėjime laukia teismo, o jūs užtikrinote, kad bus nuteistas mirties bausme.

Vikornas kilsteli rankas ir trukteli pečiais.

– Tai juk puikiausias momentas siūlyt jam sandorį, ane?

Susitaikau su mintimi, kad praleidau bet kokią progą šiandien nors kiek pasistūmėti su Damrong byla. Atleisk, *farange*, jaučiu, kad artėja šioks toks nukrypimas.

5

Sėsdamas į taksi važiuoti į Lard Jao kalėjimą, visą Jamio bylą nešuosi savo galvoje, nes ją tyriau.

Jis gimė Sendajuje, žemesnės vidurinės klasės šeimoje; tėvas dirbo „Sony" korporacijoje, o motina buvo tradicinė japonė namų šeimininkė, tobulai ir įnirtingai gaminusi banginio mėsos ir jūros dumblių patiekalus. Ankstyvaisiais Jamio gyvenimo metais lemiamą vaidmenį suvaidino tėvui lengvai prieinami „Sony" prototipai, ypač filmavimo kameros. Vos išmokęs vaikščioti, mūsų herojus išmoko žiūrėti pro kameros akutę ir spaudinėti, o to pasekmė buvo iki galo neįvaldyta verbalinė komunikacija. Intravertiškoje kultūroje tai nelabai svarbu, tačiau jo rašytinė japonų kalba taip pat buvo prasta. Bet nieko baisaus: jo tėvas, puikiai suvokdamas slegiančias gyvenimo klausant įsakymų pasekmes, sūnaus trūkumuose įžvelgė talentą. Viską paaukoję tėvai persikraustė į Los Andželą, kur Jamio išsilavinimo spragos praslydo nepastebėtos. Kai tik buvo galima, tėvas išsiuntė jį į kino mokyklą. Viskas ėjosi puikiai, kol visa šeima išsiruošė paturistauti į San Fransiską, kur vyresnysis Jamahoto tapo pirmuoju turistu per du dešimtmečius, sugebėjusiu papulti po tramvajumi. Motina panaudojo draudimo išmoką apmokėti tolesniems Jamio kino mokslams, tačiau nė už ką nesutiko likti Amerikoje nors minutę ilgiau. Kad ir likęs vienui vienas su savo talentu ir be garsiųjų mamos į jūržoles suvyniotų banginio kepsnių, Jamis vis vien be didesnių sunkumų pakilo Holivudo operatorių hierarchijoje.

– Tu fantastiškas, – sakė jam jo mėgstamiausias režisierius. – Tu azijietiškai kruopštus, atkreipi dėmesį į detales, ego tau dirbti netrukdo ir suvoki tobulybę mene. Reklamoje tavęs laukia didžiulė šlovė.

– Aš nenoriu šlovės reklamoje, – atsakė Jamis. – Noriu sukti meninį filmą.

Režisierius liūdnai palingavo galva. Kadaise jis irgi norėjo sukti meninius filmus. Kaip ir pirmasis, antrasis ir trečiasis operatoriai, apšvietėjas, garso operatorius ir kameros vežimėlio stumdytojas.

– Tai nėr lengva, vaikeli, – pasakė režisierius, – ir ne visada turi ką bendra su talentu.

Tą Jamis jau žinojo. Jei studijose vertintų talentus, nesuktų metai iš metų to paties seno šlamšto, ką? Žinoma, kartais net ir Holivudas padarydavo ką nors gero, bet Jamio nedomino Amerikos rinka. Ištobulinęs savo talentą iki begalybės, jis planavo keliauti namo. Jo žydrojo ekrano herojų sąraše buvo Akira Kurosava, Teinosukė Kinugasa, Sergejus Eizenšteinas, Vitorio De Sika, Ingmaras Bergmanas, Luisas Bunjuelis – kino genijai, apie kuriuos dauguma Holivude, net kino mokykloje, nė nebuvo girdėję. Be to, jis žinojo, kad egzistuoja dar viena greičiausiai neįveikiama socialinė kliūtis jo sėkmei Kalifornijoje. Šiaip ar taip, būtent tuo metu jo filmavimo grupė dirbo Kolumbijoje: suko kvepalų reklamą, kurią beveik už tuos pačius pinigus ir daug paprasčiau būtų susukusi ant kalno Kolorade. Pasak Jamio faksų savo draugeliams Sendajuje: „Pirma, neuostau kokaino, antra – nevartoju kokso, trečia – nesiurbiu sniego. Visi mano, kad aš FTB šnipas."

Kas vakarą po filmavimo juodu su režisieriumi atlikdavo tą patį ritualinį pokalbį, kol režisierius pasitiesdavo ant marmurinio stalo ekstravagantiškai ilgus baltų miltelių takelius.

– Pinigai, – aiškindavo režisierius. – Kad susuktum nepriklausomą *arthauzinį* kiną, reikia investuotojų, kurie turi žalių tiek, kiek reikia ir kada reikia, ir nesuka galvos, kad praras vieną kitą dešimtį milijonų dėl kokio rizikingo projekto. A supranti, kas įeina į tą kategoriją?

– Taip, – atsakydavo Jamis.

– Tie, kas parduoda, – sakydavo režisierius, rodomuoju pirštu užspausdamas vieną šnervę ir lenkdamasis prie stalo. – O ar žinai, kas jiems vadovauja?

– Taip, – atsakydavo Jamis.

– O ar žinai, kas Los Andžele vadovauja mafijai?

– Biuras, – atsakydavo Jamis.

Sugrįžus į Kaliforniją, tas režisierius nusprendė suteikti talentingajam jaunajam japonui didžiąją progą. Puota vyko kažkokiame neaiškiame ir slaptame dvarelyje dykumoje, puikiai žinomame visiems, besisukinėjantiems kino pramonėje. Jamio prisiminimuose iškyla vyrai ir moterys apvaliomis akimis, spoksantys į vidury banketinio stalo pūpsantį baltą kalną, kurį net ir Jamis suvokė nesant vestuviniu tortu. Visų paslaugoms buvo pusnuogės moterys, berniukai ir galybė laisvų miegamųjų, tačiau dauguma niekaip negalėjo atplėšti akių nuo to baltojo kalno. Nepraėjus nė penkioms minutėms, visi, išskyrus Jamį, trankėsi į baldus, šnekėjo nesąmones ir džiaugėsi nepalaužiamu pasitikėjimu savimi.

– Tau nereikia nervintis dėl Los Andželo Biuro viršininko, – paaiškino režisierius, prieidamas Jamiui už nugaros ir susipynus kojoms virsdamas iš koto. – Matai, jiems reikia iš kažkur gauti informacijos, ką žudyti Kolumbijoj ir Bolivijoj, o iš kurgi jie ją gaus, jei ne iš Los Andželo mafiozų, kurie perka masiniais kiekiais? Sutvarkyk juos, ir išdžius visi informacijos šaltiniai. Todėl šefas šiandien čia ir sėdi, – gal, kratydamas galvą tarsi žvengiantis arklys, režisierius ir manėsi diskretiškai linktelėjęs į ką tik saują miltelių nuo kalno pagriebusį neaukštą, kresną vyrą kitoje stalo pusėje. – Štai tau laisvė.

Kitą dieną, nuliūdęs, kad visiškai nepasinaudojo ta auksine proga paspartinti savo karjerą pabendraujant su mafiozu kokaino orgijoje, Jamis nusprendė tiesiog neturįs to, ko reikia norint ko nors pasiekti Los Andžele, ir susikrovė daiktus. Grįžęs į Sendajų pas mamą, jis paskambino vienam draugeliui iš Tokijo kino studijos, kuris sugebėjo pastatyti meninį filmą apie pamišusį tatuiruotoją, žudantį visus iš eilės, išskyrus savo mylimą žiurkėną, dėl

kurio galiausiai ir miršta. Filmas pasisekimo nesulaukė, na ir kas? Savo beprasmiame gyvenime jis bent jau nufilmavo vieną meninį filmą. Ir Jamis nukeliavo pas jį į Šinbašio rajoną Tokijuje.

– Klausyk, – tarė draugelis po penkių butelių sakės, – šiais laikais yra vienintelis būdas susukti filmą – tam reikia investuotojų, kurie...

Jamis pabaigė tą sakinį už jį.

Ką gi, *farange*, žinau, kad nuspėji, kas buvo toliau, nors viskas vyko dar jam būnant Japonijoje, o tai reiškia, kad mielasis Jamis beveik dešimtmečiui puolė į alkoholinę depresiją ir tik tada pasidavė neišvengiamybei. Tačiau reikia pripažinti, kad Jamis buvo labai arti verslo sėkmės, tačiau, kaip ir daugelis pradedančiųjų mano šalyje, padarė lemtingą klaidą, nusprendęs pirkti ne iš policijos, bet iš kariuomenės. Dar blogiau – jis nusipirko savo kuklius dešimt kilogramų heroino iš aršiausio Vikorno priešo generolo Zinos, todėl, trumpai drūtai sakant, Vikornas jį patvarkė ir liepė savo vyrams sukurpti kuo tvirčiausią bylą, užtikrinsiančią Jamiui dvigubą injekciją. (Pripažindami dabartines egzekucijų pasaulio madas, pernai atsisakėme kulkos; Buda žino kodėl, juk niekas nepajunta, kaip į pakaušį sminga kulka. Ne iš humaniškumo, o tiesiog iš naujamadžio jautrumo. Aš asmeniškai mieliau rinkčiausi karštą šviną į smegenis, nei lėtą didžiojo miego įsiurbimą cheminėmis priemonėmis. O ką manai tu, *farange*?)

Taigi dar prieš penkias minutes Jamio perspektyvos buvo labai nekokios. Papasakosiu apie savo apsilankymą jo kameroje Lard Jao (mūsų didžiausiasis, ten laikomi devyni tūkstančiai kalinių, pastatytas japonų kaip Antrojo pasaulinio karo koncentracijos stovykla):

Įsivaizduokite ilgą kelionę per karštį į tropinę niekieno žemę. Ūmai akiai maloni augmenija praneša, kad pasiekėte didžiulę

kalėjimo teritoriją. Bet palaukit – o kokia gi čia siaubinga smarvė? A, juk tai nuotekų bakas, kuriame neklusnūs kaliniai verčiami valandų valandas, kartais net ištisas dienas stovėti įmurkdyti iki kaklo. Ne pati geriausia vieta nuskęsti. Užsispaudžiate nosį, jus apieško kalėjimo sargai akmeniniais veidais ir esate nuvedamas į lankymo kambarį, ten sėdite ant vienos vienintelės medinės kėdės ir jums atveda antrankiais ir kojų grandinėmis surakintą Jamį: liekną, visai dailų kokių trisdešimt penkerių japoną gražiai tolstančia plaukų linija ir niūriai ryžtinga tikro menininko, gyvenančio sunkiais laikais, kai tikras menas yra kultūros užribyje, veido išraiška. Jam kėdės nėra, taigi jis turi stovėti. Nepaprastai džiaugiuosi, galėdamas pranešti fantastiškai geras naujienas, ir jaučiu, kad su Buda sutariu puikiai, mat esu Jamio išgelbėjimo priemonė. Ir galite įsivaizduoti, kaip nustėrau, kai trumpai nupasakojus neatremiamą Vikorno verslo planą Jamis atsakė: „Ne."

– Bet Jamahatosanai, – sakau, – gal nepakankamai aiškiai išdėsčiau. Leiskit, paaiškinsiu geriau... Po kelių neilgų savaičių jūsų byla pasieks teismą. Ir nesvarbu, ar prisipažinsite kaltas, ar ne – įrodymai prieš jus triuškinantys. O jei net jų ir nebūtų, pulkininkas Vikornas žino, kaip pasiekti, kad paskelbtų nuosprendį. Jus nuteis mirti, o kol sėdėsite tuos įprastus kelerius metus mirtininkų kameroje, būsite prievartaujamas gaujos *farangų*, todėl paskui tajai jus laikys nelaimingu pariju, nutrauks šviežių tarakonų tiekimą ir atims iš jūsų paskutinį baltymų šaltinį. Ir būsite mirtinas ligonis dar gerokai prieš tai, kai jus pririš ir paruoš toms ilgoms adatoms...

– Stop! – sako Jamis. – Manęs neišgąsdinsit. Aš nusprendžiau nusižudyti, – jis samurajiškai brūkšteli kairiu nykščiu sau per pilvą. – Peilį jau turiu.

– Bet Jamahatosanai, – sakau, – manau, kad jau paaiškinau: jums nereikia žudytis. Aš čia tam, kad jus ištraukčiau.

– Aš nenoriu būti ištrauktas. Koks skirtumas? Jūs, tajai, apie garbę nesuprantat nieko. Aš ir taip ruošiausi nusižudyti, jei negalėsiu sukurti filmo. Jei mane išleisite, kas gi aš būsiu?

– Gerai apmokamas pornografininkas.

– Aš nenoriu būti sušiktu pornografininku. *Aš menininkas.*

Apstulbęs, suglumęs ir piktas – nors man visa tai ir padarė įspūdį – susižvejoju telefoną ir skambinu pulkininkui.

– Tai tegu būna jis tas menininkas, – atsako Vikornas. – Jeigu tik jam reikia, tenaudoja kad ir dešimt kamerų. Tarp felacijų gali rodyti kad ir nusileidimą mėnulyje. Gali apsistatyti studijoje gėlėmis ir graviūromis. Gali turėti visišką menininko laisvę, su sąlyga, kad gerai nufilmuos varvančią spermą ir tas šūdas gerai eis Amerikoje ir Europoje.

Visa tai išverčiu Jamiui, ir to akys kiek pašviesėja.

– Pagalvosiu.

– Va, imkit mano telefoną, – sakau su šventa kantrybe. – Jei nuspręsite maloningai priimti mūsų kuklų darbo pasiūlymą, spustelėkite štai šitą greito rinkimo mygtuką, atsilieps pulkininkas Vikornas.

Sugrįžęs į taksi pasiskolinu vairuotojo telefoną paskambinti Vikornui, ir tas sako statąs penkis tūkstančius batų, kad Jamis paskambins per penkias artimiausias minutes. Aš pastatau tą pačią sumą, kad kol parvažiuosiu atgal į nuovadą, Jamis dar nebus paskambinęs, nes jis yra užsispyręs savižudis japonas ir jo garbei subliūkšti reikia bent jau pusvalandžio.

Apstulbę sėdime su Vikornu jo kabinete, laukiame iki devintos vakaro. Galiausiai telefonas suskamba, ir Vikornas paduoda jį man, mat Jamis nemoka tajiškai.

– Reikalauju teisės kurti savo paties siužeto linijas. Porne dažniausiai būna, jei išvis būna, patys kvailiausi nuvalkioti siužetai. Aš noriu tikrų intrigų.

Kai išverčiu, Vikornas tik nuolankiai mosteli.

6

Praeitą naktį mane aplankė Damrong. Žinojau, kad taip ir bus, kad ir su kokios spalvos pižama bebūčiau ir kad ir kiek besilankstyčiau Budai prie mūsų mažučio naminio altorėlio su stebuklingomis lempelėmis (Čanija taip sugalvojo). Jaučiau, kad lovoje ir ji, ir Guzas su manimi, tačiau tuo pat metu išėjau iš savo kūno. Tas slaptumas tik padidino mano geismą. Mes negalime pažadinti Čanijos, bandžiau pasakyti, net kai Damrong lūpos suspaudė mano virpančią varpą. Išsilaisvinusi iš laiko ir erdvės, ji sugebėjo rodytis daugybe pavidalų: nuoga; pusnuogė; su vakarine juoda suknele ir sidabro papuošalais; tik su aptemptais džinsais – krūtys švysčioja pro ilgus juodus plaukus; nuolankiai palinkusi virš manęs; iškilusi virš manęs įsakmia poza. Tačiau iš tiesų svarbiausia buvo neaprėpiama seksualinė jos dvasios galia, kažkaip gebanti skleisti hormonus iš anapus. Vyrai, būsiu atviras, erotinio potyrio, kai tave dulkina šmėkla, nesulyginsi su niekuo. Kai jai manęs pakako, išėjau į lauką nuprausti savo perkaitusio kūno. Laimei, kai grįžęs įsmukau šalia Čanijos, ji vis dar kietai miegojo.

Grįžtam prie bylos. Kad pasiekčiau gilesnius nacionalinės duomenų bazės sluoksnius, pasinaudojau pulkininko Vikorno leidimu prieiti prie slaptos informacijos. Įrašęs Damrong asmens kodą, randu keistą pavardę: เบ็เคอ. Kol suvokiu tuodu neįprastus skiemenis, užtrunku kelias minutes. Išbandau įvairius variantus, bet paskui topteli: pavardė – Beiker. Jau pasikaustęs šita informacija, pasižiūriu dar kelis dalykus ir sužinau, kad jos tajiška pavardė – Tarasorn, o tėvai – pabėgėliai iš Kambodžos. Kiek daugiau nei prieš penkerius metus ji ištekėjo už amerikiečio Denielio Beikerio ir, pasak Imigracijos duomenų, išvyko gyventi su juo į Jungtines Valstijas, paskui, ten praleidusi kokius porą metų, sugrįžo. Ofi-

cialiuose dokumentuose ji vis dar privalėjo pasirašinėti kaip p. Damrong Beiker, taip jos vardą užrašys ir mirties liudijime.

Iš tos pačios duomenų bazės išsitraukiu pono Denielio Beikerio amerikietiškų socialinio draudimo ir paso numerius. Paskambinu Imigracijai patikrinti, ar Beikeris kartais nebus kada neseniai grįžęs į Tailandą. Šansų nedaug, bet ką gali žinoti. Paskui susuku Kimberlei į „Grand Britannia" ir pasakau Beikerio socialinio draudimo numerį.

Deja, reikia pripažinti, pirmoji atsiliepia FTB. Nepraėjus nė pusvalandžiui ji man perskambina kiek pridususi.

– Klausyk, gali būti, kad bus už ko užsikabinti. Denas Beikeris teistas už sąvadavimą.

– Sąvadavimą? – šita informacija išties verta deramo dėmesio. – O nelegalūs pornofilmai?

– Ne, bet šiais laikais tai puikiai numanoma pačioje sąvadavimo veikoje, bent jau JAV.

– Ir?

– Ją teisė už vadovavimą viešnamiui Fort Loderdeilyje, Floridoje. Abu prisipažino kaltais. Jis gavo metus kalėjimo ir metus lygtinai. Ji gavo šešis mėnesius, bet buvo deportuota.

– Kada?

– Kiek daugiau nei prieš ketverius metus.

Trumpa pauzė, paskui Kimberlė sako:

– Pas jus ji įsidarbino turbūt iškart po tos deportacijos.

Kovodamas su tam tikru vidiniu pasipriešinimu, atsakau:

– Taip. Mes visada manėme, kad ji mums per aukštos klasės. Turbūt ji tiesiog naudojosi mumis kaip tramplinu, kol vėl prisitaikys prie Bankoko. Po Valstijų jai čia, matyt, buvo kur kas žemesnis lygis.

– Nesu tikra. Valstijose prostitutėms žemė ne rožėmis klota.

– Kas dar?

– Dar žiūriu. Visas tas reikalas kažkur girdėtas. Manau, kad jis buvo plačiai paviešintas, nes ten buvo įsivėlę kai kurios miesto galvos.

Ponia Damrong Beiker: toji vardo asimetrija pasako viską. Man tenka paskambinti Imigracijai dar kokius penkis kartus, kol įtikinu juos pajudinti užpakalius. Kai jau pajudina, prireikia tik įrašyti Denielio Beikerio paso numerį į jų duomenų bazę. Galiausiai mano kabineto telefonas suskamba.

– Jis čia, Bankoke.

– Kaip turistas?

– Ne. Jis turi licenciją dėstyti anglų kalbą. Metinė atnaujinama viza ir darbo leidimas, kas tris mėnesius turi registruotis ir patvirtinti gyvenamąją vietą.

– O ta vieta yra?..

– Dvidešimt šešta gatvė iš Sukumvito.

Paskambinu savo asistentui Lekui. Belaukdamas jo prieinu prie lango pažvelgti gatvėn. Jaunasis vienuolis, kurį sau jau vadinu „interneto vienuoliu", eina per gatvę į interneto kavinę. Palydžiu akimis pro šviesias duris nubanguojantį jo šafraninį rūbą; ateina Lekas. Mudu sėdame į taksi.

– Noriu žinoti, ar jis meluoja, ar ne, – sakau Lekui. – Stebėk, kai atsakinės.

Visi Bankoko taksistai užsiiminėja raganavimu, tačiau šitas – moksliniu lygiu. Ant veidrodėlio kelionių deivei Majei Janang prikabinėtos girliandos ir įvairūs amuletai trukdo matyti, kas dedasi gatvėje. Verta paminėti, kad esama dviejų būdų, kaip išvengti mirties mūsų keliuose: *pop pongo* ir *pop gano*. *Pop ganas* reiškia įprastinius nuobodžius ir neveiksmingus būdus, tarkim, prisisegti saugos diržą ir neviršyti greičio; paprastai mums labiau prie širdies *pop pongas* su visa jo nesulaužoma dvasine apsauga.

Jei elgsies teisingai, *pop pongas* ne tik apsaugos tavo gyvybę, jis dar gali skaudžiai nubausti tuos, kurie į ją kėsinasi. Kaip tik šią akimirką mūsų vairuotojas išdidžiai pasakoja, kaip vienas kelių erelis, aną savaitę užkirtęs jam kelią, po penkių minučių jau buvo sutraiškytas sunkvežimio su cementu.

– Atrodė baisiai, – džiugiai aiškina jis ir rodo į lubas.

Lekas suakmenėja:

– Negyvai?

– Tai aišku.

– Ką, jis neturėjo amuleto?

– Nepatikėsit. Buvo po oda įsisiuvęs *saliką*.

– Ir vis tiek žuvo?

Nutaisęs išraišką, manding, šito neperspjausit, mūsų vairuotojas vėl parodo į lubas.

– Nelaimingi įvykiai šiaip sau nenutinka. Priežastys glūdi praeity, – rodydamas praeitį, jis mosteli nykščiu į galą. – *Gamas*, – priduria. Karma.

Mudu su Leku žiūrime į lubas, kur kažkoks astrologinis brėžinys suteikia laimę, sveikatos draudimą ir apsaugą nuo kelių policijos. Jo užrašai ne tajiški, o senuoju dar Angkor Vato laikų khmerų raštu, vadinamuoju *khomu*.

– Naudojatės *murdu* paslaugomis? – domisi Lekas.

– Aišku, khmerų *murdu*. Ką numano tie tajų pranašai? Juk galų gale visa magija ateina iš khmerų, – jis pasisuka žvilgtelėti į Leką. – Po cunamio labai į šitą įsitraukiau. Prieš tai man visa tai atrodė visai *čoi čoi*.

– Dėl šmėklų?

– Taigi. Matot, žmonės nesupranta, kad dauguma ten žuvusių tajų visai ne iš Puketo. Jie buvo ten suvažiavę iš Krungtepo ir šiaurės. Ir, žinoma, *farangų* šmėklos taip pat norėjo sugrįžti namo, taigi visi numirėliai sulėkė čia, norėdami sėsti į lėktuvus

oro uoste arba autobusus, važiuojančius į Isaną. Mano partneris, kuris šituo automobiliu važinėja naktimis, sakė, kad buvo tikras siaubas. Pasiima kokius keturis ar penkis keleivius važiuoti į Don Muango oro uostą; paskui atsisuka pinigų, o jų ten nė kvapo. Tačiau blogiausia su tais, kurie įsėsdavo jau sutemus: kai atvažiavęs jis užsidegdavo šviesą, tie jau būdavo visai supuvę, akys kabo ant nervo ir makaluojasi palei žandus. Paskui būdavo tie *farangai* – jie gi nėmaž nenutuokdavo, ką daryt numirus, ir vis dar ieškodavo savo artimųjų, šūkaudavo ir panašiai. Tiesiog košmaras. Tokiems reikalams reikia profesionalios pagalbos.

Lekas pritariamai ir rimtai linkteli. Nesu tikras, ar patogiai jaučiuosi matydamas šitą *katojaus* sielos pusę, todėl pažvelgiu pro šoninį langą į lauką, kur tvyro oru vos vos atmieštas anglies dvideginis. Mes užstrigę įprastoje Asoko ir Sukumvito sankryžos grūstyje, kokių dešimties metų berniokas purvinu veidu ir perdėta varguolio mina sukinėjasi aplink sustojusius automobilius. Sulūžusiu valytuvu be entuziazmo pavalo mūsų langus ir ištiesia ranką. Kai nuleidžiu langą ir paduodu jam dešimt batų, vidun įsiveržia karštas nuodas ir vairuotojas ima burnoti.

– Davinėjimas tokiems vaikams nesuteikia jokios karminės naudos, – paaiškina. – Verčiau įsitaisytumėt tinkamą amuletą. Kaip galite vaikščioti be apsaugos?

Lekas linkteli man, girdi, sakiau. Jis niekada nenusiima nuo kaklo šamaniškų augalų šaknelių, suvyniotų į geltoną medžiagą su jantra. Ir dažnai priekaištauja man už tai, kad bandau suvokti nuogą realybę tarsi koks bukas *farangas*.

Be *pop pongo* dešinysis posūkis iš Asoko gatvės į Sukumvitą gali būti sudėtingas. Mūsų šamanas nužviegia posūkiu kone ant dviejų ratų, tiesiai priešais pilnut pilnutėlį autobusą, priversdamas motociklą mestis į šoną, o autobusą – stabdyti. Tada pralekiame pro „Grand Britannia“ gerokai pralenkdami visus kitus.

– Fantastika, – sako Lekas, su didžiule pagarba žiūrėdamas į lubas.

Maloniai nustembu, kai Beikerio daugiabučio apsaugininkas praneša, kad amerikonas *farangas* vis dar gyvena čia ir šiuo metu yra namie. Apsaugininkui (šviesiai ir tamsiai mėlynų spalvų uniforma, antrankiai ir bananas; juodu su kolega prie sulankstomo stalelio žaidė tajiškomis šaškėmis, naudodami butelių kamštelius, bet jiems sutrukdėme) paduodu du šimtus batų ir, kol prieinu prie Beikerio durų, jau žinau beveik viską apie asmeninį to amerikiečio gyvenimą. Dirba įprastinėmis darbo valandomis, daugiausia namie. Penktadieniais ir šeštadieniais vakarais visada parsiveda kokią merginą, kartais tą pačią. Gana gerai kalba tajiškai. Mėgsta sportuoti vietiniame sporto klube. Laisvų pinigų neturi niekada, bet už nuomą susimoka laiku. Gėrėjas ne per didžiausias, tačiau kartais parūko gandžos. Papildomai prisiduria iš kažko, susijusio su fotografija, bet nepanašu, kad iš to uždirbtų daug. Regis, niekada nevažinėja į Ameriką, mieliau atostogauja Kambodžoje. Maždaug prieš trejus metus, kai atvyko, buvo toks pasiginčijantis *farangas*, bet dabar jau susivokė vietiniuose papročiuose. Nūnai jau tylus ir pagarbus; elgiasi kaip reikia.

Turiu nuspręsti, kaip belstis. Pabelsiu per smarkiai ir, bijau, pažadinsiu tą *farangų* nuostatą, vadinamą tajų farų sindromu: jis gali pradėti drebėti it epušės lapas, atsiminęs visas jam pasakotas siaubo istorijas apie mūsų teisinę sistemą, o to aš visai nenoriu. Tačiau pabelsiu per švelniai, ir jis gali suįžūlėti. Nusprendžiu rinktis tarpinį variantą ir sulaukiu jo prie durų vienais šortais iki kelių.

Trisdešimt septynerių, vyriškai pliktelėjęs, žilstelėjusiais plaukais ant krūtinės, štangų kilnotojo sudėjimo, be tatuiruočių; kai mosteliu savo policininko pažymėjimu, jam, kaip ir visiems kitiems, širdis nusileidžia į kulnus. Dažniausiai anglų kalbos

mokytojai būna iš keliautojų su kuprinėmis poaibio; mums jie patenka į tą deportuotinų vargšų užsieniečių kategoriją, kurie, kai pas juos į namus ateina faras, paprastai įtaria blogiausia.

– Pone Beikeri, atėjau užduoti poros klausimų apie jūsų buvusią žmoną.

Piktas žvilgsnis slepia kažką blogesnio. Manau, kad jis per mažai nustebo. Greitai žvilgteliu į Leką. Lekas pasitelkęs moteriškąją intuiciją ar bent jau nutaisęs tą įžvalgią vertinančią miną, kuri turėtų tokią intuiciją lydėti. Atsakydamas man jis papučia lūpas ir papurto galvą.

Butas suplanuotas pagal tą patį šiais laikais visame pasaulyje naudojamą nuvalkiotą statybų projektą: betono urvų hierarchijoje jam skirtas langas ir tualetas, o tai pakylėja jį dviem balais virš bazinio. Esama ir kitų požymių, kad Beikeris nevisiškai pasidavęs tuščiai egzistencijai: ant kėdės padėtas atidarytas nešiojamasis kompiuteris; banalus, bet provokuojantis plakatas su pusnuoge taje mergina, sėdinčia prie upės, ir Angkor Vato nuotrauka; kelios knygos. Turbūt globalioje piramidėje jo kategorija būtų Nėr Labai Ką Rodyti – gana dažnas lygmuo, tenka pripažinti. Mane jau seniai stebina tokie *farangai* – atvykstantys čia būti niekuo, tarsi šitas vaidmuo jiems būtų per sudėtingas net ir toje utopijoje, iš kur jie kilę. Dabar mudu su Leku spoksome į Beikerį, tas pasižiūri į savo laikrodį, mano akimis, padirbtą roleksą. (Ilgoji rodyklė straksi, užuot sklandžiai sukusis ciferblatu; kai kuriems žmonėms tik tiek ir tereikia žinoti per savo viešnagę Bankoke.)

– Nenoriu įžeisti policininko, bet privalau pasakyti, kad po dešimties minučių turiu anglų kalbos pamoką.

– O kur ta jūsų pamoka, pone Beikeri?

– Čia, – jis pažvelgia man į akis. – Privati pamoka. Jei norite, galite bausti mane už mokesčių nemokėjimą, bet išgyventi galiu tik tokiu būdu. Mokykla, kur dirbu rytais, nemoka tiek, kad išgyvenčiau.

Linkteliu.

– Nenoriu atimti jūsų pajamų. Pažiūrėkim, ką galime nuveikti, kol atvyks jūsų mokinys ar mokinė, – pasakau.

– Gerai.

– Apie jūsų buvusią žmoną, ponią Damrong Beiker.

Regis, jis nežino, kaip elgtis. Praeina kuris laikas, ir jis prabyla – prapliumpa pykčiu:

– Šitą kalę – ko ji prisidirbo dabar?

Pakeliu akis ir suraukiu antakius:

– O ko ji prisidirbo anksčiau?

Padariau klaidą; atsakiau gerokai per protingai.

Iš jo veido staiga dingsta bet kokia išraiška, jis gūžteli pečiais:

– Buvom susituokę kokius metus. Kartu gyvenome. Galite lygiai taip pat paklausti, ko ji nepadarė, kad mane sužlugdytų – sąrašas būtų trumpesnis.

Susižvalgome su Leku, ir aš jam linkteliu. Žinau, kad jis laukia nesulaukia, kada galės pritaikyti savo tardymo įgūdžius... ir anglų kalbą.

– Pone Beikeri, kaip susipažinote su savo taje žmona?

Beikeris pirmąsyk atkreipia dėmesį į Leką. Bankoke nedažnai pamatysi transseksualų farą; kiek žinau, Lekas vienintelis. Darbe jis stengiasi paslėpti savo augančias krūtis ir iš paskutiniųjų susilaiko nuo manieringumo. Tačiau kai prabyla, kūno kalba viską išduoda. Jis droviai ir moteriškai gudraudamas suka akis nuo Beikerio žvilgsnio. Beikeris bando demonstruoti panieką, tačiau žvilgtelėjęs į mane persigalvoja. Kilsteliu smakrą: *taip, turite atsakyti į šitą klausimą.*

Beikeris suniurna, tačiau nugali prigimtinis šnekumas.

– Man buvo vos per trisdešimt, bandžiau atsigauti po nutrūkusių santykių su kita moterimi, atvažiavau čia atostogų dešimčiai dienų, susipažinau su Damrong ir gavau tą užkratą. – Žvilgteliu į jį. Jis numoja: – Taip sakoma. Toji liga anksčiau vadinosi aistra.

Vienintelė Vakaruose oficialiai aprobuota laimės forma: įsimylėjimas. Kokia apgavystė. Koks aš žąsinas. Žinoma, siunčiau jai tiek pinigų, kiek tik galėjau, kad ji nepardavinėtų savo kūno kitiems. Žinoma, kad tikėjau visais jos pažadais, kad taip nebus. Žinoma, kad ji apsimelavo iki ausų. Žinoma, ji dulkinosi su kiekvienu, pasiruošusiu mokėti, kol Fort Loderdeilyje bandžiau pradėti kompiuterių verslą, kad paskui galėtume ilgai ir laimingai gyventi. Žinoma, susitvarkiau visus sušiktus dokumentus, kokiais tik JAV imigracija mane užvertė, žinoma, vedžiau ją, žinoma, ji atvažiavo gyventi su manimi į Valstijas, žinoma, kad tai netruko nė metų. Žinoma, kad ji vienintelė moteris, kuri kada yra mane taip giliai užkabinusi. Žinoma, taip yra todėl, kad realybę ji suvokia kur kas geriau. Žinoma, žinoma, žinoma, – numoja ranka. – Aš esu ponas Eilinis *Farangas*. Pakliuvau lygiai taip pat kaip ir visi kiti, nesvarbu, ar tu prancūzas, italas, vokietis ar britas – koks skirtumas, kartojasi ta pati kvaila istorija, vėl ir vėl. Jums juk neverta to pasakoti, ar ne?

Panašu, kad tas pykčio priepuolis buvo nesuvaidintas, su ta įprastine pabaiga iškart po visko: *ar tikrai aš visa tai susakiau?* Jis suspaudžia žandikaulius su teisuolio užsispyrimu.

– Jo, va šitaip va su mumis ir buvo. Šeimininkės ir vergo sindromas. Gal norite žinoti, kaip man sekėsi su motina?

– Ne, ačiū, – sako pasibjaurėjęs Lekas ir žvilgteli į mane, kad tęsčiau. Estrogenas nepailgina sugebėjimo sutelkti dėmesį.

– Kalbate labai kandžiai, pone Beikeri, – sakau su užjaučiančia šypsena, bet jis nusuka galvą ir vaidina, kad nepastebi.

– Tą gauni kartu su šita šalimi, ane? Ar pažįstat nors vieną mano padėty atsidūrusį *farangą*, kuris kalba ne kandžiai?

Aš gūžteliu.

– Kultūriniame konflikte būna aukų.

Jis atsisuka negalėdamas patikėti savo ausimis.

– Kultūrinis konfliktas? Turite omeny konfliktą tarp vakariečio su apgailėtinu saugios gimdos, kur galėtų susisukti, poreikiu ir aukso kasyklos ieškančios tajės kekšės? Gal skaitydamas paskaitą antropologijos studentams ir galėtumėt tai vadinti kultūriniu konfliktu, – jis pasikaso galvą ir palinguoja. – Aš tai vadinu visišku išdūrimu. Ji mane išdūrė. Taškas.

Pasižiūriu, ar Lekas irgi taip suintriguotas kaip aš. Manau, kad taip. Suluošinta siela dažnai eksperimentuoja su įvairiais vaidmenimis. Kokį vaidmenį vertėtų išprovokuoti dabar?

– Pone Beikeri, būsiu atviras. Patikrinau valstybinę duomenų bazę čia, Tailande, ir paprašiau FTB pagalbos, – nusišypsau.

Suvokimas, kad aš žinau, priverčia iš senojo Beikerio išlįsti naują. Jis staigiai atsisuka į mane ir kvailai išsišiepia.

– Biuro? Jums pranešė apie tą jos suktą aferą?

– Tik apie teistumą. Labai norėčiau išgirsti, kaip ten buvo.

Toji šypsena tampa nuolatinė, bylojanti, manau, įžūlų išdidumą.

– Ir ką, sušvelnino, atsėdėjau šešis mėnesius, už sąvadavimą. Ją deportavo. Taip jau išėjo, bet tuokdamasis planavau visai ką kita, – jis sustoja ir kelias sekundes spokso į pusnuogę merginą plakate. – Kai ji atvažiavo gyventi su manimi į Valstijas, buvau vis-dar-ėjimo-į-saulėlydį, pusiau paauglystės, fazėje. Tačiau dar nebuvome susituokę nė mėnesio, kai vieną šeštadienį ji prapuolė vos ne visai nakčiai. Skambinu pagalbos telefonu, kraustausi iš proto, galvodamas, kad ją išprievartavo, nužudė arba ir viena, ir kita, pervažiavo automobilis, visas nesąmones, kurios varo įsimylėjusį vyrą iš proto. O paskui ji pareina apie ketvirtą valandą ryto, išsiepusi iki ausų savo nuostabų cinišką veidą, ir pakloja ant virtuvės stalo daugiau nei tūkstantį dolerių. Še tau! – paskutinius žodžius jis tarsi išspiegia, lyg išspjautų siaubingą, apmaudų kartėlį. Paskui kelis kartus nuryja.

– Tačiau labiau už pinigus jai rūpėjo galia, tas pats ypač išlaisvinantis aktas: didelėje svetimoje šalyje išeini apie septintą vakaro ir po kelių valandų sugrįžti daugiau nei tūkstančiu dolerių turtingesnė. Tas ją užvesdavo kur kas smarkiau, nei galėjau aš, – jam tenka sustoti nusiraminti, ir paskui, regis, jis vėl ima valdyti savo protą.

– Ji numetė man pusę pinigų ir išaiškino, kaip bus toliau. Tos jos pusės dar nebuvau matęs. Ji mane baugino ir siaubingai sunervino. Ištisas dvi dienas blioviau kaip kūdikis, bet tai jos visiškai nejaudino. Tokių baubiančių vyrų ji buvo mačiusi šimtus kartų. Ji nė nesiruošė keistis, o smurto irgi nebijojo. Net negąsdinau, kad gaus – ji tam per kieta. Išspirti ją lauk? Ir paskui mėnesių mėnesius kankintis ir svarstyti, kas su ja toje Amerikoje vyksta? – jis pasikaso krūtinę, truputį patyli.

– Kai jau baigiau išverkti akis, ji ėmė kalbėti tiesiai šviesiai. Papasakojo apie savo vaikystę. Noriu pasakyti, papasakojo taip, kaip neišgirsi pasakojant jokio tajo, nebent būtum vienas jų. Pradėjau matyti pasaulį jos akimis. Mat tai buvo visiška asmeninė revoliucija – tai, kas šitaip užaugus pasidaro su žmogaus galva. Šiais laikais Vakaruose visos mūsų problemos yra socialinės ir psichologinės. Tačiau tik įsivaizduokite, kad jūs užprogramuoti visai kitaip, įsivaizduokite, kad pavojus nuolat gresia pačiai jūsų egzistencijai ir neturite jokios išeities – *jokios*. Tą ji ir norėjo pasakyti. Jai nė velnio nerūpėjo, kad Amerikoje galima užsidirbti krūvą pinigų – tai nė kiek nekeitė fakto, kad visa jos tauta, visi, kuriuos ji kada pažinojo ir kurie jai patiko, likę ten, įkliuvę, alkani, bejėgiai, – numoja ranka. – Bent jau šitaip ji tuo metu aiškino. Pripažino, kad atvažiavo į Ameriką dirbti, o ne žaisti meilės. Sakė, kad jai reikia rūpintis šeima. Pasirodo, kalbėjo apie savo jaunylį brolį. Manau, niekas kitas jai nė velnio nerūpėjo, – ilga pauzė ir gilūs atodūsiai. Išties atrodo, kad jam nelengva.

– Iš pradžių su tuo susitaikiau, kad ji manęs nepaliktų.

– Ir tapote jos sąvadautoju?

– Ne visai, tačiau įstatymas į tai pažiūrėjo būtent šitaip. Gal, pažvelgus iš techninės pusės, ir tapau, tačiau tai moteriai sąvadautojo nereikėjo. Reikėjo tik mano namo ir mano, kaip sekretoriaus, paslaugų, – jis kiek patyli ir pagnaibo kažką ant stalo. – O paskui pastovėti spintoje su kamera, kol ji tvarkosi su klientu, – pažvelgia man tiesiai į akis. – Per šešias savaites jos visų dienų grafikas buvo užimtas, pradedant nuo pietų, baigiant apie antrą nakties. Mažame Amerikos miestelyje gandas apie naują smagų žaidimą plinta tikrai greitai. Eilėje prie jos stovėjo visi vietiniai šulai ir bosai – turiu omeny vyrus – ir faktiškai meldė privilegijos pasidžiaugti jos kūnu. Stambūs šulai, turintys limuzinus su vairuotoju, atvažiuodavo pas mus išsinuomotais automobiliais ir taksi. Per kelis mėnesius jau galėjome šantažuoti daugumą svarbiausių vietos šviesulių, įskaitant teisėjus ir prokurorus. Todėl aš ir gavau tik šešis mėnesius, o ją deportavo. Toks buvo susitarimas. Jei būtų skriaudę smarkiai, mes būtume pradėję rodyti videoklipus. Tačiau kad ir kaip būtų, kol mūsų neuždarė, užsidirbome tris šimtus tūkstančių dolerių.

Jis vaikštinėja po savo mažutį kambarį, vis šį bei tą pagnaibo, pataiso neva pakrypusį Angkor Vato plakatą. Ties juo mano žvilgsnis ir sustoja: grėsminga džiunglių šventykla su savo penkiais fališkais bokštais per vidurį. Manau, kad pasiekėme dar vieną psichologiškai įdomų momentą – pasigirsta beldimas į duris. Atsiprašomai šypsodamasis Beikeris negali nuslėpti, kaip jam palengvėjo.

– Atėjo mokinys, – jis paskubomis čiumpa iš stalčiaus marškinėlius ir apsivelka.

Linkteliu jam, kad atidarytų, ir mudu su Leku jau apžiūrinėjame atvykėlį: liekną kiek vyresnį nei dvidešimties tają, pagarbiai apsirengusį baltus marškinius, juodas kelnes, apsiavusį išblizgintus juodus batus su raišteliais, o akyse – nekaltybė, kokią retai

pamatysi tokio amžiaus *farangų* akyse. Kokia nereali ambicija šiandien atvedė jį čionai, greičiausiai per laisvadienį nuo kokio nors nuobodaus kontorinio darbo? Kokiomis pasakomis apie globalinę ekonomiką ir kalbų mokėjimą jis patikėjęs? Pamatęs máne jis pagarbiai nusilenkia ir prabyla skausmingai taisyklinga anglų kalba:

– Atleiskite, ar sutrukdžiau kokį pasitarimą?

– Mes jau einame, – atsakau tajiškai. Ir angliškai sakau Beikeriui: – Galbūt galėtume užeiti jums patogesniu laiku?

Beikeris bejėgiškai kilsteli pečius, girdi, bet kuris tajų faras gali daryti su manimi ką panorėjęs.

– Tarkime, septintą vakare?

– Rytoj vakare būtų geriau. Šeštą turiu dar vieną privačią pamoką, paskui dar devintą, be to, visą dieną dirbu mokykloje.

Mudu su Leku pakylame.

– Vadinasi, rytoj, – sakau ir atsiprašomai atsikrenkščiu. – Pone Beikeri, deja, kol kas turiu paprašyti jūsų paso. Rytoj grąžinsiu.

Tajas mokinys išverčia akis. Jis nesusivokė, kad aš faras, o pamatęs, kaip jo gerbiamas *ajanas* paduoda savo pasą, ūmai persimaino. Ir jau yra pasirengęs bėgti lauk iš Beikerio, todėl jam tajiškai pasakau:

– Tai tik imigracijos klausimas, – ir nusišypsau.

Jis irgi nusišypso, su palengvėjimu. Nusileidęs žemyn įbruku apsaugininkui dar vieną šimtą batų, su sąlyga, kad jis stebėtų, kada išeina ir pareina Beikeris.

Važiuodamas taksi atgal į nuovadą patikrinu Beikerio pasą, tada paduodu jį Lekui. Abu gūžtelime pečiais. Damrong nužudymo dieną Beikeris buvo išvykęs iš šalies. Atrodo, kad kelios dienos prieš tą įvykį jis skrido į Siemribą Kambodžoje, oro uostą arčiausiai Angkor Vato, ir grįžo tik maždaug jos nužudymo metu. Damrong turėjo ir amerikietišką, ir Tailando pasą; abu jie rodo,

kad ji nebuvo išvykusi iš Tailando daugiau nei metus iki mirties. Beikerį galima pamiršti.

7

Be Beikerio neturėdamas jokių kitų tyrimo gijų, nusprendžiu smagiai praleisti laiką su savo gyvenimo moterimis. Nusivedu savo motiną Nong, Čaniją ir FTB švediško stalo vakarienės į „Grand Britannia" Sukumvite, visai netoli Asoko antžeminių traukinių stoties. Gėjus padavėjas pakeri Čaniją rūpestingumu dėl jos padėties ir prajuokina ją, prisipažinęs, kad jai pavydi. FTB irgi rūpestinga – primygtinai siūlosi atnešti jai kokio tik ji panorės maisto, o Nong tuo tarpu stebi restorano klientūrą įžvalgia akimi.

– Matai tą šliundrą iš Nongkajaus? Jos vardas Sonja, dirba „Odiniame rimbe". Jau kuris laikas bandau ją įtikinti dirbti pas mus, bet jai patinka ten, kur yra. Juk žinai, kokios jos.

– Draugės reiškia viską. Jei „Rimbe" jų turi daug, mums niekada nedirbs. Ir kaip gali ją kaltinti? Jos sutrikusios ne mažiau už *farangus* Bankoke – net labiau, nes neturi pinigų.

– Na, bet atrodo, kad savo klientą ji kontroliuoja puikiai. Atlieka jam „vesk mane" procedūrą. Pažiūrėk, atsivežė savo šeimyną iš Isano su juo supažindinti.

– Tai čia turbūt jau rimta, – pritariu.

Stambus, raumeningas australas su bermudais, ilgomis baltomis kojinėmis, sandalais ir gigantišku alaus pilvu nešasi savo lėkštę prie gretimo stalo, kur sėdi ta mergina, jos motina ir keli kiti giminaičiai ir giminaitės, turbūt broliai ir seserys arba pusbroliai ir pusseserės, ir dar kokių penkerių berniukas.

– Čia jos sūnus nuo meilužio tajo, – sušnabžda man Nong.

Australas bando užmegzti pokalbį su šeima, o ta šeima jį mielai priima į savo tarpą, tačiau jo tikrajai meilei patinka kalbėtis gimtąja kalba, vienu Laoso dialektu, ir ji negali atsispirti noruі paliežuvauti su šeima. Kartkartėmis ji tam australui šiltai ir raminamai nusišypso, spusteli šlaunį ir pasako kelis žodžius angliškai, ir vėl entuziastingai grįžta prie liežuvavimo. Tas australas turbūt nesusivokia, tačiau jo būsimi uošviai elgiasi taip, tarsi būtų namie, savo mediniame namelyje ant statramsčių, plepėtų, basi sėdėdami ant grindų, greičiausiai prie visu garsu paleisto televizoriaus ir kokio tuzino besimušančių vaikų keliamo triukšmo. Nong, laosiečių kalbą suprantanti geriau už mane, ima šieptis. Kai FTB sugrįžta su austrių lėkšte Čanijai, motina entuziastingai aiškina angliškai, kad suprastų ir Kimberlė:

– Jos teta ką tik paklausė, kokios spalvos to *farango* pimpalas, o motina pageidauja sužinoti, kaip jie tai daro, kai jo pilvas šitokio didumo. Mergina aiškina, kad jo pimpalas paprastai būna baltas, tačiau po sekso būna ryškiai rožinis. Sako, kad prašo imti ją iš užpakalio, išskyrus labai jau ypatingus atvejus, mat kai jis būna iš viršaus, jo lašinys pliaukši jai per visą pilvą ir ją vidury bum bum ima graužti rėmuo. Bet, šiaip ar taip, paprastai tai ne bėda, nes didžiąją dalį naktų jis būna per girtas ir užmiega ant sofos, o ji lovoje žiūri televizorių. Visi pagrindai sėkmingai santuokai.

Nong bekalbant, visa šeimyna ima triukšmingai žvygauti. FTB nuleidžia akis į savo austres.

– Ar čia, taip sakant, normalus pokalbis prie vakarienės stalo?

Mes su Čanija ir Nong tarpusavy susišypsome.

– Mes dažniausiai esame valstiečiai, žemės vaikai, – paaiškinu.

Kai australas prabyla, visi nuleidžiame galvas.

– Visai norėčiau žinoti, apie ką čia jūs su šeimyna kalbate, Sonja, – jausdamasis trupučiuką pažemintas, sako savo draugei australas.

Apie vakarietišką etiketą ji neturi žalio supratimo, todėl nusprendžia jam tiesiai šviesiai ir paaiškinti, žodis į žodį, gera, bet kiek medine anglų kalba. Jis minutėlę perbąla, baigia savo alų ir užsisako dar vieną. Tačiau man belieka tik žavėtis, kaip jis sugeba susiimti į tai atsakydamas:

– Kvynslande, Sonja, tau seksis puikiai, tiesiog puikiai. Ar kada esi mačiusi neūžaugų svaidymo varžybas*?

Jis paaiškina Sonjai, kaip tas sportas vyksta, o jai beverčiant viską į laosiečių kalbą jos akys ima blizgėti. Šeimyna klausosi išpūtusi akis, tada berte apiberia ją klausimais apie tą neūžaugų mėtymą, o ji verčia į anglų kalbą. Ar neūžaugoms mokama? Kiek? Kokio mažumo turi būti? Mano tetulės vyresnysis brolis tik keturių pėdų dešimties colių, ar toks tiktų? Ar verta bandyti? O ar vizas svaidomi neūžaugos gauna lengvai? Anksčiau tai šeimai jis buvo neįdomus, tačiau dabar jie atšyla. Siaubingai nudžiugęs, kad galiausiai atrado juos dominančią temą – prieš tai bandė aptarti pajamų mokestį, pasaulio ekonomiką, pragyvenimo standartus, savo naująją keturiais ratais varomą tojotą, savo milžinišką šaldytuvą, sveikatos apsaugą ir gyvybės draudimą, Vidurinių Rytų temą ir panašiai, bet jokios reakcijos nesulaukė, – australas leidžiasi pasakoti ilgas istorijas apie nuošalų Australijos gyvenimą – kengūrų valgymą, žmogėdras ir baisias mėlynžiedžių aštuonkojų ir kubomedūzų padarytas žaizdas. Staiga jį užklupo pasisekimas, ir jie nusprendė priimti jį į savo širdis.

– Tu jau pusiau isanietis, – sako jam mergina.

Jis visas nušvinta, vienu gurkšniu išmaukia alų ir užsisako dar vieną. Vis dėlto Tailandas ne taip jau labai skiriasi nuo Kvynslando.

* Neūžaugų svaidymo varžybos – pramoga, vykstanti kai kuriuose Australijos baruose, kai varžomasi, kas toliau numes mažaūgį žmogų.

Atsistoju pasiimti dar jūrų gėrybių. Austrės ir kelių rūšių krevetės sudėtos į padėklus po ledine jūrų arkliuko skulptūra. Visa kita – kinų, tajų, italų, prancūzų, Vidurinių Rytų ir japonų virtuvių patiekalai – sukrauta į aukštą apvalią piramidę pačiame didžiulio restorano vidury. Šalia manęs stovi kažkokio suvažiavimo delegacijos nariai su prie širdies prisegtomis didžiulėmis vardų kortelėmis ir Gero Elgesio programos kontroliuojamomis veidų išraiškomis. Su tokiu steriliu anonimiškumu jie atrodo tarsi atskira padermė, ir man kyla minčių, kad gal tas Bankokas stovi kažkokioje kosminėje kryžkelėje, kur malasi svečiai iš įvairių galaktikų, bet tarpusavy nebendrauja. Kai sugrįžtu prie mūsų stalo su krevečių ir sušių prikrauta lėkšte, FTB ateina su ledais Čanijai. FTB apžavėta Čanijos tarytum meilužė. Tačiau ilgam minčių nuo bylos atitraukti negaliu, ir taip jau sutampa (žinoma, čia joks sutapimas, čia kosminė intervencija), kad kaip tik begalvojant apie Damrong suskamba mano telefonas.

– Nesu tuo visai tikras, bet gal šį tą ir turiu, – sako Lekas. – Gali būti, kad yra ir daugiau to DVD kopijų, ne viena.

Tenka slėpti, kaip man palengvėjo, kad byla gal ir vėl bus pajudėjusi iš mirties taško.

– Labai atsiprašau, – sakau visam stalui, – man teks bėgti.

Kai išsitraukiu piniginę iš anksto sumokėti, Nong priverčia mane kišti ją atgal, sako įrašysianti sąskaitą į „Senių klubo“ išlaidas kaip už dalykinius pietus. Pasižiūriu į FTB – kaip toji reaguos, gaudama naudos iš prostitucija uždirbtų pinigų, tačiau ji pernelyg įnikusi į gardų maistą, kad suvestų galus.

Išėjęs į lauką, pereinu antžeminio traukinio tiltu į kitą gatvės pusę ir eskalatoriumi nusileidžiu į naująją Asoko metro stotį. Ji veikia tik porą metų ir vis dar sukelia tą naujumo pojūtį. Išlipu Klongtojaus stotyje, kur jau laukia Lekas.

– Nepatikėsi, – sako Lekas ir susijaudinęs, ir kartu atsargiai, – gal šausiu pro šalį, bet po klubus sklando gandas apie *snufo* filmą

su kaukėtu vyru ir tajų kekše. Atsekiau, kad istoriją paskleidė *katojus*, garsus visame Bankoke tuo, kad turi meilužį iš aukštuomenės.

Klongtojaus lūšnynas pas mus didžiausias ir daugeliu prasmių švariausias. Dauguma lūšnų panašaus dydžio ir aukščio, o siauruose praėjimuose palaikoma *riap roi*, arba sterilių steriliausia švara tikru tajų stiliumi. Žinoma, begalinio vargo čia marios, jei jau nori jo rasti, tačiau iš esmės žmonės gyvena kone nemokamuose būstuose, o tai gali būti visai naudinga, jei nori studijuoti aukštojoje, esi gatvės darbininkė, kurios galiojimo laikas eina į pabaigą, pramoginius narkotikus mėgsti labiau už realybę ar tiesiog šiaip nekenti darbo. Lekas čia jau buvęs, – nusiveda mane taku palei geležinkelio bėgius, su nesibaigiančia medinių lūšnų eile dešinėje, pro besikasančius šunis, baikščias kates, alyvos bakuose maudomus nuogus vaikus, paauglius žaliais ir oranžiniais plaukais, vakaro vėsoje drauge vakarieniaujančias šeimas.

– Jis menininkas, – paaiškina Lekas. – Todėl tam aukštuomenės ponui ir patinka. Vieną kartą buvau čia baliuje. Tiesą sakant, jis visiškas *ban-nokas*, dar blogiau nei aš, bet turi tą kūrybingą gyslelę, taigi ir gauna prabangių meilužių.

Ban-nokas daugmaž reiškia „stuobrį kaimietį“, tik kur kas įžeidžiau. Sustojame prie lauko durų su nuostabiu raudonu drakonu juodame fone.

– Matai, ką norėjau pasakyti?

Piestu stovinčio drakono su moteriškai ilgais nagais ir nuožmia šypsena povyzoje esama kažko žaismingo.

– Puikiai nupiešta, – sakau, o Lekas nušvinta iš pasididžiavimo *katojaus* talentu. Pabeldžia į duris.

– Pi-Unai, čia aš, Lekas. – Niekas neatidaro, todėl Lekas pabeldžia smarkiau. – Jis mėgsta parūkyti gandžą, kaip ir visi menininkai. Nė pirštu neliečia nieko kito, dažniausiai net alkoholio, bet į narkotinį transą gali panirti kelioms dienoms.

Susigėdęs prieš mane, jis pabeldžia kur kas smarkiau, paskui sumurma „sušiktas *katojus*“ ir išsitraukia mobilųjį. Šneka į jį saviškiu khmerų kalba pagrįstu Isano dialektu, atrodo, kad kalbėtų kokia susierzinusi kekšė.

– Sakiau jam, kad tave atsivesiu, – sako jis sulenkdamas ir kišdamas į kišenę telefoną. – O tas visas apsivaręs gandža, – skausmingai man nusišypso. – Tuoj atidarys. Jam reikia sugrįžt iš mėnulio.

Pagaliau už durų išgirstame gyvybės požymius. Atitraukiamos kelios sklendės, durys prasiveria. Tada jis pasirodo visu gražumu, tik su dviratininko šortukais: stebėtinai kaulėto, vyriško veido su violetiniais akių šešėliais ir lūpdažiu, į uodegą senoviškai surištais ilgais varno juodumo plaukais, su nuostabia tatuiruote ant beplaukės krūtinės, kur mezgasi pora nedidukių krūtų. Gestai perdėti pagal visas jo padermės tradicijas, bet esama dar kažko: visai nesunku patikėti, kad už boksininko bruožų slypi tikra moteris. Kai atsikratys *katojaus* pozos, galės atrodyti išties moteriškas.

– Brangusis, – išspaudžia jis ir pasilenkia nuo klubų, kad Lekas duotų jam bučkį į žandą.

– Tu gatavas, – pabara jį Lekas.

– Esu paskendęs baisiai svarbiuose darbuose, meile. Man reikia meditacinės pagalbos.

– Čia mano bosas, detektyvas Džitpličipas, – kiek susiraukęs sako Lekas.

– *Be galo* malonu su jumis susipažinti, – ištaria Pi-Unas ir pamoja mums užeiti.

Įėjęs pamanau: Gogenas. Savo trobelės stogą ir sienas Pi-Unas išdabinęs *katojaus* naktinio gyvenimo vaizdais ir panaudojęs tuos pačius alyvinius, liguistus violetinius ir senoviškus aukso atspalvius. Triptiko viduryje į jį panaši kabareto žvaigždė laiko mikrofoną. Susivokiu, kad visi jo darbe pavaizduoti žmonės –

transseksualai. Tačiau mane pakeri jo virpantis kaulėtas kieto vyro veidas, regis, taip ir meldžiantis meilės ir švelnumo. Jis mosteli mums sėstis ant grindų, kur, be kelių pagalvėlių, daugiau nėra jokių baldų. Susėdame pusiau lotoso pozomis, atsiremiame į sieną.

– Mes dėl to *snufo* filmo, – sako vis dar suirzęs Lekas.

Po jo žodžių namų šeimininko veidas skausmingai persikreipia. Jis uždeda delną ant skruosto ir išverčia paklaikusias akis.

– O mano Buda, o varge, žinokit, niekad nemaniau, kad jis *tikras*, – pažvelgia į mane: – Ir tik kai Pi-Lekas pasakė man, kad jūs šitai tiriate, pamaniau, ojojoj, na ir įklimpo čia tas Pi-Unas. Oi, Pi-Unai, pasakiau sau, oi katinėli, tavo *liežuvis* ilgiausias visame Krungtepe. Kaip gaila, kad *prisigėriau* ir visiems *papasakojau*. Šiaip niekad negeriu, tai tada kaip vožė į galvą, ir viską *išpliurpiau*.

– Pasakyk, ką matei, – sakau aš.

– Na, iš pradžių buvo labai nuobodu, suprantat, nes mergina taigi *tikra* mergina, o kam čia įdomu žiūrėti, kaip kažkokia šliundra daro kaip gamtoj, kaip kokia *kiaulė fermoj*, suprantat, bet mano vyriškis yra *bi*, taigi žiūrėjau su juo iš mandagumo, suprantat. Ir, aišku, visa tai jį žiauriai užkaitino, – jis mirkteli Lekui. – Jau kaip jis paskui mane *nubaudė*, *nepatikėsi*, – vėl atsisuka į mane, o Lekas šiaip ne taip sulaiko šypseną. – Taigi ten kažkokia kvaila kekšė daro gana detaliai rodomą bum bum su juodą kaukę užsidėjusiu žaviu eržilu, o pabaigoje jis pribaigia ją su virve aplink kaklą, bet aš nė nepamaniau, kad tai gali būti *iš tikrųjų*, suprantat, pamaniau, kad tai *virtualu*. Aišku, kad taip. Na, klausykit, kodėl gi šiais laikais tai negalėtų būti virtualu? Kam taip švaistytis ir pribaigti tą kekšę, jei galima viską suvaidinti ir ją darsyk panaudoti. *Sveikas protas* sako, kad tai virtualu.

– Kas tas tavo draugas? – paklausia Lekas, o mudu su Pi-Unu susiraukiame.

Pi-Unas pažvelgia į mane bejėgišku žvilgsniu.

– Bet ir tiesumas gi to mūsų Pi-Leko. Šūdo nemala, eina tiesiai prie reikalo, – suraukia antakius. – Juk žinai, kad negaliu tau to pasakyti. Neleidžia taisyklės.

– Visam Krungtepui apie jį išpasakojai viską, išskyrus vardą, – Lekas atsisuka ir sako man: – Jis stambus reklamos šulas, čia faktiškai vadovauja šitam sektoriui. Jam virš trisdešimt, ant savęs nešioja tonas aukso. Labai sportiškas, už moteris jam labiau patinka *katojai*, bet paprastų gėjų nekenčia. Visada naudoja prezervatyvą. Taip?

Pi-Unas atrodo nuoširdžiai nusiminęs. Vėl prideda delną prie skruosto ir palenkia galvą į šoną.

– Vajė, ar tikrai *šitiek* išpasakojau? – ir išdidžiai priduria: – Taip, jis išties nerealiai turtingas, – tada sukikena ir priverčia Leką prieš savo norą nusišypsoti. – Ir *labai* dosniai apdovanotas. Pirmą naktį sakiau jam, mielasis, nėr ką daryt, teks man imt iš tavęs už kiekvieną *centimetrą*. Suprantama, jam tai labai patiko. Juokas? Mums kartu *šitaip* smagu, net galvojam susituokti, gal Kanadoje, kur tai legalu. Lovoje jis tigras, o visą kitą laiką švelnus kaip avinėlis. Esu tikras, kad jis nežinojo, kad ten tikras *snufas*.

– Aišku, kad žinojo, – atšauna Lekas.

Apdujęs Pi-Unas papilkėja.

– Tikrai taip manai? Vajė, aš esu *tikras*, kad jis čia *ne prie ko*. Koks nors turtuolis draugelis turbūt jam paskolino, koks nors *heteroseksualas*, suprantat, nes žiūrėkim tiesai į akis, normalus seksas šiais laikais gali būti labai, labai keistas, jau ką tos *moterys* pasiruošusios daryti su savo kūnais – bet ką aš čia jums pasakoju, jūs gi farai.

– Sakyk mums jo pavardę arba išplaksim tave iki numirimo, – ryžtingu tonu sako Lekas.

– Pažadi?

Dabar abu *katojai* griūva juoku, o aš kasausi smakrą ir jaučiuosi ne savo vietoje. Atsigavęs Pi-Unas prabyla:

– Ar nepagerbtumėt mano kuklių namų ir nesurūkytumėt su manimi trupučio eksportinės kokybės reikalo? Mano vyriškis man davė, o jūs gi žinote, kas sakoma apie pinigus? Jie traukia pačius geriausius.

– Aš nerūkau, – atsako Lekas. – Bet *jis* rūko.

– Tikrai, mielasis? – Pi-Unas pažvelgia į mane. – Nesijaudink, policijai nesakysiu, – ir vėl sukikena.

Savaime suprantama, atsisakau, bet kol Pi-Unas traukia savo įrangą iš dėžės trobelės kampe, Lekas man sušnabžda, kad, prisirūkius žolės, jo draugo liežuvis dar palaidesnis nei prisigėrus. Tačiau jei su juo niekas nerūko, jis pasidaro budrus. Aš irgi nustembu pamatęs, kaip Pi-Unas išsitraukia namų darbo garintuvą su lituokliu, įkištu į didelį stiklainį, iš kurio kyšo ilgas permatomas vamzdelis.

– Aš *labai* rūpinuosi sveikata, – paaiškina Pi-Unas. – Mano tėvas rūkė vieną cigaretę po kitos, ir man teko stebėti, kaip jis, vargšelis, miršta. Tada sau pasakiau: Pi-Unai, gyvenime daugiau *niekada nieko* nerūkysi, bet sako, kad su garintuvu visiškai saugu. Instrukcijas, kaip jį pasidaryti, susiradau internete.

Jis įkiša lituoklį į elektros lizdą, ir po sekundės stiklainyje ima garuoti mažutis dubenėlis su marihuana. Pi-Unas porą kartų patraukia, pasiūlo Lekui, tas atsisako, tada paduoda man. Niekad nebuvau rūkęs iš tokio garintuvo ir paprasčiausiai truktelėjau tarsi suktinę, įkvėpdamas iki pat stemplės ir dar giliau. Ir kvapo, ir skonio labai mažai, taigi pagalvoju, kad ji negali būti labai stipri ir turbūt ne visai tos eksportinės kokybės, kaip tvirtina Pi-Unas, taigi patraukiu dar porą kartų ir tuo apstulbinu Pi-Uną.

– Nieko sau! Ką gi, matyti, kad jūs tikras rūkorius. Atvirai kalbant, man užtektų ir vieną kartą šitaip užtraukti.

Pats jis trukteli labai kukliai ir vėl paduoda man. Tiesą sakant, mane kiek erzina, kad poveikis toks menkas, taigi sutraukiu dar porą stiklainių garų ir sudrimbu prie sienos. Kai vyriškis paveiksle

ant sienos pradeda groti saksofonu ir išgirstu vieną iš „Bėgančio ašmenimis“ leitritmų, susivokiu neteisingai įvertinęs produkto stiprumą.

– Poli, – išgirstu save prabylantį angliškai, – aš sužavėtas jūsų sprendimo atmesti šiuolaikinės kultūros materializmą dėl dvasingesnio gyvenimo būdo. – Lekas sukrizena, o Gogenas apstulbęs spokso į mane. – Bet sakykite, kaip jūs priverčiate juos judėti?

Tai tiesa; saksofonininkas ant sienos linguoja su savo instrumentu pūsdamas puikiausią mano kada girdėtą „Sudie, sudie, juodas strazde“ versiją. Dabar susivokiu, kad tą melodiją groja spalvos, sudėtingos tropinių rudumų struktūros, prabangios žaros, pernokę duonmedžiai, kresni vyrai ir moterys, regis, išlindę iš žemės tik iki pusės, materijoje įkliuvusios žmogiškosios sielos riksmai – saksofonas sienoje viską pavertęs ryškiu, apčiuopiamu akustiniu peizažu. O tada pasirodo Damrong. Kažkokiam nepaprastam kaleidoskopui pasipurčius, visa siena ima suktis ir sūkuriuoti, kol iškyla jos siluetas. Ji nuoga iki pusės, tik su taitietišku sarongu, o ruda jos oda tobulai dera prie paveikslo spalvų gamos; tačiau jos kūnas liaunas ir tajiškas, o kažkokia aukštesnė energija suteikia jai galią valdyti kitus. Juodi jos plaukai plevėsuoja, akys švyti paslaptinga šviesa. *Sveikas, Sončajau, ką čia veiki?*

– Iškviesiu taksi, – sako Lekas, pusiau prajuokintas, pusiau susigėdęs.

8

Žinoma, mudu su Leku puikiausiai žinome, kas tas Pi-Uno meilužis. Jo snukis puošia tiek tajiškus, tiek angliškus paskalų žurnalus. Štai jis su įprastine kompanija kažkokiame vakarinių suknelių ir

smokingų pobūvyje, fotografuojasi su šulų su giliomis kišenėmis žmonomis su giliomis iškirptėmis. Apskrito veido, porcelianinės odos, juvelyrinio aukso sveriamu kaklu, riešais ir – anot Leko – kulkšnimis, sumaniai įsisukęs į aristokratų rato bankinį sektorių, – tai, sako, ir yra tikroji jo reklamos verslo klestėjimo priežastis. Vardu jis *khunas* Kosana, visas Bankokas jį žino kaip tikrą *na jai*: žymų veidą. Jo keistas romanas su vargšu, bjauriu, bet beprotiškai talentingu Pi-Unu jau daugiau nei metus aptarinėjamas paskalų pramonėje; panašu, kad jųdviejų santykiai puikūs ir jie išties ruošiasi susituokti Kanadoje ar Amsterdame, ir, visų nuostabai, *khunas* Kosana, tobuliausias pleibojaus pavyzdys, regis, tikrai dievina savo mylimąjį, apmokėjo visas sąskaitas, susijusias su jo lyties keitimu, ir, kas labiausiai neįtikėtina, kol kas yra jam ištikimas.

Sėdžiu prie savo darbo stalo ir mintiju, kad kol kas viskas dėliojasi visai neblogai. Man tereikia surasti subtilų būdą paspausti *khuną* Kosaną ir sužinoti, iš kur jis gavo Damrong *snufo* filmą. Net neabejoju, kad koks nors draugelis iš reklamos magnato aplinkos davė jam filmą ir taip užsidirbo taškų; aišku, kad tas filmas dabar sukasi grietinėlės rate, ir kol žaisiu pagal taisykles (jokiu būdu negąsdinti įstatymu, tinka tik šantažas), galėsiu priversti kurį nors iš jų atskleisti tikrąjį šaltinį. Žinoma, reikės ir Vikorno palaikymo, kad manęs paties neužsnufintų, bet tą galima susiorganizuoti suteikiant pulkininkui galimybę pamelžti vieną kitą šią šalį valdančią pinigų karvę. Iš esmės tas apsirūkymas su Gogenu buvo visai geras žingsnis – vis dar galvoju apie jį toje inkarnacijoje (ten sugrįžtu labai retai, turiu omeny, į gyvenimą Taityje prieš šimtą metų; visas tas sugrįžimas į gamtą buvo visai kvailas; buvau prancūzas gydytojas, taip ir susipažinau su Gogenu, kuris, kaip jau ir matėme, vis dar neišsivadavęs iš trečiojo pasaulio spąstų, kuriuos pats sau pasistatė daugiau nei prieš šimtmetį – bet nesvarbu, tai visai neįeina į šitą siužetą). Dabar

mano telefonas užgroja Dylano „Tonight I'll Be Staying Here with You“: skambina Lekas.

– Jie negyvi, – sako jis. – Abu.

– Pi-Uną kankino jam matant, paskui abu nušovė.

Lekas iškvietęs porą uniformuotų farų, kad saugotų lūšną, kol atvažiuos teismo ekspertai, tačiau nieko, ko mes nežinotume, jie nepasakys: Pi-Uno didingas kovotojo veidas vis dar perkreiptas agonijos, menininko rankos susuktos ir apdraskytos, nagai išplėšti, tarpuaky – skylė, dar didesnė kulkos išėjimo skylė pakaušyje, jis atremtas į autoportreto triptiko viduryje apačią. *Khunas* Kosana, atrodo, nušautas stovintis, nes ant paveikslo matyti vertikali kraujo dryžė, iki ten, kur jis susmuko ant grindų. Jo galvoje taip pat matyti profesionalaus šaulio paleistos kulkos įėjimo ir išėjimo skylės.

– Žinoma, niekas nieko nežino? – klausiu Leko.

– Šūvius girdėjo apie trečią nakties. Vakar vakare, apie septintą, čia lankėsi aukštas gerai apsirengęs *farangas*. Jis kažko klausinėjo kelio, vadinasi, čia buvo pirmą kartą. Kalbėjo tajiškai su stipriu angliškų akcentu, – Lekas vengia mano žvilgsnio. Bandau užmegzti su juo ryšį, bet jis sako: – Einu į šventyklą, – ir palieka mane toje lūšnoje laukti teismo ekspertų.

Kai tie atvyksta su savo guminėmis pirštinėmis ir filmavimo įranga, einu ieškoti Leko į šventyklą prie įvažiavimo į lūšnyną. Randu sėdintį ant pakylos priešais auksinį Budą – pusiau lotoso poza, užsimerkusį, tiesia nugara. Uždegu kelias smilkalų lazdeles ir įsmeigiu į smėlį, pasėdžiu su juo pusvalandį ir išeinu. Lauke prie šventyklos išsitraukiu telefoną ir paskambinu Vikornui. Kai papasakoju apie tuos kankinimus ir nužudymus, jis suurzgia; kai pasakau, kad viena iš aukų yra garsusis pleibojus *khunas* Kosana, jis nė nemirktelėjęs ramiai sako:

– To nebuvo.

– Bet...

– To nebuvo.

– O kaipgi jo šeima ir draugai?

– Tragiškas įvykis – nudaužtas nežinomo sunkvežimio.

Giliai įkvepiu.

– Pulkininke, tai žmogžudystė. O mes – policija.

– O čia – Tailandas, ir man prieš penkias minutes buvo paskambinta.

– Ir tereikia tik telefono skambučio? Kiek tas, kuris paskambino, ruošiasi sumokėti?

– Žiūrėk savo reikalų.

– Jūs visiškai neturite atsakomybės jausmo?

– Raminkis, idiote. Jei nebūtum klausinėjęs, niekas nebūtų jų pribaigęs. Jei ir imu pinigus, tai tik tam, kad pridengčiau tavo kliurkas. Gal kaip tik tau nepakenktų atsakingo elgesio kursai. Visų pirma – kas tau liepė šitaip gilintis į kažkokį *snufo* filmuką? Be tavęs, niekam daugiau ta šliundra nerūpi.

Jis naudojasi tefloniniu balsu, užkertančiu kelią bet kokiems ginčams. Uždarydamas telefoną galvoju, kad teks pasinaudoti Beikeriu. Jis – vienintelė likusi gija. Bet ar jis ką nors žino?

9

Po trijų valandų nuvažiuoju taksi į 23-iąją gatvę, kur ant kampo manęs laukia Lekas. Beikerio namo fojė apsaugininkas mums praneša, kad amerikietis *farangas* šiandien priėmė tris lankytojus, du iš jų – tajai vaikinai, tikriausiai mokosi anglų kalbos, ir vienas aukštas gerai apsirengęs anglas, kuriam per trisdešimt. Anglas pabuvo tik dešimt minučių ir, kai išėjo, atrodė susirūpinęs.

Šįkart Beikeris atidaro savo buto duris apsivilkęs marškinius atviru kaklu ir ilgas baltas kelnes. Bet vis dėlto basas. Susėdame

į jo plastikines kėdes, ir aš nusprendžiu tęsti nuo ten, kur baigėme.

– Taigi, jūsų žmona, Damrong, deportuojama, jūs pasėdite kalėjime ir kaipmat atvykstate čia, į Tailandą, mokyti anglų kalbos. Gal galėtumėt paaiškinti?

Jis papurto galvą ir suraukia antakius. Jo povyza demonstruoja didvyrišką kovą su velnišku puikybės spaudimu, kurį galiausiai nugali teatrališkai iškošdamas:

– Aišku, kad aš čia dėl jos, – ir stengdamasis nesukūkčioti priduria: – Toks jau aš esu – mane traukia primityvumas. Iš tikrųjų aš ne idiotas, tiesiog gyvenu kaip toks. Jei kalbėtume apie tai, kas sujaudina, – yra tik viena vienintelė moteris, galinti suteikti viską iki galo, ir aš galiu sau tai pats pripažinti, galiu žemintis. Atvažiavau iš kito pasaulio galo, gyvenu čia ketverius metus tik tam, kad sulaukčiau trupinėlių, kuriuos ji retkarčiais man numeta ir man net ne gėda.

Jis pažvelgia į mane su keista, perkreipta šypsena.

– Pavydžiu heroinininkams. Mesti jų įprotį turbūt yra vieni niekai, palyginti su prisirišimu prie gyvybingiausios pasaulyje moters.

– Gyvybingiausios, – pakartoja Lekas ir užsidengia ranka burną; aš piktai į jį pažvelgiu.

Beikerio akys ima bėgioti nuo manęs prie Leko. Tyla iškalbinga. Manau, kad jis jau žino, jog ji negyva, ir jam bus sunku suvaidinti reakciją į šitą naujieną. Mudu su Leku atidžiai jį stebime, bandydami atsijoti apgaulę nuo tiesos. Jis – gal teatrališkai, o gal ir ne – čiumpa kėdės atkaltę, patraukia, pasiremia ant jos ir įsistebeilija pro langą. Švelniai prabyla:

– Kaip ji mirė?

– O kokia mirtimi jūs įsivaizduotumėte ją mirštant, pone Beikeri?

Jis staigiai atsisuka į mane.

– Kas gi čia dabar, po velnių?

Gūžteliu pečiais.

– Prisipažinote jaučiantis didžiulį kartėlį, kad esate tam tikras emocinis vergas. Psichologinės vergijos būsena visada pranašauja norą žudyti. Sakykite, kokiu būdu ją žudydavote savo fantazijose? – Jis spokso į mane netekęs žado. – Bijau, pone Beikeri, kad mano apklausos technika atsilieka nuo vakarietiškų standartų. Tačiau turite man atleisti. Juk žinote, kaip yra pas mus, Tailando policijoje, – niekas mūsų nemoko jokių ikiteisminio tyrimo subtilybių, ir mums belieka naudotis savo netašyta trečiojo pasaulio intuicija ir tuo, ką savo kaimietišku protu pavyko susigraibyti apie žmogiškąją prigimtį. Juk retkarčiais pasvajodavote ją nužudyti, ar ne?

Panašu, kad prasilaužiau į kitą, kur kas įdomesnį Beikerį, mat jis prabyla:

– Ją nužudė? Ką gi, gerai. Prisipažinsiu kaltas dėl minčių ją nužudyti tik su viena sąlyga, – kad į tą kategoriją įtrauksite ir pusę kitų klientų Bankoke.

Staiga ir netikėtai pasirodo dar viena jo pusė, – mus ūmai ir be jokio perspėjimo užgriūva audra.

– Ji negyva? Po velnių, žmonės, mane nuo jūsų vemt verčia. Ateinate čia pranešti žmogui, kad jo buvusi žmona negyva, ir viskas, tiesiog va taip pasakote, tarsi kokią orų prognozę, tarsi kokį eilinį faktą.

Jo žvilgsnis paklaikęs, jis bando mane išprovokuoti pykčiu. Gal ir patikėčiau, jei Beikeris būtų atvykęs į Tailandą neseniai, tačiau jis čia jau penkerius metus. Galiausiai jis ima vaidinti, kad bando susivaldyti.

– Tai galgi papasakosit, kaip ji mirė?

– Iš pradžių pasakykit man, ar labai nustebote, – sakau.

Klausimas keistas ir kvailas, toks, kokio ir galima tikėtis iš tokio kaip aš, ar ne? Bet atsakyti nelengva.

– Ar labai nustebau? Kas čia per klausimas? – jis kurį laiką įdėmiai mane nužiūrinėja. – Turbūt man reikia advokato.

Apsižvalgau po kambarį.

– Žinoma, žinoma, kodėl gi ne. Tačiau jie brangiai kainuoja ir gali būti nelengva surasti tokį, kuriam, sakykime, nuoširdžiai rūpėtų jūsų bėdos. Gali nutikti taip, kad teks ilgokai pasėdėti kalėjime, o paskui susivoksite, kad vis tiek reikia atsakyti į mano klausimus. Bet kaip norite.

Jis pamąsto ir atsako:

– Aš asmeniškai priblokštas, kad ji negyva, tačiau visi ją pažinoję nenustebtų, kad ji sulaukė ankstyvos mirties.

– Puiku, – sakau, – kažkiek judame į priekį. O kokią savo buvusios žmonos ankstyvą mirtį būtumėt įsivaizdavęs? Papasakokite viską. Skubėti nėra kur.

Jis patyli, atsidūsta ir, atrodo, atsako sąžiningai:

– Nieko tokio, ko patys nenumanytumėt. Tikrai.

Truputėlį lukteliu, kol jis tariasi su savo širdimi.

– Kada ją matėte paskutinį kartą?

– Prieš kelis mėnesius, – jis pakelia į mane akis. – Aišku, kad nereikalausiu advokato. Kam to reikia? Pas jus nėra teisingumo sistemos, yra tik pinigų prievartavimo sistema. Tai vadinama kleptokratija. Visi, kas čia kiek ilgiau pabūna, tai sužino. – Klausiamai į jį pažvelgiu. – Taigi, man bus daug lengviau, jei nekreipsite dėmesio į vieną kitą menką pažeidimą ir kuo greičiau surasite ir atiduosite teisingumui jos žudiką.

Dabar jau nebelikę jokių nepatogumų, jokios pozos – jis bando sudaryti sandėrį.

– To pažadėti negaliu, nes nesuprantu, apie ką čia kalbate. Tačiau galiu būti labai atlaidus, jei nurodysite man reikalingą žmogų.

– Kiek norite?

– Apie pinigus aš nekalbu. Man reikia informacijos. Visko, ką žinote apie jos gyvenimą čia.

Jis sukrėstas.

– Jums nereikia pinigų? – jis atsidūsta ir papučia lūpas. – Kai mane išleido iš pataisos kolonijos, atvažiavau čia jos ieškoti. Radau dirbančią Kaubojų gatvės bare, kurio šeimininkai – kažkoks faras su savo motina. Ji visai apsidžiaugė mane išvydusi, bet paaiškino, kad čia mūsų santykiai bus kiek kitokie. Tik dalykiniai. Pradėjau daryti jos pornografines nuotraukas, daugiausia lengvos pornografijos, vienam kitam amerikietiškam žurnalui ir internetui. Kartais reikėdavo ir juodo porno – dabar tai specializuota niša – anoniminiai klientai pateikia specialius užsakymus tam tikrai merginai interneto tinklalapyje. Jei užsakymas ne per daug sudėtingas – tarkim, pačiulpti ar ką, – pastatydavau kamerą, kad įsijungtų pati, ir pakišdavau savo pimpalą. Tam ir susitikdavome. Kartais užsakymą surasdavau aš, kartais jinai. Jai patiko dirbti su manimi ir kaip su partneriu, ir kaip su operatoriumi, mes gerai sutarėme. Daug šitaip neužsidirbdavome, bet tai tikrai prisidėjo prie mano pajamų, – jis mosteli ranka, rodydamas, koks itin paprastas tas jo gyvenimas.

– O interneto tinklalapis?

Papurto galvą.

– Nesurasite. Mes jį kas savaitę keisdavome. Šiais laikais klientai žino, kaip susirasti ir išsisaugoti duomenis, ir tiek. Tada puslapio ir nebelieka. Kai kurie gyvuoja tik vieną dieną, – trukteli pečiais.

– Jums abiem tai buvo tik papildomas uždarbis?

– Aišku. Ji gaudavo aštuoniasdešimt procentų, bet vis tiek tai nebuvo dideli pinigai. Abudu dirbome kitur, – pažvelgia pro langą. – Ji ne tokia, kad kur nors ilgai užsibūtų. Tačiau iš esmės jai patiko kilti į viršų. Pasakojo kažką apie labai prabangų vyrų klubą, kažkurioje gatvelėje iš Sukumvito, bet kaip ir minėjau, niekur ilgai

neužsibūdavo. Nekentė to prasto baro, kur šeimininkai faras su motina. Pasismagino suviliodama tą farą ir stebėdama, kaip jis šliaužioja dėl teisės palaižyti jai putę, – prisilakusi ryžinės ji būdavo žiauriai juokinga. Ji mokėjo fantastiškai suvaidinti tą įsimylėjusį idiotą – pasirodo, tas faras buvo rimtai įklimpęs, – atsisuka į mane su nuoširdžia, kuklia šypsena. – Lygiai kaip ir aš pačioje pradžioje.

Dabar man sukasi galva, kraujas užliejo veidą, o Lekui įdomu kodėl. Gal Denas Beikeris jau žino apie mano romaną su Damrong ir tyčia erzina, bet vargu. Jam tai galėtų atsirūgti. Manau, kad pasakė, kaip yra.

– Šiam kartui pakaks, – griežtai pasakau. – Kol kas pasilaikysiu jūsų pasą, – pažvelgiu pro langą, staiga pajutęs, kad negaliu pažiūrėti jam į akis. – Sugrįžęs į nuovadą išrašysiu poėmio kvitą ir rytoj atsiųsiu policininką jo atnešti.

Paskutinį sykį nužvelgiu kambarį ir prisimenu, kad dar neapžiūrėjau vonios. Nepanašu, kad jį labai džiugintų toji apžiūra; visą kelią iki pat vonios seku įkandin jo neramybės. Kampe prie unitazo įsprausta aukšta, pigiai atrodanti komoda su stalčiais. Vieną po kito juos atidarau, jausdamas, kaip jis stovi tarpdury. Visi stalčiai pilni fotoaparatūros, ir ji atrodo aukščiausios kokybės. Pagrindinis objektas – glotni žvilganti „Sony“ filmavimo kamera profesionalams. Kai į jį atsisuku, pamatau, kad jo kairįjį apatinį voką tampo tikas, o kakta išrasojusi.

– Laikote visa tai vonioje?

– O kur dar? Juk matote, kiek pas mane vietos.

– Neišvykite iš Bankoko be mano leidimo, pone Beikeri, – sakau jam prie durų.

Mane kiek suerzina Lekas, staiga rodantis į kairįjį Beikerio riešą ir klausiantis:

– Kas davė jums šitą apyrankę, pone Beikeri? Ji iš dramblio plaukų, ar ne?

Beikeris smalsiai pažvelgia į tą dailiai nublizgintą vyriškų jėgų suteikėją, tarsi jau ilgokai nebūtų apie ją galvojęs.

– Prieš kelias dienas ėjau Sukumvitu, ir man ją davė kažkoks vienuolis. Sakė, kad ji atneš man laimę. Ir neėmė jokių pinigų, taigi pamaniau, kad ir norėjo to, ką sakė.

Jį, kaip ir mane, glumina toks Leko minčių šokinėjimas. Prie durų užduodu klausimą, kurį laikiau pačiai pabaigai:

– Pone Beikeri, kas per vienas tas aukštas gerai apsirengęs anglas, kuris šiandien buvo pas jus užėjęs?

Tikėjausi, kad išgirdęs tą klausimą Beikeris supanikuos ir išsiduos, bet jis tik ironiškai nusišypso ir atsako:

– Advokatas. Jis padeda man išspręsti vieną imigracinę problemą.

Kai nusileidžiame žemyn, atsainiai prieinu prie apsaugininkų, žaidžiančių šaškėmis. Atrodo, kad jie būtų jau kurį laiką – bent jau savaitę – nepasijudinę iš vietos, nustembu, kai man linkteli ir nusišypso. Tas, kuriam daviau kyšį, nepratardamas nė žodžio nusiveda mane aplink namą ir parodo pirštu į penktą aukštą.

– Čia Beikerio langas, – sako.

Pro langą ant virvės kyburiuoja blizgantis juodas nešiojamasis kompiuteris.

– Iškabino maždaug tuo metu, kai beldėtės į jo duris, – paaiškina apsaugininkas.

Mudu su Leku žiūrime į tą kompiuterį ir kasomės galvas.

– Norit išsinuomot kopėčias? – klausia apsaugininkas. – Verčiau pasiskubinkit, jis tikrai įtrauks jį atgal, kai tik nuspręs, kad jau išėjot.

Suderėjęs kainą išsinuomoju tiek kopėčias, tiek ir apsaugininką su žirklėmis ir palieku Leką prižiūrėti visos tos operacijos, o pats sugrįžtu atgal į Beikerio butą. Jis labai nustemba vėl mane pamatęs ir niekaip negali nuslėpti suktos minos. Apsimetu vėl ūmai

pakerėtas filmavimo įrangos jo vonioje ir tampau jo nervus geras dešimt minučių, paskui mandagiai atsisveikinu.

Apačioje Lekas švytėdamas spaudžia prie krūtinės kompiuterį.

– Kaip buvo smagu, buvau tikras, kad Beikeris pagaus tą apsaugininką viršuje ir nuspirs su visomis kopėčiomis, – Lekas su savo aukštakulniais elegantiškai pademonstruoja, kaip nuspiriamos kopėčios.

Duodu apsaugininkui savo telefono numerį, liepiu prižiūrėti tą langą ir paskambinti, kai sulauks kokios nors Beikerio reakcijos. Važiuojame taksi į nuovadą, pusiaukelėje suskamba mano telefonas.

– Jis visiškai pasimaišė. Iš pradžių atidarė langą ištraukti virvės ir pamatė, kad toji nukirpta. Tada iki pusės išlindo pro langą ir, atrodo, gerokai sutriko. Tuoj pat išlėkė laukan, puolė po langu graibytis tamsoje, tarsi tas daiktas būtų nukritęs. Paskui pamatė mane ir suprato, kas čia atsitiko, atrodė, tarsi būtų išvydęs kokią šmėklą. Atsitūpė prie sienos ir susiėmė už galvos. Nežinau, ar verkė, ar ne, bet buvo labai nusiminęs.

– O kur jis dabar?

– Grįžo į savo butą.

Po pusvalandžio jis paskambina vėl.

– Atėjo tas anglas, tas pats, kur ir aną kartą. Dabar su juo.

– Nupasakokite dar kartą, kaip jis atrodo.

– Aukštas, labai sportiškos išvaizdos *farangas*, apsirengęs dailų kostiumą, dryžuotą, marškinius su kieta balta apykakle, su blizgančiu šilkiniu kaklaraiščiu. Gražus tarsi kino žvaigždė.

– Kalbėjotės su juo?

– Aišku. Aš jo tajiškai paklausiau, kur eina. Jis atsakė, kad pas Beikerį.

– Ar gerai kalba tajiškai?

– Gerai, su stipriu anglišku akcentu.

Privežu Leką prie jo daugiabučio, pats parvažiuoju namo. Vos grįžęs atsidarau tą kompiuterį. Sprendžiant iš švieselės prie klaviatūros, baterijos pakaktų, tačiau prašo PIN kodo. Nežinau, kaip išvengti to PIN kodo, ir negaliu rizikuoti palikti kompiuterį mūsų nuovados kompiuterininkams – Buda žino, kokių paklausių nuotraukų jie ten suras. Turbūt reikia kreiptis į FTB.

– Man reikės tokio atidarytuvo, – sako ji. – Taip juos vadina kompiuterininkai. Paprašysiu, kad atsiųstų kurjeriniu paštu. Rytoj turėčiau gauti.

Čanija pastebėjo, kaip susierzinau dėl to kompiuterio, dėl to, pamaniau, ir spokso į mane laukdama paaiškinimo. Tačiau kai mūsų žvilgsniai susitinka, ji suspaudžia lūpas, nutaiso atsiprašomą miną ir klausiamai kilsteli antakius. Atsidūstu. Visiškai nenoriu blaškytis ir ieškoti tokiu paros metu dar veikiančios parduotuvės.

– Ledų?

– Ne. Garbanotų makaronų.

– Nejuokauk. Juose nėra nė vienos maistingos medžiagos, galėtum valgyti, kol pasidarytum apvali kaip kamuolys, ir vis tiek mirtum nuo prastos mitybos.

– Kai mama laukėsi manęs, irgi juos valgė.

Pabrėžiu, koks esu pavargęs, taip užsidirbu maksimalų skaičių taškų ir vargais negalais užtempiu ant savęs šortus ir marškinėlius. Žinau, kad „Foodland“ Nanos aikštės rajone tikrai veiks, ir pasigaunu taksi. Automobilio prietaisų skydelyje pamatau, kad dabar dvidešimt devynios po pirmos. Maisto prekystaliai palei visą Sukumvito gatvę maitina išalkusias kekšes ir jų klientus. Gatvės atmosfera gana smagi, žmonės užkandžiauja, sėdi ir plepa parduotuvių tarpduriuose, aptarinėja vakaro įvykius. Tarp prekystalių svirdinėja keli girti *farangai*, bet iš esmės visi elgiasi neblogai. Privažiuoju Nanos aikštę – ten pilna ką tik darbą striptizo baruose baigusių merginų. Galima pavalgyti ir pačioje

parduotuvėje, nedidukame bare prie kasų, jis irgi pilnut pilnutėlis. Tačiau praėjimuose tarp lentynų žmonių ne per daugiausia: keli *farangai* svarsto, kokį vyną pirkti vakaro pabaigai, viena kita bitė darbininkė perkasi maisto į namus, keli tajai perka ryžių viskį. Gerokai užtrunku, kol surandu tų garbanotų makaronų; jų net pakuotę turbūt būtų naudingiau suvalgyti nei turinį, bet kas gi ims ginčytis su nėščia žmona? Čiumpu penkis pakelius, jei kartais ji vėl jų užsimanytų, susimetu į plastikinį krepšelį ir patraukiu prie artimiausios kasos, bet mano žvilgsnis užkliūva už pažįstamo profilio. Aišku, kad čia negali būti ji, ir, šiaip ar taip, stovi į mane nugara, taigi gali būti bet kas; bet kažkas jos judesiuose... Žinai tą bitlų dainą, *farange*? Kur dainuoja, kad kažkas jos judesiuose mane traukia kaip niekas kitas? Man pašiurpsta oda, nugara nueina pagaugai. Nelabai noriu rizikuoti ir spoksoti į ją, kol ji apžiūrinėja maišelį aitriųjų pipirų, taigi nusprendžiu, kad jau vėlu, aš pavargęs ir ryte galva bus šviesesnė. Didžiuodamasis savimi, kad nusipurčiau visus prietarus, praeinu pro ją tiesiai prie kasos, sukraunu tuos savo penkis pakelius makaronų ir išsitraukiu piniginę – o tada pajuntu, kad man už nugaros atsistoja kažkokia mergina. Kodėl negaliu į ją pažvelgti? Kodėl negaliu atplėšti akių nuo to jos maišelio su aitriaisiais pipirais? Kodėl mano ranka, laikanti penkis šimtus batų, dreba tarsi epušės lapas? Kasininkė visa tai pastebi ir nusprendžia, kad būsiu vienas iš tų pavojingų naktinių elementų. Laukiu, kad ji kuo greičiau atiduotų grąžą, ir skubėdamas ją pasiimti numetu vieną pakelį makaronų. Dabar jis guli ant grindų tarp mūsų – manęs ir tos pirkėjos. Jiedvi su kasininke laukia, kad aš jį pakelčiau – koks gi aš džentelmenas, jei tikėčiausi, kad moteris pakels tai, ką numečiau. Mes vis dar tokie senamadiški. Besilenkiant man dar pavyksta išvengti jos akių, bet stojantis ji šitokia strategija pasinaudoti nebeleidžia. Dabar žvelgiu į Damrong veidą, net neabejoju tuo, su visais jo niuansais. Net jos lūpose žaidžia ta pažįstama, triumfuojanti šypsena.

– Labas vakaras, detektyve, – sako ji švelniai, su apsimestiniu drovumu, nuleidusi akis.

Aš kažką suvapu. Nesulaukiu, kol man paduos maišelį, čiumpu tuos penkis pakelius ir prispaudęs prie krūtinės lekiu pro duris. Savaime suprantama, jau išėjęs į lauką, nesusilaikau ir kitoje gatvės pusėje laukiu, kol ji išeis iš parduotuvės. Praeina dvidešimt minučių, o jos kaip nėra, taip nėra. Pagal šmėklų taisykles belieka tik eiti atgal į tą parduotuvę. Jos niekur nematyti. Kai paklausiu kasininkės, kas nutiko su ta aitriuosius pipirus pirkusia moterimi, ta tik pavarto akis.

– Ačiū, – kai pareinu namo, nerūpestingai šypsosi Čanija. – Tuoj pat pagaminsiu. Valgysi su manim?

– Ne, – lygiai taip pat nerūpestingai atsakau, – aš nealkanas.

Kai atsigulame miegoti, užsimerkiu ir seku, kaip mano mintys nuslysta į neigimą. *Žinoma, to nė nebuvo, ar ne? Taip. Tokie dalykai neįmanomi, jie tik visokių neturinčių ką veikti bukų kaimiečių vaizduotės vaisiai, ar ne? Taip. Juk tu tik pusiau tajas, dėl Budos meilės, ir tau visai nevertėtų veltis į šituos primityvius burtus, ar ne? Taip.* Kol užmiegu, šis nutikimas jau išardytas ir sukrautas saugoti kažkur gilioje tamsybėje.

10

Sėdžiu prie savo rašomojo stalo ir matau, kaip Lekas ateina pas mane, laviruodamas tarp kitų stalų. Jis nešasi plastikinį maišelį su ledine apelsinų arbata, kurios spalva man siejasi su Černobyliu, ir vis pasiurbčioja pro šiaudelį, iškištą pro maišelio viršų ir prispaustą gumele. Gerai, pastebiu, kad jis aplenkia detektyvo konsteblio Gazorno stalą, mat yra kritęs tam į akį. Na, gal ne visai kritęs į akį, nes asmeniniai Gazorno laiškai mano asistentui, nors ir meilūs, leidžia įtarti jį geidžiant daugiau nei šiaip aistringo romano.

Egzistuoja statistika ir teorijos, iš esmės liečiančios kai kuriuos žmones taip trikdantį tajų vaikinų polinkį keisti lytį. Trumpai tariant, gali sugriūti ta prieštvaninė sistema, kur tajų vyras turi rūpintis Viskuo, kai tuo tarpu jo tajė žmona gyvena jo sąskaita kur kas svetingesnėje planetoje. Detektyvas konsteblis Gazornas yra vienas tų, linkstančių prie nuomonės, kad yra geriau viską nusikapoti ir susirasti rėmėją: tegu koks stipresnės prigimties mulkis kaunasi su rinkos jėgomis. Tačiau jis dar dvejoja, taigi neleidžiu Lekui nei su juo kalbėtis, nei atsakinėti į jo laiškus. Lekas gyvas tik todėl, kad jį apsaugau aš, o mane apsaugo Vikornas. Jei pasirodys, kad mudu pradedam kokią ardomąją veiklą, Vikornas padžiaus mus ant virvės.

Kai nedirba, Lekas jau pradėjęs kraipyti užpakalį *à la* Merlin Monro, bet darbe eiseną kontroliuoja. Vis dėlto jam nepavyksta susilaikyti nežvilgtelėjus į detektyvą konsteblį Gazorną kitame kabineto gale. Kuo daugiau jis vartoja estrogeno, tuo labiau silpnėja jo atsparumas tuščiam meilinimuisi. Kita vertus, dabar jis jau visom prasmėm tvarkosi kur kas geriau. Sugebėjo pagaliau susitaikyti su tuo, kad pasaulio akyse, net ir Tailande, taip ir liks iškrypėlis; jis dabar kur kas stipresnės dvasios, be didelių pastangų priverčia nusikaltėlius nudelbti akis; tam tikra prasme tas lyties keitimas padeda jo karjerai. Nors, aišku, aukščiau kuklaus konsteblio jis niekada nepakils.

Priėjęs prie mano stalo, Lekas išsitraukia iš burnos šiaudelį, tokį ilgą, kad kažkokiu stebuklingu būdu nusilenkia man laikydamas jį tarp rankų. Pasakau jam norįs išsiaiškinti, kur Damrong dirbo tuo metu, kai mirė, ir paduodu nuotrauką. Tikriausiai ji pati naujausia, nes FTB su savo nešiojamuoju kompiuteriu parodė man, kaip iš vaizdo įrašo padaryti vieną kadrą. Veidui nuotraukoje gyventi likę apie tris minutes. Lekas pavaikščios su ja po barus – pradedant Kaubojų gatve, paskui Nanoje, paskui Patponge; jei per tą laiką nieko nepeš, mums teks kapstytis giliau, gal bandyti palydovių

agentūrose. Manau, kad maždaug dvidešimt procentų Bankoko moterų, galinčių parduoti savo kūną, būtent taip ir elgiasi; taigi šieno stirta, kurioje teks ieškoti adatos, nemaža. Tačiau Damrong buvo ypatinga; žmonės ją atsimins. Pavyzdžiui, aš. Prisimenu ją labai gerai. Manau, kad turi atsirasti gana nemažai vyrų, galinčių padėti mums išsiaiškinti. Jau imu galvoti, kad reikia pataupyti laiką ir pavaikščioti po tuos barus ir pačiam, bet pulkininkas Vikornas pasikviečia mane į savo kabinetą.

Lipdamas laiptais viršun, ruošiuosi atsiskaityti dėl Damrong bylos, aišku, jei manysime, kad pulkininką ji galiausiai ėmė dominti. Atsisėdu priešais jį (už jo krėslo kiek dešiniau kabo didžiulis antikorupcinis plakatas, o tiesiai virš galvos – visomis regalijomis pasipuošusio Jo Didenybės Karaliaus nuotrauka) ir pradedu atsiskaitinėti. Kai kalbu, Vikornas užsidėjęs kantrybės kaukę, bet ilgai tai netrunka. Man pasakojant apie modernią Beikerio aparatūrą skurdžiame nuomojamame kambarėlyje ir tą pavogtą nešiojamąjį kompiuterį, jis pajunta progą tą mano ataskaitą nutraukti.

– Vadinasi, tai jis. Ištyrei bylą greičiau nei per dieną. Nieko keisto, kad esi mūsų geriausias detektyvas.

– Bet kai ją nužudė, jo net nebuvo Tailande, o aš ir kompiuterio dar nepatikrinau.

Vikornas atlaidžiai nusišypso ir pagrūmoja pirštu.

– Nesugadink puikios bylos per dideliu perfekcionizmu. Aišku, kad nužudė Beikeris. Jis ją pažinojo, buvo jos vyras, jai sąvadavo, pardavinėjo jos pornografiją. Kodėl gi tau nepareiškus jam kaltinimo ir nepasiūlius sandėrio, jei prisipažins? Ko gero, galėčiau sutarti, kad mirties bausmę pakeistų aštuoneriais metais, jei pasakys, kas jo bendrininkai. Jei priešinsis, galėsi įrašyti tą *snufą* į jo kompiuterį. Ir baigta.

– Kompiuteryje matysis data, kada buvo perrašytas filmas.

– Tai neduosi gynybai apžiūrinėti to kompiuterio.

– O jeigu jis to nepadarė?

– Tada būsi pasodinęs sąžiningą žmogų. O argi tai panašu į tiesą?

Nenoriu ginčytis. Jis žino, kad man to nepakaks ir kad nusivarysiu nuo kojų prieš pateikdamas kaltinimus Beikeriui, – ir dėl to jo akyse aš atrodau visiškai apgailėtinai. Bet kuris save gerbiantis tajas faras jau būtų striptizo bare – sveikintų save per kelias valandas išaiškinus bylą. Mano pulkininkui visai nerūpi, ar Beikeris tai padarė, ar ne – jis, šiaip ar taip, yra iš tų nuolat į bėdą pakliūvančių ir jokios pridėtinės vertės tajų visuomenei neduodančių *farangų*, ir trečiojo pasaulio socialinės atsakomybės kursai Lard Jao kalėjime jam, ko gero, bus tik į naudą.

Dabar, kai su mano reikalais jau išsiaiškinta, pulkininkas pasitrina rankas.

– Sončajau, manau, kad mūsų projektas juda į priekį. Paprašiau kai ką patikrinti, ką tas japis Jamis daro savo naujojoje studijoje. Ar sakiau tau, kad išsinuomojau patalpas Čainataune prie upės?

– Ne. Greitas gi jūs.

– Labai jau mane sudominai tuo savo *The New York Times* straipsniu. Neturėjau žalio supratimo, kad su pornografija galima užsidirbti daugiau nei su *jaba*.

– Puiku.

Jis konfidencialiai pasilenkia, o tai reiškia, kad prašys paslaugos.

– Sončajau, būsi mano akys ir ausys. Atleisk, kad pridedu papildomų pareigų, bet tu vienintelis Aštuntojo rajono faras, kažkiek nutuokiantis, kaip sukamas geras pornofilmas. Noriu, kad reguliariai lankytumeis pas Jamį ir su juo susidraugautum. Ar padarysi, ko prašau?

Vikornui „ne" nesako niekas, taigi linkteliu. Išėjęs į koridorių pamanau, kad turbūt reikia manyti, jog man pasisekė – bent jau galiu toliau netrukdomas tirti Damrong nužudymą. Nusileidžiu

į valgyklą ir begeriant „7-UP" man kyla mintis, kad būtų visai smagu nusivežti FTB iškylon prie upės. Tačiau prieš tai norėčiau panagrinėti Beikerio kompiuterį. Pasakau Menei, kad važiuoju prie upės atlikti specialios Vikorno užduoties ir manęs negalima trukdyti. Paskambinu FTB į „Grand Britannia" viešbutį – ji ką tik gavusi tą jos vadinamąjį atidarytuvą, paskui susuku savo gyvenimo draugei Čanijai į mobilųjį. Ji kaip tik grįžta iš šventyklos, taigi kol parvažiuosiu, jau bus parėjusi namo.

Pasirodo, į mūsų namelius abi moterys atvyksta anksčiau už mane. Tik dviese jos dar nėra buvusios nė minutės – įdomu, kaip joms sekėsi bendrauti. Kol kas jos viena kitą stulbina. Čanija niekaip negali patikėti, kad esama moterų, kurios šitaip vyriškai tvarkosi su pasauliu ir turi tiek autoriteto ir galių; FTB vis dar priblokšta, kad Čanijai nereikia jokių pastangų šitaip elegantiškai vaikščioti, kalbėti ir šypsotis; ji nuoširdžiai nesupranta, kodėl mano tikroji meilė dar neuždirbinėja milijonų Holivude. Be to, ji neįsitikinusi, kad toji yra grynai žemiška būtybė. *Ji dėl nieko nesijaudina*, po kelių pirmųjų susitikimų piktinosi FTB. *Šaltakraujė kaip leopardas*. Negana to, aišku, Čanija smarkiai nėščia, o toji mistinė būsena FTB trikdo.

Išvertus, „šaltakraujis" reiškia *luak jen*: ta pati frazė, ta pati sąvoka. Galvojau apie tai. Dvi pačios svarbiausios mano gyvenimo moterys turi nepaprasto laipsnio *luak jen* – mano motina Nong ir Čanija. Toji mintis savaime priveda prie Trečiosios Moters. Damrong buvo visiška šaltakraujė: žiauri, gundanti, nuostabi – tikra leopardė. Tačiau joje nebuvo nieko menko ir niekingo. Kai ji pas mus įsidarbino, mudu su motina manėme, kad, būdama akivaizdžiai aukštesnės klasės, į kitas merginas ji žvelgs iš aukšto; bet ne. Ji nusileido iki jų, gimtadienių proga pirko joms dovanas, buvo labai geranoriška, nemokamai patardavo, jei kuri pasišaudavo dirbti užsienyje, mylėjo jas. Visi manė, kad ji buvo *jai di*, arba

geros širdies, labai, labai geros širdies. Man suspaudžia skrandį, nežinau, kaip reaguosiu matydamas scenas, kur ji nuoga ir tenkina kitus vyrus.

– Sveikos, – sakau, – aš namie.

Kažkiek tikėjausi, kad jos kalbėsis apie mane. Pasijuntu kiek pažemintas, pamatęs jas susispaudusias virtuvėje ir besiklausančias radijo. Laida vadinasi „Mąstyk šiuolaikiškai", jos klausymas Čanijai tapo tarsi religiniu ritualu. Ji vertėjauja FTB:

– Matai, užuot pradėjus gaminti ir tik tada ieškojus visų reikalingų produktų, susirenki juos visus iš pat pradžių ir susidedi pagal tvarką ant stalo. Dabar pasakoja, kaip skalbti drabužius. Užuot tiesiog sukrovus visus į vieną krūvą, naudojies trimis skalbinių krepšiais: vienas baltiems, vienas spalvotiems ir vienas sintetiniams ir vilnoniams. Supranti?

Triumfuojamai švytėdama Čanija atsisuka į Kimberlę. FTB sunkiai sekasi nuslėpti, kad ji sutrikusi. Ji žino, kad Čanija ne kvailė, tai kam gi jai reikia tų primityvių chronologinių instrukcijų?

– Puiku, – sako ji. – Efektyvumas palengvina gyvenimą.

Kai ateinu, FTB palengvėja, ji viltingai žvelgia į mane. Kaip jai paaiškinti, kad tautai, tūkstantį metų gyvenusiai tik intuicija ir papročiais, sunku taip paprastai įsisavinti aristotelišką logiką? Nesudarkytiems protams iš prigimties neduota suvokti, kad „A negali būti ne A".

Papraščiau pakeisti temą. Iš užrakintos spintelės po laiptais išsitraukiu lagaminą su Beikerio kompiuteriu. Kol traukiu, abi nustėrusios spokso. „Pantip Plaza" prekybos centre nupirkau jam kroviklį, taigi dabar įjungiu į lizdą svetainėje. Vadinasi, jos visgi *kalbėjosi* apie mane. FTB paaiškino, kad kompiuteryje greičiausiai bus įrašų, kur Damrong su kitais vyrais. Jų veidai byloja grynai vaikišką smalsumą: *Kaip jis tai priims? Kiekgi kančių mudvi čia pamatysime?* Kėdžių mes neturime, taigi jos susiriečia man iš šonų ant grindų prie kavos stalelio, ant kurio aš pasidėjęs kompiuterį.

FTB iš kišenės išsitraukia kokių šešių colių įtaisą su USB jungtimi. FTB įjungia tą įtaisą, kartu spausdama ir kompiuterio įjungimo mygtuką. To įtaiso ekranėlyje, kur telpa apie trisdešimt ženklų, ima žaibo greičiu mainytis skaičiai, raidės ir skyrybos ženklai. Galiausiai jis sustoja ties: {{jack***rongdam\\\29===forty. Nė nebūčiau sumanęs tokio dalyko. Dabar ekrane pasirodo „Windows" simboliai ir mus pasveikina linksma muzikėlė.

„MS Explorer" lange pabandau atidaryti kelis failus ir tik paskui susivokiu, kad prieš pornografinių pavadinimus Beikeris prideda X-ą.

– Originalu, – sako FTB.

Spusteliu, ir štai: stambus planas, Damrong su stačiu pimpalu burnoje. Greičiausiai Beikerio, mat klipas trunka tik keturiasdešimt sekundžių ir atrodo iš esmės eksperimentinis. Jaučiuosi gana sukrėstas, kad mane taip greitai užvaldo nepakeliamai jaudinantis su šitokiu gyvenimo džiaugsmu ištvirkaujančios gražios moters vaizdas. Kaskart ištraukusi jį iš burnos Damrong nusišypso į kamerą.

– Man viskas gerai, – sakau toms abiem, mat mano reakcija į visa tai net įdomesnė už tą pornografiją.

– Ji net ne graži, – sako Čanija.

Čia ne tik pavydas; manau, kad Čanija ekrane mato visai ką kita: niekuo neišsiskiriantį kambodžietišką veidą, tamsesnį už jos pačios, su tomis kiek papūstomis khmeriškomis lūpomis. Man Damrong – liekna, išdidi gražuolė, o Čanija – apkūni ir linksma. Tačiau ir FTB purto galvą.

– Tik vyrams gali atrodyti, kad tai žavu, – atsidūsta ji.

Peržiūrime visus Beikerio failus, pradedant trumpiausiuoju. Per kokias dešimt minučių pamatome visą Damrong seksualinį repertuarą be menkiausios aistros apraiškų iš jos pusės. Vyrų veidai pasirodo retai; o kai pasirodo, tai tik gauruotas rausvas kontrastas jai. Viduje visas susitraukiu ir šitaip įgyju kažkiek

pigaus imuniteto. O pradėjęs žiūrėti pirmąjį iš ilgųjų įrašų netgi pasveikinu save su tokia budistiška savitvarda.

Čia atmosfera visai kitokia. Iš karto pajunti, kad įrašinėjama paslapčia, be kliento žinios. Iš pradžių juodu pasirodo ir dingsta iš kameros objektyvo matymo lauko, paskui Damrong numanevruoja savo klientą į numatytą poziciją ant lovos. Čia ji labai entuziastingai suteikia jam oralinius malonumus; išties, ji tokia įaudrinta, kad man perveria pilvą. (Seksualinis pavydas prasidėjo reptilinėse inkarnacijose ir tvirtai įsitvirtino smegenų kamiene; jau tūkstantmečius nagrinėjama, kaip jis iškreipia asmenybę.)

– Tau viskas gerai, Sončajau? – klausia FTB.

Čanija pažvelgia į mane su pasišlykštėjimu.

– Tik pažiūrėk į jį, jis vis dar ją įsimylėjęs.

– Viskas gerai, – sugargaliuoju. – Tikrai.

– Tai ko pažaliavai? – teiraujasi mano nėščia gyvenimo draugė.

– Nepažaliavau, – man pavyksta išspausti tik tiek.

Visgi pirmas penkias įrašo minutes kovoju su vidiniu uraganu ir niekaip negaliu iš to išsivaduoti, kol mums ekrane ima švysčioti to vyro veidas.

– Žiūrėk, – sako Kimberlė, – žiūrėk, kaip ji juda po juo, kad jo veidas patektų į objektyvą.

Viskas atlikta labai subtiliai, kiekvienas pilvo judesys lovoje atrodo tarsi reakcija į nepaprastas seksualinio siautulio kančias. Dabar jis matyti puikiai. Man visai nepalengvėja išvydus, kad tai dailus, tvirtų žandikaulių, kaštoninių plaukų, rudų akių ir valdingų manierų *farangas*.

– Bjaurybė, – sumurmu, sukdamas akis nuo moterų. – Taip ji ir dirbdavo, – kimiai aiškinu. – Leisdavo jam galvoti, kad jis užvaldęs jos mintis, kad jis nuostabus, o jo pimpalas toks didelis, kad ji juodai įklimpusi, visu kūnu ir siela.

– Šitą techniką ne ji išrado, Sončajau, – praneša FTB.

Čanija pritariamai linksi ir vis dar pajuokiamai man šiepiasi. Tačiau staiga visas tris poras akių prikausto tolesnė įvykių seka.

– Neįtikėtina, – sako FTB.

– Genialu, – antrina Čanija, buvusi baro karalienė.

Pasitrinu akis.

– Atsuk atgal, – paliepia Čanija.

– Tikros ašaros, – sako FTB.

Tai tiesa. Damrong sugebėjo išspausti iš abiejų tinklainių po švelnią išdavikišką srovelę, bet greitai ir narsiai jas nusibraukia. Prataria: „Tomai, tu tiesiog nuostabus“, – ir apsimeta negalinti pažvelgti jam į akis. Kiek padrebinusi smakrą priduria: „Negalėčiau net pagalvoti apie tave su kita moterimi. Tiesiog negalėčiau.“

„Dėl to gali nesijaudinti, – atsako Tomas su gumulu gerklėje. – Kuriems velniams to reikėtų, ką?“

Dabar ir jo akys sudrėksta. Kurį laiką juodu pasigraudena, o paskui ir vėl pradeda. Šįkart jį bedorojant jai pavyksta įkišti į objektyvą ir jo veidą, ir paslėpsnius.

– Ar su tavim ji irgi šitą numerį naudojo? – teiraujasi Čanija. FTB tai irgi norėtų sužinoti, sprendžiant iš jos žvilgsnio.

– Ne, – atsakau ir pats nežinodamas, kaip jaučiuosi. – Visai ne. Turbūt jis kur kas turtingesnis už mane.

– Hm, – susimąsto FTB, – kažkaip truputį per smarkiai, nebent jai reikėtų kai ko daugiau nei pinigų.

– Pavyzdžiui, ko? Jau tik, aišku, ne santuokos.

– Ne, – sutinka Kimberlė, – šito tai ne.

Giliai įkvepiu.

– Paskutinis, – sakau.

Kambarys tas pats, bet atmosfera visai kitokia. Vyras aiškiai rytietis, tiek apie jį per pirmas septynias minutes ir tesužinome. Damrong puikiai prisitaikiusi prie savojo negailestingo azijiečio valdovo, bejėgiškai šūkčiodama ir dejuodama priima jo negailestingus stūmius. Kai jis pernelyg suagresyvėja, ji smarkiai kanda

jam į ranką: ar tai perspėjimas, ar kvietimas pereiti prie dar kovingesnio sekso? Šito kliento nuovokos tikrai netemdo jokios prieštvaninės riteriškos meilės nuotrupos ir juo ne taip paprasta manipuliuoti. Kai ji galiausiai pasiekia, kad jo snukis patektų į objektyvą, mudu su Čanija susižvalgome ir aš sustabdau įrašą. Štai ir jis, veidas nuostabiai atsuktas, visa plačia ekstaze, o ji tuo tarpu dirba su jo organais. Tačiau ūmai tas seksualinis kampas pasidaro visiškai nebesvarbus.

– Ką? – klausia FTB.

– Iš šito man reikės nuotraukos, – sakau.

Kimberlė gūžteli, kiek pažaidžia kažkokia programa, išsaugo nuotrauką ir sukryžiuoja rankas ant krūtinės.

– Ar man kas paaiškins, kuo šitas žmogus skiriasi nuo kitų? Na, aš matau, kad jis azijietis ir turi daug kiniško kraujo. Tiesą sakant, tikras saldainiukas.

– Čia *khunas* Tanakanas, – sušnabžda Čanija, kuri net ir apimta paniekos nepamiršta, kaip reikalauja feodaliniai įstatymai, pavartoti pagarbaus žodžio *khunas*.

– Kas?

– Jis stambus bankininkas, – paaiškinu nurijęs seiles. – Stambesnių nebūna. Pati aukštuomenės piramidės viršūnėlė. Su savo draugeliais valdo visą ekonomiką. Per juos eina visi dideli sandoriai.

Iškalbingas momentas – mudu su Čanija pereiname į tajų kalbą:

Čanija: *Ką darysi? Dėl šito tave gali užmušti.*
Aš: *Žinau.*
Čanija: *Turi pasakyti pulkininkui Vikornui.*
Aš, niūriai: *Ir kiekgi tai būtų saugu? Juk žinai, ką jis norės daryti.*
Čanija: *Aš nėščia, Sončajau. Nenoriu mūsų vaiko auginti viena.*

Aš, persibraukdamas kaktą: *Man reikia pagalvoti. Darysiu, kas bus saugiausia.*
Čanija: *Pradėk nuo to, kad išneši iš čia tą kompiuterį. Aš bijau, Sončajau, tikrai bijau.*
Aš: *Gerai.*

Paskubomis ištraukiu kompiuterio laidą iš lizdo ir, įdėmiai stebimas FTB, įkišu jį į krepšį.

– Nieko sau, – sako Kimberlė, kai viską susipakuoju ir susiruošiu eiti pro duris neužtrukęs nė penkių minučių. – Kai jūs, žmonės, išsigąstate, tai jau išsigąstate. Gal galima mane truputį apšviesti?

– Taksi, – atsakau.

Dabar mudu su Kimberle stovime gatvėje, iškėlę rankas gaudome pravažiuojančius taksi. Čanija liko namuose.

– Išleisiu tave prie „Grand Britannia“, – sakau FTB.

– Kur važiuoji su tuo daiktu?

– Į policiją, – atsidūstu.

Besėdint ant galinės automobilio sėdynės paaiškinu:

– Damrong visa tai filmavo šantažui. Kito paaiškinimo negali būti.

– Sutinku. Tai ką?

– Jei jau buvo pradėjusi spausti, Tanakano žmonės ieškos po visą miestą.

– Bet tu gi faras. Ar čia šitai nieko nereiškia?

Ironiškai nusišypsau.

– Kurgi ne.

– Ir ką?

– Ir nieko, Čanija teisi. Turėtų būti protinga pasakyti Vikornui. Tada jis bent jau bus mano pusėje.

– Ir kodėl tau sunku priimti šitą sprendimą?

Atsisuku į ją.

– Kaip galvoji, ką jis norės padaryti su šituo įrašu?

Panašu, kad kol atvežu FTB į viešbutį, šitą kultūrinę mįslę ji išsinarplioja. Laikydama dar praviras taksi duris, ji kyšteli galvą vidun.

– Keistoka, ką, nemanai?

– Kas?

– Kad tave taip toli nuvedė vos keli paprasti žingsniai. Juk nesiėmei nieko, kas nebūtų akivaizdu, ar ne?

– Paieškojau Damrong pavardės duomenų bazėje, tai privedė mane prie Beikerio.

– O tai privedė iki paties pavojingiausio taško tavo karjeroje. Keista. Nežinau, kaip Bankoke, bet pas mus namie darbas policijoje retai būna toks paprastas.

Važiuoju į nuovadą, greta, ant sėdynės, pasidėjęs tą kompiuterį, ir galvoju: *Paprastas?* Išsitraukiu telefoną, skambinu Vikornui į mobilųjį. Jis siautėja viename iš netoliese esančių savo klubų. Kai kodine kalba pasakau jam, kas guli gretimais, atsako apsirengsiąs ir pasimatysiąs su manimi po pusvalandžio. Atvykęs į nuovadą taip nervinuosi dėl to kompiuterio, kad nepaleidžiu jo iš rankų. Kartą skaičiau apie vieną kurjerį, vežusį du butelius 1945 metų „Mouton Rothschild“ iš Londono į Honkongą – saugumo sumetimais jis antrankiais prisirakino portfelį su tais dviem buteliais sau prie riešo. Na, čia pornopramonės ekvivalentas tam „Mouton Rothschild“. Kol sulaukiu skambučio, kad jis atvyko, man tenka kankintis valandą.

Sėdime jo kabinete, įdėmiai peržiūrėję Damrong įrašą su *khunu* Tanakanu. Dabar maždaug vidurnaktis. Kai Vikornas atsisuka į mane, jo veido išraiškos perprasti negaliu. Jis lyg ir susiraukęs, bet tas susiraukimas sudėtingas ir atmieštas tokia tarsi šypsenėle, retkarčiais patampančia jam lūpų kampučius. Tačiau pažįstu jį

taip seniai, kad man tereikia pažiūrėti jam į akis: o jos švytėte švyti. Jis prabyla labai švelniai, tarsi meilužis. Jo tonas kupinas meilės ir dėkingumo.

– Sončajau, man gali prireikti liudininko.

– Taip?

– Kažko, kam užtektų proto susivokti, kas darosi, ir įžvalgos suprasti, kad bet koks konfidencialumo nesilaikymas gali būti lemtingas.

– Nelabai suprantu, pulkininke, – sakau.

– Juk žinai kaip yra mūsų valstybėje, Sončajau, *ti-sung, ti-tam*, – jis turi galvoje feodalinę Tailando sistemą, vadinamą „aukštuomenė – prastuomenė“, arba, jei jums labiau patinka, „viršūnėlės ir dugnas“. – Jei darysiu tai vienas, jis ras kaip pasinaudoti savo padėtimi.

Mano kaktines skiltis nutvieskia šviesa. Apima malonus baimės ir jaudulio virpulys.

– Norite, kad dalyvaučiau, kai prispausite *khuną* Tanakaną.

Vikornas prideda pirštą prie lūpų.

– Jis nežinos, kad esi.

– Kodėl gi jums to nenufilmavus?

– Nes jis reikalaus, kad susitiktume pas jį kontoroje.

– Tai kaipgi aš galėsiu ten būti?

– Eisi kaip mano padėjėjas ir apsaugininkas. Per pokalbį jis tavęs į kabinetą neįsileis, taigi turėsiu prisisegęs mikrofoną. Diktofonas bus pas tave. Be to, klausysies ir per ausines, kad paskui, jei kas pasisuks bloga linkme, galėtum sakyti buvęs gyvas liudininkas. Padarysim taip, kad atrodytų, jog klausaisi muzikos – kaip vadinasi tie idiotizmai?

– iPodai.

– Tai va. Būsi vienas tų progresyvių farų, kaip tuose verbavimo į policiją plakatuose.

– Mano gyvybei gali grėsti pavojus, pulkininke.

Jis kilsteli antakius ir nusuka akis.

– Dešimt procentų skurdo mažinimui.

– Dvidešimt.

– Sutarta.

Gūžteliu pečiais. Argi man ginčytis, jei tokia jau Budos valia, kad *khuno* Tanakano turtas bus paskirstytas lygiau? Ir, šiaip ar taip, nenorėčiau praleisti progos pamatyti Vikorno darant tai, ką jis sugeba geriausiai.

– Verčiau dar kartą papasakok man apie tą reikalą, – sako Vikornas. – Tai nužudymo tyrimas, ar ne, ar aš čia kažką painioju?

– Panašiai.

– Šiaip ar taip, aišku viena. Negalime leisti, kad šitas veikėjas Beikeris šlaistytųsi nesaugomas. Liepk kam nors, kad susemtų jį už pornografiją. Tegu sėdi kameroje, kad galėčiau jį prižiūrėti.

– Gerai, – sakau, – gerai.

Beveik visa nuovada skendi tamsoje, ruošiuosi važiuoti namo ir staiga susivokiu per pastarąsias kelias valandas visai nepagalvojęs apie Beikerį. Tas jo kompiuterio iškabinimas per langą buvo juokingai mėgėjiškas, tokia kvaila nevykėlio iš prigimties reakcija. Tačiau nevykėliai greitai supanikuoja, ir dabar jau suvokiu, kas yra kietajame diske. Paskambinu Beikerio namo apsaugininkui.

– Jis išvyko su kuprine prieš truputį daugiau nei valandą, iškart, kai išėjo tas anglas.

– Kodėl gi man nepaskambinot?

– Pamokėjai tik vienam skambučiui.

Atsidūstu, padedu ragelį ir pasuku nuovados operatorei, kad sujungtų mane su Imigracijos tarnyba.

– Jis negali išvykti be paso, – paaiškina guvus balsas.

– Jis bėga nuo mirties. Gal turi padirbtą pasą? Gal nusipirko Kaosano gatvėje?

– Gerai, atsiųskite man rytoj iš ryto geros kokybės jo paso nuotraukos kopiją, ir mes ją išsiųsime visiems pagrindiniams pasienio punktams skaitmeniniu formatu.

Atsakau kažką sarkastiško, pakartodamas žodžius *pagrindiniams* ir *rytoj iš ryto*. Tačiau tajams sarkazmas ne prie širdies, taigi tas tik išsisukinėjamai kažką sumurma ir padeda ragelį. Paskambinu Vikornui, jis pažada įspirti šiam bei tam į šikną; vis dėlto būtent jam labiausiai reikia, kad Beikeris būtų suimtas.

11

Maniau, kad Vikornas važiuos savo bentliu, bet tai tik parodo, koks aš prastas ir netašytas. Žinoma, pas didįjį *khuną* jis lankysis kaip Kuklusis Policininkas, taigi susėdame ant ypač apdaužyto patrulinio automobilio galinės sėdynės. Visa laimė, kad važiuoti tenka tik dešimt minučių, mat ilgiau ant apiplyšusios sėdynės pulkininkas neiškentėtų. Tačiau jis apsivilkęs pilną policijos pulkininko uniformą ir su tuo rudu munduru auksiniais antpečiais atrodo visai dailiai. Visą kelionę jis kažką keistai ir švelniai gestikuliuoja, o tai reiškia, kad jo galvoje sukasi be galo subtilios mintys. Žavingai, o ne įsakmiai jis pasikalba ir su priimamojo sekretore, ji kažkam paskambina. Sprendžiant iš jos veido išraiškos, kai ji padeda ragelį, turbūt liepta pervesti tuos farus iš banko salės į kokį nors nuošalų kabinetą, ir kuo greičiau. Mus liftu pakelia į kažkurį viršutinį aukštą, ąžuolu ir žalia oda išmuštą posėdžių kambarį, susėdame prie ilgo stalo. Paprastai tokiu metu reikėtų laukti pasirodant sekretorės, bet nežinodamas visų žaidimo ėjimų Tanakanas nebūtų pasiekęs to,

kas yra šiandien. Durys atsidaro, ir pasirodo jis pats. Mudu su pulkininku tučtuojau atsistojame, sudedame rankas prie kaktos ir žemai nusilenkiame. *Khunas* pademonstruoja nuolankumą atsakydamas tuo pačiu. Šitas veikėjas pernelyg protingas, kad bandytų gintis to, nuo ko neišsiginsi.

Tailando aukštuomenėje kiniški genai yra savaime suprantamas dalykas, ypač bankininkystėje. Porcelianinė *khuno* Tanakano oda, nedidukės gyvos akys (įkypesnės nei etninių tajų), varno juodumo plaukai, rafinuotos manieros ir nuostabiai sukirptas kostiumas demonstruoja jo poziciją tarp aukščiausio lygio Tailando kinų įtakingųjų. Tačiau jis turi ir šio to daugiau: akivaizdu, kad ne visi jo protėviai buvo mažieji čiučou žvejai iš Šantou regiono, mat jo ūgis – daugiau nei šešios pėdos, o tai rodo šiaurinę kilmę, gali būti, kad iš Mandžiūrijos. Faktiškai neįmanoma įsivaizduoti, kad šį žmogų apimtų nevaldomas geismas, bet mačiau Beikerio įrašą; mačiau, kaip šita jo įtempta ir sutelkta ambicija virsta absoliučiai reptiliška aistra. Jam kiek per keturiasdešimt, fiziniai duomenys puikūs, o (žr. įrašą) lytinis organas – nemenkų gabaritų, lygios dramblio kaulo spalvos.

– Leiskite man supažindinti jus su savo padėjėju detektyvu Džitpličipu, – sako Vikornas. Pastebėjęs vos vos kryptelėjusį bankininko žvilgsnį, priduria: – Kol kalbėsimės, jis gali palaukti čia arba viename iš jūsų kabinetų.

Tanakanas linkteli. Ir dėkingai prataria:

– Jis gali būti, kur jam patogiau. Mano sekretorė turi savo kabinetą. Jis gali palaukti arba ten, arba čia.

– Manau, kad jūsų sekretorės svetingumas jam būtų arčiau širdies, – sako Vikornas, galvodamas, ar patemps jo mikrofonas.

– Taip, – atsako bankininkas, atsisukdamas į mane su tokia šilta ir svetinga šypsena, tarsi būčiau jo mylimiausias sūnėnas.

Kai nueiname į jo valdas, jis supažindina mane su savo sekretore, kartu parodo Vikornui savo kabineto duris, o paskui tvirtai jas uždaro.

Ji, reikia pasakyti, nuostabiai graži. Jei Tanakanas ją tratina (o kad tratina, statau visą Volstritą prieš vieną mango vaisių), telieka stebėtis, kam jam prireikė Damrong.

Bet ar tikrai reikia stebėtis? Kai ji juda, ilgi juodi plaukai plevėsuoja kaip šampūno reklamoje. Apsivilkusi patį madingiausią aukštuomenės verslo kostiumėlį (juoda su balta, šiek tiek spalvotų papuošalų). Esu tikras, kad kondicionuotu oru sklinda subtilus „Van Cleef and Arpels" aromatas. Net juda ar mirksi ji pagal kažkokio grožio specialisto elgesio kodeksą, tačiau spausdinti, atrodo, moka. Kita vertus, ir pats esu patyręs, kokias paslaugas Damrong teikė jos šeimininkui bankininkui, – po tokių šita mergina turbūt viską prisipažintų motinai; o ką jau kalbėti apie tamsesnių Tanakano poreikių patenkinimą.

Be kita ko, jai duotos instrukcijos mane apžavėti, bent jau tiek, kad paklusniai sėdėčiau. Tačiau ji dar niekada neflirtavusi su faru ir jai sudėtinga nuslėpti pasišlykštėjimą. Aš irgi nepadedu jai išspręsti šios dilemos – išsitraukiu savo iPodą ir ausinę su „Bluetooth" ir ištiesęs kojas išsidrebiu ant itališkos odinės sofos po porcelianiniais liūtais kaip tikras policininkas banditas, koks jai ir atrodžiau nuo pat pradžių.

– Malonu priimti jus savo kukliame biure, – mano dešinėje ausyje prabyla Tanakanas.

– Man didžiulė garbė, *khune* Tanakanai, – sako Vikornas. – Nežinau, ar kada esu matęs tokio grožio kabinetą. Jūsų skonis nepriekaištingas, *khune* Tanakanai.

– Ak, jums nederėtų būti tokiam kukliam, pulkininke. Kas aš toks? Bankininkas, pinigų tarnas. Palyginti su jūsų kalibro

kas yra šiandien. Durys atsidaro, ir pasirodo jis pats. Mudu su pulkininku tučtuojau atsistojame, sudedame rankas prie kaktos ir žemai nusilenkiame. *Khunas* pademonstruoja nuolankumą atsakydamas tuo pačiu. Šitas veikėjas pernelyg protingas, kad bandytų gintis to, nuo ko neišsiginsi.

Tailando aukštuomenėje kiniški genai yra savaime suprantamas dalykas, ypač bankininkystėje. Porcelianinė *khuno* Tanakano oda, nedidukės gyvos akys (įkypesnės nei etninių tajų), varno juodumo plaukai, rafinuotos manieros ir nuostabiai sukirptas kostiumas demonstruoja jo poziciją tarp aukščiausio lygio Tailando kinų įtakingųjų. Tačiau jis turi ir šio to daugiau: akivaizdu, kad ne visi jo protėviai buvo mažieji čiučou žvejai iš Šantou regiono, mat jo ūgis – daugiau nei šešios pėdos, o tai rodo šiaurinę kilmę, gali būti, kad iš Mandžiūrijos. Faktiškai neįmanoma įsivaizduoti, kad šį žmogų apimtų nevaldomas geismas, bet mačiau Beikerio įrašą; mačiau, kaip šita jo įtempta ir sutelkta ambicija virsta absoliučiai reptiliška aistra. Jam kiek per keturiasdešimt, fiziniai duomenys puikūs, o (žr. įrašą) lytinis organas – nemenkų gabaritų, lygios dramblio kaulo spalvos.

– Leiskite man supažindinti jus su savo padėjėju detektyvu Džitpličipu, – sako Vikornas. Pastebėjęs vos vos kryptelėjusį bankininko žvilgsnį, priduria: – Kol kalbėsimės, jis gali palaukti čia arba viename iš jūsų kabinetų.

Tanakanas linkteli. Ir dėkingai prataria:

– Jis gali būti, kur jam patogiau. Mano sekretorė turi savo kabinetą. Jis gali palaukti arba ten, arba čia.

– Manau, kad jūsų sekretorės svetingumas jam būtų arčiau širdies, – sako Vikornas, galvodamas, ar patemps jo mikrofonas.

– Taip, – atsako bankininkas, atsisukdamas į mane su tokia šilta ir svetinga šypsena, tarsi būčiau jo mylimiausias sūnėnas.

Kai nueiname į jo valdas, jis supažindina mane su savo sekretore, kartu parodo Vikornui savo kabineto duris, o paskui tvirtai jas uždaro.

Ji, reikia pasakyti, nuostabiai graži. Jei Tanakanas ją tratina (o kad tratina, statau visą Volstritą prieš vieną mango vaisių), telieka stebėtis, kam jam prireikė Damrong.

Bet ar tikrai reikia stebėtis? Kai ji juda, ilgi juodi plaukai plevėsuoja kaip šampūno reklamoje. Apsivilkusi patį madingiausią aukštuomenės verslo kostiumėlį (juoda su balta, šiek tiek spalvotų papuošalų). Esu tikras, kad kondicionuotu oru sklinda subtilus „Van Cleef and Arpels" aromatas. Net juda ar mirksi ji pagal kažkokio grožio specialisto elgesio kodeksą, tačiau spausdinti, atrodo, moka. Kita vertus, ir pats esu patyręs, kokias paslaugas Damrong teikė jos šeimininkui bankininkui, – po tokių šita mergina turbūt viską prisipažintų motinai; o ką jau kalbėti apie tamsesnių Tanakano poreikių patenkinimą.

Be kita ko, jai duotos instrukcijos mane apžavėti, bent jau tiek, kad paklusniai sėdėčiau. Tačiau ji dar niekada neflirtavusi su faru ir jai sudėtinga nuslėpti pasišlykštėjimą. Aš irgi nepadedu jai išspręsti šios dilemos – išsitraukiu savo iPodą ir ausinę su „Bluetooth" ir ištiesęs kojas išsidrebiu ant itališkos odinės sofos po porcelianiniais liūtais kaip tikras policininkas banditas, koks jai ir atrodžiau nuo pat pradžių.

– Malonu priimti jus savo kukliame biure, – mano dešinėje ausyje prabyla Tanakanas.

– Man didžiulė garbė, *khune* Tanakanai, – sako Vikornas. – Nežinau, ar kada esu matęs tokio grožio kabinetą. Jūsų skonis nepriekaištingas, *khune* Tanakanai.

– Ak, jums nederėtų būti tokiam kukliam, pulkininke. Kas aš toks? Bankininkas, pinigų tarnas. Palyginti su jūsų kalibro

vadovaujančio policijos pareigūno tarnyste visuomenei, būtent man reikėtų jus šlovinti.

– O, *khunas* Tanakanas man pernelyg malonus. Būkime atviri – mudu esame skirtingų klasių. Jūs – porcelianas, aš – molis.

– Net jei ir sutikčiau su tuo pasigėrėtino kuklumo pasakymu, pulkininke, man tektų jus papildyti, kad kai porceliano indas susidaužia su moliniu, labiausiai nukenčia būtent porcelianas.

– Kaip tik prie to artėjau, – švelniai ištaria Vikornas.

O Tanakano sekretorė tuo tarpu pradėjo jaudintis nelabai tiksliai vykdanti instrukcijas. Susigalvojo priežastį atsistoti, pasisukti šonu, įkvėpti ir ištiesti pečius; žinoma, jos krūtinė tobula, bet ką man dabar dėl to daryti? Dabar ji jau visa išnėrė iš už stalo ir pamatė, kad reikia kuo skubiausiai sutvarkyti blizgančius žurnalus, sukrautus ant kavos stalelio tiesiai priešais sofą. Vienoje rankoje laikydama *Fortune* iš susikaupimo net susiraukia, o paskui nusprendžia, kad reikėtų man pasiaiškinti, ir atsisuka su sutrikusia šypsena lūpose. Kai net ir tai manęs neparklupdo, ji nuryja seiles ir prabyla.

– Neprisimenu, kur šitą dėti, – maloniai paaiškina.

Pasidaro dar aiškiau, kodėl Tanakanui prireikė Damrong.

– Žinoma, – sako Vikornas, – kaip mokė Buda, priešybės traukia viena kitą.

– Tikra tiesa, – pripažįsta Tanakanas.

– Ar bereikia sakyti, kad kuklus molis žavisi porcelianu, jaučia jam pagarbą ir net aistrą, – o ką jau kalbėti apie pavydą, – bet apie porceliano potraukį moliui esama kur kas mažiau duomenų.

– Pulkininkas Vikornas garsėja genialumu tiriant bylas. Jūsų įžvalga net ir į pačius subtiliausius niuansus yra stulbinanti.

– Suprantama, pasaulis nė nenutuokia, kokia visuomenei iš tiesų svarbi tokių žmonių kaip jūs tarnystė. Jūs dieną naktį lenkiate nugarą, kad mūsų ekonomika būtų stabili. Spaudimas, patiriamas

khuno Tanakano lygmeny, menkesnį žmogų ir pribaigtų. Jums reikia pailsėti ir atgauti jėgas, gal ir ne visada taip, kaip poilsį supranta šventeivos ir neišmanėliai.

– Pulkininkas yra ne tik puikus policininkas, bet ir puikus žmogaus prigimties žinovas ir supratingumo įsikūnijimas.

– Supratingumą aš linkęs taikyti, kur tik galima, – sako Vikornas. – Tačiau argi Budos išmintis nebyloja, kad net ir vienuoliams reikia išsilaikyti? Net ir supratingumui reikalinga materialinė parama.

– Žinoma. Ir didžiulė parama, o aš nieko taip nenorėčiau, kad tik galėčiau bent šiek tiek prie to prisidėti.

– Pavyzdžiui, – sako Vikornas, – dabar įsivaizduokime, kad į šį kabinetą užeina tarnaitė, galbūt kokia neišauklėta ir neišprususi mergina, ir bevalydama pajudina iš vietos tą nuostabią vazą, o toji, sakykime, tuoj tuoj nukris, jei neatsiras išmanus žmogus, kuris pastebės pavojų ir tą vazą išgelbės.

Pauzė. Tanakanas atsako:

– Tokia supratingumo paslauga būtų atlyginta dosniau nei toji vaza verta.

– O kiekgi toji vaza verta, *khune* Tanakanai?

– Jau seniai neprašiau jos įvertinti. Tačiau pulkininkas tikrai nėra mėgėjas, jei kalbėsime apie tokių daiktų vertę. Kiek, pulkininko nuomone, ji verta?

– Ar galiu?

– Žinoma.

Manau, kad šiuo metu Vikornas laiko tą vazą.

– Pažvelkite, kaip tobulai prieš tūkstantį metų vazos dirbėjas sukūrė tuos drakonus. Šiais laikais neatsirastų nė vieno, turinčio tiek kantrybės ir įgūdžių, o ką jau kalbėti apie grožio supratimą. Nepaprastas grožis. Sakyčiau, kad milijonas dolerių, kaip manote?

Pasigirsta aiškus palengvėjimo atodūsis.

– Žinoma, manau, kad pulkininkas tą vazą įvertino nepaprastai tiksliai.

– Bijau, kad *khunas* Tanakanas mane bus neteisingai supratęs, – su erzinančiu kuklumu sako Vikornas. – Aš kalbėjau apie tai, kad kiekvienas tos vazos drakonas vertas ne mažiau nei po milijoną dolerių.

Tanakanas, niūriai:

– O kiek jų ten yra?

– Nemažai, *khune* Tanakanai, nemažai.

– Ar pulkininkas nebūtų man toks malonus ir jų nesuskaičiuotų?

– Ne šiandien, *khune* Tanakanai, ne šiandien. Kad galėčiau teisingai įvertinti, man reikėtų tą vazą panagrinėti kur kas įdėmiau.

Balsas kiek sutrūkčioja:

– Kur kas įdėmiau? Deja, nelabai suprantu.

– Na, *khunas* Tanakanas garsėja kaip žymus tokių meno objektų kolekcionierius. Taigi jis tikrai su manimi sutiks, kad dvi vazos gali atrodyti vienodai ir net būti identiškos, ir vis dėlto vieną iš jų galima parduoti kur kas brangiau dėl su ja susijusių istorijų. Argi sakau ne tiesą? Šiais laikais šlovė ir net bloga reputacija gali pridėti tiek daug netikros vertės, kaip Elvio Preslio gitarai. Argi ne?

– Bijau, kad nebelabai sugebu sekti nuostabios pulkininko minčių eigos.

Mandagus kostelėjimas.

– O jei kiek pakeistume analogiją? Tarkime, kad toji tarnaitė pati laikė tą vazą aukštai iškėlusi ir grasinosi ją sudaužyti. Tokiomis aplinkybėmis *khunas* Tanakanas neabejotinai turėtų teisę imtis bet kokių priemonių savo turtui apsaugoti.

– Taip?

– Kita vertus, jei *khuno* Tanakano priemonės, deja, baigtųsi nesavalaike tos merginos mirtimi...

Keista tyla.

– Merginos mirtimi?

– Deja, taip, *khune* Tanakanai. Man nepaprastai gaila, kad tokiu metu turiu pranešti jums tokią liūdną naujieną. Manau, kad iš mano pusės būtų labai nejautru tokiu momentu bandyti įvertinti jūsų nuostabiąją vazą. Gal kitą dieną, jei *khunas* Tanakanas bus toks malonus man skirti laiko?

Tas nugalėtas:

– Kada tik pulkininkas pageidaus. Esu jūsų paslaugoms, – ir kiek padvejojęs priduria: – Ar pulkininkui žinoma, kad visą praeitą savaitę buvau Malaizijoje su verslo reikalais?

– Ne, to nežinojau, *khune* Tanakanai.

– Ar toji aplinkybė nepadėtų sumažinti vazos vertės?

– Galbūt, *khune* Tanakanai, galbūt. Akivaizdu, kad tą įvertinimą reikia gerai apgalvoti. Viso geriausio, *khune* Tanakanai.

– Būkite malonus, leiskite jus palydėti.

Kai bosas atidaro duris, sekretorė pasilenkia priešais mane – begėdiškesnio siūlymosi už viešnamių ribų dar nesu matęs.

Susėdus ant galinės patrulinio automobilio sėdynės Vikornas klausia:

– Ir kaip man sekėsi?

– Fantastiškai, kaip visada. Išgelbėjote jo reputaciją su ta vaza. Bet galės sakyti, kad niekada nieko neprisipažino.

– Aišku, jis galės tą pasakyti teisme, papirkti teisėją ir užsitikrinti, kad tikrai išsisuks. Bet niekas daugiau netikės nė vienu jo žodžiu, ypač tarptautinėje bankininkų bendruomenėje, o būti Ponu Didžiuoju Bankininku jam svarbiau už gyvenimą.

Mudu su Vikornu žvelgiame kiekvienas pro savo pusės langą ir galvojame tą patį.

– Ar jo žodžiai skambėjo įtikinamai?

– Kad nežinojo, jog mergina negyva? Neaišku – jis toks *luak jen*, ką bepasakytų, skamba nenatūraliai. O kad praeitą savaitę buvo Malaizijoje, tikriausiai sako tiesą. Bet koks skirtumas? Svarbiausia buvo parodyti jam, kad susitvarkyti teks ne tik su neprotingu poelgiu – esama ir lavono. Aš parduodu absoliuciją nuo didesnio nusikaltimo, – Vikornas perbraukia ranka savo didingą išmintingą galvą. – Žinai ką, Sončajau? Šita byla, atrodo, bus viena didžiausių tavo dovanų man, o ir su Tanakanu buvo be galo smagu. Ką pasakytum, jei duočiau tavo labdarai *dvidešimt vieną* procentą?

– Gerai.

– Oi, ir pamiršau paklausti. Ar buvai pas Jamį prie upės?

– Dar ne. Ar neprisimenate, kad vis dar ieškau Beikerio?

Vikornas atsidūsta.

– Ak, pamiršau tau pasakyti. Mes jį suradom.

– Tikrai? Nieko sau, kaip greitai.

Mano pulkininkas paplekšnoja sau per galvą.

– Kai kurie iš mūsų vis dar policininkai, Sončajau. Paprašiau Imigracijos, kad nurodytų visus pasienio su Kambodža punktus, kuriuose dar nėra izometrinių programų nuotraukoms sulyginti. Yra tik penki, ir tik vienas iš jų žinomas *farangų* sukčiams. Taigi pasakiau ten dirbantiems vaikinams, kad šitas vertas šimto tūkstančių batų, – Vikorno šypsena – gyvas išminties ir supratingumo įsikūnijimas. – Dirbant su žmogiškaisiais ištekliais svarbiausia – motyvacija. Man teko leisti jiems truputį jį apdoroti – laikyk tai kyšio dalimi. Kol su juo susitiksi, jau turėtų būti pakankamai sukalbamas, – kelias minutes jis stengiasi susidoroti su susierzinimu, kurį jam sukelia automobilio sėdynės apmušalai. – Neskubėk, jis niekur nepabėgs. Norėčiau, kad, prieš važiuodamas pas jį, užsuktum pas Jamį.

12

Kai Supermenas virsta Godo, gali neabejoti: esi pasiekęs gilesnį, daugiau niuansų turintį priėmimo į amerikietišką draugiją lygmenį – galite paklausti irakiečių. Mano biologinis tėvas, dar žinomas kaip Supermenas, nuolat suranda begalę priežasčių. Nepaisydamas įsiutusios Nong prieštaravimų, susisiekiau su juo daugiau nei prieš metus („Jei būtų norėjęs, jau senų seniausiai būtų mus susiradęs") ir, mano didžiausiai nuostabai, jis atsakė su tikru jankišku entuziazmu ir pasižadėjo apsilankyti, kai tik sugebės atitrūkti nuo savo teisinių darbų. O jau paskui sekė vienas išsisukinėjimas po kito. Nong jau ėmė abejoti, ar jis apskritai ruošiasi mus aplankyti, o dabar štai ir vėl ką tik gavome elektroninį laišką, kur jis rašo daktaro patarimu turėjęs atidėti kelionę. Apie pusę septynių vakaro sėdime „Senių klube", Nong burnoja apie *farangus* vyrus ir ypač apie jį:

– Kodėl jie šitaip kvailai prisižada ir net nesiruošia tesėti tų savo pažadų, tarsi mes būtume kokie vaikai ir negalėtume susitaikyti su tiesa? Čia ir yra visos jų kultūros problema – jie galvoja, kad visas pasaulis toks pat vaikiškas kaip jie. Tūlas tajas būtų mums liepęs dingt iš akių ir jau seniai būtume jį pamiršę.

Sėdime prie stalo netoli baro, prie jo tuščia, sėdi tik Marlė – truputį ilsisi nuo savo naujosios porno karjeros pas Jamį – ir prancūzas Anri, įsmukęs anksčiau, nes išgirdo, kad Marlė čia. Anri yra vienas tų, kurie tragiškai anksti gyvenime nusprendė būti rašytojais ir nepastebėjo, kaip bėga laikas, kol nebuvo per vėlu. Dabar jis mažas, plikas ir keturiasdešimt trejų. Kaip dažnai pasitaiko literatūros genijams, ypač tiems, kurių kūrinių niekas neleidžia, Anri neturi jokių nuolatinių pajamų ir vos ne vos suduria galą su galu internetu gaudamas nedidelius užsakymus padaryti vieną kitą anglų–prancūzų vertimą, o tai, jo nuomone, kelia didelę grėsmę jo psichinei sveikatai ir netoleruotina daugiau

nei valandą per dieną („dar vienaaa sušiktaa mikrobangų krosnelės naudojimosi instrukcijaa, *mon Dieu*, kam man versti šitokį šūdaą. Aš mintinai moku, kad sušiktaa didelė bulvė kepa *cinq* minutes, o jei suvyniosi ją į folijaą, bus tau nuostabus fejerverkas su smagiais pasitraškėjimais ir pasisproginėjimais – būna dienų, kad atiduočiau savo *membre virile*, jei tik gaučiau truputėlį dviprasmybės, *double entendre*, kokią miglotą literatūrinę užuominą ar nors vieną gerai nutaikytą būdvardį, *nom de Dieu*“); gyvena jis mažame kambarėlyje garsiojoje 26-ojoje gatvėje, kur ranka pasiekti iki liūdnai pagarsėjusio Klongtojaus rajono (tau kone sumoka, kad ten gyventum). Taigi amžinai neturi pinigų ir todėl nėra mėgstamiausias merginų klientas, o tai gal ir paaiškina, kodėl jo rašliava tokia inkščianti.

Tačiau tenka pripažinti, kad jame esama nemažai tos devynioliktojo amžiaus Paryžiaus, kur jis taip norėtų gyventi, elegancijos, o kai prisigeria, savo paplonintu liežuviu gali jas ir apžavėti:

Anri sako Marlei (įtariu, kad ji ir bus slaptoji jo amžinai rašomo romano herojė):

– Kai išgirdau, kad tu šįvakar čia būsi, mečiau į šalį visus darbus ir atskubėjau pas tave.

– *Lork?*

– Taip, negana to, toji kančia, regis, tik paaštrino mano suvokimą, nes vos išvydęs tave ir vėl jaučiau tą begalinį džiaugsmą, tą pažinimo laimę, kurią patyriau, kai mano akys tave išvydo pirmąsyk.

– *Lork?*

– Ir man net malonu girdėti, kai tu sakai *lork*. Kitos tajės lūpose tas žodis skamba lygiai taip pat siaubingai kaip ir apgailėtinas angliškas žodis „tikrai?“, bet tavo ištartas jis įgauna neapčiuopiamą nirvanos skonį.

– Ar nori manęs šiandien? Turiu laiko vienam greitukui, nes paskui turėsiu filmuotis prie upės.

Anri prisiverčia ištempti savo lūpas į perdėtą šypseną.

– Taupau. Dar trys mikrobangų krosnelės ir penkios DVD grotuvo instrukcijos, ir būsi mano, *chérie*. Kita vertus, kodėl gi tau neatidarius man nedidukės kredito linijos? Užsakymus turiu, man tereikia nudirbti darbą.

Marlė, Jamio neatsakingai paskatinta ir jau reginti save Holivude, iš pasišlykštėjimo užverčia akis į lubas ir nusisuka. Nusišypsau jai ir pakviečiu prisidėti prie mūsų, tikėdamasis, kad tada Nong nustos burnoti.

– Kaip sekasi filmuotis?

– Man atrodo, kad normaliai. Jamis yra *ting-tong* – turiu omeny, šitas bičas *visiškas* beprotis – bet tikrai žino ką daro, – ji pažvelgia į savo laikrodį.

– Bet kurią sekundę iškeisčiau bet kurį dviveidį *farangą* į *ting-tong* japoną, – atsidūsta Nong.

Man skaudu, nes žinau, kodėl ji pyksta. Nong daug nesitikėjo iš atnaujintų ryšių su jaunu amerikiečiu kariu, kurį įsimylėjo daugiau nei prieš trisdešimt metų, – tik kažkiek pavėluoto bendrumo, pasididžiavimo jų bendru sūnumi (visgi neužaugau toks labai jau prastas, palyginti su dauguma *leuk kreung* iš Vietnamo karo) ir pašnekesio apie senus laikus. Ją piktina ta dvasinė menkystė su rasistine potekste: ar su baltaode amerikiete jis irgi elgtųsi taip pat nerūpestingai? Marlė pažvelgia į mane, o aš tik bejėgiškai kilsteliu rankas. Visa laimė, kad tuo momentu įeina australas Gregas. Nong plačiai ir šiltai nusišypso, mat jaučia jam tokius pat sentimentus kaip aš Anri. Jis nemokšiškai sudeda rankas ir nusilenkia, Nong prunkšteli ir papurto galvą. Nelaukdama, ką jis užsisakys, nueina už baro, atidaro butelį šalto „Foster's" alaus ir ištiesia jam nemušdama į sąskaitą; šitas gestas jai reikalingas nuotaikai pakelti.

– Myliu negaliu kaip jūs mane prižiūrit, – sako Gregas. – Jūs geresnė nei dvylika mamų.

Mintis, kad kažkas gali turėti dvylika mamų, pakutena Nong juoko kauliuką ir ji sukleketuoja.

Truputį apie Gregą. Gamta jį apdovanojo tokia medžiagų apykaita, kad kiek jis to fosterio begertų, vis tiek yra lieknas ir atrodo kiek jaunesnis nei trisdešimt aštuonerių – tai jo amžius. Manau, kad jis yra to, ką jo kraštiečiai vadina „aukštos aguonos sindromu"*, rezultatas, be to, iki liguistumo spinduliuoja normalumu. Geria alų su vyrais, mylisi su moterimis, dievina regbį, futbolą, kriketą ir iš pinigų lošti tai, ką jis vadina *dži-dži*, visada smagus ir draugiškas, linksmai sveikinasi būdamas visų girtumo stadijų, išskyrus paskutinę.

Fosteriu smarkiai aplaistyto vakaro pabaigoje brangųjį Gregą iš nevaldomos raudos priepuolių paprastai vaduoja Lekas, dažniausiai tualete, kai tam jau negėda, kad iš suicidinės desperacijos duobės jį traukia išskirtinio moteriškumo transseksualas.

Gregas sako Lekui:

– Aš visas subyrėjęs, drauge mano, gabalais. Savo šnekom mama išvarė tėvą iš namų, kai buvau dar mažas. Tada ėmėsi mano galvos. Matai, ji nekenčia vyrų. Kaip ir visos australės – matyt, ten kažkas negerai su maistu. Turbūt ta žirnių košė.

Lekas nusipurto iš pasibjaurėjimo.

– Žirnių košė? O tu mano vargšeli.

– Iš tikro tai taip niekad ir neturėjau šeimos, – sako Gregas, – užaugau viens pats. Gali vadinti mane šeštadienio vakaro sugulimo produktu. Tu vienintelis esi mano šeima – sakau tiesą, kaip Dievą myliu.

– Kaip siaubinga. Nesijaudink, branguti, mes tavimi pasirūpinsim.

* Aukštos aguonos sindromu (Tall poppy syndrome, TPS) anglakalbėse šalyse (išskyrus JAV) vadinamas socialinis reiškinys, kai gabūs ir talentingi žmonės, pasiekę daugiau už savo bendraamžius, yra kritikuojami, niekinami ir puolami, jiems neleidžiama pasireikšti. (Vert. past.)

– Aš taip myliu tas merginas – jos fantastiškos. Man per valandą padaro daugiau nei kitos per ištisus metų metus.

– Na, mielasis, taip yra todėl, kad tu tikras vyras, – atsako Lekas.

– Tikrai. Iš ten, kur dabar sėdžiu, tu atrodai visai neblogai.

– Tu girtas, branguséli, – sukikena Lekas. – Nedaryk šitaip – manęs negali turėti, mielas mano. Aš faras.

– Tu mane atstumi?

– Aš? Aš neatstumiu nė vieno žmogaus. Aš esu paties dugno dugne dugnas – būti atstumtam yra mano vaidmuo. Nepradėk, nes dar užpavydėsiu.

Gregas šiandien laimėjo pastatęs žirgų lenktynėse, jaučiasi labai dosnus ir visai mielai vaišina Anri, besigaluojantį skausmu dėl to, kad jį tūkstantąjį kartą atstūmė Marlė. Alkoholio suvienyti jie ilgai netrunka vėl susibičiuliauti (praeitą savaitę buvo susimušę, tik kitą rytą nė vienas to neprisiminė) ir kuo labiau girtėja, tuo garsiau kalba. Sėdžiu kaip prikaustytas prie stalo su Marle ir Nong, o jos stengiasi nežiūrėti į mane, klausantį, kaip du girtuokliai viešai verčia mano žarnas.

– A prisimeni ją? – klausia Gregas Anri. – Ji čia dirbo prieš kelerius metus.

Anri žvilgteli sau pro petį, manydamas, kad jo negirdime.

– Žinoma, ta nebuvo paprasta prostitutė. Ji gimusi tikra kurtizane, ateivė iš *belle epoque*, įkalinta šiame praktinio barbarizmo amžiuje. Tam tikra prasme jaučiausi jos bendramintis, bet ji buvo tokia stulbinamai *elegant*, kad net nedrįsau jos užkalbinti. Net bijojau paklausti, kokia būtų jos pradinė kaina.

– Aš išdrįsau. Susitaupiau. Lovoje ji buvo fantastiška, bet kažkaip sugebėdavo sujaukti protą. Po antro karto man savaitę buvo depresija. Man buvo toli iki jos lygio.

– Šššš. Bosės sūnus su ja irgi miegojo.

Gregas nustemba.

– Sončajus? Jis niekad neina su savo merginomis.

– Su ja buvo įklimpęs. Tai buvo tikra *coup de foudre*, meilė iš pirmo žvilgsnio, su visais iš to kylančiais priedais.

Gregas sąmokslininkiškai sušnabžda:

– Sklando gandai, kad yra *snufo* filmas. Taip ji ir užvertė kojas.

– *Mon Dieu*, nieko nežinojau.

– Sončajau, gal gali pažiūrėti viršuje, ar valytojos šiandien gerai susitvarkė? – sako Nong, vengdama Marlės akių ir piktai žvilgtelėdama į Grego ir Anri nugaras.

Užlipu į viršų ir atsigulu ant vienos iš lovų paklajoti mintimis. Galvoju: prostitutės buvo pirmosios pasaulio kapitalistės. Senovėje žmonės puikiai suprato, kad vyrams seksas kur kas reikalingesnis nei moterims. Taigi savaime suprantama, kad šitas disbalansas turėjo būti kompensuotas pinigais, kurių ligi tol nebuvo kur padėti. Žinoma, vėliau kekšės rado ir daugiau ką parduoti ir daugybė jų reinkarnavosi teisininkais, daktarais, dantistais, bankininkais, prezidentais, kioskininkais, merais ir t. t. Taip atsirado komercija ir kariauti tapo nebe taip madinga. Klausykit, jei ne prostitucija, žmonija nebūtų nuėjusi toliau už Trojos apgultį. Aišku, daugelis ir nenuėjo.

Šį vakarą buvau nusiteikęs nieko nebeveikti – buvo apėmusi tingi tajiška nuotaika, bet Anri su Gregu ištąsė man tulžies pritvinkusias žarnas, ir dabar neberandu ramybės. Pažiūriu į laikrodį – tik aštunta vakaro. Nebebus jokių lėktuvų, skrendančių į tą Kambodžos pasienį, kur laikomas Beikeris, bet autobusų tikrai netrūks. Tik nemanau, kad šį vakarą iškęsčiau ilgą, karštą ir nepatogią kelionę autobusu, todėl paskambinu į Hualampongo traukinių stotį ir šiaip ne taip užsisakau pirmos klasės bilietą miegamajame vagone. Retkarčiais mėgstu save palepinti štai tokiais trečiojo pasaulio malonumais ir, kai uniformuotas palydovas ateina su balta iškrakmolyta patalyne pakloti man guolio, pasijuntu

visai smagiai. Staiga ir vėl esu berniukas, keliaujantis pirma klase į šiaurę su Nong, ta apsivertusi pinigais dar nuo mūsų viešnagės Paryžiuje pas antikvarinį mesjė Triufo. *Čiuku čiuku, čiuku čiuku*, gal mano mama ir ne pati respektabiliausia pasaulyje, bet kad viena protingiausių – tai tikrai. *Čiuku čiuku, čiuku čiuku*, turime pinigų banke ir vaistų močiutės akims, nuoma sumokėta ir mums nėra ko rūpintis bent jau mėnesį. *Čiuku čiuku.* Žinojimas, kaip save pralinksminti, yra pirmas žingsnis į nušvitimą. Smagu nepaklusti Vikornui, manančiam, kad šiuo momentu tikrinu, ką veikia Jamis.

Pabundu į švaresnio oro saulėtekį. Stotis kaimiška, dvejų bėgių ir dviejų platformų, bet keletas taksi laukia keleivių. Sulygstu su vairuotoju kainą už visą dieną, ir mudu patraukiame į iškylą kaime.

13

Mieguisto dramblio miestelis – didelė gyvenvietė be jokių municipalinių pastatų. Nuo paprasto kaimo ji skiriasi tik tuo, kad galima pastebėti kiek didesnį gyventojų tankumą. Policijos nuovada, kur laikomas Beikeris, vargu ar didesnė už kaimo parduotuvę, su penkių kamerų areštinės priestatu ir puse akro žemės, kur kažkodėl ganosi pririštas pilkas buivolas. Įėjęs vidun, pamatau jauną policininką, maitinantį beždžionėlę. Parodau pažymėjimą ir pasakau tiriantis tokios Damrong Beiker bylą, nors tai jam visiškai nieko nesako. Paaiškinu, kad *farangas* Beikeris, jos buvęs vyras, yra pagrindinis mano bylos įtariamasis. Jis sumirksi: *ir ką?*

– Imigracija, – sakau. – Jūs laikote *farangą*, vakar bandžiusį nelegaliai pereiti sieną. Jie neturi kamerų sulaikytiesiems, todėl Beikeris sėdi pas jus.

Jo antakiai sustingę tarsi mediniai. Man topteli, kad strateginiais tikslais kvailumą galima ir perspausti.

Kaimo policijos problema yra ta, kad kaimo policija apskritai neegzistuoja: geriausia, ko galima tikėtis, kad tie vaikinai ir merginos sugebės nešioti uniformas, neprisidarydami per daug bėdos. Tačiau jie visada bus vietinių pusėje, o aš – iš nekenčiamo didelio miesto. Pagal visas taisykles turėčiau duoti jam kyšį, tačiau man tai nepriimtina. Ir, šiaip ar taip, jis dar per jaunas, kad iš jo būtų naudos. Nusprendžiu šiuo momentu susitelkti ties beždžione. Ji dar kūdikis ir emociškai priklausoma nuo to vaikino. Pažiūri į mane didelėmis drėgnomis akimis, nustraksi ir pakimba jam ant kaklo, paskui užlipa jam ant galvos ir sugriebia už plaukų savo mažomis rankytėmis.

Dabar tas faras su beždžione ant galvos galiausiai žiūri tiesiai į mane. Jis nėra tikras, ar saugu su manimi kalbėtis, o aš nežinau, ar jis gali kalbėti bendrine tajų kalba; iki šiol iš jo tepavyko išpešti kelis burbtelėjimus vietiniu khmerų dialektu. Tačiau jo dėmesį atkreipiau.

– Kviesk bosą, – švelniai sakau.

Jis linkteli ir pakėlęs telefono ragelį pasako kelis žodžius.

Kaip ir maniau, tas bosas klausėsi čia pat, už durų. Dabar jis išlenda, segdamasis savo seržanto uniformos sagas ir valydamasis burną. Jam apie trisdešimt penkerius, žiūri į mane su girtu karingumu.

– Ar šitoj nuovadoje laikote *farangą*, kurio pavardė Beikeris?

Jis jau tuoj purtys galvą, bet čia įsikišu aš – primerkiu akis ir sutelkiu šeštąją čakrą. Kai ir tai neatkreipia jo dėmesio, sakau:

– Pulkininkas Vikornas, Bankoko aštuntojo rajono viršininkas, labai ant jūsų supyks, jei būsite paėmę jo pinigus ir paskui apgavę. Ar vakar paėmėte kyšį iš Beikerio?

Seržantas nesitikėjo, kad šitame gyvenime jam teks patekti į tokią padėtį. Jo išgyvenimo strategija šitame kūne buvo imti pi-

nigus ir paspirti skardinę kiek toliau takeliu, kad ją kas nors kitas pakeltų – arba nuspirtų. Jo policijos nuovada yra už dešimties mylių nuo visame Tailande mažiausio, nežinomiausio, mažiausiai naudojamo ir technologiškai labiausiai atsilikusio pasienio punkto, taigi jam tikrai pakako progų šitokį *modus operandi* paversti meno forma. O dabar jį ištiko bėda – karminė sąskaita jam atėjo dviem šimtais metų anksčiau, nei jis tikėjosi.

– Iki vakar nieko nebuvote girdėjęs apie pulkininką Vikorną? – Tas papurto galvą. – Ir manėte, kad jis tik kažkoks priekvailis miestietis, kišantis jums pinigus, o paskui leidžiantis perparduoti Beikerį pačiam Beikeriui arba Imigracijai, arba nesvarbu kam ir netikusiai pasiaiškinti, neva jis vakar pabėgo iš kameros ir kažkaip kirto sieną – juk baisu, kokios tuose kaimuose iškležusios ir nepatikimos areštinės. Ane?

Tas idiotas sumirksi ir linkteli: *negi ne visi taip daro?* Aš irgi mąsliai palinksiu. Išties nebelieka nieko kito, tik skambinti Vikornui ir prisipažinti, kad šiuo metu, užuot užsiėmęs jo pornografinio sumanymo realizavimu, neteisėtai veliuosi į policinę veiklą. Kai traukiu savo mobilųjį, seržantas stebi mane lėtu, išgąsčio kupinu žvilgsniu.

Apie tą savo pareigų nevykdymą Vikornui daug nepasakoju, o iškart einu prie reikalo: vietiniai farai kvailina mano pulkininką. Paėmė iš jo pinigus, o paskui leido ir Beikeriui juos papirkti, kad jį paleistų, tikriausiai susitarus ir su Imigracijos pareigūnais, kuriuos Beikeriui irgi turbūt teko papirkti. Man atrodo, kad kai paduodu telefoną seržantui, slėgis telefono linijoje pasiekęs apie tūkstantį svarų į kvadratinį colį. Labai įdomu stebėti, kaip jo veidas parausta, paskui pabąla, paskui papilkėja. Jis inkščia *taip taip taip*, o telefoną man atiduoda žiauriai drebančia ranka. Paskui čiumpa telefono ragelį nuo stalo ir surenka, atrodo, trijų skaitmenų numerį. Užstaugia khmeriškai, ir labai greitai tas staugimas pakyla iki riksmo visa gerkle. Khmerų kalbos nesuprantu

visai, bet drąsiai statau Fort Noksą prieš durijų, kad jis sako: „Staigiai pagaunat ir siunčiat jį atgal arba mums galas.“ Ar daug aštriau, bet maždaug tą patį. Dabar jis nekantriai moja man eiti su juo, tarsi jis kur per mane vėluotų. Nuseku paskui jį iš nuovados į automobilių aikštelę, kur stovi džipas. Bet ne kokia apdaužyta sena tojota, su kokiomis tenka taikstytis Krungtepe, o rudai metalinis sportinis reindž roveris TDV6 4WD. Po penkių minučių pamatau, kodėl jam visai neprošal keturiais ratais varomas džipas. Akivaizdu, kad tas naujutėlaitis plentas, vedantis į pasienio punktą, skirtas liurbiams; šitas bičas pasileidžia į tankias džiungles gerai išvažinėtomis provėžomis. Per tas penkias minutes mes pervažiuojame nutrauktą spygliuotos vielos tvorą, nepaisome kaukolės su sukryžiuotais kaulais, perspėjančios, kad sienos kirtimas nelegalus, ir, atrodo, važiuojame link pasienio punkto khmerų pusėje. Vos sustojame, atvažiuoja Tailando imigracijos tarnybos pareigūnas su *savo* sportiniu reindž roveriu (pilkai metaliniu). Jis kaipmat nustato, kad aš ir esu jo problemos sukėlėjas ir piktai susiraukia. Tačiau, kita vertus, paknopstom nulekia į khmerų pasienio punktą. Kai mudu su seržantu ateiname į tą nediduką namelį, pamatome Imigracijos pareigūną užgulusį stalą ir khmeriškai rėkiantį ant vieno iš Kambodžos pareigūnų. Ir vėl man verčiant tenka kliautis intuicija:

Tailando imigracijos pareigūnas: *Tuoj pat jį sugrąžinkit. Turim bėdą.*

Kambodžos imigracijos pareigūnas: *Eik šikt. Mums sumokėjo ir mes įdėjom antspaudą jam į pasą.*

Tajas: *Tas pasas padirbtas.*

Kambodžietis: *Na, tą aš žinau. Kitaip kam jam mums mokėti?*

Tajas: *Ar suprantat, kad šitai gali paskandinti visą sistemą?*

Kambodžietis: *Tiktai tau, mielasis. Tavo įpėdiniai tikrai nebus sąžiningesni už tave.*

Tajas: *Būk geras.*

Kambodžietis pažiūri pro langą į abu reindž roverius.

Tajas: *Kurio nori?*
Kambodžietis: *Abiejų.*
Tajas: *O kaip mes grįšim?*

Kambodžietis linkteli į porą prie džipų pastatytų mopedų ir nusišypso.

Tajas: *Ar tas farangas paeina?*
Kambodžietis kurį laiką pamąsto ir atsako: *Mes jus pavešim.*

Išėjęs į lauką žiūriu, kaip į vieno iš džipų bagažinę pakraunami du gerokai nuvažinėti mopedai; paskui iš kažkokios drėgnybės po pastatu ištraukiamas Beikeris. Jį prilaiko dviese, bet jo galva vis tiek pavojingai maskatuoja. Kairiajame paakyje – didžiulė baisi mėlynė.

– Bjaurybės kambodžiečiai, – man bendrine tajų kalba pareiškia Tailando imigracijos pareigūnas.

Bet tas kambodžietis irgi moka tajiškai.

– Čia jų darbas, – sako, rodydamas į tajus.

– Va čia tai ne mūsų, – atsako tajas, rodydamas į mėlynę. – Mes mušam telefonų knygomis – tada nieko nematyti. Tik jūs, barbarai, darot šitokius dalykus.

– Tai kodėl jis negalėjo paeiti, kai vakar vakare jį atvežėt? Žinojot, kas jis toks. Vienintelis dalykas, dėl ko jį mušti, tai tik kad išpeštumėt iš jo daugiau pinigų.

Kai Beikerį paguldo ant priekinės džipo sėdynės, patikrinu jo pulsą, jis stebėtinai stiprus. Kiti gyvybiniai požymiai irgi daug žadantys, ir aš imu svarstyti, ar tik jis nedalyvauja kažkokioje

strateginėje pantomimoje. Gal jo sveikata ne tokia prasta, kaip jis apsimeta?

– Pagulėk tyliai ramiai, kol iš čia išvažiuosim, – sušnabždu jam.

Atgal važiuojame tuo pačiu keliu per džiungles ir per penkias minutes atvykstame į tajų policijos nuovados galinį kiemą. Palaukiu, kol jie išvelka Beikerį ir atremia į sieną, o paskui iškrauna mopedus. Kai kambodžiečiai nuvažiuoja jiems tekusiu džipu į kitą sienos pusę, tajai smarkiai surūgsta. Ūmai seržantas atgauna kiaušus.

– Vežkis jį iš čia, – sako. – Tau teks susimokėti už taksi – mes neturime jokio transporto, – ir liūdnai pažvelgia į mopedus.

Dabar aš žiūriu į Beikerį ir galvoju, ar jis atlaikys dvylikos valandų kelionę į Krungtepą.

– Man reikėtų vaistų nuo skausmo, – sakau.

Kai seržantas tik piktai susiraukia, pagrasinu vėl paskambinti Vikornui.

– Opijus netiks? Daugiau nieko neturime.

Trukteliu pečiais. Seržantas nulekia į nuovadą ir po penkių minučių sugrįžta nešinas ilga pypke su žalvariniu dubenėliu, gabalėliu opijaus tarp dviejų plastikinių plokštelių ir keliomis tabletėmis. Tos tabletės – paracetamolis, seržantas sutrina jį su opijumi, kad narkotikas nebūtų toks stiprus; paskui padeda mažutį gabalėlį ant dubenėlio, pašildo dujiniu žiebtuvėliu, kol suputoja ir suburbuliuoja, patraukia pats ir paduoda pypkę Beikeriui, o tas ją ima čiulpti su netikėtu entuziazmu. Beikeris dar penkiolika pypkių vaidina ligonį, kol galiausiai niekaip nebegali nuslėpti jį apėmusio aukštesnės būtybės jausmo.

– Manau, kad jis pasiruošęs keliaut, – pasakau policininkui, o tas padeda man įgrūsti jį į taksi galą.

Kol pasiekiame kaimo stotį, Beikeris giliai paniręs į opijaus miegą, ir man tenka sumokėti vairuotojui, kad padėtų nutempti jį į

traukinį ir numesti ant pirmos klasės kupė gulto. Man palengvėja, kai traukinys pajuda – užsitraukiu ant durų užuolaidą. Kai ir po kelių valandų Beikeris nerodo jokio noro atsižadėti rojaus ir grįžti į šitą nykų uolotą kriaušį*, į jo sapną įvedu Damrong vardą, lėtai ir aiškiai šnabždesiu kartodamas jį jam į ausį. Staiga prasiveria jo akys, kupinos tos šviesos, kurios *farangų* akyse nebematyti jau nuo septintojo dešimtmečio, ir jis prabyla:

Žavumo jos nevytina net metai;
Jinai nesikartoja niekados,
Ribų neturi josios įvairumas.
Atbosta visos moterys; bet ji
Kiekviena savo smulkmena mus keri,
Sužadindama vis labiau geismus,
Ir dargi jos gašlybė – aukštas menas,
Kurį vaidilos laimina.

– Mokyklos vaidinimas, – priduria išdidžiai šypsodamasis. – Vaidinau Enobarbą. – Ir vėl užsimerkia.

Beikerio pakili narkotinė būsena ima slūgti tik jau įvažiavus į Krungtepo priemiesčius. Jis ima trintis baisiąją mėlynę po akimi ir kitas sumuštas kūno dalis. Tačiau jo mintis, regis, blaško už skausmą kur kas stipresnis dalykas ir jis man nupasakoja savo vidinę kelionę:

– Nespalvotas vaizdas, pilki atspalviai, grindys išklotos milžiniškomis juodomis ir baltomis plytelėmis, kokių dešimties pėdų kvadratais, tarsi didžiulė šachmatų lenta. Kiekviename kvadrate sukasi po pilkus spiralinius laiptus, vedančius į pilką platformą. Ji *spalvota*: daugiausia auksinės ir žalios spalvų, akinanti, su ryškiai

* Užuomina į Viljamo Šekspyro „Hamletą"; antras veiksmas, II scena. Vertė Aleksys Churginas.

rožiniais, raudonais, oranžiniais atspalviais, spalvotos šviesos liepsnoja kažkokiame šilkiniame rūbe, žengia nuo tos platformos į niekur. Einu prie kitos plytelės. Ir vėl spiraliniai laiptai, šįkart jau aukštesni už ankstesnius; vyksta lygiai tas pats, ji – vienintelis spalvotas objektas, žengiantis nuo platformos į tuštumą. Ir taip toliau, laiptai po laiptų, vis aukštesni ir aukštesni, Damrong po Damrong – ir kiekvieną kartą kitas rūbas, supranti? *Visada pasirengusi žengti į tuštumą*, – jis čiumpa man už rankos. – Ji aplanko mane kasnakt, geltonai žaliai žėrėdama. Valdo mano falą, mano orgazmą, viską. Ji gali užtempti tai valandų valandas, faktiškai visą naktį, arba gali padaryti, kad baigčiau lygiai per penkias sekundes. Kiekvieną naktį, *kiekvieną naktį*! – suleidžia nagus man į mėsą: – Aš noriu šokti į tuštumą kartu su ja, bet man neužtenka smarvės.

Paskambinau iš anksto, ir Vikornas suorganizavo, kad Hualampongo stotyje mūsų lauktų policijos furgonas.

14

Mes esame mažutės figūrėlės, kabančios ant begalybės apyrankės. Kai tie kūnai nusidėvės, pereisime į kitus. Kas aš būsiu paskui: bastūnas, siuvėjas, tigras ar musė? Demonas, Buda, kalnas, utėlė – visi jie vienodi savo esmine tuštuma. Bet ar po penkiasdešimt metų dar bus planeta, kurioje verta gyventi? *Čart na* reiškia „kitas gyvenimas“, ir jei jūs budistas, jums dėl jo neramu. Ne tik dėl savojo, bet ir dėl Žemės, nes ji irgi yra gyva būtybė su savo karma, ir mūsų karmos su jos karma neišskiriamai susivijusios.

Na, pasaulis kasmet vis šiltėja – galiausiai tai oficialu. Net Jungtinių Valstijų vyriausybės samdomi mokslininkai sutinka, kad mes būsime vienintelė rūšis kosminėje istorijoje, sąmoningai iškepinusi save į išnykimą. Šįryt per kabelinę kaip tik žiūrėjau BBC ir

šiek tiek tikėjausi, kad žinių vedėjas kalbės sureikšmintu tonu, bet jis kalbėjo tokiu pat lygiu balsu, tarsi pranešdamas apie gimimus, mirtis ir futbolo rezultatus. Žinoma, ne jis dėl to kaltas; jis geriau už daugelį žino, koks atgyvenęs gali būti normalumas, bet kokia gi yra toji derama reakcija, kai, norėdamas išlaikyti pusiausvyrą, protas pasitelkia neigimą? Tęskime kaip tęsę, matyt, nesiliaukime deginę anglies. Galiausiai ateis aplinkosauginis fašizmas. Kai pradės tirpti Himalajai, anglakalbių valstybių lyderiai ims grasinti sulyginti su žeme trečiojo pasaulio šalis, vis dar priklausomas nuo iškastinio kuro. Va šitai tai tikrai padės globaliniam atšilimui.

Taigi dabar mudu su FTB pagaliau važiuojame taksi į Čainatauną prie Čaoprajos upės, į sandėlį, kurį Vikornas išsinuomojo, o dabar tuoj ir nusipirks, ketindamas vystyti savosios imperijos meninę pusę. Akivaizdu, kad padariau klaidą, papasakodamas Kimberlei apie šį naują punktą savo pareigybinėje instrukcijoje, nes man pačiam šitas naujasis vaidmuo tiesiog šlykštus ir, kad prisiverščiau užeiti į Jamio studiją, turiu išgerti porą alaus.

Paupio kavinėje užsisakau klosterio, ir, mano nuostabai, Kimberlė padaro tą patį. Abu kurį laiką žiūrime į upę, kaip visada virte verdančią žmogiškuoju gyvenimu. Jos vidury ryškiai dažyti vilkikai tempia baržas su didelėmis akimis ant pirmagalio, pirmyn atgal riaumoja turistų sėste nusėstos baltos ilgauodegės valtys su milžiniškais autobusų varikliais ir penkiolikos pėdų ilgio propelerių mentėmis. Daugeliui žmonių, keliaujančių į darbą ir iš darbo, upė vis dar yra vienintelė magistralė be grūsčių, taigi ilgi laibi keleiviniai laiveliai irgi pilnut pilnutėliai, jie priplaukia ir nuplaukia nuo plūduriuojančių prieplaukų, laivagaliuose stovintys vairininkai savo švilpimu sukelia isterišką chaosą, nes mėgsta sudaryti įspūdį, kad katastrofos išvengta tik per plauką.

FTB beveik niekada negeria alkoholio, bet iš įvairių telefono pokalbių supratau, kad nuo pat atvažiavimo jos būsena keista. Ko jai čia prireikė? Aišku, ją domina šita byla, ir iš to, ką ji pasakojo, ji

tikrai siejasi su jos darbu Virdžinijoje. Bet net ir patys smarkiausi FTB agentai nešoka į lėktuvą vos sulaukę bičiulio skambučio. Kad ir kaip džiaugčiausi, kad ji atvyko, vis apie ją galvoju. Tiesą sakant, mūsų draugystė daugiau nei metus buvo nutrūkusi, kol sulaukiau skambučio iš dangaus, vieno iš tų, kuriuos taip mėgsta *farangai*: „Sveikas, Sončajau, kaip einasi?“ – tarytum ji būtų kažkur čia, už kampo, ir mudu nuolat bendrautume. Ji paskambino vidury nakties mūsų laiku, tad prabudau ir susivokiau ne iš karto. Turėjau išsinešti telefoną į lauką, kad nepažadinčiau Čanijos ir Guzo. (Ne, aš nepasakiau: „Kimberle, ar suvoki, kad čia antra valanda nakties?“ Tajiškas mandagumas.) Ėmiau manyti kitaip, kai suvokiau, kokia ji nelaiminga. Kimberlės balsui lėtėjant ir liūdnėjant, pasidarė jos gaila. Kai ji susakė keletą meilybių, teko pasisakyti apie Čaniją ir kūdikį; tai ją kuriam laikui pritildė. Iš esmės ji taip ir neprisipažino fantazavusi apie ilgą ir laimingą gyvenimą Bankoke su tuo keistu skersarūšiu faru, su kuriuo tarytum ir susibičiuliavo tirdami pitono bylą (transseksualas tajas, perdarytas iš vyro į moterį, su apsvaigintomis kobromis ir milžinišku pitonu nužudė juodaodį amerikietį jūrų pėstininką. Susilaikėme ir iš gailesčio jo / jos nepasodinome). Iš esmės neprisipažino, bet, šiaip ar taip, vėliau paaiškėjo, kad jos poreikiai nebuvo susiję su hormonais: „Sončajau, atsitrenkiau į sieną. Už JAV ribų daug draugų neturiu – tik tave, tiesą sakant. Tai, kad Amerika didelė šalis, visai nereiškia, kad kartais priešais tave neiškyla sienos.“ Taip ir tęsėme, buvo toks vidurnakčio pasiplepėjimas, kol priėjome Damrong temą – tada jau buvo apie ką pakalbėti konkrečiau. Bet tikrai nesitikėjau, kad tokia superpolicininkė kaip Kimberlė ims ir šoks į lėktuvą. Taigi, nekalbant apie bylą, laukiau signalo, kad ji pasirengus giliam ir prasmingam pokalbiui. Ir man prireikė visos savaitės suprasti, kad – *farangų* galvose slypi net ir man dar nepažįstami dalykai – po kietu, nenumaldomai ekstravertišku ir bekompromisiu šarvu gyvena gana drovi mergaitė, nepripratusi lieti širdies.

Tačiau šią sekundę pokalbis sukasi ne apie jos, bet apie mano nuotaikas.

– Gana juokinga, kaip tu nekenti tos pornografijos, na žinai, turint galvoje... – sako FTB.

– Kad aš tame žaidime dalyvauju visą gyvenimą ir vadovauju viešnamiui? Tai visai ne tas pats.

– O kur tas didysis moralinis skirtumas?

Nerandu žodžių. Tiesą sakant, teisingai pasakyta: *moralinis skirtumas.*

– Stichiškumas. Į Krungtepą iš Isano atvyksta mergina, ji jaučiasi vieniša, išsigandusi, menkavertė ir vargšė. Iš Vakarų atvažiuoja vidutinio amžiaus vyriškis, jis jaučiasi vienišas, išsigandęs, menkavertis ir turtingas. Jie tarsi dvi vienos monetos pusės. Mano motinos baras tik palengvina jų neišvengiamą suėjimą, patiekia alų ir muziką, trumpalaikį stogą virš galvos ir atsigrėbia truputėlį pinigų. Visa tai varo paprastas sveikas, pirmykštis, žmogiškas gyvuliškos šilumos ir komforto poreikis. Per visus tuos metus šioje srityje tik keletą kartų susidūriau su rimtais kurios nors pusės piktnaudžiavimo atvejais, o ir tie, manau, nutiko tik todėl, kad visas tas reikalas veikia kaip tobuliausias natūralios moralės ir elementaraus kapitalizmo pavyzdys. Mano akimis, esame tarsi nekilnojamojo turto agentūra, tik vietoj žemės užsiimame kūnu. Tačiau kai visa tai organizuojama dirbtinai, filmavimo aikštelėje, viską surežisavus, kad suglebę Sasekso ir Bavarijos, Minesotos ir Normandijos nutukėliai galėtų nuleist, nemokėdami už savo vaizduotės vaisius, – va tai man jau atrodo absoliučiai amoralu, kone nusikaltimas prieš gyvenimą. Bet turbūt didžiausias skirtumas yra tai, kad barų žmonės *tą daro iš tikrųjų*. Ten esama realybės.

Ji nusišypso ir papurto galvą.

– Tu nepakenčiamas, Sončajau. Kiti pasakytų, kad esi kiek pamišęs. Bet kai imi aiškinti tokius dalykus, atrodo, kad tiesos čia

yra, bent jau tuo momentu, kai tą girdi. Kokiu būdu tavo protas taip išsilaisvino? Kas tau nutiko? Ar visi tajų suteneriai tokie?

– Ne, – atsakau. – Turbūt aš keistuolis.

Tą butelį klosterio ji išgėrė gana sparčiai, ir dabar, regis, ją apima liūdesys. Tačiau užsisako dar vieną ir greitai išgeria, tiesiai iš butelio.

– *Tą daro iš tikrųjų*, – mąsliai pakartoja. – Matyt, būtent to mes ir nesugebame. Gal dėl to realybės bado mums taip ir patinka karas.

Ir pažvelgia į mane tuo vienu iš labiausiai gluminančių savo žvilgsnių.

– Tu pasikeitei, – sakau. – Labai. Kas nutiko?

Dar vienas gurkšnis iš butelio.

– Stuktelėjo trisdešimt penkeri. Gyvenimo vidurkelis. Galiausiai susivokiau, kad visas mano realybės apibrėžimas gerokai nuvalkiotas. Mano kartos moterys niekados nemaištavo – nejautėme reikalo. Paveldėjome neapykantos misiją ir tiesiog ją kiek ištobulinome. Su tėvu faktiškai nebendravau – motina tą puikiai užtikrino. Manau, kad į vienintelius savo gyvenime svarbius santykius vėliausi tik tam, kad būčiau kalė. Kad išliečiau neapykantą. Argi ne šlykštu?

Ką į tai atsakyti? Tik pakeisti temą.

– Ko iš tikrųjų atvažiavai į Bankoką?

Ji atsidūsta.

– Manau, kad šito pokalbio. Supranti, pas mus tokių jau nebebūna. Gal tai ir šiuolaikiška – apsimainome skambiomis giminiškomis frazėmis, kad jaustumėmės prie ko nors priklausantys. Atvykau tavo minčių, Sončajau. Čanija tegu turi tavo kūną – ji to nusipelnė. Kokia protinga moteris. Negaliu žiūrėti į judu kartu. Kai matau tą jūsų jaukią, nebylią, tikrą meilę, man kyla noras jus areštuoti. Nemanau, kad pas mus taip būna. Tokiems dalykams

egzistuoja labai griežtas tabu. Tik pagalvok apie visą tą mylint praleistą laiką, kai galėtum daryti pinigus.

– Eime, – sakau.

– Noriu dar vieno alaus.

– Ne.

Automobilyje kurį laiką mėgaujamės tyla, paskui ji sako:

– Buvau ištekėjusi. Melavau tau. Ir, žinoma, išsiskyriau.

– Vaikų turi?

– Vieną. Berniuką. Leidau tėvui jį auginti. Tas tėvas pasakė, kad jei kūdikis liktų su manimi, aš jį sunaikinčiau. Aš tarsi tiksinti bomba, užprogramuota sunaikinti bet ką, kas vyriška. Pabijojau, kad jis sako tiesą, – dar viena ilga pauzė, paskui ji priduria: – Tai buvo velniškai seniai. Buvau vos sulaukus pilnametystės. Kai viskas subyrėjo, įsidarbinau Biure. Pamaniau – jei jau esu gimusi žudyti vyrus, kodėl gi tam negavus licencijos?

Ji kažkokiu būdu sugebėjo įsimesti į taksi dar vieną skardinėlę alaus, dabar ją ir atsidaro. Pakelia prie lūpų:

– Nežinau, Sončajau, vos pradedi ieškoti prasmės, esi žuvęs. Jei tos prasmės nėra – irgi esi žuvęs. *Kas aš, iš kur atsiradau, kur einu?* Velniai žino. Santuokoje gyventi negaliu – tai peržengia bet kokias mano pakantumo ribas. Bet meilužis ilgiau nei savaitgaliui gal ir padėtų mano emociniam stabilumui, – užsiverčia alų. – Taigi dabar masturbuojuos, – ji nutaiso Tragiškąją Miną, – kiekvieną sušiktą naktį. Gal man reikia berniuko žaisliuko?

Jei nežinote, ar esate Čainataune – suskaičiuokite aukso parduotuves. Jei nerasite jų ant kiekvieno kampo, greičiausiai būsite ne ten pasukęs. Parduotuvių iškabos visur vienodos – geltoni kinų rašmenys raudoname fone, o pats auksas itin blizgus, rėkte rėkia iš vitrinų. Daugelis jų yra ne parduotuvės, bet *hengai*: sandėlio dydžio patalpos su svarstyklėmis ant prekystalių ir turbanuotais

apsaugininkais sikhais su pompiniais šautuvais, visur degančios neoninės šviesos akinamai atsispindi nesibaigiančiose auksinių Budų, auksinių drakonų, auksinių diržų, auksinių pakabučių ir auksinių apyrankių rietuvėse. Kita pramonės šaka – drabužiai: siaurus, žmonių pilnus praėjimus dar labiau susiaurina pačius įvairiausius medvilnės ar šilko apdarus pribloškiamai pigiai parduodantys prekystaliai.

FTB sugebėjo nuo tų kelių butelių alaus prisigerti ir, kol moku taksistui, kabo man ant parankės.

– Ar žinai, kad niekad nepatyriau paprasčiausio džiaugsmo? Tamsesnių, sudėtingesnių emocijų – taip, bet tik ne džiaugsmą. Mano draugai irgi ne. Laimėjimo psichozė mus apniko jau penkerių. Bet *tu* pažįsti džiaugsmą. Galva neišneša. Tu kekšės sūnus, suteneris, vadovauji viešnamiui ir dirbi vienų iš korumpuočiausių policijos pajėgų Azijoje pareigūnu, bet esi nekaltas. Aš gyvenime nepažeidžiau įstatymo, nesukčiavau, nemelavau ir nesiėmiau jokio nelegalaus sandėrio, bet esu sugedusi. Visą laiką jaučiuosi purvina. Ar be manęs kas nors šitame pasaulyje supranta, kaip tai svarbu? Medžiaga, iš kurios jūs nulipdyti, dvigubai lengvesnė už mūsiškę. Kodėl?

– Neturime prigimtinės nuodėmės, – paaiškinu, tiesdamas vairuotojui šimtinę. – Kaukolė neperverta tuo geležiniu strypu. Tiesiog jos neturime.

Prie sandėlio Vikornas pastatęs porą neuniformuotų policininkų. Jie mane atpažįsta ir įleidžia mus į Jamio studiją, kur Marlė su DžokirEdu, apsivilkę raudonai kraštuotus baltus šilkinius chalatus sėdi aplink stalą ir aptarinėja karą Irake. Pajuntu FTB seksualinius virpesius, kai ji pamato Edą.

Dovanokit minutėlę, kol paaiškinsiu, kas tas DžokirEdas.

Tai – komanda, garsi visoje Bankoko pornoindustrijoje, nepakeičiami veikėjai, kai scenarijui prireikia *farango*, kad būtų išplėtota neišbaigta siužetinė linija. Edas, kaip čia pasakius, yra

tiesiog fantastiškas. Tikras metro devyniasdešimt patinas su nuostabiais krūtinės raumenimis, žvilgančiais šviesoje, kai juos ištepa „Johnson's" kūdikių aliejumi, galingomis šlaunimis, kurios ir liūtei gėdos nepadarytų, tvirtos, akmeninės kaulų struktūros, su ereliška nosimi, kiekvienu iškvėpimu leidžiančia erotines liepsnas, negailestingai gundančiomis kūdikiško žydrumo akimis ir taip išskirtinai amerikietiškai skeltu smakru, lyg tą smakrą būtų išradęs Fordas. (Iš tikrųjų Edas – koknis, kilęs iš Londono, Elefanto ir Kastlo rajono. O kitoje karminės pusiausvyros pusėje, labai graudu, bet – na, kaip čia pasakius? Net ir išbrinkęs jo varpukas ne tų bigmako mastų, kokiais tūla gašli močiutė iš Omahos pripratusi džiuginti akis per vakarienę prie televizoriaus. Kitaip tariant, jį reikia papildyti, pasinaudojant stebuklingomis žydrojo ekrano technologijomis, kuriomis mes taip mielai leidžiamės apgaudinėjami. Čia pasirodo Džokas. Ne daugiau nei metro penkiasdešimt, be priebalsių burzgiantis škotas, plikas, alaus pomėgio, apie kurį jau sklinda mitai, užaugintu pilvu, beveik be smakro, čepsinčiomis atvėpusiomis lūpomis, kurių ir priešui nelinkėtum bučiuoti, bet apginkluotas – jau atspėjote – gigantišku absoliučiai pneumatinio paklusnumo organu.

Jie neišskiriami draugai ir tikri profai – nužvelgia Kimberlę nuo galvos iki kojų tarsi kokią kumelę arklių turguje. Šiomis aplinkybėmis jų prielaida, kad ji atėjo čia dirbti, visiškai dovanotina.

Dabar apie Marlę: turbūt pamenate, kad ji dirba pas mus „Senių klube" ir buvo asmeniškai atrinkta Vikorno dėl savo pribloškiančių duomenų. Angliškai moka puikiai, taigi supranta Jamio režisūrinius nurodymus, – girdėjau, kad jie dažnai būna kur kas sudėtingesni, nei įprasta šiame žanre. Pamačiusi potencialią aktorę konkurentę, ji ne iš karto atsako į plačią, kiek apygirtę ir moteriškai draugišką Kimberlės šypseną. Palieku FTB atakuoti juos savo žavesiu – ji pati aiškiai pakerėta ir vaikinų, ir merginos, ir lovos, ir šviesų, ir kamerų (na, dėl *kažko* ji geidulingai išsišiepė),

o pats einu ieškoti Jamio, kuriam, pasirodo, kūrybinė pertraukėlė kabinete studijos gale. Surandu apsikabinusį butelį sakės.

– Labas, – išspaudžia jis iš begalinės savo nevilties gelmės. – Atėjai pažiūrėti, kad neiškarpyčiau mėsgalių?

– Nekomplikuok man gyvenimo, Jami. Aš tik dirbu savo darbą.

Jis užsiverčia ryžių vyną tiesiai iš butelio.

– Klausyk, turiu vieną fantastiškai siurrealistišką siužetą, su kobra ir tigriuku, baltais kimono, Kioto fonu tiesiai iš Hokusajaus... – pagavęs mano žvilgsnį, Jamis rankos mostu parodo, kaip tai beprasmiška, ir krinta atgal į neviltį.

– Ir? Kur problema?

– Negi nesupranti, kad nenusirengus tų kimono viskas atrodo daug daug erotiškiau? Sončajau, maldauju.

Papurtau galvą su didžiausia užuojauta.

– Jis nepasirašys. Klausyk, čia kaltas ne jis, o klientai. Didieji respektabilieji viešbučių tinklai nepirks, jei nebus žiaurios pornografijos.

– Žinojau, kad taip ir pasakysi.

– O negali to suderinti? Subtilios erotikos su kimono, o paskui standartinio reikalo be kimono?

Jis papurto galvą, bet jau susitaikęs.

– Taip dingsta estetinė pusiausvyra. Išeis marmalynė.

– Man beprasmiška net bandyti jį perkalbėti. Pasakys, kad viskas atsiremia į pinigus.

Tyla. Paskui sako:

– Galvojau. Japonijoje radau porą investuotojų. Jie pasirašo dėl pusės kuklaus, penkiasdešimties milijonų dolerių biudžeto japoniško japoniškiausio meninio kino. Man tereikia susirasti kitą pusę – dvidešimt penkis milijonus.

– Jami, apie tai jau šnekėjomės. Jis prieš tave nieko neturi – tiesiog tu neatitinki reikalavimų.

– Tai kaip, po velnių, turi atrodyti teisingas kontrabandininkas?

Pažvelgiu į jį: neurotiškas, tąsosi tarsi musių apspistas arklys, depresuotas ir smarkiai artėjantis prie vidutinio amžiaus, įdubę skruostai ir sunkūs paakiai išduoda akivaizdų kalėjimo štampą.

– Ne taip kaip tu, Jami. Bet kuris muitininkas būtų atleistas už tai, kad nepatikrino tavęs vos pamatęs.

Patirtis byloja, kad nėra prasmės čia sėdėti ir bandyti jį įtikinti. Jamis viską daro tada, kai nori, arba nedaro visai. Grįžtu į filmavimo aikštelę, kur FTB tardo Marlę.

– Būčiau pagalvojusi, kad tokiai moteriai kaip jūs Valstijose turėjo sektis fantastiškai, – dviprasmiškai šypsodamasi sako Kimberlė. – Kas nutiko?

– Tai ne taip paprasta, kaip visi sako, – paaiškina Marlė. – Vaidinau trečiojo pasaulio vargšę, gavau eunuchą kraujuojančia širdim. Vaidinau taję kekšę su *stringais*, gavau apsiviagrinusį senučiuką, – ir kiek agresyviai klausia: – O ką, kokia tavo strategija?

– Postmodernizmas, – atsako Kimberlė. – Turiu vibratorių.

– Po minutės filmuojam! – išeidamas iš savo kambarėlio surinka Jamis, ūmai pratryškęs autoritetu.

Marlė ir DžokirEdas kaipmat išsineria iš savo chalatų ir lieka visiškai nuogi. Marlė prieina prie lovos ir pasilenkus atsiremia ant rankų, kad tabaluotų krūtys.

– Nieko tokio, galime ir toliau kalbėtis, – sako Kimberlei. – Čia tik užpakalį glostys.

Tarsi gavęs ženklą, Edas pradeda tepti aliejumi jos obuolio formos sėdynę, lyg blizgintų graikų urną.

– Į ką čia žiūri? – klausia FTB Marlė ir žvilgteli sau per petį. – Aa, Džokas. Jis fantastiškas, ką? Sutikus gatvėje, antrąkart net nepažiūrėtum į jį, bet jis nerealus profas, geriausias iš visų. Gali tą daryti net gatavas. Atrodo, kad viduj turėtų kokią elektrinę pompą ar ką. Be to, koks didumas.

Panašu, kad Kimberlei tos hormonų bangos per daug. Ji kimiai sako:

– Prašom pasakyti, ar kai šitą viską darote, jaučiatės, tarsi kruštumėt visą feministinę matriarchiją?

– Ne, – suraukia antakius Marlė. – Jaučiuosi, tarsi kruščiau visą Tailando patriarchiją.

– Na, vis vien, – linkteli Kimberlė.

Pamačiusi Jamio signalus, Kimberlė žengia atgal.

– Dvylikta scena, imam numerį pirmą, – surinka Jamis. Marlė tuoj pat uždejuoja. – Stop! – žviegia Jamis. – Jis dar neįkišo, mieloji, – paaiškina. – Jei pradėsi nuo timpanų, kas tau liks *crescendo*? – jis prieina prie stalo kažko pažiūrėti kompiuteryje. – Ir tu ne visai kadre, Marle, brangioji, – kažkaip išsiblaškiusiai sako Jamis, spaudinėdamas pelę. – Grindų kamera paima tavo klitorį ir putės viršų, bet pisimosi gabale nesimatys pusės Džoko pimpalo. Patrauk užpakalį porą centimetrų atgal. Gerai. Puiku. Dabar, žiūrėk, atsimink, kad čia ir būni. Džokai, jau ką, nebestovi?

– Atik taupaus, – sako Džokas, nuleidęs akis.

– Gerai, dabar žiūrėk, kai įkiši, per daug stipriai nebadyk, nes išjudinsi ją iš pozicijos ir tepaimsim tavo gauruotus kiaušus. Daryk, kad atrodytų negailestingai, bet horizontaliai visai nespausk. Kine ramus ir santūrus malimas atrodo geriausiai. Aišku?

– A jo, – atsako Džokas.

– Geras berniukas, – Jamio nuotaika visai pasikeitusi. Jis nugalėjo savo neviltį su prometėjiška tikro menininko valia. Išsišiepia man: – Norėčiau, kad ir mano būtų toks patikimas. Gerai, Marle meilute, dabar tas žavusis Edas blizgina tavo šikną, it būtų Songų dinastija, ir tu žinai, kas bus toliau, bet nežinai kada, ir taip erzindamas jis varo tave iš proto. Visuose iki vieno veido raumenyse laukimo agonija. Gerai, taip ir būk. Dar parodyk mums truputį liežuvio, ne, viso neiškišk, norime matyti

tik mažą rožinį galiuką tarp tų išalkusių lūpų. Puiku. Gerai, imam antrą.

Antras – įsiskverbimo scena, vaidina Džokas. Pažvelgiu į FTB.

– Gal jau einam? – sudejuoja Kimberlė. – Turiu arba prisėsti, kur vėsiau, arba susirasti kokį vyrą.

Ir tik jau išeinant pirmą kartą pastebiu aukštą, sportišką, kokių keturiasdešimties anglą. Jis sėdi ant plastikinės kėdės tolimajame studijos kampe ir viską stebi, apsirengęs dailiais, nepaprastai gerais drabužiais; lininiai marškiniai atviru kaklu atidengia auksinę grandinėlę. Jau žinau, kaip jis atrodo nuogas ir kad jo vardas – Tomas. Mane nulieja lygiai tokia pati seksualinio pavydo banga, tarsi Damrong dar būtų gyva:

Tomai, tu tiesiog nuostabus. Negalėčiau net pagalvoti apie tave su kita moterimi. Tiesiog negalėčiau.

Dėl to gali nesijaudinti. Kuriems velniams to reikėtų, ką?

Grįžtant atgal į Sukumvitą pasakau FTB, kad man reikia pasiimti Leką iš ligoninės, jam ten atlieka kasmėnesinį patikrinimą. Kimberlė iškart nutaria, kad jis užsikrėtęs ŽIV, ir ima galvoti, kaip apsisaugoti, tarkim, lipti lauk iš šito taksi ir pasigauti kitą, taigi paaiškinu, kad jo sveikata puiki. Tie patikrinimai susiję su lyties keitimu. Trumpai tariant, tų procedūrų tikslas – ne tik staigiai nurėžti pautus, bet pamažu įvesti jį į naująją tapatybę naudojant estrogeną. Operacija yra faktiškai paskutinis etapas. Dabar FTB virsta bejėge pasmerkta būtybe, pagauta neįveikiamos smalsumo lavinos ir negali susilaikyti nespoksojusi į Leką, kai tas atsisėda greta jos ant galinės sėdynės.

– Tu toks gražus, – sako jam, žvelgdama į jo per vidurį perskirtus ilgus juodus plaukus, vos vos padažytas didžiules ovalo formos akis, aukštus ryškius skruostikaulius ir paauglišką grakštumą, kurio jam dar likę.

– *Lork?* – atsako Lekas, stengdamasis pagauti mano žvilgsnį.

Išlipdama iš taksi prie „Grand Britannia“, ji priduria su gumulu gerklėj:

– Mano angelas.

Sugrįžęs į nuovadą vis galvoju apie tą anglą, vardu Tomas, ir bandau susivokti, ką jis, po velnių, veikė Jamio studijoje, tada suskamba mano telefonas.

– To nebus, – sako FTB.

– Ko?

– Mes neleisime jam to padaryti. Man prasidėjo košmarai apie peilius, o aš dar nė neužmigusi. Brr!

– Žinoma, kad leisime. Tikram transseksualui operacija yra svarbiausia jo gyvenimo diena. Tai jo tikrojo aš gimimas.

– To nebus, – FTB pakartoja tuo amerikietišku tonu, kuriuo jie kalba, kai ruošiasi bombomis užtikrinti savo dominavimą ateity. – Jis per gražus. Duok man jo telefono numerį.

– Ne, – atsakau ir uždarau telefoną.

15

Kitą dieną Lekas apie ketvirtą popiet prieina prie mano darbo stalo pasikalbėti. Aplink jį tvyro tokia lyg ir pavargusio profesionalo aura, bet jis ją kiek feminizuoja, greitai brūkšteldamas per savo ilgus juodus plaukus ir pasipurtydamas. Jis niekaip neatsispyrė truputį nepasiskaistinęs skruostų. Išsitraukia *ja dum* aromaterapinį inhaliatorių ir įsikiša į kairiąją šnervę.

– Visą dieną bėgiojau paskui visokius galus, – sako, kišdamas inhaliatorių į kitą šnervę, – o lauke karšta ir dvokia. Šita kekšė dirbo visur, tikrai visur, bet niekur ilgai neužsibūdavo. Bandžiau ieškoti pagal to jos buvusio vyro, amerikono Beikerio, pasakoji-

mą, ir jis faktiškai buvo teisus. Ji sistemingai kilo į vis aukštesnį lygį.

– Ar tuo metu, kai mirė, dirbo kokiame nors konkrečiame bare?

– Prie to ir einu. Atidirbo Kaubojų gatvėj, Nanoj ir Patponge, kur buvo viena geriausiai uždirbančių gatvės merginų. Paskui perėjo į „Partenono“ klubą, – ir nutilęs įdėmiai žiūri į mane.

– „Partenonas“, – pakartoju, rydamas seiles.

Lekas vėl pažvelgia į mane, norėdamas įsitikinti, kad tikrai suvokiu, kokios kliūtys laukia, jei norėsime čia knaisiotis.

– Ir? Su kuo ten kalbėjaisi?

– Juk supranti, kad man reikėjo užsimaskuoti, ar ne?

– Lekai, ko tu pridarei?

– Apsimečiau, kad ieškau darbo. Kaip kitaip kas nors su manimi kalbėtųsi? Jei būčiau pasisakęs, kad esu faras, jums ant galvų užliptų pusė Bankoko aukštuomenės vyrų.

– Ten priima *katojus*?

Lekas išdidžiai papučia lūpas.

– Aišku. Be mūsų šiais laikais neapsieina joks baras.

– Su kuo kalbėjaisi?

– Su žemo rango *mamasana*. Pasakiau, kad Damrong buvo mano pusseserė, tai tuo ir naudojuosi, kad susirasčiau darbą. Ji man pasakė, kad Damrong ten dirbo pastaruosius porą mėnesių. Ir nežinojo, kodėl Damrong dabar neateina į darbą – manė, kad turbūt bus susiradusi į globėjus kokią stambią žuvį. Visos merginos ir vaikinai tame „Partenone“ tokių, žinoma, ir ieško.

– Nesužinojai, su kokiais nariais ji bendravo? Ar nebuvo jos gyvenime kokio ypatingo žmogaus?

– Žinai, man reikėjo viską laikyti paskalų lygmeny, pabrėžiant, kaip nerealiai pusseserei sekėsi šitame darbe. Ta *mamasana* visko iš širdies, aišku, neišklojo, bet užsiminė, kad Damrong buvo dviejų klubo narių favoritė.

– *Farangų* ar tajų?

– Vieno *farango* ir vieno tajo.

– Vardus sužinojai?

– Ne. Jei būčiau pradėjęs klausinėti tokių dalykų, būčiau išsiryškinęs.

– Taip.

– Beje, ta *farangė* vakarykščiam taksi – ar jai tikrai visi namie?

– FTB? Kodėl?

– Ji gavo mano numerį iš nuovados budinčiojo, sakė, kad ją domina lyties keitimas ir ji norėtų pakviesti mane pietų ir tai aptarti. Pasakiau jai, kad perėjimas iš moters į vyrą yra labai sudėtingas ir mano atvejis jai visiškai neaktualus, bet ji vis tiek reikalavo susitikti, ir iš visos *greng džei* tau sutikau.

Imu greitai mirksėti.

– Kada pasimatymas?

– Rytoj.

– Norėčiau, kad viską raportuotum.

Leisdamasis laiptais į kameras, visaip svarstau, kankinuosi ir nežinau, ar įmanoma kaip nors įsiskverbti į „Partenono" klubą nenusižudant profesine prasme, ir klausiu savęs, ar tik nebus tai byla, galiausiai atskleisianti mano slaptą kankinio kompleksą. Kalėjimo prižiūrėtojas pranešė, kad tas *farangas* Beikeris yra galutinai prisirpęs tardyti.

Jis sėdi keista poza ant gulto galo, taip smarkiai prispaudęs kaktą prie grotų, lyg būtų prie jų privirintas.

– Jau valandų valandas šitaip sėdi, – sako prižiūrėtojas. – Nebevalgo ir nebegeria. Manau, kad jau būsime jį perlaužę.

Linkteliu jam, kad atidarytų kameros duris. Pasakau, kad paliktų jas atviras ir dingtų iš akiračio, bet klausytų, kas vyksta, jei kartais *farangas* pasidarytų agresyvus. Kai asmenybė šitaip suskyla, niekad nežinai, į kurią pusę skris dalelytės.

Įžengiu į kamerą, o tai tas pats, kaip žengti į kalinio psichologiją: griūtis žmogaus viduje. Ištiesiu ranką, griebiu jam už plaukų pakaušyje ir atplėšiu nuo virbų. Jis dreba ir trūkčioja tarsi triušis. Tenka paglostyti jam galvą ir veidą, kad nusiramintų. Mėlynė po kairiąja akimi gyja gerai, tik labai pajuodo. Jis žvelgia į mane bejėgiu žvilgsniu. Čiumpu kėdę ir atsisėdu tiesiai priešais jį.

– Kodėl jūs čia, Denai?

Jis sumirksi. Verbalinės komunikacijos iššūkis išvaduoja jį iš tos tik vienatvėje įmanomos nuotaikos. Žinoma, jį perlaužė būtent tos vienatvės ir klasikinės tajųfaroparanojos kombinacija. Iš pradžių jis paleidžia liežuvį.

– Kodėl aš čia? Nes jūs mane čia įkišot. Nes jūs esat tajas faras, susiradęs atpirkimo ožį, ir jums nė velnio nerūpi nei teisybė, nei teisingumas, nei laisvė, nei demokratija. Jums terūpi nuteisti mane mirties bausme, kad galėtumėt imtis kitos bylos. Taigi pabėgau, ir dabar jums bus dar paprasčiau.

– Daug žinote apie Tailando teisingumo sistemą?

– Žmogau, gyvenu čia jau ketverius metus. Daug pamačiau. Pas jus nėra teisingumo sistemos, – piktai atsako.

– Jei Tailande taip siaubinga, ko jums čia?

Staiga paplūsta žodžių lavina, matyt, susikaupusi jo karštinės apimtose smegenyse per tas kelias čia praleistas dienas. Jo liežuvis vos spėja paskui mintis:

– Aš čia, nes laisvajame pasaulyje toks dalykas kaip reabilitacija neegzistuoja – vienas teistumas ir baigta, darbą gali gauti tik kad vos pramistum. Aš čia, nes santuoka nepasiteisina. Aš čia, nes esu plikas ir beveik vidutinio amžiaus – skamba kvailai, bet dar nesutikau nė vienos tajų merginos, kuriai rūpėtų, ar man trisdešimt ar keturiasdešimt, ar aš plikas ar ne, ar išsiskyręs ar ne. Jūs neteisiat žmonių, ir man prireikė visų ketverių metų, kad sužinočiau kodėl. Turite didžiulį požeminį pragarą, kurį vadinate kalėjimų sistema – jis suryja visus, nukritusius nuo lyno. Tao yra

pribloškianti, siaubingiausia institucija pasaulyje. Net ne kalėjimas, o akmens amžiaus pinigų kalykla, kurios šeimininkai – farai ir prokurorai. Nė vienas nėra nuo to apsaugotas. Čia gali patekti bet kas – ir tajai, ir *farangai*, ir vyrai, ir moterys, ir seni, ir jauni: bet kurį vakarą gali eiti sau tylia gatve, iš niekur atsiras policininkas, įkiš tau ekstazio ar *jabos* tabletę ir susems į kalėjimą. Ir tada gali rinktis: sumokėti jam, kad tave paleistų, ar stebėti, kaip toji sistema suėda visą likusį tavo gyvenimą. Jūsų visuomenėje sprendžiama tik viena: ar žmogus įkrito duobėn, ar ne.

– O ar iš tos duobės galima išlipti?

– Neturiu pinigų sumokėti, kad mane paleistumėt. Tiesiog neturiu, – pažvelgia man į akis. – Aš jos nežudžiau.

Mįslingai palinksiu.

– O jei pasakyčiau, kad jums pasisekė, nes turite reikalų su vieninteliu pinigų neimančiu Bankoko policininku? Jei pasakyčiau, kad man iš tikrųjų įdomu, kas nutiko Damrong?

Turbūt man nereikėjo jos vardo ištarti tokiu tonu. Jis keistai į mane pasižiūri. Ir jo galvoje pamažėle kyla viena mintis.

– Iš kur man tai žinoti?

– Jūs buvote ją vedęs, turėjote bendrą verslą – tam tikra prasme iki šiol. Gal ji pasipasakodavo jums daugiau nei kam kitam? Gal jos ir nežudėte, bet nors kažkiek nutuokiate, kodėl ji turėjo mirti?

Manau, kad frazę „kodėl ji turėjo mirti“ pasirinkau visai įžvalgiai. Atrodo, kad ji palietė kažkokią vidinę istoriją, nukėlusią jį į kitą pasaulį. Galiausiai jis klausia:

– Ar ji turėjo mirti? Jūs man net nepasakėt, kas ten nutiko.

– Norėčiau, kad jūs man pasakytumėt.

– Aš nežinau. Jūs man net nepasakėt, kada ji mirė, – ir vėl pakelia akis į mane. – O kada ji tiksliai mirė?

– Geras klausimas, – sutinku. – Bet nelabai aktualus. Šiais laikais technologijos leidžia daugelį dalykų daryti kontroliuojant

per atstumą, nebereikia dalyvauti tiesiogiai kaip ankstesniais primityvesniais laikais.

Dabar jis jau ima visai kitaip mane vertinti. Ir dar labiau išsigąsta. Tačiau aš tik mėčiau meškerę ir visai nesuprantu, kodėl mano žodžiai jį šitaip smarkiai paveikė. Jo veide atsiranda skęstančio žmogaus išraiška. Prisistumiu kėdę kiek arčiau jo.

– Pasakykit man, – švelniai sakau, – pasakykit. Gal galėsiu padėti.

Jis gūžteli.

– Padėti? Aš įspraustas tarp uolos ir sienos. Jei mane šiandien išleistumėt, džiaugčiausi, jei pavyktų nuvažiuoti nors iki oro uosto.

Giliamintiškai linkteliu, tada atsistoju nuo kėdės ir kalbėdamas imu vaikščioti.

– Suprantu. Vadinasi, turėjote nelaikyti savo kompiuteryje tų įrašų. Ar aš teisus?

Jis papurto galvą stebėdamasis, kaip švelniai aš čia pasakiau:

– Jo, galima ir taip pasakyti.

– Tai kam juos ten laikėte?

– Iš nevalingo oportunizmo. Visą gyvenimą turiu tą problemą. Puiki taktika, o strategija neverta nė skatiko. Tai buvo taip kvaila. Plaku save už tai visą laiką. Jau ko neturiu, tai drausmės. Jei turėčiau, būčiau laisvas ir turtingas.

– Pagalvojote, kad jei kada prireiktų, tie įrašai gali būti naudingi?

– Taip.

– Ar žinote, kas per veikėjas tas Tailando kinas?

– Ne visai. Kažkokia stambi žuvis. *Džao pau*.

– Taip, krikštatėvis. Galima pasakyti ir taip. Jums nederėjo laikyti to jo įrašo, vadinasi, manyčiau, kad buvot sumanę pastatyti kameras, įrašyti į diską ir atiduoti jai turėti, kad ji galėtų nuspręsti, kada ir kaip jį prispausti. Kodėl nepaklusote įsakymams?

Jis nusuka akis.

– O kas šitame mieste kuo nors pasitiki? – patylėjęs priduria: – Taip labai aiškiai apie tai tada nepagalvojau. Kaip ir sakėte, ieškojau sau svarios naudos.

– Smarkiai rizikavote dėl tokio apgaulingo saugumo. Bijojote? Taip, suprantu, kaip tai galėtų suveikti. Gal buvote per smarkiai pripratęs prie jos įniršio priepuolių, planų pasikeitimų, sadistiško grojimo jūsų širdies stygomis. Taip, suprantu, kad kažkokiu lemiamu gyvenimo momentu tas gyvybei pavojingas jos sekso su *džao pau* įrašas galėtų nusverti reikalus jūsų naudai. Be to, ten dar buvo tas anglas. Reikia manyti, kad ji jį šantažavo, ar ne?

Jis gūžteli.

– Kažkoks bukagalvis jupis su smegenimis pimpale. Menkas iššūkis. Ypač jai.

Pridedu pirštą prie nosies, bet ne vaidindamas, o todėl, kad dvejoju ir nežinau, kaip elgtis. Žinau, kad tas anglas per pastarąsias kelias dienas jau du kartus buvo atėjęs į Beikerio namus jo ieškoti, o paskui vienas apsaugininkas jam pranešė, kad tas kalėjime. Instinktas liepia patylėti. Kosteliu ir pakeičiu temą.

– Bet tas *džao pau* juk buvo kitoks, taip?

Jis kone ima prunkšti.

– Dar nebuvau jos matęs nors kiek besinervinančios. Tačiau ji buvo su *juo*. Matėte įrašą. Dėl jo ji atsikratė visų stabdžių. Buvau ją filmavęs šimtus kartų – dar niekad nemačiau jos šitaip dirbančios.

Staiga jo žvilgsnis pasidaro kur kas drąsesnis:

– Galit mane sodint. Labai jau neįtikinamai šnekat. Negalit išgąsdinti manęs labiau nei jis, kad ir kas tas jis bebūtų, – jo žandikauliai sukąsti, sprendimas priimtas.

Tai, ką toliau pasakysiu, man kainuos labai brangiai, bet suprantu, kad nelabai turiu iš ko rinktis.

– Ji buvo ne moteris, o liga, – sakau ir toliau vaikščiodamas, – liga, užkrėsdavusi pusę vyrų, kuriuos tik kada aptarnavo. – Jis pakelia akis ir įsistebeilija. – Jos rankose tavo kūnas tapdavo dūdele, kuria ji galėjo sugroti bet ką. Bet tą ji darydavo ne tik su tavo kūnu, bet ir su širdimi, ar ne? Žinojo, kaip užkurti joje liepsną. Potraukis jai stipresnis nei krekui, nei *jabai* ir net nei heroinui. Ar ne taip sakėte, kai kalbėjomės patį pirmą kartą? – Jis, regis, provokuoja mane tęsti. Žingsniuoju po kamerą, neslėpdamas savo skausmo. – Kaip jai tai pavykdavo? Nejau vyrų seksualinis instinktas išties toks galingas? O gal, vis klausiu savęs, mes kalbame apie visai ką kita, apie ką nors dar svarbesnio? Gal ji atrado kažką, ko dauguma moterų beveik nenutuokia? Gal ji sumojo, kaip žmogui leisti suprasti, kad ir labai subtiliai, kad ji gali išgydyti net ir žemiausią gyvybinės būties kančią? Kad tarp jos šlaunų galima rasti taip trokštamą ramybę? Kad ji iš tikrųjų tave *supranta*? Kitaip tariant, šventąjį gralį, kurio joks vyras iš tiesų taip ir neatranda? – sustoju ir pažvelgiu į jį. – Denai, ar jus prie jos pririšo tikrai seksas, ką, o gal tai buvo tas stulbinantis ir antgamtiškas jos sugebėjimas nuraminti ir numalšinti skausmą, lyg ji būtų supratusi tavo problemą?

Jis žvelgia į mane su nuostaba. Gal man vertėtų čia ir liautis, bet sykį jau pradėjai eiti keliu į nukryžiavimą, reikia ir baigti.

– Žinoma, galutinis rezultatas išeina visai priešingas. Gauni mirtiną dozę begalinio kartėlio, suvokęs, kad ji maustė tave kaip aukščiausios klasės profė, kokia ir buvo. Ar labai gailitės, kad ji negyva?

– Vadinasi, tai *ir buvot* jūs. Pagalvojau, kad taip gali būti, bet atrodė, kad būtų per didelis sutapimas. Jūs ir esat tas faras, kritęs jai po kojų kaip bulvių maišas?

– Noriu surasti tuos, kas tai padarė, Denai, – sakau, sukdamas akis į šoną. – Net jei jūs ir buvote jų bendrininkas, aiškiai labai smulkus. Čia, Denai, veikia bet kokias jūsų galimybių ribas

peržengiantys pinigai ir organizacija. Turėsiu tai omeny, kai reikės pateikti jums kaltinimus. Tikriausiai man pavyktų pasiekti, kad gautumėt ne daugiau kaip penkerius metus, ir galbūt net užtikrinti, kad sėdėtumėt ten, kur, sakykime, galima išgyventi. Jei pasisektų, gal net išvengtumėt prievartavimų, ŽIV ir tuberkuliozės.

Beikeris atšauna su panieka:

– Neįsivaizduojat, ko prašot. Šitas pokalbis baigtas.

Paskui nusisuka, taigi man tenka prieiti ir pasukti jo galvą.

– Nebuvo jis užėjęs čia jūsų aplankyti, ką? – pamatęs jo visiškai nieko nesuprantantį žvilgsnį, priduriu: – Žinoma, to ir nesitikėjote. Bet negi ne keista? Jūs puikiai sutariate su britu, vardu Tomas, kuris rengiasi per teisininkiškai, kad būtų teisininkas – nebent jis nekilnojamojo turto agentas ir mėgsta lankyti jus taip, kaip ir aš. Tiesą sakant, jis pas jus ateina *po* manęs. O taip tikriausiai yra arba todėl, kad jis jus stebi, arba todėl, kad tarsi paklusnus vergas skambinate jam, vos tik į duris pabeldžia teisėsauga. Be to, jis vaidina ir privačioje jūsų filmų kolekcijoje. Be to, atrodo, kad jis labiau nei mėgėjiškai domisi senuoju pornografijos menu ir per repeticijas džiaugiasi privilegijuota vieta, – lukteliu, kol Beikeris vėl nulieja mane paklaikusiu žvilgsniu, bet jokio žodinio atsako nesulaukiu. – Tačiau kai pakliūvate į bėdą su teisėsauga, jis nė piršto nepajudina, kad jums padėtų, – mąsliai įsistebeiliju į jį. – Arba tas pirštas nematomas.

Jis sukryžiuoja rankas ir sustingsta pakeltais pečiais. Ir vėl ima drebėti.

– Eik šikt.

– Oo! Susipažinęs su skorpionu, rupūžės nebebijote, ar ne? – Jis agresyviai susiraukia, aš priduriu: – Taip sakė tibetiečiai, kai britai perėmė iš kinų pagrindinio kankintojo vaidmenį. Dabar pas juos jau grįžo skorpionas. Tai vadinama progresu. Manau, kad esate pakliuvęs į panašią padėtį: geriau tokia rupūžė kaip aš nei skor-

pionas kaip Britas Tomas, Teisininkas Tomas, Jupis Tomas – gal ir Baudėjas Tomas?

Beikeris mano, kad noriu, jog jis žiūrėtų į mane, bet pasuku jo galvą į priešingą pusę, į kameros duris.

– Pasmerkiu jus laisvei, Denai. Jei norite pasilikti čia, teks pateikti man keletą rimtų atsakymų.

Jis išverčia akis ir purto galvą.

– Prižiūrėtojau, – šūkteliu tajiškai, – meskit jo subinę lauk.

– Mane užmuš, – paklaiksta Beikeris.

– Žinau. Štai taip mes juos ir sugausime, ar ne?

– Aš vėl pabėgsiu.

– Abejoju. Jūsų snukelis yra visuose imigracijos tarnybų kompiuteriuose ir visose imigracijos tarnybų būdelėse visoje Pietryčių Azijoje, ir pažiūrėkim tiesai į akis: paskutinė jūsų laisvės atkarpa, švelniai tariant, nebuvo labai patogi. Žinoma, prašom, bėkit kiek tik lenda. Gal kitą kartą leisiu Baudėjui prisikasti prie jūsų pirmam.

16

Netrukus apsilankysiu vyrams skirtame „Partenono“ klube.

Apsivilkau dvieilį „Zegna“ švarką su keturiomis sagomis, „Givenchy“ lininius marškinius plačia apykakle, tropinės vilnonės flanelės kelnes ir – visų smagiausia – įsispyriau į tikrus odinius „Baker-Benjes“ batus, – šitą nepolicininkišką garderobą turiu tik dėl pelno iš savo mažosios akcijų dalies motinos bare. Pasikvėpinau lašeliu Raselo Saimonso odekolono. Esu kuklus, nepasipūtęs budistas, taigi patikėkit manim, kai sakau, kad atrodau – ir kvepiu – velniškai patraukliai. Tajiški genai suteikia man kiek vaiduoklišką išvaizdą, o *farangiški* – dalykiškumo iliuziją: ar aš itin

šiuolaikiškas pimpis, ar trečiojo pasaulio vaiduoklių medžiotojas? Abi šios sąvokos man visai taikytinos.

Nors gatvelė siaura ir baigiasi plytų siena, pats „Partenonas“ – gigantiškas neoromėniškas pastatas: keturi akinamai balti kolonadų, kičo ir manieringumo aukštai su, tenka pridurti, daugybe raudonų šviesų. Lenktas žvirgždo keliukas veda prie dorėninių kolonų ir skaisčiai raudonų, variu kaltu dvivėrių durų. Peržengę slenkstį išvystame rytietišką tapatybės krizę.

Staiga atsiduriu Triufo Paryžiuje, to senojo ištvirkėlio Triufo, keliems mėnesiams nusipirkusio mano motiną, kai buvau dar vaikas. Jis dievino „Maxim's“ restoraną Karalių gatvėje, taigi mane trumpam išmuša iš vėžių „Partenono“ lempos-moterys. Jos penkis kartus didesnės už „Maxim's“ lempas ir pagamintos masiniu būdu: milžiniškos, visiškai vienodos bronzinės damos. Bet nieko tokio – mano smegenys šitą dekorą galiausiai ima suvokti kur kas globaliau. Liudviko XV lenktakojai šezlongai, paauksuoti kavos staleliai, purpuriniai kutai, aksomas ir senoviškas auksas; kupolo formos lubos, kur medžioja apkūnūs amūrai; ant pjedestalų stovi Milo Venera ir kiti personažai be galūnių; keli aukštai balkonų veda į privačių valandomis nuomojamų kambarių rojų. Dar yra scena, šiuo metu tuščia, jei neminėsim bauginančių elektrinių mėlynų šviesų, kurios galėtų pranašauti ir NSO pasirodymą: reikia manyti, kad visa tai vadinasi stilių samplaika.

Pasirodo *mamasana* – smarkiai pasirausvinusi skruostus ir apsirengusi tarsi kokia aštuoniolikto amžiaus baline suknia; tačiau kūnas joje ne ką vyresnis nei dvidešimt septynerių. Sėdžiu ant vienos iš sofų priešais sceną, ji atsiklaupia šalia, kad jos galva būtų žemiau manosios. Ji paaiškina, kad formaliai tai yra klubas, taigi man teks tapti oficialiu jo nariu, o tai tetruks penkias minutes – iš esmės tik reikės padaryti mano kreditinės kortelės fotokopiją; o kopijuodama keliskart pakartoja, kad narių sąrašas

yra slaptas, laikomas užšifruotu pavidalu viename vieninteliame ir prie jokio tinklo neprijungtame kompiuteryje.

Atėjau ankstokai; dabar kelios minutės po aštuntos vakaro. Daugiau vyrų nematyti, aš vienintelis, ir kadangi jau tapau tikrų tikriausiu šito privilegijuoto klubo nariu, pasirodo ir to privalumai. Jos vogčiomis išlenda iš visų kampų; nė nepastebiu, kaip mane apsupa. Keturios prisėda ant mano sofos, dar kokios šešios sutupia ant kėdžių – klausosi ir stebi su susidomėjimu ir pagarba, tik kažkokiais tuštokais žvilgsniais, kurie, man nors kiek paskatinus, kaipmat virs dievinančiais. Visos vilki skirtingas vakarines suknias, kaip įprasta, pabrėžiančias nupudruotas iškirptes, raudonus skruostus ir lūpas ir violetinius akių šešėlius. Nužiūrinėdamas tuos veidus galvoju apie Damrong. Jos visos jaunos ir gražios, žinoma, bet nė viena taip nespinduliuoja, net ir *katojus*: ne iš karto pastebėjau jį / ją, suspaustą suknioje tarsi Marija Antuanetė. Jį išduoda tik kažkoks labai ypatingas drovumas – iš veido niekada nebūčiau nuspėjęs. Tačiau suprantu, kad šitas egzotiškas klubas neabejotinai vadovaujasi feodalinės hierarchijos principais – moteriški balsai sklinda ir iš aukštesnių balkonų. Kaip galėdamas taktiškiau mosteliu *mamasanai* ir parodau viršun. Po kelių švelnių jos žodžių mano naujosios draugės dingsta. Vesdamasi mane aksomu klotais laiptais su paauksuotais turėklais, ji pusbalsiu užsimena, kad antrojo aukšto merginos itin gerai vertinamos, o tai reiškia, kad už jas imama dvigubai. Ir mudu vėl apžiūrime grožio rikiuotę. Čia kūnai kiek baltesni, kas rodo daugiau kiniškų genų, o už mirksinčių akių vokų slypi kur kas didesnė įžvalga, bet to žinojimo, kokio ieškau, nepamatau ir čia. *Katojų* irgi nėra.

Mamasana stovi netoliese ir mato, kad nesu labai patenkintas. Pagaunu jos žvilgsnį, ir ji subtiliai pakviečia mane lipti į viršutinį aukštą. Belipant geriau ją apžiūriu: darbšti, stropi, bet smarkiai per jauna ir per patraukli, kad būtų pagirtina valdytoja. Žinoma, ji pastebi mano žvilgsnį, bet neduoda jokio ženklo. Suprantu. Šitas

milijonierių klubas vadovaujasi tomis pačiomis pagrindinėmis pamatinėmis taisyklėmis kaip ir kukli mano motinos įstaiga. Politiškai itin svarbu, kad *mamasana* aktyviai nesiūlytų savo paslaugų, nebent visos esamos profesionalės jau būtų atmestos. Viršutiniame aukšte ant šezlongų sėdi penkios primadonos įtartinai tobulomis krūtimis, kiniškų lėlių veidais, vangios tarsi kino žvaigždės. Čia tikroji karalienė – *katojus*; ji / jis apatiškai drybso grupės vidury ir nužvelgia mane klastingu žvilgsniu. Mudu su *mamasana* itin subtiliai susilinksime. Privatūs kambariai – už kelių žingsnių, vos palypėjus į viršų.

Ji ateina su chalatu jau nusirengusi ir nusipraususi po dušu. Jos vardas Nok. Ji aiškiai tikėjosi, kad jau būsiu nusirengęs, kol ji prausėsi. Kadangi vis dar esu su visais drabužiais, ji imasi atseginėti man marškinius. Veiksmų plano dar nesusikūriau, todėl jaučiuosi draskomas minčių. Žinau, kad Čanija visiškai nesupyktų, jei darbo reikalais permiegočiau su Nok; greičiausiai jai tai net neatrodytų verta dėmesio. Nepasakyčiau, kad taip pasielgęs ir pats graužčiausi; tačiau vis dėlto mane stabdo labai tajiška Budos mokymo interpretacija. Sužinoję, kad Čanija nėščia, mudu su ja pasidarėme gana religingi; šiuo metu vengiame sukelti bet kokią neigiamą karmą, galinčią kaip nors paveikti vaiką. Taigi man iškyla problema – kaip priversti Nok kalbėti su ja nepergulint. Besiknebinėdama su mano kelnių užtrauktuku ji paleidžia chalato skvernus, ir aš pamanau, kad būtų nemandagu nepaglostyti jai krūtų. Toks staigus intymumo pliūpsnis mus abu atpalaiduoja. Kai ji jau nurengusi man visus drabužius, išskyrus apatinius šortus, paaiškinu apie Čaniją ir jos padėtį. Nok supranta situaciją, nes pati yra budistė, bet jos paslaugumas nė kiek nesumenksta.

Taip tas visas mūsų pokalbis ir vyksta – ji švelniai delnu masažuoja man falą per kelnaites, o aš tyrinėju jos krūtis, skirdamas

ypatingą dėmesį kraujagyslėms, vedančioms į tamsius rudus spenelius, kuriuos paskui imu kiek nervingai trinti tarp nykščio ir smiliaus. Atsižvelgiant į tai, kad nusprendžiau nesileisti įprastiniu numindytu keliu žemyn, man tenka su jos krūtine elgtis išradingiau nei įprasta. Bandau ir sinchroniškai, ir nesinchroniškai jas patabaluoti, paspaudau ir išskėstais pirštais, ir suglaustais, pritaikau ir vieną kitą kovos menų priemonę. Įdėmiau stebiu jos veido išraišką, bijodamas, kad tik humoras netaptų įžeidžia satyra, bet ji šaunuolė – vienintelis dalykas, dėl ko ji retkarčiais papriekaištauja – *džikati*: kutena.

– Ar norite, kad pačiulpčiau?

Nutaisau mandagią apgailestaujančią miną: *ne, ačiū*. Ji patenkinta manimi nusišypso:

– Jūs geras žmogus. Nebedaug tokių belikę.

– Na, pats gimiau tikrai ne idealiomis aplinkybėmis. Noriu, kad tam vaikui būtų kitaip.

Ji supratingai linkteli ir žiūri į mano pirštus, trinančius jos spenelius tarsi pinigus.

– Suprantu, apie ką kalbate.

Ji plačiai šypsosi. Mat manė, kad aš išlepęs turtuolių sūnelis, kaip ir visi kiti. Ji net kalbėti ima kiek kitaip: labiau šnekamąja, žemesnės klasės kalba. Ilgai netrukę mudu jau pasakojamės istorijas apie vaikystę Tailando skurde ir smulkiųjų ūkių finansavimo problemas. Jos tėvai turi daugiau nei dvidešimt akrų visai derlingos žemės Isane, prie Khonkajeno, tačiau iš jos užsidirbti faktiškai neįmanoma, taip yra dėl žemės ūkio subsidijų G8 valstybėse – Nok, atrodo, yra puiki šios temos žinovė. Nusprendžiu pagilinti pokalbį, čiumpu į rankas abi jos krūtis ir kurį laiką laikau jas tarsi neįkainojamus meno objektus. Ji žvilgteli į mano rankas ir nusišypso. *Siao*, sako: susijaudinau.

– Ar tikrai nenorite to padaryti?

– Aišku, noriu, – atsakau, tačiau ji pastebi tam tikrą pasipriešinimą. Tuštybė liepia jai vaidinti gundytoją, bet aš švelniai suimu jai už smakro ir pakeliu jos veidą, vėl pažvelgdamas jai į akis.

– Žinau, kad jums toks darbas nelabai prie širdies, – sakau.

Nėra geresnės frazės kekšei prakalbinti. Dabar man smulkiai nupasakojama visa jos nuopuolio saga ir kaip ji būtų džiaugusis nuostabia mylinčia santuoka su nuostabiu mylinčiu vyriškiu, būtų galėjusi gyventi gerą dorą budistišką gyvenimą, jei ne jos tėvų skolos, taigi ji kas mėnesį privalanti siųsti namo mažiausiai dešimt tūkstančių batų, bet to vos pakanka, kad juodu su broliais ir seserimis išgyventų ir būtų sveiki. Žmonės nesupranta, kad išgyvenimui vien maisto neužtenka – o kur mokesčiai už gydymą, mokslą ir visus kitus dalykus, reikalingus, kad šiame pasaulyje pasijustum žmogumi? Atsakau, kad turbūt visų čia dirbančių merginų aplinkybės panašios. Ji pritaria, dauguma yra vargšės kaimo mergaitės, sugebėjusios įgyti pakankamai rafinuotumo, kad galėtų čia dirbti; antraip juk tektų dirbti baruose, panašiuose į mano mamos. Išskyrus viršutinio aukšto kines primadonas, išleidusias krūvas pinigų savo kūnams patobulinti ir dažniausiai kilusias iš turtingesnių sluoksnių. Aš pasakau, kad vienas mano draugas irgi „Partenono“ narys – būtent tai ir paskatino mane prisijungti. Mergina, vardu Damrong, sakau, jam padariusi ypatingą įspūdį.

Ji trumpam liaujasi mane glamonėjusi, paskui jos ranka toliau tęsia tą hipnotišką masažą.

– Jūs *jo* draugas? – klausia kur kas oficialiau, balse nuskamba baimės gaidelė.

Netikėtai užkluptas, kosteliu.

– Norite pasakyti, kad ji turėjo tik vieną klientą?

Ji kaipmat sustoja ir įsistebeilija į mane.

– Atėjote čia jo prašymu, kad ją patikrintumėt, ar ne? Iš tikrųjų todėl jūs ir čia. Jūsų draugas – savininkiškiausias vyras, kokį tik

pažįstu. Na, deja, čia jos niekas nematė jau daugiau nei savaitę. Visi pamanėme, kad ji išvyko gyventi su jūsų draugu.

Patekau į keblią padėtį – nesumoju, kaip priversti ją ištarti jo vardą.

– Ir jo čia nebuvo visą savaitę?

– Ne.

– Gal jis išvažiavo namo?

– Į Angliją? Anglijos jis nekenčia, tiek tai jis man pasakė.

– Aa, – ir surizikuoju: – Man jis to niekad neminėjo.

– Tikrai? *Khunas* Smitas man sakė, kad jo gyvenimas prasidėjo tiktai atvykus į Rytus.

– Tiesą sakant, aš jo taip gerai nepažįstu, – paaiškinu, – jis greičiau mano pažįstamas, o ne draugas. Faktiškai verslo partneris.

Atrodo, jai palengvėjo, išgirdus, kad mudu su *khunu* Smitu nesame artimi.

Po dešimties minučių, regis, jos pasakojimas apie savininkiškąjį *khuną* Smitą išsenka – jis dukart buvo pasidaręs visiškai nevaldomas, teko surišti – be to, ji mane patikina, kad jis – anglas teisininkas, dirbantis Bankoke, vienoje tarptautinėje teisinėje firmoje. Į šitą klubą jis atsiveda pasilinksminti tam tikrus savo klientus, prieš porą mėnesių susipažino su Damrong ir ji jį apsėdo. Aukštas, dailiai rengiasi, tajiškai kalba su stipriu anglišku akcentu. Turiu dar vieną klausimą:

– Ar pažįstate *khuną* Kosaną, tą reklamos magnatą, kuris visada būna aukštuomenės žurnaluose? Juk jis čia irgi narys, ar ne?

Ji neatsako nieko, tarsi būtų išvis neišgirdusi, ko klausiau. Padėkoju jai už glamones ir pasakau, kad man jau metas. Susimoku beprotišką sumą pinigų, lygiai tiek, kiek ji paimtų, jei būtume tai darę, ir išeinu.

Išeinu ant žvirgždo keliuko, įsispoksau į siurrealią fantaziją, vadinamą „Partenonu“, ir išsitraukiu mobilųjį. Kiek pabėgiojęs rytoj

lengvai susirasčiau *khuno* Smito teisinės firmos duomenis, bet kažkas man erzinamai neduoda ramybės dėl šito klubo. Paskambinu Vikornui ir paprašau, kad užsakytų reidą dėl narkotikų – negali būti, kad tokioje įstaigoje nebūtų nors gramo kokaino; pagrindinis reido tikslas būtų gauti tą slaptąjį „Partenono" narių sąrašą. Pasakau Vikornui, kad lieptų reidininkams ieškoti to vieno vienintelio, atskiro, prie jokio tinklo neprijungto kompiuterio.

17

– Užlipk pas mane, – sako Vikornas. – Noriu tave su kai kuo supažindinti.

Prie jo kabineto man ima lengvai kutenti pilvą. Jaučiu, kad Vikornas kažką rezga dėl to vakar mūsų narsiųjų reidininkų iš „Partenono" pagrobto sąrašo. Menė, jo ištikimoji ir nuožmioji sekretorė, man pasakė, kad šįryt jie sulaukę neįprastai daug įtakingųjų ir turtingųjų skambučių, nors nebuvo aptikta jokio kokaino ir nepateikti jokie kaltinimai. Man tereikia Damrong apsėsto *khuno* Smito, anglo teisininko, kuris, regis, yra tarsi koks *consigliere*, koordinačių, tačiau ūmai Vikornui į nagus pakliūva stambesnė žuvis.

Taigi baisiausiai nustembu, pamatęs priešais pulkininką sėdintį kostiumuotą aukštą rausvą rudaplaukį *farangą* rudomis akimis.

– Prašom susipažinti su *khunu* Tomu Smitu, – nepaprastai mandagiai sako Vikornas.

Smitas jau atsistojęs man nusilenkti ir su nežmonišku entuziazmu paspausti rankos.

– Labai malonu su jumis susipažinti. Anądien mačiau jus pono Jamahato studijoje, – sako.

– Sončajus Džitpličipas, – atsakau. – Taip, mačiau, kaip sėdėjote kampe ir žiūrėjote.

Vikornas išsišiepia.

– Ten jis buvo ne dėl pigaus malonumo, o gynė savo kliento interesus. Tiesa, pone Smitai?

Vikornas kalba tik tajų kalba; nustembu, kad Smitas moka ją pakankamai gerai, kad atsakytų:

– Visiškai teisingai, pulkininke, – ir panaudoja tiksliai tą kreipinį, kurio reikia.

– Išties labai, labai malonu su jumis susipažinti, – sako Smitas abiem rankom tiesdamas man savo vizitinę kortelę; aišku, kad jis Tailande pabuvęs ne vieną dieną.

– Jums teks dirbti drauge, – sako Vikornas.

Aš susiraukiu, bet Vikornas mosteli, kad užsičiaupčiau.

– Man bus labai malonu, – angliškai prabyla Smitas. Jo kalboje jaučiama visa Londono tarčių gama: truputis BBC, nemažai Temzės žiočių regiono ir iš senų laikų užsilikę autentiškos koknių tarmės pėdsakai; vietomis pasigirsta ir viena kita Los Andželo gaidelė. – Labai, labai malonu.

Prisiminęs aiškių aiškiausią Vikorno ženklą, atsakau:

– Man irgi bus malonu.

Tai išgirdęs, Smitas plačiai nusišypso.

– Ką gi, pone pulkininke, – sako jis. – Tikriausiai šiandien daugiau nieko nebenuveiksime. Buvo labai malonu su jumis pabendrauti.

Smitui išėjus, Vikornas nesusilaiko ir išsišiepia gryniausio triumfo šypsena. Paskutinį kartą tokią mačiau po paskutinės jo pergalės prieš didžiausią priešą generolą Ziną.

Trindamas rankas sako:

– Jiems labai, labai patinka, Sončajau.

– Kam kas patinka?

– Sindikatui, kuris yra tarptautinių viešbučių tinklų tiekėjas. Smitas yra jų vietinis teisininkas. Anksčiau dirbo Kalifornijoje ir turi labai gerų ryšių. Jamio profesionalumas jam padarė didžiulį

įspūdį, jis sakė, kas tai, kas dabar filmuojama, jau yra geriausiai pastatyta pornografija, kokią jis matęs per dešimt metų savo veiklos šioje srityje. Mūsų mintis imti Jamį buvo tiesiog puiki.

– Taigi, – atsakau.

– Bus kažkokia sutartis, be to, jie nori surengti videokonferenciją su savo didžiuoju šulu. Pasakiau, kad visais atvejais man atstovausi tu.

– O tai reiškia, kad aš, o ne jūs, būsiu gyvas taikinys, jei kas nepasiseks? Dėkui.

Vikornas rūsčiai į mane pažvelgia, idant parodytų, kad man turbūt vertėtų prisiminti savąsias feodalines pareigas. Mūsų sistemoje paslauga už paslaugą ne tik prigijusi, ji ir *yra* pati sistema, o nejaugi jis nepaliepė atlikti to reido „Partenone", vos tik aš paverkšlenau? O dabar jam tenka susitvarkyti su krūva itin svarbių, dėl viešumo baisiai supanikavusių senatorių ir parlamento narių, stambių bankininkų ir pramonininkų. Nepasakiau, kad jie *dar ir mielai susimokės, kiek tik paprašysite, kad neišduotumėt jų pavardžių žiniasklaidai.*

– Gerai, – atsakau, – nesvarbu.

– Tiesiog daryk tai, ko jis nori, pažiūrėk, kokią jie ten siūlo sutartį, nesinaudok jokiais vertėjais ir pats ją išversk, ir viską man pranešk.

– Būtinai, pone, – sakau. – Gal galime truputėlį pakalbėti apie teisėsaugos reikalus?

– Aišku, – nė nemirkteli Vikornas. – Turi omeny vakarykštį reidą? Ir kiekgi pats žadi čia atsiriekti? – šis jo klausimas ironiškas, jis žino, kad aš pinigų neimu.

– Nežadu, – atsakau. – Ar žinote, kad žmogus, su kuriuo ką tik šnekėjotės, yra aktyvus „Partenono" narys? Ir turėjo romaną su Damrong? Jis ir yra kito šantažinio įrašo, to, kur ne su Tanakanu, klientas. Jis yra kažkoks *snufo* filmų gaujos vykdytojas – ar tai žinojote?

Vikornas sekundei sustingsta – tai iškalbinga.

– Mums reikia susitelkti į svarbiausius procesus, – paaiškina. – Ir nederėtų užsikrauti rūpesčių dėl smulkmenų.

– Tiesiog pasakykite man viena. Ar Tanakanas „Partenono“ narys? Ar sąraše yra jo pavardė?

Vikornas griebiasi rimtojo tono, paprastai skirto tik gyvenimo, mirties ir pinigų klausimams.

– Tavo vietoje ten nelįsčiau, Sončajau. Su *khunu* Tanakanu leisk susitvarkyti man.

Tigriška šypsena man byloja, kad pokalbis baigtas.

Tą patį rytą, apie vienuoliktą, ant mano stalo atsiranda dokumentas. Iš kompiuterio atspausdintas apie šimto penkiasdešimties pavardžių sąrašas. Pavardė, apie kurią kalbame, – Tomas Smitas, o vienintelė kita informacija apie jį „Partenono“ narių sąraše – jo kreditinės kortelės numeris. Išsitraukiu Smito vizitinę kortelę. Jo firma – „Simpsonas, Sirakornas ir Prasumanas“. Jos tinklalapyje pabrėžiama, kad jų specializacija – tarptautinė ir verslo teisė, nekilnojamasis turtas ir prekyba. Jie ypač patyrę tarpininkauti vykdant importo ir eksporto projektus ir gali gauti akredityvus net ir pačiomis sudėtingiausiomis aplinkybėmis. Faktiškai jau keliu ragelį skambinti Simpsonui, Sirakornui ir Prasumanui, bet suskamba mobilusis. Skambina Tomas Smitas. Ir pačiu draugiškiausiu ir kukliausiu tonu daugmaž liepia man pasirodyti jo kontoroje, kur numatoma videokonferencija. Mat visa tai taip skubu dėl laiko juostų skirtumo, paaiškina.

Firmos priimamajame pasiimu *Fortune* žurnalą, bet paskui persigalvoju ir imu *Sodą ir namą*, o galiausiai visgi apsistoju ties *Herald Tribune*. Yra ir keli Tailando laikraščiai, bet pasenę. Smitas išlenda iš savo uždarosios zonos, šiltai su manimi pasisveikina ir paspaudžia ranką. Jo prancūziški rankogaliai su auksinėm sąsagom slysteli atgal, atidengdami dailią dramblio plaukų apyrankę,

į kurią anksčiau nebuvau atkreipęs dėmesio. Jis pastebi, kad ja grožiuosi.

– Vakar buvote be jos, – sakau.

Jis nusišypso.

– Jūs tikras detektyvas. Visiškai teisingai. Nutiko labai keistas dalykas – Asoko stotyje ėjau į traukinį ir susidūriau su vienu jaunu vienuoliu. Jis davė ją man atsiprašydamas, – Smitas suima nublizgintus ir supintus apyrankės plaukus.

Susilaikau garsiai nenusistebėjęs, kam kažkokiam vienuoliui traukinių stotelėje dalyti vyriškumo talismanus. Kita vertus, manau, kad toks vyras kaip Smitas, kuris šitaip brangina savo erekciją, negalėtų atsispirti tokiam amuletui.

Jis nusiveda mane į pačią savo firmos kontoros širdį: belangį kambarėlį su nedideliu stalu, kompiuteriu ir didžiuliu plokščiu ekranu. Smitas – prityręs šio prietaiso naudotojas; na, bent jau žino, kaip jį įjungti ir viską nustatyti. Dabar jis pakelia telefono ragelį ir sako:

– Esu sutaręs su ponu Geriu Jipu videokonferenciją... būtent šiuo metu... Jis jau prisijungęs? Dėl Dievo meilės, kiek laiko jis jau laukia? Gerai, jungiam *dabar*.

Jam dar nespėjus atsisėsti pačiam ir pasodinti manęs priešais skaitmeninę vaizdo kamerą, pastatytą ant mažučio stovelio, įsijungia ekranas, o jame – mažutis, liesutis kokių keturiasdešimties su trupučiu kinas su dideliu atsikišusiu pilvu, mūvintis tik maudymosi šortus. Jis stovi išsižergęs paplūdimyje ir, atrodo, nuobodžiauja. Kai prabyla, jaučiamas stiprus australiškas akcentas:

– Ar aš pajungtas a ne, po paraliais? Ką? Tai ko nesakai? Tomi? A tu ten?

– Aš čia, kaip sutarta, su ponu Sončajumi Džitpličipu, pone Jipai.

– Tai liuks. Tik blogai, kad a nė kiek jūsų nematau, – timpteli šortus. – O, daba matau. Geradien, pone Džitpličipai, ačiū, kad atvykote.

– Nėr už ką, – atsakau.

– Gerai, tvarkoj. Klausykit, daug laiko neturim, nes, velnias, ryt iš pat ryto susitinku su premjeru, o da nepasiruošiau, tai va tokie reikalai. Mums jūsų produktas padarė labai gerą įspūdį. Ane, Tomi?

– O, beprotiškai, labai, labai didžiulį įspūdį. Aukščiausia klasė.

– Tai va, matėt sutartį, pone Džitpličipai. Ką manot apie ją?

– Mudu su pulkininku dar neturėjome laiko jos peržiūrėti, – atsakau.

– Su pulkininku? A tai čia tas imperatorius Vikornas, ane? Ot gaila, kad negalėjo sudalyvauti šitoj videokonferencijoj. Žinokit, gal aš ir šneku kaip mužikas ozis, bet esu kinas iki kaulų smegenų, tikrai, laisvai kalbu mandarinų. Suprantu, ko tas Vikornas nenorėjo čia ateiti. Viską apie jį sužinojau – jis gudrus bičas ir tiksliai neapsišvietinės. Tai va, atsiunčia jus, kad paskui galėtų sakyti, kad su tuo, ką čia susitarėt, jis neturi nieko bendro. Ne, ne, jums nereikia to neigti – aš sakau tą su pagarba ir susižavėjimu, kaip Azijos žmogus. Man tai patinka. Tai klausykit, kalbam kaip Azijos žmogus su Azijos žmogum, ir be jokios nepagarbos Tomiui, kuris užsikrušo ją berašydamas, a mums rūpi ta sutartis, ką? Siunčiat tokios pačios kokybės produktą kaip tas bandomasis, o mes pervedam pinigus į kokį bepasakysit ofšorinį banką. Jei nemokam, jūs nebetiekiat produkto; jei nebetiekiat produkto, negaunat pinigų. Jei bus kokia problema su pačiu produktu, duosim pasitaisyt, bet jei neatiduosit laiku, gausit baudą. Kiek per dieną, Tomi?

– Dešimt tūkstančių dolerių, – atsako Smitas.

– Taigi. A jums tinka? Aišku, kad tinka. Jūsų pulkininkas nesiruošia niekam mokėti jokių baudų, o Tailande aš jo niekaip nepaspausiu, nes jei tik pamėginčiau, iškart nukaltų, ane? Taigi visai neblogai žinoti, kaip čia veikia visi svertai, – pasitaiso šortus. – Aš atstovauju didžiuliam pasauliniam suinteresuotų šalių konsorciumui, ne tik viešbučių tinklams, bet ir kitoms rinkoms visose civilizuotose pasaulio šalyse, ypač žiniasklaidai. Taigi jei nevykdysite savo įsipareigojimų, galėsit pradėt ieškot kitos verslo srities. Aišku? Gerai. Tomi, turėjai problemų su viena iš korporacijų narių?

– Su viena naftos bendrove, glaudžiai susijusia su...

– A jo, su tuo jaunuoliu iš Baltųjų rūmų. Šiokia tokia informacija, pone Džitpličipai, naftos bendrovės domisi jūsų produktu, kad nenuobodžiautų vyrai, leidžiantys ilgas ir nykias dienas ir naktis platformose. Jiems jau iki gyvo kaulo įgriso standartinis pimpalas su pute ir jie, ko gero, jau visai prisirpę jūsiškiam keistesniam šou. Bet jiems ten nuotaiką sugadino tas sado mazo kvapelis. Ane?

– Ir tas, bet pagal kažkokį slaptą protokolą ir turint omeny kai kuriuos aukštus valdžios žmones, susijusius su šita naftos bendrove, jie atsargiai žiūri į tai, kad būtų rodomas pats įsiskverbimas.

Mažasis kinas uždejuoja.

– Supisti liurbiai. Matote, pone Džitpličipai, su kuo mums tenka taikstytis. Jokiose korporacijose ir vyriausybėse nėr vienodų taisyklių, o ir tos, kurios yr, kas mėnesį keičias. Nėra kažikokio šitos pramonės standarto, kaip prieš porą mėnesių pabrėžiau pagrindinių šitokio produkto prodiuserių susitikime Maniloje. Sakiau: „Čia durnizmas, vyrai. Po dešimt metų susilyginsim su nafta, bet neturim nė paties šūdiniausio standarto, niekam. Tai matosi mergos putės plaukai, bet ne speniai, o kitąkart, priklausomai nuo paros laiko, pamatysi spenius, bet ne plaukus. Matai, kaip pora raitosi ir dulkinasi, bet nematai pimpalo, arba matai pimpalą, bet kekšė nenusiima liemenuko, žodžiu, eina šikt. Perduokit per ką

nors tam jaunuoliui, kad tuoj pradėsiu galvoti, kad vertėtų visą pasaulį sugrąžinti prie žurnalistikos apie realius įvykius. Va tada ir užsičiaups.

– Taip ir padarysiu, pone Jipai, – sako Smitas.

– Sutarta. Jo, klausykit, laikas baigias, ačiū už bandomąjį, pone Džitpličipai. Tomi, mums reikia dviese šnektelėti dėl to kito dalyko.

– Aišku, pone Jipai. Jei jūs nieko prieš, aš tik išlydėsiu poną Džitpličipą.

Smitui belydint mane prie durų, tas kitas spokso iš ekrano tuščiu žvilgsniu. Koridoriuje Smitas pasisuka į mane:

– Nuostabus žmogus, ką? Ar matėte kada šitokio masto genijų? – bet jis moka skaityti veidus ir mano turintis prie manęs taikytis. Taigi skėsteli rankomis ir pakelia delnus į lubas.

– O ką daryti? Pasaulį paveldėjo patologiniai goduoliai.

Išėjęs į lauką išsitraukiu telefoną ir vakar „Partenono“ klube *mamasanos* duotą kortelę. Ji sutinka susitikti „Starbucks“, Sukumvito gale prie Nanos. Prieš tą susitikimą man dar reikia užeiti į nuovadą, bet laiko likę nebedaug, taigi susistabdau taksi motociklą. Ant gatvės kampo tų motociklininkų su smarkiai nunešiotais *seua vinais* – oranžinėmis liemenėmis su didžiuliais raitytais tajiškais skaičiais ant nugarų – koks penkiasdešimt: drybso, žaidžia šaškėmis iš butelių kamštelių, šnekučiuojasi apie pinigus ir moteris. Norėjau imti devintą numerį, nes tas skaičius laimingas visiems, tačiau tenka imti iš eilės, ketvirtą numerį, o kantoniečiai ir visi kiti, kuriems jie yra padarę įtaką, įskaitant ir mus, mano, kad tai mirties skaičius. Na, bet reikia manyti, kad šitas vaikinas tą ketvirtą numerį turi jau pakankamai ilgai ir, atrodo, dar kvėpuoja. Tačiau į kelionės pabaigą jau imu manyti kitaip. Kiekvieną kartą važiuodamas motocikliniu taksi, kai tie vairuotojai lenkia tiesiai į atvažiuojančius sunkvežimius ir švilpia per *corrida se la muerte* nepalikdami vietos nė menkiausiai klaidelei, bijau dėl savo kailio,

bet šitas bičas visai neturi baimės jausmo. O tai tik parodo, kad nors tas ketvirtas numeris ne visais atvejais lemtingas, vis dėlto į jį reikia žiūrėti rimtai. Smarkiai drebėdamas nulipu nuo motociklo prie nuovados, susimoku ir apsisukęs atsitrenkiu tiesiai į tą internetinį vienuolį.

– *Kavtot*, – automatiškai pasakau, pamatęs šafrano spalvos drabužį, bet žengdamas per nuovados slenkstį imu galvoti, kad kaltas buvo jis.

Turbūt pamatė, kad lipu nuo motociklo, ir tiesiog atsistojo už manęs, kad į jį atsitrenkčiau. Keista, mat vienuoliams labai rūpi, kaip jie pateikia save pasauliui. Bet tas momentas praeina, apsitvarkau kelis nemalonius darbus ir pamatau, kad šiandien popiet mudu su Leku esame „raudonojoje zonoje", o tai reiškia, kad turime reaguoti į bet kurį radijo pranešimą ir iš esmės atidėti visus einamuosius savo darbus.

Pasikviečiu Leką truputėlį pasitarti. Jo garbinga nuomone, mums reikėtų susitelkti į apyrankes.

– Jau dvi ir abi iš jauno vienuolio. Ir koks sutapimas – netoliese esama jauno vienuolio, su kuriuo vis susiduriama. Gal tai šį tą sako, nemanai? Atsiprašau, jei skamba painiai.

– Sarkazmas čia nebūtinas. Žinoma, aš pagalvojau apie tą vienuolį ir apyrankes, bet ką turėčiau daryti? Šitame krašte negali tiesiog atsitempti vienuolio į apklausą, nes sulėks visas vienuolynas, be to, kiek žinome, jis nieko blogo nepadarė.

– O tai kodėl jis visiems, kas turėjo reikalų su Damrong, dalija dramblio plaukų apyrankes?

– Tu perspaudi, be to, mes net nežinome, ar dalija tikrai jis. Norėčiau, kad tas vienuolis pirmas atidengtų visas kortas, nepradėk prie jo kabinėtis.

Matau, kaip Leko galvoje pasisėja ir sužysta nauja mintis. Jo intuicija stipresnė už manąją – tiesą sakant, intuicija dominuoja visame jo proto organe, taigi jei jau jis būna kuo įsitikinęs,

atkalbėti labai sunku. Dabar jis spokso į mane su siaubu ir pagarba.

– Leisi jam laimėti, ar ne?

Žinoma, turėčiau atsakyti: „Ką laimėti?“ – bet turbūt taip paneigčiau subtilią tiesą. Visiškai nesuprantu, ką tas vienuolis rezga, – žinau tik tiek, kad tai bus kur kas sąžiningesnis dalykas už bet kokį Vikorno man duodamą darbą. Taigi Lekui į akis nežiūriu, tik nusuku žvilgsnį.

Sėdu ant kito motociklo ir važiuoju į „Starbucks“. Suskamba mano telefonas, privalau atsiliepti – gal Nok skambina atšaukti susitikimo. Pro automobilių ūžesį sunku ką girdėti, o ir signalas trūkinėja.

– Ar tiesa, kad duodi jam pinigų operacijai? – klausia FTB.

Staiga man tenka abiem rankom čiupti strypą už vairuotojo sėdynės, mat motociklininkas pasisuka keturiasdešimt penkių laipsnių kampu; visa esmė – nulaikyti telefoną neprispaudinėjus jokių mygtukų ir kartu dviem pirštais nutvėrus strypą.

– Alio, alio?

– Sončajau? Ar girdi?

Kiek pridusęs po tokio kone mirtino pasivažinėjimo, atsakau:

– Skolinu. Ar judu jau papietavote?

– Jis nusprendė tik išgerti kavos, nes, sakė, šiandien po pietų budite. Kaip tu gali daryti šitokį dalyką?

Tas vairuotojas – vienas iš blogiausių, su kuriais tik teko važiuoti, negana to, jo numeris, nepatikėsit, – devyni. Kartais savęs klausiu, ar nebus tai koks pokytis, panašus į klimato pasikeitimą, dėl kurio, kalbant apie sėkmės ir laimės paskirstymą, ketvertas ir devynetas susikeitė vietomis. Štai ką tik, kai jis lenkė vieną taksi, man teko nuleisti galvą ir apsikabinti jam nugarą.

– Ką? Paskolinti pinigų? Nes jis faktiškai klaupėsi ant kelių ir maldavo. Kai sutikau, jis padarė mane svarbiausiu žmogumi savo gyvenime. Dabar mudu turime *gatdanijį*.

– Ką?

– Nesvarbu. Paaiškinsiu, kai turėsi kokią laisvą savaitę.

– Norėčiau sužinoti. Jei neskolintum jam pinigų, jis niekaip negalėtų jos pasidaryti, taip? Juk daugiau nieko, kas jam duotų tokius pinigus, šitam pasauly neatsiras.

Atsidūstu.

– Kimberle, jei nepaskolinsiu jam pinigų aukščiausios klasės operacijai, jis darysis pigiai. Ar bent įsivaizduoji, ką tai reiškia Bankoke?

– Sončajau, aš tiesiog tavęs nesuprantu. Jis vienas iš gražiausių vyriškos giminės egzempliorių, kokį tik esu mačiusi. – Mane apima bjaurus jausmas, kad FTB graužia naivaus idealizmo kirminas. – Tu juk toks kilniaširdis žmogus. Kaip gali šitaip elgtis? Jis bus nelaimingas visą gyvenimą.

– Palauk.

Net ir pasitelkus visą pasaulio optimizmą, sunku patikėti, kad išgyvensiu susidūrimą su atvažiuojančiu sunkvežimiu – betono maišykle. Bet išgyvenau.

– Be pimpalo? Na, nežinau, atrodo, kad tau viskas gerai. Vyriškas organas jau nebereiškia jokių privilegijų. Daugelis mūsų, tų daiktų šeimininkų, dažnai savęs klausia, ar jis tik nesuteikia daugiau nepatogumų nei naudos.

– Baik vaizduot šmaikštuolį. Aš rimtai. Mes kalbame apie jauno žmogaus ateitį.

Susierzinu, nes tam, kad galėčiau su ja toliau kalbėtis, man tenka nulipti nuo motociklo dar neprivažiavus savo kelionės tikslo. Sakau jai:

– Palauk truputį. Kai ką tau pasakysiu, – paprašau vairuotojo sustoti prie vieno iš maisto prekystalių, pasiimu „7-UP“ ir prisėdu atsigerti.

– Yra štai kaip, – nebus lengva supažindinti FTB su realybe, bet kito pasirinkimo, regis, nėra. – Kai Lekui buvo penkeri, nutiko

nelaimė. Kaip daroma kaimuose, jis šoko ant buivolo užpakalinių kojų, kad paskui užšoktų jam ant nugaros, bet tas galvijas jį nuspyrė. Jam pasisekė, kad nepasismeigė pasimovęs ant ragų, bet krisdamas ant žemės prasiskėlė galvą į akmenį. Medicinos įstaigos ten nebuvo, visiškai jokios. Manyta, kad jis mirs. Jau ir atrodė miręs. Ar klausaisi manęs?

– Taip.

– Taigi buvo pakviestas šamanas, jis Lekui prie galvos užkūrė laužą ir pūtė ant jo dūmus savo regėjimams. Buvo pašaukti tėvai. Šamanas jiems pasakė, kad sūnus praktiškai miręs. Buvusi tik viena viltis, viena vienintelė: jie turį pasiūlyti savo vaiką kokiai dvasiai, kuri užpildytų jo kūną ir jį atgaivintų. Bet paskui tas vaikas priklausytų tai dvasiai, o ne tėvams.

– Aha?

– Buvo tik viena blogybė. Dvasios būta moteriškės. Trumpai tariant, Lekas ne visai žmogus – jis yra moters dvasia, gyvenanti vyriškame kūne.

Gurkšteliu „7-UP“ ir laukiu, ką ji atsakys, bet ji tyli. Tačiau nemanau, kad padėjo ragelį, nes tik po kurio laiko išgirstu pypsėjimą ir uždarau telefoną. Kai po kelių minučių vėl pasigirsta pyptelėjimas, bylojantis, kad gauta žinutė, su didžiausiu susidomėjimu vėl atidarau telefoną. Tačiau žinutė visgi ne nuo FTB.

Ar žinai, kad po NATO invazijos į Afganistaną aguonų pramonė ten išaugo daugiau nei 500 %? Aguonų sultys atpigo dvigubai. Mano kontaktai gali viską atgabenti iki pat Laoso. O nuo ten jau mūsų reikalas. Ką sakai? Jamis

Parašau atsakymą iš dviejų raidžių: „Ne“, – ir išsiunčiu.

18

Sėdžiu „Starbucks“ viršuje ant sofos su geru vaizdu pro langą ir laukiu Nok. Kitų klientų faktiškai nepastebiu; esu klijuote prisiklijavęs prie lango. Žinau, ko ji mano einanti su manimi susitikti, ir jaučiuosi nesmagiai ją apgaudinėdamas, bet šiuo metu ji gali būti vienintelis apčiuopiamas informacijos šaltinis. Be to, jaučiuosi išduodantis ir Vikorną, kuriam aiškiai labiau patiktų, kad pernelyg nenagrinėčiau to įrašo su Damrong. Nuostabu, kaip kartais skyla tavo paties mintys. Manyje slypi vienas fanatikas, nenurimsiantis, kol neišsiaiškins visko apie tą įrašą; o gyvena jis tame pačiame bute kaip ir tas kitas žmogelis, kuris visai nieko prieš žaisti Vikorno žaidimą ir gyventi ilgai ir laimingai su savo nėščia žmona. Laimi fanatikas.

Pamatau ją ir iš jos drabužių man iškart aišku, ko ji tikisi. Su trumparankoviais marškinėliais ir džinsais ji nė kiek neprimena vakarykštės aštuoniolikto amžiaus *mamasanos*. Tikriausiai pamanė, kad kadangi pakviečiau susitikti Nanos rajone, kur apstu pigių valandinių viešbučių, eisim tiesiai prie sekso, tai neverta puoštis. Ji eina energingai, kiek spyruokliuodama: tikisi papildomo uždarbio iš šalies, iš greičiausiai visai malonaus pabendravimo, kuris galbūt taps kokiu nors patvaresniu ryšiu: gal aš net padarysiu ją savo *mia noi*, mažąja žmona; skirsiu algą ir kambarį, kuriame galės gyventi. Be to, kadangi, regis, visgi nusprendžiau būti neištikimas žmonai, matyt, negaliu jai atsispirti: priėjus ji išdidžiai ir valdingai šypteli.

– Ar žinote, kad kai vakar vakare išėjote, pas mus buvo surengtas reidas?

Papurtau galvą.

– Tikrai? Ar ką aptiko?

– Narkotikų ne, bet pasiėmė kompiuterį su narių sąrašu. Bosas visą dieną kalbasi telefonu su klientais, išsigandusiais, kad

tas sąrašas pateks į spaudą. Kažkoks pulkininkas Vikornas ima pinigus. Sušikti farai.

– Taigi, – atsakau ir mintyse atsisakau idėjos būti su ja atviras. – Ką gi, tai ne tavo problema.

Ji nusišypso.

– Na, bent jau ne šiuo momentu, – ir viltingai laukia.

Nesulaukusi, kad pradėčiau derėtis dėl jos paslaugų kainos, ji įsistebeilija į mane įdėmiau. Gal aš esu vienas tų sutrikusių žmonių, gyvenančių nelaimingoje šeimoje, bet nežinančių, ar jam iš tikrųjų reikalinga meilužė? Šiam pokalbiui gerai nepasiruošiau ir bijau peržengti savo įgaliojimų ribas. Kai išsitraukiu piniginę ir imu kloti ant kavos stalelio tūkstantines, pasijuntu labiau banditas, o ne policininkas. Dėl tokio mano netakto ji žybteli pykčiu, tačiau, man ir toliau kraunant pinigus ant stalo, tas pyktis ima mažėti. Ji suskaičiuoja dešimt tūkstančių batų ir žvilgteli man į akis. Niekas kitas, išskyrus kokį *farangą*, negali siūlyti tokių pinigų už pasiišdykavimą vidury dienos: *Gerai, gal aš ir labai ypatinga, bet ne taip*. Susuku pinigus į kietą tūtelę.

– Tarkime, kad aš esu detektyvas, – sakau. – Dirbu su bankais.

Peršokti į realybę ji ilgai netrunka.

– Stengiatės apsaugoti narius? Todėl ir buvote pas mus vakar vakare ir nenorėjote to daryti? Bankininkai jums moka?

– Ne. Man moka kai kas kitas.

Nutaisau miną, kurią ji palaiko savo įtarimų patvirtinimu.

– Norėsiu daugiau negu šitie.

– Duosiu dvigubai.

– Daugiau.

– Ne.

– Tada nekalbėsiu.

Išpučiu žandus. Ji per mėnesį turbūt neuždirba daugiau nei dvidešimt tūkstančių batų. Dauguma merginų iškart juos čiuptų – nebent būtų labai išsigandusios.

– Klausyk, – sakau, – iš kur man žinoti, kad žinai man reikalingą informaciją?

– Nesunku atspėti. Jei nedirbi bankininkams, tai dalyvauji kokiame nors šantažo sąmoksle. Nenoriu tame dalyvauti, bet man reikia pinigų. Kalbėsiu už penkiasdešimt tūkstančių.

Jos tonas byloja, kad diskusija baigta.

– Gerai. Tik turiu nueiti iki bankomato.

– Eisime kartu, o paskui paimsim kambarį valandiniame viešbutyje. Tada visi, kas mus pamatys, manys, kad perki mano kūną.

Ji nutyla ir apsidairo po kavinę. Trys vidutinio amžiaus baltaodžiai vyrai sėdi su merginomis, kurias, matyt, susirado šiame rajone vakar vakare. Kiti – daugiausia *farangai* ir kelios *farangės*, besiilsintys nuo trečiojo pasaulio ir skaitantys laikraščius prie puodelio baltos kavos ar *machiatto*. Nueiname prie artimiausio bankomato, kur pora jaunų *farangų* su pervertais antakiais šypsodamiesi žiūri, kaip greta stovint kekšei pasiimu pluoštą banknotų.

Nanos viešbučius ji žino kur kas geriau už mane, mat dirbo čia keliuose baruose prieš pakildama iki „Partenono". Taksi nuvažiuojame iki viešbučio, kur galima įvažiuoti su automobiliu ir apgaubti jį užuolaidomis, o jei esi be automobilio – siūlomi tiesiai į požeminę stovėjimo aikštelę išeinantys paskubomis suręsti kambariai. Sumoku sargui tris šimtus batų. Įėjus į kambarį jis paklausia, ar besibarškindamas norėsiu žiūrėti pornografinį filmą, atsakau, kad ne. O Nok tuo tarpu apima geismai. Su vylinga šypsena lūpose ji atsisėda ant dvigulės lovos ir pakelia akis į veidrodį ant lubų. Aš nusišypsau ir papurtau galvą. Ji ištiesia ranką. Paduodu jai dešimt tūkstančių batų ir pažadu duoti likusius, jei ji turės naudingos informacijos.

Viename kambario kampe stovi ginekologo kėdė. Jei ją naudotum, prie belaisvės vaginos turbūt galėtum prieiti iš visų įmanomų

pusių. Nok mosteli smakru į tą kėdę paslaptingai šypsodamasi: *Girdi, pažvelk, ką galėtume veikti, jei nereikalautum atsakinėti į tuos kvailus klausimus; gal galėtume viskuo užsiimti vienu kartu?* Vėl papurtau galvą. Ji atsidūsta ir išsitiesia ant nugaros. Paseku jos pavyzdžiu ir dabar abudu žiūrime į save šiek tiek vaizdą iškreipiančiame lubų veidrodyje. Gal taip yra erotiniais sumetimais, mat viskas ištempta į ilgį.

– Ką norite sužinoti?

– Kaip iš tiesų veikia „Partenonas"?

Pailgintas jos veidas lubų veidrodyje gudriai žvilgteli į mane.

– Kodėl gi jums nepapasakojus man, ką jau pats žinote?

– Žinau, kad esama tik šimto penkiasdešimt oficialių narių. Narystės mokestis ne toks jau didelis, taigi tiek mažai narių tikrai negali išlaikyti tokios vietos. Su tokiu mažu narystės mokesčiu net neturėtum savo šilkinių apdarų.

Moteriškas demonas veidrodyje rimtai palinksi.

– Esate visai gudrus. Taigi kaip, jūsų nuomone, tai veikia?

– Yra slaptoji narystė, – atsakau. – Narių sąraše esama ir gana įspūdingų pavardžių, bet ne tokių įspūdingų, kaip galėtų būti.

Ji linkteli.

– Teisingai. Tą žino nedaugelis, net ir merginos nežino. Nieko raštu nėra.

– Papasakok, kaip tai veikia?

– Mes vadiname juos X nariais. Tiesą sakant, jie yra steigėjai. Būtent iš jų pinigų ir veikia toji vieta. Jiems tai privatus klubas. Jie gali išsirinkti merginą bet kada, bet kur, bet kokioms paslaugoms ir ištisą parą. Viena iš *mamasanų* gauna vadovo pranešimą: tokia ir tokia mergina privalo atvykti ten ir ten, tada ir tada. Ta mergina daro ką liepiama – apie X narius ji nieko nežino. Bet ji neprieštarauja, nes jai sumokama dvigubai ir duodama laisva naktis. Paprastai ji net nežino, su kuo mieganti. Mes visos esame paprastos kaimo mergaitės – apie aukštuomenę ne ką nutuokiame.

– Turi galvoje tokį privatų kambarį, kokiame buvome mes?

– Ne. Tie yra *tikrieji* privatūs kambariai. Į juos patenkama privačiu liftu.

– Kas tie X nariai?

– O kaip manote? Stambiausi Tailando rykliai – aukšti kariuomenės ir policijos pareigūnai, bankininkai, verslininkai, politikai. Panašiai kaip ir oficialieji nariai, tik daug aukštesni.

– Vadinasi, oficialieji nariai faktiškai yra atpirkimo ožiai?

Ji trukteli pečiais.

– Jiems tai gerai atsiperka. Daugelis jų yra slaptųjų narių verslo partneriai, taigi jiems apsimoka būti tais nariais.

Atsisuku ir pažvelgiu į ją.

– Ar man reikia paklausti, iš kur visa tai žinai?

Ji papurto galvą.

– Aš gana populiari tarp X narių. Įkalbėjau juos, kad padarytų mane *mamasana* ir man nebereikėtų daugiau eiti su oficialiaisiais nariais. Geriau vienas didelis šunsnukis kartą per savaitę nei mažas liurbis kasnakt.

– O Damrong? – klausiu. – Ar ji irgi buvo populiari tarp slaptųjų narių?

Ji nusisuka ir prabyla į sieną:

– Pasakykite, kas jai nutiko. Ar ji negyva?

– Taip.

– Taip ir maniau. Ar tyrimą atliekate jos šeimos prašymu?

– Ne visai.

Ji atsisuka į mane.

– Nebuvo ji populiari tarp visų. Daugelis vyrų jos net nepastebėdavo, o moterims ji neatrodė kuo nors ypatinga.

– Bet tarp likusiųjų, tarp X narių?

– Tarkim, ji patiko vienam iš jų, na ir kas? Koks skirtumas, jei ji negyva?

– Tai ištirti mano darbas.

Ji patyli, paskui prabyla:

– Ji, galima sakyti, buvo geniali prostitutė. Visas tas genialumas slypėjo jos instinkte, tokiame greitame, tokiame tiksliame, kad ji buvo daugiau panaši į laukinį žvėrį. Ji vos žvilgtelėjusi jau žinodavo, ar vyras užkibs, ar ne. Ir ignoruodavo tuos, kurių nepaimdavo per pirmąsias dešimt sekundžių. Jie nustodavo jai egzistavę. Taip ji sutaupydavo laiko ir energijos, kad galėtų susitelkti į kitus. Tie bjaurybės. Ji suprasdavo tai, ko nesupranta kitos merginos, nesuprantu ir aš. – Kilsteliu antakius. – Kuo jie stambesni, tuo smarkiau puolę. Niekad nebūčiau tuo patikėjusi, jei nebūčiau mačiusi savo akimis, – kalbėdama ji kairiąja ranka siekia manosios. – Bet ji buvo mano draugė. Buvo man labai gera. Apsaugojo mane.

Dabar jau abu žiūrime vienas kitam tiesiai į akis.

– Nuo ko?

– Nuo vieno kiaulės. Pasakiau jai, kad turbūt nebeištversiu, jei su juo dar tęsis. Buvau beprarandanti visą savigarbą – žinoma, man niekada taip ir nepasakė, kas jis toks. Jis mokėjo daug pinigų, bet buvo žiaurus. Ji pati jį suviliojo ir atitraukė nuo manęs. Atrodė, kad sadizmo ji nesibaido. Gal jai patiko tokie nukrypimai. O gal aš tiesiog pernelyg jautri. Po pirmo karto su juo ji net pasidalijo su manimi pinigus. Va kokia ji buvo. *Džai di mark mark*, – Nok papurto galvą: – bet nemanau, kad kas kitas galėjo jį taip paveikti kaip ji. Su manimi jis buvo kietas it akmuo.

– O kaip jis atrodo?

– Tailando kinas, aukštas, lieknas, apie penkiasdešimties, vis dar labai ir kažkaip žiauriai patrauklus.

Minutėlę patyliu.

– Manau, kad žinai, kas jis toks.

– Sužinojau.

– *Khunas* Tanakanas?

Ji tik vos vos linkteli, atrodo, nė pakartoti to vardo nenori.

– Bet dėl jos taip pat buvo pametęs galvą ir vienas iš oficialiųjų narių – teisininkas Tomas Smitas. Pasakojai man apie jį.

– Tas idiotas. Jis nė nežino, kaip nedaug trūko, kad Tailando kinai jį būtų pribaigę. Jis nežinojo, kas jo konkurentas, antraip būtų tylėjęs. Kaskart, kai ateidavo į klubą ir ji nebūdavo laisva, jis pasiusdavo ir imdavo grasinti. *Farangai* yra kaip vaikai – visiškai nesugeba valdytis.

– Ar Tanakanas žinojo apie Smitą?

– Aišku. Toks žmogus viską žino. Jis moka.

– Bet dėl to Smito taip nieko ir nedarė?

– Juk tas Smitas vis dar gyvas, ar ne?

– Ar jis teikė Tailando kinams teisines paslaugas?

– Iš kur man žinoti tokius dalykus?

– Aišku. Atleisk, – paimu į ranką likusius banknotus. – Kas visa tai organizuoja? Kas nors juk turi viską valdyti?

– Durininkas. Pasižiūrėkite į jį. Jis protingas. Nešiojasi visų slaptųjų narių pavardes galvoje ir būtent jis veža merginas į paskirtą vietą. Slaptieji nariai moka jam didžiulius pinigus, kad tylėtų. Žinoma, jis ir nedrįstų su niekuo kalbėtis.

Laikau pinigus ištiestoje rankoje, bet kai ji ruošiasi juos paimti, stipriai suspaudžiu pirštus.

– *Khunas* Kosana, reklamos magnatas, juk X narys, taip?

Ji sumirksi ir nuryja seiles.

– Taip. Jis buvo artimas *khuno* Tanakano draugas.

– Buvo?

– Jis dingo. Visi mano, kad jo nebėra.

– Ar tai padarė Tanakanas?

Jos akys sužybsi pykčiu.

– Iš kur man, po velnių, žinoti? – bando nusiraminti. – *Katojus* klubas samdė iš esmės tik dėl *khuno* Kosanos. Manau, jog jis tik apsimetė, kad jam patinka merginos – ne *katojų* jis neimdavo. Tanakanui jis buvo tarsi vergas. Sako, kad verslui jis nebuvo gabus,

Tanakanui teko daugybę kartų jį gelbėti. Tačiau jis mokėjo puikiai elgtis su žiniasklaida. Tanakanas naudodavosi juo, kai reikėdavo sušvelninti savo įvaizdį visuomenėje.

Paduodu jai likusius pinigus, tada ištraukiu dar kelis banknotus ir pakeliu į viršų.

– Įsivesk mane į slaptąją klubo dalį, kur eskalatorius veža į privačių narių kambarius.

– O ko?

– Tik pažiūrėti.

Dabar ji vėl kardinaliai pakeitė nuomonę apie mane.

– Manau, kad jūs esat tikras faras. Ten ji ir buvo nužudyta, ar ne? Viename iš privačių kambarių.

– Iš kur man žinoti nepažiūrėjus.

Ji čiumpa pinigus man iš rankos.

– Padaryčiau tai ir už dyką. Ateikite šįvakar į klubą. Paskambinkit iš anksto, sutarkite dėl manęs asmeniškai ir užsakykite mums kambarį.

Iš valandinio viešbučio išeiname atskirai. Lekas paskambina man į mobilųjį ir klausia, ar grįžtu į darbą, mat prasidėjo skambučiai budėtojams. Atsakau, kad būsiu po dvidešimties minučių. Budinčias komandas šiandien koordinuoja seržantas Ruamsantijas.

Bevažiuojant taksi, kišenėje ima vibruoti mobilusis. Skambina Ruamsantijas, siunčia į reidą.

– Į prakeiktą laidotuvių kazino, – sako baisiausiai atsiprašančiu tonu.

– Maniau, kad jų nebereiduojame.

– Neoficialiai. Gavome pranešimą iš vieno faro – turbūt jis bus koks nepakviestas ir tuo nepatenkintas giminaitis. Negalime nereaguoti. Gali būti koks tik nori nuolaidus, tik žiūrėk, kad užsirašytum pavardes, ir turėk tuos užrašus, kad galėtume parodyti operatyviai sureagavę į informaciją.

Paskambinu Lekui ir sutariu susitikti artimiausioje antžeminių traukinių stotelėje prie tos vietos.

Atleisk, *farange*, kad vidury pasakojimo užmetu tau kultūrinį šoką; laidotuvių kazino veikia štai taip:

Esi nauja šmėkla, visai viena ar vienas ir be kūno Anapus ir, suprantama, jautiesi visiškai pasimetęs ar pasimetusi. Vis dar esama daugybės ryšių, siejančių tave su gyvaisiais giminėmis, subtilių gijų, kurių mokslas dar neatras kokius du šimtus metų, tačiau, netekus gyvybinių funkcijų, tas bendravimas iš esmės vyksta perduodant emocinę energiją: mat potraukis yra stipresnis už suvokimą. Tačiau be kūno esi visiškai priklausomas nuo tam tikros išlikusios sąmonės, kurią daugiausia sudaro išsiskyrimo nerimas. Na, tai ko gi labiausiai nori? Atsakymas: būti ne vienas. Giminaičiai, kurie prieš tau tampant lavonu gal tave ir baisiausiai nervino, dabar įgauna svarbią – teisingiau, gyvybiškai svarbią – funkciją. Ir būtent artimiausių šeimynykščių pareiga yra apsupti tave kaip įmanoma didesniu kiekiu žmonių per visą budynių laiką, kuris gali tęstis keturiasdešimt devynias dienas ir kuriam baigiantis tu jau būsi susiradęs naujus namelius kieno nors gimdoje. Tai štai, esama tik vieno dalyko, vieno vienintelio, kuris privers vidutinį tają atvykti į tavo namus kasdien, diena iš dienos, septynias savaites, ypač jei tavęs jis iš esmės nelabai mėgo. Kita nauda nusipirkus kelis ruletės stalus ir siūlant privačias lošimo paslaugas – netekties skausmą išgyvenantis sutuoktinis ar sutuoktinė užsidirba apmokėti už vienuolius, už maistą ir už tuos pačius ruletės stalus, be to, sukaupia gniužulėlį batų šeimai išgyventi tą sunkų laiką po budynių.

Tai štai, todėl mudu su Leku ir atsiduriame prie Nang Čavivanos buto kuklaus 26-osios gatvės daugiabučio trečiame aukšte. Lekas pasišniukštinėjo aplink ir nustatė, kad bute esama galinio avarinio išėjimo. Taigi, garsiai beldžiant į duris ir rėkiant „po-

licija", mums pavyksta sukelti staigią evakuaciją. Kitoje buto pusėje ant metalinių avarinių laiptų pasigirsta geriausių sekmadieninių batų šlepsėjimas, įaudrinti šnabždesiai ir kikenimas. Išsilakstymas trunka kokias dešimt minučių, o tai tikriausiai reiškia, kad gatvele dabar jau skuodžia koks šimtas svečių. Vėl padaužome duris ir šįkart atidaro pavargusi, apsiašarojusi, bet narsi moteris tradiciniu tajišku apdaru; visų penkių pėdų ūgio Nang Čavivana.

Nenoriu jos užgauti per gedulą, taigi dar leidžiu jai kurį laiką pavaidinti, kol išsibėgioja paskutiniai svečiai, tada ji įsileidžia mus į butą. Ji nepasivargino suslėpti ruletės stalų; jie penki. Ant vieno stalo ji gudriai palikusi kelias krūveles pinigų. Jos akys ima lakstyti tarp manęs, Leko ir tų pinigų.

– Tai labai rimtas pažeidimas, baudžiamas kalėjimo bausme, – griežtai sako Lekas, vis žvilgčiodamas į velionį nukamuotu kukliu darbininko veidu, gulintį sudėtomis rankomis lakuotame pušiniame karste.

Išties, jis toks nusikamavęs, kad pamanau, ar tik nebus Nang Čavivana jo numarinusi badu. Gal ir labai niekingas pamąstymas, bet lavonas – vieni griaučiai.

– Atleiskite, – sako Nang Čavivana.

Lekas, jau nebegalėdamas būti griežtas, pažvelgia į lavoną su begaline užuojauta.

– Vargšelis jau dabar vienišas, – sako, – jaučiu.

Nang Čavivana šniurkšteli.

– Todėl taip ir pasielgiau, turėjau padaryti, kad visiems būtų smagu palaikyti jam kompaniją. Kaip dar galėčiau įvykdyti savo, kaip žmonos, pareigą?

Lekui tas klausimas pernelyg trikdantis – jis atsisuka į mane, laukdamas tolesnių nurodymų. O aš, deja, kažkaip sukaustytas to lavono vaizdo, tarsi kadetas, pamatęs pirmą lavoną gyvenime. Šią savaitę mirtis mane keistai veikia.

– Paimkite pinigus, – nekantrauja Nang Čavivana, mostelėdama smakru į pinigus ant ruletės stalo.

– Mes neimame pinigų, – atsako Lekas, vėl klausiamai žvilgtelėdamas į mane.

– Taip, – patvirtinu. Nusišypsau. – Verčiau juos paslėpkite – kai šitaip guli, galima jus ir apkaltinti.

Nang Čavivana išverčia akis.

– Neimate pinigų? – jos veidą nušviečia šypsena. – Žinojau, kad manasis Tungas buvo geras žmogus, bet tikrai nežinojau, kad turėjo tokią karmą. Tik pamanykit, per jo laidotuves ateina policininkai, neimantys pinigų! – įsikiša pinigus į liemenėlę. – Faktiškai jis buvo *arhatas*, šventasis, ir tai šitai tik patvirtina.

– Jums teks duoti mums savo tapatybės kortelę, – pasakau, – o jei kas klaus, reidas buvo labai rimtas, bet nepavyko, nes nežinojome čia esant avarinį išėjimą.

– Taip.

– Ir jūs daugiau šitaip nedarysite, taip? Turiu omeny, vos mums išėjus neskambinsite visiems savo svečiams ir neaiškinsite, kad kelias laisvas, taip?

– Žinoma, kad ne.

– Pažadat?

– Pažadu.

– Taigi tik šįkart.

Ji įbeda į mane žvilgsnį:

– Ar tikrai nepaimsit nors kiek? Aš jausčiausi saugiau.

– Ne, – pakartoja Lekas, vėl griežtai ir besdamas į ją savo ilgą pirštą. – Jums teks mumis pasitikėti.

Ji baisiausiai nudžiugusi dėl puikios senojo Tungo karmos. Ją vėl užplūsta prisiminimai, už kokio puikaus žmogaus buvo ištekėjusi ir kaip puikiai jis ja rūpinosi, net ir pasimiręs. Retam vaiduokliui šitaip pasiseka savo paties laidotuvių kazino. Taigi Nang Čavivana pasijunta šitaip sustiprinta jo dvasinių galių, kad

mums dar neišėjus pro duris išsitraukia iš savo drabužio klosčių mobilųjį ir puola kviesti svečius sugrįžti.

Tačiau, mums beeinant 26-ąja gatve ir bebandant pasigauti taksi, man ima suktis galva ir tenka stabtelėti kažkokioje kavinėje. Paprastai darbo metu negeriu, bet dabar labai užsinoriu alaus ir užsisakau. Lekas užsisako „7-UP“ ir nueina prie gatvės prekeivio, stumiančio savo stiklo ir aliuminio vežimėlį palei nutekamąjį lataką. Matau, kaip tas prekeivis atidaro stiklą, beda į rūgštų žalią mangą, teškia tą mangą ant pjaustymo lentos ir supjausto taip greitai, kad net vaizdas išsilieja. Paskui paverčia metalinę lentą smailuoju galu į apačią ir suverčia supjaustytą mangą į plastikinį maišelį. Įmetą tą maišelį į dar vieną maišelį, o į tą dar sumeta rožinius aitriųjų pipirų, druskos ir cukraus maišelius pagardui. Galiausiai dar prideda kokteilinę lazdelę, su kuria bus valgomas mangas.

– Kas yra? – grįžęs su kąsniu burnoje teiraujasi Lekas.

Jaučiu, kaip blykšta mano veidas, esu tikras, kad, sėsdamas ant kietos plastikinės kėdės prie tos kavinės, esu pilkos spalvos. Pramogų pramonės darbininkams maistą paprastai tiekia gatvė. Aplink pilna *katojų*, daugybė *farangų* ir į darbą skubančių merginų su džinsais ir trumparankoviais marškinėliais.

– Mirtis, – atsakau. – Visi farai nuo pirmos darbo dienos išsiugdo jai atsparumą. Tačiau jį prarasti – vieni niekai, va štai taip, – spragteliu pirštais, o Lekas išpučia akis. Jis nesupranta, o aš tikrai neprisipažinsiu apie tą gėdingą vakarykštį nutikimą, kurį tas reidas man vėl priminė. Greitai nuryju alų, tačiau niekaip negaliu užblokuoti atminties:

Pašokau iš miegų taip staigiai, kad net sąnarius suskaudo. Iškart pagalvojau apie Čaniją, bet ji jau buvo prabudusi ir pastirusiomis akimis žiūrėjo į lubas. Taip ji elgiasi tik labai pikta.

– Ir vėl ji, ar ne?

Laukiau, kiek galėjau, kol jau teko atsakyti:

– Taip.

– Sončajau, nežinau, kiek dar galėsiu tai pakelti. Kovočiau dėl tavęs su bet kokia gyva moterimi, bet su mirusia? Ar žinai, ką veikei pastarąjį pusvalandį?

Negalėjau atsakyti.

– Juk dulkinaisi su ja, ar ne?

– Taip, – nusisukau nuo jos.

– Ir vėl. Tai jau trečias kartas per kelias naktis. Paskui baigei. Tu visas lipnus.

Nė nesusivokiau. Paskui prisiminiau visą tą sapną. Tik kad tai nebuvo sapnas. Tai buvo vizitas. Nuo drebulio net negalėjau pajudėti.

Galiausiai mano brangioji nugalėjo savo pyktį ir nuėjo atnešti šlapio skuduro. Nuvalė mane taip šiurkščiai, kaip tik galėjo nenulupdama odos.

– Normalūs vyrai turi tikrą *mia noi*. O tau prireikė turėti numirėlę.

– Aš labai atsiprašau.

– Šitai vyksta nuo tada, kai anąkart nuėjai į jos butą, ar ne?

– Verčiau einu po dušu.

– Dabar naktis.

Nuėjau į kiemą ir nusiliejau vandens žarna tarsi koks dramblys. Šįryt negalėjome pasižiūrėti vienas kitam į akis.

Baigiu gerti alų ir pažvelgiu į Leką.

– Dėl Damrong bylos, taip? – jis klausia su tuo keistu *katojišku* šeštuoju jausmu. Linkteliu nepakeldamas į jį akių. – Labai prašau, mokytojau, eime pasimatyti su mano *murdu*.

Maždaug prieš metus Lekas atrado savo neklystantįjį aiškiaregį ir nuo to laiko vis bando mus suvesti. Lekas šventai tiki, kad mudu sukamės vienas apie kitą jau šimtus gyvenimų, atlikdami labai artimus vaidmenis: motinos / tėvo, sesers / brolio, vyro /

žmonos. Tačiau jį ypač domina, kada aš paskutinį kartą buvau *katojus* kaip jis. Mūsų budizmo principas – visos žmogiškosios sielos retkarčiais turi pereiti transseksualumo periodą.

– Kai stipriau jausiuos, Lekai, – atsakau. – Ne šiandien.

Kai moku už savo alų ir Leko „7-UP“, telefonas praneša, kad gauta žinutė. Išsitraukiu telefoną, perskaitau ir parodau Lekui. Vėl Jamis, jau penkta žinutė šią savaitę:

Susiradau mulą, taigi pačiam gabenti nereiks. Būk geras, pasikalbėk su pulkininku. Šitaip gyventi nebegaliu. Turiu užsiimti menu. Jamis

Atsidūstu, parodau žinutę Lekui ir įsikišu telefoną atgal, bet tuoj pat tenka vėl jį traukti lauk, nes jis vėl pypsi. Šįkart žinutė nuo FTB:

Jūs gyvenate magijos nusiaubtame krašte.

19

Nok man liepė ateiti po vienuoliktos vakaro, kai „Partenone“ pats darbo įkarštis. Visos sofos nusėstos vyrų tamsiais kostiumais, o juos aptarnauja dvi ar trys perdėm išsipusčiusios merginos. Nok su savo baldų gobeleno suknia pluša – pažindina klientus su merginomis, lydi vyrus į antrą ir trečią aukštus ir vėl sugrįžta pasitikti dar nekantresnių spermos švaistytojų. Ji vengia mano akių, net kai žiūriu tiesiai į ją. Tačiau praeidama visgi sugebėjo man trumpai sugriebti už riešo. Atrodo, išmušė didžioji valanda, kai toji scena galiausiai bus panaudota. Šviesos pritemsta ir nematomas orkestras ima groti kažkokią saldžią šeštojo dešimtmečio melodiją, tokią, kuri pateisina

penkiasdešimties merginų atvirais maudymosi kostiumėliais sinchronišką kojų kilnojimą. Tas šou – tobula senuose Holivudo filmuose matytų įmantrių šokių kopija, kur finale pasirodo mergina didžiausiomis krūtimis – o šitos tai išties gigantiškos – atsistoja ant apskritos pakylos, o visos kitos suklaupia ir jai lankstosi. Tačiau, skirtingai nuo kitų barų už penkių minučių kelio nuo čia, per šitą numerį draudžiama rodyti spenelius ir gaktiplaukius; galima sakyti, čia pramoga visai šeimai. Idant neišsiduotume, Nok davė man į kompaniją trejetą merginų, o tos labai nudžiugo, išgirdusios, kad, nepaisant mano kiek vakarietiškų bruožų, visgi moku tajiškai, ir kad greičiau slinktų laikas, ėmė man pasakotis apie savo gyvenimus. Tačiau manau, kad jos suvokia, jog aš *mamasanos* klientas, nes nė viena nebando manęs gundyti. Galiausiai, kai šou pasiekė savo neišvengiamą kulminaciją ir žmonės ėmė kažkaip išsiblaškiusiai ploti, Nok priėjo ir paklausė, ar norėčiau kurios nors iš su manimi sėdinčių merginų. Droviai ir mandagiai atsisakau, ir merginos kaipmat dingsta. Nok nusiveda mane į antrą ir trečią aukštus, ten mudu pakartojame viską, kas vyko ir per ankstesnį mano vizitą. Paskui ji demonstratyviai pakviečia mane į vieną iš privačių kambarių ir užrakina duris. Tada atsiremia į jas nugara ir atstato į mane savo krūtis Liudviko XV iškirptėje.

– Galvojau, kad eisime į slaptąsias patalpas.

Ji prispaudžia pirštą prie lūpų.

– Nesijaudink, turiu raktą.

Nok įkiša ranką į suknios klostes ir išsitraukia plastikinę kortelę su magnetine juosta.

– Durininkas man skolingas. Pasakiau, kad esi labai brangus draugas ir noriu pasimylėti su tavimi viename iš slaptųjų kambarių. Šita kortelė yra visraktis – ten ji atidaro visas duris. – Nusišypsau. – Gal pamatęs tą kambarį persigalvosi ir dėl sekso su manimi.

Nok nusiveda mane avariniais laiptais į pagalbines rūsio patalpas ir tuo raktu atrakina paprastas pilkas duris, už kurių atsiveria minkštu kilimu išklotas kambarys su raudona oda apmuštomis lifto durimis. Liftas, pakylantis į viršutinį aukštą per kelias sekundes, irgi išklotas raudonu kilimu.

Jo durys atsidaro į nuostabią poilsio zoną. Televizijos ekranuose keičiasi Paryžiaus, Venecijos, Romos ir felacijos vaizdai. Nok parodo, kaip perjungti kanalus, jei nori pamatyti sau mielą erotinį vaizdą: pasirinkimas – visos Kamasutros pozos ir daugybė kitų, neaprašytų net ir tame optimistiniame tekste. Lubos aukštos, paauksuotos, bet ne tokios įmantrios kaip viešoje zonoje. Trumpai tariant, čia interjeras skoningesnis, mažiau aksomo ir raudonos spalvos. Svarbiausias šitos patalpos objektas – lengvai garuojantis olimpinio dydžio baseinas. Amebos formos, aplink jį gausiai gulinėja ir sėdinėja dovydai, dzeusai ir poseidonai, o drauge su jais taškosi ir pora gyvų nuogų nimfų. Manyčiau, jos suaktyvėjo, išgirdusios atvažiuojantį liftą. Nok pamojuoja joms pro tą magišką rūką, jos irgi jai pamojuoja.

– Čia mano draugas, – paaiškina Nok.

– Nori pasidalyti?

– Ne.

Ji įžūliai nusišypso ir mosteli galva, paskui paima mane už rankos ir nusiveda iš baseino zonos išeinančiu koridoriumi. Tvyro tyla, jei neminėsim jos suknios čežėjimo ir baseino vandens lašėjimo. Suskaičiuoju tik trejas duris, ir Nok patvirtina, kad taip, išties esama tik trijų privačių kambarių. Didesniam skaičiui nepakanka vietos.

Kai ji atidaro vieno iš jų duris, suprantu, ką turėjo omeny. Kambarys turbūt kokių tūkstančio kvadratinių pėdų, su didžiule inksto formos sūkurine vonia per vidurį. Aplink ją dailiai tvarkingai sudėti paryžietiškos kilmės rankšluosčiai, muilai, dušo želė ir masažo aliejai. Aukštas lentynas saugo, panašu, antikvarinio meno

kūriniai iš porceliano ir nefrito. Mano akys trumpam užkliūva už nuostabaus darbo nefritinio besiilsinčio Budos, kokių aštuoniolikos colių ilgio, – o tai reiškia labai daug nefrito.

– Viskas autentiška, – sako Nok, pastebėjusi mano žvilgsnį.

Už kokių dešimties jardų laukia lova, didesnė net ir už karališko dydžio. Tačiau didžiausią įspūdį daro ant sienų tarsi paveikslai iškabinėti skystųjų kristalų ekranai, kai kurie iš jų – milžiniški. Matau, kad kamerų irgi netrūksta. Manau, kad paėmus į rankas nuotolinio valdymo pultą galima iš bet kurio kambario kampo stambiu planu stebėti savo ar kieno nors kito genitalinę veiklą. Mudu su Nok susižvalgome.

– Čia Tanakano kambarys, – prisipažįsta ji, galiausiai prisiversdama ištarti savo kankintojo pavardę.

Anksčiau ji neminėjo, kad kuris nors iš tų trijų privačių kambarių būtų priskiriamas kokiam konkrečiam nariui; tačiau dabar, kai jau tą pasakė, daug kas aiškėja. Noriu jos paklausti ir daugiau, bet ji paima mane už rankos, nusiveda prie tos didžiulės sūkurinės vonios ir ima nurenginėti.

– Bent jau galėtume drauge išsimaudyti, – sako ji.

Norėčiau atsisakyti, bet jos balse nebėra tos erotinės linksmos gaidelės, tik liūdesys ir prašymas. Nurengusi mane, ji greitai ir pati išsineria iš suknelės, palieka ją pūpsoti ant vonios krašto ir žengia į vonią, vesdamasi mane iš paskos.

– Jis dažnai čia tave atsivesdavo, taip?

Ji nusuka akis.

– Puiki intuicija. Taip ir išgyveni, ar ne? Iš gryno instinkto. Tikiu, kad nemeluoji sakydamas, kad esi iš neturtingos šeimos. Tokie instinktai išsivysto tik vargšams ir kaliniams, – ji atsidūsta. – Taip, dažnai. Vienu metu buvau jo favoritė. Jo geismas labai reguliarus. Meilė vienai merginai trunka lygiai šešis mėnesius, paskui ją meta ir susiranda kitą.

– Bet aš maniau...

– Žinau, ką tau pasakojau. Esu išdidi. Jis buvo sadistas šunsnukis, bet taip pat ir, – ji mosteli ranka, – nuostabus.

– Damrong jį iš tavęs paveržė?

Ji piktai pažvelgia.

– Su X nariais taip nebūna. Renkasi vyrai, – atsidūsta. – Šiaip ar taip, mano šeši mėnesiai ėjo į pabaigą. *Mamasana* pasakė jam apie naują merginą. Mane išgrūdo jau kitą dieną. Tačiau Damrong buvo labai maloni ir tikrai pasidalijo su manimi pinigais, kuriuos jis davė jai už pirmą naktį. Tikra profė ir geros širdies. Mudvi juokaudavome, kad mano šeštadieninis nuplakimas dabar tenka jai.

Staiga ir netikėtai sūkurinės vonios srovės šauna visu stiprumu. Mano pulsas padažnėja dvigubai, o Nok puola man į glėbį, nuoga, šlapia ir išsigandusi, ir prispaudžia veidą man prie peties.

– Viskas gerai, – pasakau. – Turbūt netyčia nuspaudėme kokį jungiklį.

Ji laikosi manęs įsitvėrus dar kokią minutę, paskui aš ją atkabinu ir pasodinu atgal. Tenka lukteléti dar kelias minutes, kol ji atsigauna.

– Tu jo nepažįsti, – toks jos paaiškinimas.

Patyliu dar kelias sekundes ir sakau:

– Šeši mėnesiai intymumo su kokiu nors žmogumi yra gana ilgas laiko tarpas. Turbūt kalbėjotės ne tik apie masažo aliejaus kainas.

Nok skausmas jaudinantis ir kur kas patrauklesnis nei standartinė jos gundymo procedūra. Suimu po vandeniu jos pirštą, o ji kilsteli į mane akis.

– Nepaisydama jo sadistinių polinkių, tu buvai jį įsimylėjusi?

– Jis žino, kaip tą pasiekti. Kaip priversti moterį jausti jam stiprų seksualinį prieraišumą. Kaip padaryti, kad ji jo geistų.

– Daugybė vyrų norėtų žinoti, kaip tą padaryti.

– Su jo pinigais ir galia tai ne taip ir sudėtinga. Pamažėle jis užvaldo visą tavo gyvenimą, kol nebelieka nieko kito, tik jis. Jis

apsėda tave, nori tu to ar ne. Daugybei moterų patinka, kai jas priverčia sutelkti dėmesį. Matyt, aš viena iš tokių, – ji pažvelgia į besiilsintį Budą ir priduria: – Turbūt visa tai galima pakęsti tik jaučiant jo skausmą, netgi kai jis skaudina tave. Matyt, tai tokia iškreipta meilė.

– Ar taip buvo ir Damrong?

– Ne. Ji buvo kitokia. Stipresnė už jį, – žvilgteli į mane ir vėl nusuka akis. – Todėl jai ir teko mirti, taip?

Ūmai ji nusprendžia panerti, paskui vėl išlenda iš vandens visa varvanti, tarsi būtų ką tik pakrikštyta.

– Nežinau, – atsakau. – Todėl čia ir atėjau. Manau, kad atsakymo reikia ieškoti Tanakano psichologijoje. Juk turėjai ką nors apie jį sužinoti.

– Palauk, – sako ji.

Stebiu, kaip ji išlipa iš vonios. Ją galima palyginti su rafinuotomis vazomis ir nefrito dirbiniais, jos kūnas ir galūnės – tobulų proporcijų, lygiai kaip ir Damrong.

– Pasiklausykime muzikos.

Ji nueina prie elektroninio pultelio prie durų, ir staiga apima toks jausmas, kad iš visur ima sunktis ilga, žema nata. Atpažįstu dzeno fleitą, pratisai, sausai, vaiduokliškai prašančią amžinybės. Šypsodamasi ji grįžta į vonią. Mosteli man panerti galvą po vandeniu – ten garsai dar vaiduokliškesni; skysto pavidalo malda sulaukti beribės amžinybės, kurios centras – visur.

Nok liūdnai linkteli ir tęsia pokalbį ten, kur baigėm:

– Ak, taip. Jis pakankamai protingas, kad suprastų, jog net ir šliundrai reikia kažko, ko galėtų laikytis, jei nori, kad romanas tęstųsi šešis mėnesius. Jis moka puikiai išlieti širdį, – jos kairė ranka išlenda iš vandens, paglosto man krūtinę, bet paskui liaujasi ir vėl įkrenta į vandenį. – Tai kita jo pusė, dėl kurios atleidi jam visą tą įsiūtį, kai tave dulkina. Suprask viena – jis ne puolantis bulius. Greičiau jau pitonas, laukiantis, kada smogti.

– Tai kas gi jį taip sujaukė?

– Manau, kad tajų visuomenė. Jo tėvas buvo kinų verslininkas, dirbęs Tailando, Birmos, Laoso ir Kinijos pasieniuose.

– Opijus?

– Manau, kad taip. Tanakanas į smulkmenas nesileido, bet manau, kad jo tėvas prekiavo viskuo, ką tik galėjo parduoti, – ji mosteli ranka į lentynas. – Tanakanas – pasaulinis nefrito autoritetas.

– Aišku. O jo motina?

– Tajė šliundra, suprantama. Ji buvo trečia ar ketvirta žmona. Neprisimenu kuri. Visos žmonos gyveno kartu, dideliame name Čiangrajuje, juodu su motina buvo paskutiniai visoje toje eilėje. Jis man rodė jos nuotrauką. Pamaniau, jog tai reiškia, kad jis į mane žiūri išties rimtai, bet pasikalbėjus su kitomis merginomis, kurios buvo su juo, paaiškėjo, kad joms jis tą nuotrauką irgi rodė. Jos būta nuostabaus grožio. Tas matėsi net ir mėgėjiškoje nuotraukoje. Viena iš tų Isano merginų, na, žinai.

Linkteliu. Tai vienas tų reiškinių, apie kuriuos dažnai kalba šiame versle besisukantys žmonės – nuostabi Isano gražuolė, vargo produktas, tarsi uoloje prasikalusi laukinė rožė. Atrodo, lyg gamta keršytų už tūkstantį feodalinės priespaudos metų retkarčiais užaugindama tokį vaisių, kuriam net iš tolo neprilygsta jokia aukštuomenės mergina.

– Pasak jo, ji buvo tvirta it titnagas. Daug meilės nerodė, bet mokėjo išspausti pakankamai pinigų iš tėvo, kad galėtų išmokslinti sūnų geriausiose mokyklose. Žinoma, visi jo bendraklasiai žinojo, kas yra jo motina. Jam išsivystė poreikis laimėti bet kokia kaina, – ji mosteli dailia ranka į neįkainojamas vazas ant lentynų, į nefritą, į pribloškiančią prabangą. – Jis tuo didžiuojasi. Mano, kad motina užaugino jį tikru vyru, tikru kovotoju. Jis visai negalvoja, kad jinai jį sužalojo, mano kad tik parengė tokiai realybei, kokią matė pati. Gal ji ir neklydo. Kaip tokiai moteriai – pavyzdžiui,

tokiai kaip aš – užauginti berniuką, apie pasaulį žinant tai, ką žinome mes? Negi turėtume apsimesti, kad gyvename Disneilende?

– Mano motina irgi iš ten pat, – prisipažįstu.

Ji suraukia antakius.

– Kažkaip tą nujaučiau.

– Statistiškai tai labai tikėtina. Jau tris šimtus metų prostitucija yra viena pagrindinių Tailando industrijų. Daugumoje genealoginių medžių dominuoja kurtizanės, – nenoriu, kad jos kibi ranka mano kūnu nuslystų dar žemiau, todėl sakau: – Atsiprašau, man reikia siusiuko, – ir išlipu iš vonios.

Nerūdijančio plieno įrenginių prikimšta vonia su tualetu yra tolimajame kambario gale. Kad užmuščiau laiką, penkias minutes apžiūrinėju masažinio dušo galvutę ir bandau susivaldyti – ji man čia surengė tikrą pasalą. Tačiau kai pabandau išeiti, suprantu, kad durys užrakintos. Imu belsti – iš pradžių švelniai, paskui smarkiau, tada imu daužyti ir spardyti. Galiausiai trenkiu petimi, ir durys atsidaro. Pribėgęs prie sūkurinės vonios, pamatau, kad ji plūduriuoja veidu žemyn. Srovės kažkokiu būdu ir vėl įsijungusios. Iš pradžių pamanau, kad ji klausosi muzikos.

Pritūpiu prie vonios krašto ir laukiu, kol pakels galvą. Bet pamažėle vanduo nusidažo švelniai rožine spalva. Staigiai apsisuku ir imu nuogas lakstyti po tą didžiulį kambarį. Nerandu jokio kito įėjimo nei tas, pro kurį įėjome, bet šitas kambarys labai išmanus, su galybe protingų prietaisų. Pultelyje prie durų paspaudžiu mygtuką su užrašu „Vandens srovės“, ir sūkuriavimas liaujasi. Tarsi vinguriuodama pagal dzeno fleitos melodiją, iš jos gerklės teka ilga peršviečiama rožinė srovė. Įsliuogiu į vandenį, apverčiu ją ir apžiūriu mirtiną pjūvį iškart po Adomo obuoliu.

Švieži lavonai labai nepaslankūs. Geras dešimt minučių tąsau ją ir slidinėju, kol galiausiai užtempiu ant vonios krašto. Daugiau niekuo jai padėti nebegaliu – tik pagarbiai paguldau sukryžiuotomis rankomis ir uždengiu šilkiniu lovos užtiesalu.

Kol pasiekiu duris, mane apėmęs bet kokias baimes užtemdantis liūdesys. Man siaubingai gaila, kad tapau jos mirties priežastimi. Išeinu į centrinę zoną, kur baseine dar vis pliuškenasi tos nimfos, jos sužiūra į mano veido išraišką.

– Kas nutiko? Per anksti baigėte?

Nieko joms neatsakęs, nusileidžiu liftu. Durininkas, pamanau, – tai jis bus pranešęs Tanakanui, kuo ji užsiiminėja.

Važiuodamas taksi paskambinu FTB.

– Bent jau žinome, kur įvykdytas nusikaltimas, – pasakau jai. – Damrong mirtis buvo nufilmuota ten – atpažinau besiilsintį Budą iš nefrito.

– Ką darysi?

– Nieko.

– Tavo akyse nužudyta moteris, o tu nieko nedarysi? Kodėl nesuimi Tanakano?

– Vikornas man neleidžia, – paaiškinu. – Jis jau jį šantažuoja.

– Jis toks korumpuotas?

– Tu nesupranti. Tai garbės klausimas – todėl Tanakanas ir žaidžia jo žaidimą. Kol jis taip daro, Vikornui privalu jį apsaugoti. Net jei tai ir brangu, Tanakanui naudinga susitaikyti su šituo melžimu.

– Tu teisus, aš tikrai nesuprantu.

– Tiesiog pagalvok apie Volstritą, – atsakau ir išjungiu telefoną.

Stovėdamas ant šaligatvio priešais savo irštvą, pagalvoju, kad reikėtų ir dar kai kam paskambinti. Dabar be penkiolikos trečia nakties, bet ta, kuriai ruošiuosi skambinti, garsėja nemiga. Ji atsiliepia po antro skambučio, balse – nė lašo mieguistumo. Kadangi taip vėlu, o gatvėje – taip tylu, sušnibždu:

– Atleiskite, jei prižadinau.

– Sončajau? Viskas gerai, neprižadinai. Bet ko pats taip ilgai nemiegi?

– Šiandien kažkuriuo metu jums pristatys lavoną. Merginos, kurią vadina Nok. Jos gerklė perpjauta iškart po Adomo obuoliu.

Ilga pauzė. Kažkas jos tone man byloja, kad tokio skambučio ji sulaukia ne pirmąsyk.

– Ir ko iš manęs nori? Būk geras, neprašyk, kad ką nors pridengčiau.

Mane užplūsta prisiminimas: nuoga Nok plūduriuoja veidu žemyn, jai iš kaklo tarsi plonas šalikėlis vandeniu vilnija blyški rožinė srovė.

– Atvirkščiai, daktare Supatra, – sakau. – Norėčiau sužinoti, kas vadovauja visam tam pridenginėjimui.

Jaučiuosi ir pervargęs, ir įelektrintas. Procesorius tarp mano ausų burzgia tarsi širšių lizdas, bet galūnės tokios nusvirusios, kad vos galiu pajudinti. Žinau, neužmigsiu, kad ir kas būtų; kam atidėlioti tą pažeminimą, kuris ir šiandien gali būti mano? Imuosi tik vienintelės atsargos priemonės – į savo irštvą įsliūkinu tyliau, kad neprižadinčiau Čanijos ir Guzo, iš po čiužinio išsitraukiu savo darbinį revolverį ir vėl išeinu į gatvę. Susistabdęs taksi paprašau vairuotojo vežti mane atgal į „Partenoną“. Tačiau išlipu likus maždaug šimtui jardų iki klubo, susimoku vairuotojui ir laukiu. Mano mobilusis rodo, kad dabar dvidešimt trys minutės po ketvirtos ryto. Išeina paskutinės merginos su džinsais ir trumparankoviais marškinėliais ir pavargusiais balsais viena su kita atsisveikina. Vyrai, daugiausia dirbantys užkulisiuose, irgi keliauja namo. Įsispaudęs į tamsų kampą laukiu, kol išsiskirstys visi; beveik visi. Privažiuoja aukštas, uždaras mikroautobusas, toks, kokius paprastai naudoja maisto tiekėjai. „Partenono“ įėjimo šviesose pamatau uniformą jau nusirengusį durininką su šortais ir sportiniais marškinėliais. Atnešti iš pastato lavonmaišį ir pakrauti jį į automobilį netrunka ilgiau nei dvidešimt sekundžių. Mikroautobusas išvažiuoja, lieka tik durininkas, spoksantis jam

pavymui. Jis išsitraukia iš kišenės telefoną, prisideda prie ausies, paklauso ir atsisuka į mano pusę.

Ūmai medžiotojas tampa medžiojamuoju. Laukiu it išgąsdintas triušis, kol jis neskubėdamas eina gatvele manęs ieškodamas. Žinau, kad jo kišenė išpūsta telefono; ginklas būtų didesnis. Ir šiaip pažiūrėjus neatrodo itin pavojingas: pora colių už mane žemesnis, apie keturiasdešimt penkerių, su apvaliu pilvuku.

Dabar jis smalsiai sužiūra į mane.

– Ar ruošiatės mane šiandien nužudyti? – klausia.

Ištiesia abi rankas ir suima mane už švarko atlapų. Tame jo judesyje nėra jokios agresijos, ir aš nesuprantu, ką jis sau galvoja, kol nesusivokiu, kad esu tempiamas po gatvės žibintu. Jis taip mudu pastato, kad galėčiau gerai įsižiūrėti jam į veidą. Jis perkreiptas dvasinės agonijos. Mosteli į revolverį mano kišenėje.

– Kodėl gi jums manęs nenužudžius? Aš laikyčiau tai paslauga. – Žvelgiu į jo sielvartą. Jis sunkiai gurkteli. – Mano ir dukra, ir žmona dirba tarnaitėmis jo namuose. Su jomis jis elgiasi gerai. Jos negražios, todėl jis nė pirštu jų neliečia. Bet aš esu jo vergas. Tikiuosi, kad suprantate.

20

– Kūnas, atitinkantis tą, kurį vakar nupasakojai, šiandien šeštą ryto buvo atvežtas į morgą, – sako daktarė Supatra.

Ji paskambino man besirengiant. Čanija išėjusi į šventyklą, meldžia Budą nepaisyti jos buvusios profesijos ir suteikti jai sveiką, drūtą ir, svarbiausia, laimingą kūdikį.

– Kas jį atvežė?

– Detektyvas inspektorius Kurakitas.

– O kur, jo žodžiais, buvo rastas tas kūnas?

– Bute, kurį nuomojosi mirusioji.

– Jūsų nekvietė apžiūrėti įvykio vietos?

– Ne.

– Ačiū, – atsakau ir uždarau telefoną.

Paskambinu Menei, Vikorno sekretorei, ir paprašau, kad sujungtų mane su bosu. Iš jos tono suprantu, kad jai jau pranešta.

– Jis susitikime.

– Ne, jis ne susitikime.

– Jis labai užsiėmęs, detektyve. Nesu tikra, ar šiandien ras jums laiko.

– Norėčiau sužinoti, kodėl aš netiriu naujos žmogžudystės bylos, kuri pradėta šiandien.

– Gal norite, kad to paklausčiau jūsų vardu?

– Ne. Jis pasakys – todėl, kad ir taip esu apkrautas darbais. Noriu su juo pasikalbėti pats.

– Pabandysiu.

Suprantama, man niekas neskambina. Mūsų tvarka tokia griežta, kad jis galėtų būti išskridęs ir į mėnulį – jei jis nenori manęs matyti, prie jo niekaip neprieisi. Matyt, teks bandyti aiškintis su Kurakitu. Žinoma, kad su juo, o ne kuo kitu.

Negaliu sakyti, kad mudu vienas kito nekenčiame, bet tik todėl, kad norėdamas nekęsti kito žmogaus turi bent kiek jį suprasti. Aš lygiai taip pat gluminu Kurakitą. Jo akimis žiūrint, esu idiotas, kurio iš esmės negalima imti į policiją. Kurakitas – uolus budistas ir buvęs kareivis, jo, kaip ir milijonų kitų tokių kaip jis, gyvenimas labai paprastas: susirasti tarnybą, išsiaiškinti, kas viršininkas, daryti viską, ką jis tau liepia, ir džiaugtis visais iš to kylančiais paaukštinimais. Mano sudėtinga psichologija jam yra pats tikriausias beprotybės požymis. Ir, žinoma, jis buvo perspėtas, kad aš galiu skambinti.

– Kaip laikaisi? – klausiu nutaisęs kuo draugiškesnį toną.

– Gerai, – įtariai atsako tas.

– Girdėjau, kad šiandien anksti gavome naują žmogžudystę.

– Kas tau sakė?

– Ar čia paslaptis?

– Tai *mano* byla. Pulkininkas Vikornas man paskambino šiandien ketvirtą ryto. Tu per daug užsiėmęs.

– Aš nebandau jos iš tavęs pagrobti. Bet ji gali turėti sąsajų su tuo, prie ko dabar dirbu – gal mudviem vertėtų drauge pamąstyti.

– Pamaką? Ką čia nusišneki? Ji nesusijusi su niekuo, prie ko tu dirbi.

– Iš kur žinai?

– Vikornas sakė. Sakė, kad jei skambinsi, sakyti, kad niekaip niekas nesusiję.

– Ar jis tau pasakė, kas tai padarė?

– Ne.

– Bet pasakė, kas nepadarė?

– Gal.

– Ar jis tau sakė, kad toks stambus bankininkas Tanakanas niekaip prie to neprisidėjęs?

– Taip. Ne, nebenoriu daugiau kalbėtis.

Jis padeda ragelį. Aš vėl skambinu.

– Bent jau pasakyk adresą, kur tas kūnas buvo rastas.

– Ne. Man neleista.

Šįkart aš numetu ragelį. Ir susuku daktarei Supatrai paprašyti, kad atsiųstų adresą, užrašytą ant priėmimo blanko, kurį Kurakitas turėjo užpildyti. Dabar ji neturi tam laiko, bet pažada man faksu atsiųsti tą blanką – jame nurodytas ir Nok asmens kodas, ir adresas gimtajame kaime. Belaukiant fakso, paskambina FTB.

– Sončajau, ar žinai, kad manau, jog dirbi velnišką juodą darbą? Mąsčiau apie tai – kitaip to nepavadinsi. Tai šitaip viduramžiška, tarsi kastruotų kokius berniukus chorui ar ką. Juk jis tai daro tik tam, kad galėtų pardavinėti savo kūną, ar ne?

– Juk sakiau tau, kodėl jis taip daro.

– Netikiu. Čia rytietiškas melas. Pradedu susigaudyti, kad jūs visi čia žaidžiate šitą žaidimą – bjaurius daiktus padarote gražius, kad galėtumėt parduoti.

– Reklamą išrado vakariečiai. Ar kada matei kokią cigarečių reklamą? Jose buvo rodomos skaidrios kalnų upės, kad galima būtų parduoti nuodus, nuo kurių susergama plaučių vėžiu. Visą jaunystę buvau tomis reklamomis užverstas. Turbūt ir tu. Tiesiog gavai porciją kultūrinio šoko ir tiek.

– Viskas taip groteskiška. Viską štai taip nupjauti, o paskui įstatyti jam netikrą vaginą. Brrr!

– Ar panašiai galvoji ir apie krūtų implantus? Jei taip, galėtum savo šalyje suburti mielą naują spaudimo grupę ir turėsi kuo užsiimti ištisus dešimtmečius.

Jos pyktis jausti net ir per telefoną.

– Manai, kad aš tik dar viena *farangė*, ieškanti statinės, nuo kurios paloti, ar ne?

– Manau, kad tu įsimylėjusi Leką, – atsakau.

Ji patyli kelias sekundes. Ir atsargiai klausia:

– Ar jis gėjus?

– Dėl Budos meilės, ne. Jis gyvenime su niekuo nesimylėjęs ir tikriausiai jau nebesimylės. Tokių *katojų* visas ištvirkimas tik šnekose. Kai prieinama prie reikalo, jie gali pasidaryti itin drovūs. Sakiau tau, kad jis yra moters siela vyro kūne. Jis tenori išreikšti savo vidinę tiesą. Atleisk, jei tai sunku girdėti, – supykęs padedu ragelį.

Ji paskambina vėl po tiek laiko, kiek trunka paspausti automatinį rinkimo mygtuką.

– Ar sakei: „išreikšti savo vidinę tiesą“? Na, aš norėčiau padaryti lygiai tą patį. Todėl ir atvažiavau čia. Kadangi klausei, tai atsakau – todėl. Kol nepasakei tos frazės, apie tai šitaip negalvojau.

– Jei į tai įeina ir jo sugundymas, verčiau nebombarduok jo – paprastai tai tik atgraso. Pabandyk į tai pasižiūrėti jautriai. Pa-

bandyk į jį žiūrėti rimtai. Juk būtent jam užteko smarvės ryžtis operacijai – parodyk jam šiokį tokį pasitikėjimą.

Tyla.

– Jis tikrai dar neturėjęs sekso? Kiek jam metų?

– Dvidešimt dveji, o aš užsiėmęs, – padedu ragelį, išjungiu telefoną ir einu pietauti.

Susisiekiu su telefono ryšio kompanija, ir man duoda Nok šeimos namų numerį. Bet imu dvejoti. Šiaip ar taip, esu kaltas dėl jos mirties – ar galėsiu pažiūrėti jos giminei į akis? Nusprendžiu iš pradžių apžiūrėti jos butą.

Tas butas labai toli nuo miesto, beveik šalia naujojo oro uosto, kuris dar neatidarytas. Atvažiavęs taksi, grūstyje Sukumvite praleidęs daugiau nei valandą, pamatau, kad ji gyveno standartiniame vieno kambario bute, name, kuris turėtų būti oro uosto darbuotojų bendrabutis. Namas suprojektuotas tarsi kalėjimas, su į vieną vidinį koridorių išeinančiomis dešimties pėdų pločio ir keturiolikos pėdų ilgio kameromis. Nok gyveno penktame, pačiame viršutiniame, aukšte, lifto nėra. Ant kamerų durų kabo primityvios spynos, bet priėjęs prie Nok durų pamatau, kad jos praviros. Tačiau vis tiek pabeldžiu ir įeinu. Kambaryje randu penkis žmones, įskaitant penkiasdešimtmetį peržengusią porą, matyt, tėvus, jauną vyrą daugiau kaip dvidešimties, dvidešimties dar turbūt nesulaukusią merginą ir kokių septynerių berniuką. Mažame kambarėlyje, be čiužinio ir vieno kito moteriško drabužio ant pakabų, sukabintų ant medinės juostelės, prikaltos prie sienos, daugiau nieko nėra. Mano akys įsminga į berniuką; tikiuosi, kad jis ne Nok sūnus. Mums besikalbant ji neminėjo turinti vaiką.

– Aš esu detektyvas Džitpličipas, – sakau.

Visose penkiose porose į mane sužiūrančių akių jokios vilties nematyti. Farai paprastai jos ir nesuteikia. Motinos ir dukters

veiduose – baimė, sūnaus veide – pyktis. Atrodo, kad nei tėvas, nei anūkas nesupranta, kas vyksta. Aš klausiu:

– Ar galiu paklausti, kodėl jūs čia?

– Mums paskambino pusbrolis – jis gyvena apačioje. Pasakė, kad mūsų dukterį vakar ant neštuvų čia atnešė kažkokie vyrai ir kad jis matė, jog ji negyva. Paskui atvažiavo kažkokie kiti vyrai ir ją išsivežė. Mes nežinome, kur ji, – čia kalbėjo mama.

Dabar prabyla brolis:

– Ji buvo vienintelė mūsų viltis. Jos dėka galėjome išgyventi. Ką dabar darysime?

Staiga ima atrodyti, kad jie visi mane tyliai kaltina. Reikia pripažinti, kad tai gana teisinga. Taisyklė byloja, kad penkiasdešimt procentų problemų, kankinančių mažesnes pajamas gaunančius žmones, sukelia policija.

– Ji buvo gera mergaitė, – sako motina. – Nepardavinėjo nei narkotikų, nei savęs. Dirbo restorane. – Pažvelgiu į berniuką, bet akivaizdaus klausimo neužduodu. – Nok buvo oficialiai ištekėjusi už jo tėvo, tačiau jis susirado kitą žmoną ir nustojo mokėti alimentus.

– Aišku, – sakau.

Žinoma, Nok jokiu būdu negalėjo iš restorano atlyginimo išlaikyti penkių žmonių, tačiau protokolui šitos iliuzijos būtinos. Gali būti, kad vienintelei motinai pakanka proto susivokti, kuo Nok iš tikrųjų užsiiminėjo. Ir jau tikrai niekas iš šeimos šito reikalo garsiai neaptarinėtų. Taigi, nesulaužius omertos, šita tema kalbėtis labai sudėtinga.

– Siųsdavo namo po dešimt tūkstančių batų per mėnesį, – paaiškina motina, – o man iš to reikia išmaitinti mus visus ir dar mano tėvus. Visą savo laiką praleidžiame augindami ryžius, juos suvalgome. Išvis neturime jokių pinigų. Mano motina serga diabetu. Iš valstybės jos vaistus gauname pigiai, bet jai reikia specialios dietos. Tėvas irgi turi problemų su sveikata – jam kažkas negerai

su smegenimis nuo darbo laukuose ir karštyje visą gyvenimą. Štai mano sūnus norėjo baigti mokyklą, bet tam neturėjome pinigų. Mano jaunesnioji dukra dar nekalta, bet pažįsta tik vietinius vaikinus, neturinčius pinigų ir dažniausiai geriančius viskį ir vartojančius narkotikus. Nok norėjo padėti jai susirasti gerą vyrą, bet jai irgi reikia baigti mokyklą, antraip į ją žiūrės tik prastuomenė. Nok sakė, kad ji pakankamai graži, kad po kokių metų galėtų atvažiuoti čia, į Krungtepą, ir susirasti *farangą*. Nok sakė, kad *farangai* turi tiek pinigų, kad vienas žmogus galėtų išlaikyti mus visus. O ką gi mes, vargšai, darysime dabar?

Čia išvystu savo paties šeimą. Ačiū Budai, kad mano motinai užteko proto ir tvirtybės pabėgti gana ilgam, kad galėtų kaip reikiant užsidirbti – ir atidaryti savo pačios viešnamį: niekas nepabėga iš karmos rato, netgi Buda.

Dabar prabyla brolis.

– Mūsų pusbrolis mano, kad ją čia ir atvežė, ir iš čia išsivežė farai. Mes galvojame, kad ja turbūt pasinaudojo ir nužudė koks nors turtingas vyras, o paskui papirko farus, – ir kaltinamai pažvelgia į mane.

– Žinau, kad ji buvo nužudyta, – sakau. – Bet nemanau, kad buvo išprievartauta.

Dabar prabyla tėvas. Matau, kad jis iš tų, kuriuos galima vadinti mūsų šalies stuburu. Kalba lėtai, atsargiai ir labai mandagiai, balsu, gyvenime neištarusiu melo.

– Mes esame tikinti šeima. Šventyklai duodame tiek daug *tambuno*. Nok irgi duodavo, kada tik galėdavo, net čia, Krungtepe. Visą gyvenimą dirbau laukuose. Jaunystėje buvau visiems metams įsišventinęs. Kai mirsiu, pasieksiu nirvaną. Nenoriu net pagalvoti, kad kažkoks blogas žmogus nužudė mano dukrą. Mane tai varo iš proto.

Kalbėdamas jis spaudžia galvą kietais sudiržusiais delnais ir sukinėja ją į šalis. Tas jo judesys mane kažkaip galutinai užlieja

bejėgiškumu. Noriu pasakyti, kad sugausiu ir atiduosiu teisingumui Nok žudiką, taip, kaip būna filmuose, bet abejoju, kad net šita naivi šeima tuo patikėtų. Kad ir kokie jie mieli, bet jau susitaikė su Nok nužudymu ir išmetė jį iš galvos; jiems tereikia šiek tiek ateities saugumo, kokio nors jų vienintelės duondavės pakaitalo. Jokia tragedija neprilygs nesibaigiančiam rytojui be ryžių. Atrodo, motina perskaitė mano mintis.

– Mums visiems čia šiandien atvažiuoti kainavo daugiau nei tūkstantį batų, – sako, žiūrėdama man tiesiai į akis.

Išsitraukiu piniginę, paduodu du tūkstančius, apsidairau po kambarį (jokių kraujo ar kovos požymių), nusilenkiu ir išeinu. Lauke dar kiek pamindžikuoju, jaučiuosi prastai. Tas namas čia tik vienas iš daugybės, iškilusių per žemės spekuliaciją, ir visi jie vienodi: ilgos penkiaaukštės konstrukcijos ir vienodos celės. Užsimerk, atsimerk, ir gali pasirodyti, kad esi koncentracijos stovykloje. Dar kartą sumirksėk, ir štai gali būti bet kurioje trečiojo pasaulio šalyje. Sumirksėsi trečią kartą – ir tai gali būti visų mūsų ateitis šiame funkcinio barbarizmo amžiuje. Reikia iš čia dingti.

Kai sugrįžęs jau sėdžiu prie savo stalo, paskambina Vikornas:

– Kur buvai?

– Tiriu žmogžudystę.

– Sončajau, šįkart aš ne prašau, o įsakau. Neik tenai. Tegu Kurakitas aiškinasi. Jau ir taip tau pasisekė, kad likai gyvas. Žinau, kad tau niekas, išskyrus tą tavo šventeiviškumą, nerūpi, bet nekišk ten nosies – jei ne dėl manęs, tai bent jau dėl Čanijos ir savo dar negimusio vaiko. Tanakanas nė nesvarstydamas sutraiškys tave kaip vabalą. Ar nori, kad Kurakitas tirtų *tavo* nužudymą? Ir kur taip nueisi?

Pagalvojus apie Nok tėvą, norisi atsakyti: *į nirvaną*. Bet nesu toks švarus ir neturiu tiek smarvės. Vietoj to tik suniurnu:

– Gerai.

Šiomis aplinkybėmis nusiminusio narkotikų kontrabandininko / kino režisieriaus kompanija atrodo tiesiog smagumėlis. Jamis ką tik atsiuntė man žinutę:

Aš Kimsyje, geriu. Prisidėk.

„Kimsis“ – japonų restoranas Sukumvite, priešais „Emporium“, po traukinių tiltu. Atrodo taip, lyg jis būtų atsargiai išmontuotas iš kokios nors žavios Tokijo vietos ir pastatytas čia, Bankoke, pagal visus griežtus Japonijos kokybės kontrolės reikalavimus. Esu jame keliskart buvęs, ir jei neminėsim tajų padavėjų, viskas čia man atrodo autentiškai niponiška, įskaitant ir smarkiai geriančius kontorų tarnautojus, laikančius čia ant aukštos lentynos sau rezervuotus geriausios sakės butelius su užrašytais vardais.

Tačiau Jamio butelis ant lentynos nestovi. Iš pradžių jame buvo litras, bet pusės turinio jau nebėra. Kai atsisėdu prie dėmėto medinio stalo, tobulai derančio prie viso medinio dekoro, Jamis mosteli vienai iš padavėjų ir ji prieina įpilti sakės į akmeninį ąsotį, kad sušiltų. Po kelių minučių sakė sugrįžta jau šilta, ir padavėja įpila kelias porcijas į mažučius puodelius. Jamis, jau įpusėjęs valgyti savo *bento*, medinėmis lazdelėmis liūdnai knibinėja geltoną tofu.

– Nebegaliu taip tęsti, Sončajau, – sako jis tuo savo švelniu Kalifornijos akcentu. – Viskas, išeinu.

– Gerai, – atsakau, siurbtelėdamas sakės. – Pasišnekėsiu su bosu.

Dar nežinau, ar šita strategija teisinga. Gal jo depresija taip įsisenėjusi, kad nebeverta jo iš ten vilioti? Jis suktai žiūri į mane.

– Nufilmuota tik pusė trečiosios filmo serijos. Tau teks surasti ką nors, kas viską perimtų.

– Taip.

Jamis žvilgteli virš savo lazdelių.

– Tau nerūpi? Rizikuojat visu kontraktu.

– Suprantu tai, Jami, bet tu esi menininkas – ir temperamentingas. Jei darbo sąlygos tau netinka, vadinasi, negali dirbti. Vikornui teks tai suprasti.

– Jis manęs nenudobs?

– Gal ir nudobs, bet mes juk jau žinome, kad tu nepažįsti mirties baimės. Visgi kurį laiką sėdėjai mirtininkų kameroje, ir mums faktiškai teko maldauti tavęs, kad išeitum iš kalėjimo.

Jis išspaudžia patenkintą šypseną ir nustoja vaidinti.

– Klausyk, pabaigsiu šitą ir padarysiu dar dešimt, bet tada...

– Jami, pamiršk. Jei būsi nesukalbamas, Vikornas vis tiek tave išmes. Gal nudobs, o gal išsiųs atgal į kalėjimą. Gal tu išties turi tų gebėjimų, bet ką? Filmus vis tiek nufilmuos, Jami, jei ne tu, tai kas nors kitas. Tik bijau, kad Vikornas norės, jog perimčiau visą gamybą.

Apie tai jis nepagalvojo. Padeda lazdeles ir įsispokso į mane.

– Tu? Apie filmų gamybą tu nieko nenutuoki.

– Pritariu. Tik pagalvok, kokie jie būtų baisūs, jei juos nufilmuočiau aš. Kaip tokiam mėgėjui gali pavykti, kad penis įlįstų į vaginą? Tam reikalinga dešimtmečių praktika.

Jis tyli tarsi radijo pauzė kokias dešimt minučių – bent jau man taip atrodo. Galiausiai prabyla, priversdamas mane ir vėl pažvelgti į tas bedugnes niūrumo gelmes.

– Tavo pareiga mane prižiūrėti, taip? Toks darbas. Taigi, dabar mudu prisigersime.

Jis makteli sakės ir linkteli man pasekti jo pavyzdžiu. Mane vis dar graužia kaltė, gedžiu Nok, taigi manau, kad tai pati geriausia išeitis. Nežinau, kiek dar kartų mudu maktelim to ryžių vyno, bet kai išeiname, sakės butelis su Jamio vardu, užrašytu elegantiška japoniška kaligrafija, tuščias. Ankstyvas vakaras. Gatvėje, kur viršuje dunda antžeminis traukinys, o po juo sustin-

gęs eismas spjaudo į orą nuodus, dienos maisto prekystalius su šimtais įvairiausių saldžių užkandžių pakeitė kur kas rimtesni, siūlantys makaronus ir kitus patiekalus, tinkančius išalkusiems keliautojams namo. Tačiau iš esmės aplinka atrodo kur kas dailiau, nei man atrodė anksčiau. Jamis kur kas prastesnės būklės, vos pastovi ant kojų. Laikosi įsitvėręs man į kairiąją parankę, antraip nugriūtų.

– Manai, taip lengva įkišti penį į vaginą, kai nei vienas, nei kita tau nepriklauso? Ne taip jau paprasta. Ar žinai, kas yra didžiausios porno pramonės primadonos? Eržilai, mano drauge, eržilai. Tik pasakyk piktesnį žodį ir nulinksta.

– Bet tu turi Džoką.

Tas kriukteli.

– Jei ne jis, tikrai išeičiau.

Tą naktį Čanija mane nustebina. Gulime lovoje, laikau ranką ant Guzo, ką tik baigiau pasakoti apie Nok mirtį. Laukiau, kad ji ir vėl sureaguos suprantamai ir pareikalaus, kad klausyčiau Vikorno ir pamirščiau tą Nok. Tačiau Čanija ilgai tyli. Galiausiai taria:

– Daryk, ką privalai daryti, Sončajau.

– Bet kaipgi tu ir vaikas?

– Mums teks surizikuoti. Pernelyg daug Tailando žmonių gyvena neigime. Nebe tas laikas, kai galime tylėti kaip visi tajai. Gal išauš diena, kai koks turtuolis nuspręs išprievartauti ir papjauti mane, o paskui papirkti policiją. Pokyčiai turi nuo kažko prasidėti.

– Aną kartą, kai paminėjau Tanakano vardą, kalbėjai visai kitaip.

– Žinau. O dabar mirė dar viena moteris. Gal dėl mūsų budizmo tajai pasidarė pernelyg nuolankūs.

– O kiti pernelyg išpuikę, – sumurmu.

21

Visi rimti nusikaltimai prasideda nuo pateisinamos priežasties: baisios vaikystės, nugriuvimo nuo laiptų jautriame amžiuje, kilmės iš miesto skurdo ir panašiai. Tam, kurį planuoju įvykdyti aš, visiškai pakanka Nok, Pi-Uno ir *khuno* Kosanos nužudymo; neapsistokime ties jokiais pykčio, kurį galėčiau jausti dėl Damrong baigties pobūdžio, likučiais. Nok bent jau neveikė išvien su savo žudiku. Noriu Tanakano galvos, ir teeina tas Vikornas po velnių. Tačiau jei noriu išgyventi, turėsiu tapti lapinu. Tačiau tenka nenoromis pripažinti, kad būtent mano santykiai su Vikornu ir išgelbėjo man gyvybę: jei Tanakanas būtų mane pribaigęs, jo sandėris su pulkininku pasisuktų Vikorno naudai; o pulkininkas, suprantama, jo tikrai nepasigailėtų.

Konkretaus plano dar neturiu ir dėl to man labai pikta. Kol kas tesugalvoju dėl kokios nors priežasties griebti „Partenono" durininką ir padaryti viską, kas būtina jam prakalbinti, tačiau jei taip darysiu, Tanakanas sužinos ir mane nukals. Ir, šiaip ar taip, tas žmogus nebijo nei mirties, nei kalėjimo; Tanakanas laiko įkaitėmis jo moteris, o jos jam reiškia viską. Jei nenorės, jis nekalbės. Kartais pavydžiu savo vakariečių kolegų gyvenimo paprastumo; jiems turbūt terūpi atiduoti nusikaltėlį teisingumui, o visa kita nesvarbu? Tačiau tai kiek vaikiška ir stokoja moralinio iššūkio. Vargu ar tokiu būdu smarkiai apdegsi karmą.

Vis dar įsiutęs nusprendžiu apeiti kvartalą. Ir kai beeinant per gatvę man po kojomis pasipainioja internetinis vienuolis, visai nesu nusiteikęs socialinėms mandagybėms. Pašnairuoju ir nueinu.

Dabar pusė dvylikos, tokiu laiku visi geri gatvės prekeiviai puola virti, kepti ir ruoštis pietautojų antplūdžiui. Jie sustatę savo prekystalius priešais policijos nuovadą, specialiai farams ir kitiems darbuotojams, o tai juos dar ir atleidžia nuo arešto. Pažiūrėjęs į jų

rykus, gali pasakyti, ką pardavinės: garuojantis žalvario dubuo tikriausiai reiškia jautienos sriubą; didžiuliame emaliuotame puode turbūt verda kiaulių kojos; iš tamsiai rudos degto molio piestos su medine rankena patieks žiauriai aštrias *somtam* salotas; kiniškoje keptuvėje virš anglių čirška troškinys ir panašiai.

Kai sugrįžtu į darbą, jau esu kiek atvėsęs ir imu svarstyti, ar neišmušė valanda atsivesti to vienuolio apklausti; jis vėl išeina iš interneto kavinės ir atsitrenkia į mane. Jau sukuosi į jį su sarkastišku komentaru lūpose, bet sustingstu, nes jis stovi iškėlęs rankas delnais į mane. Jo veide matau klausimą, kone nuostabą. Išprotėję budistų vienuoliai pasitaiko ne rečiau nei kitų religijų vienuolynuose. Tačiau manau, kad jis tikrai pamišęs, nes visais būdais stengiasi būti priešais mane, kol šiaip ne taip jį apeinu. Nesiliauju apie jį galvojęs ir tada, kai ateinu į darbą, kur manęs jau laukia Lekas.

– Ar žinai, ką tas internetinis vienuolis ką tik darė? Tyčia atsitrenkė į mane ir atsistojo va taip, – ištiesiu rankas delnais į Leką.

– Man vakar buvo tas pats. – Pamatau, kad Leko tas vienuolis nebedomina kaip anksčiau. – Gal jis beprotis? Ar parodė tau savo randą?

– Kokį randą?

– Aš maniau, kad todėl jis tas rankas taip ir laiko. Ant jo riešo yra randas, tarsi kada būtų bandęs žudytis ar ką, ir gal dabar jis yra viso to apsėstas.

– O apyrankės?

– Gal jis dalija tas apyrankes visiems, ką pamato. Gal čia jokio ryšio nėra.

– Man nedavė.

Tiesą sakant, randą pastebėjau, bet nesureikšminau. Abu truktelim pečiais. Nerasi nė vieno, norinčio įkišti vienuolį į beprotnamį. Tačiau apmaudu, kad toks jaunas žmogus šitaip nučiuožęs. Išmetu

jį iš galvos ir susitelkiu ties klausimu, kaip nušauti Tanakaną, patinka tai Vikornui ar ne. Likusią ryto dalį apie tą vienuolį net nepagalvoju ir prisimenu jį tik tada, kai mudu su Leku atsisėdame prie prekystalio *kong kob kiao*, ko nors užkramtyti. Pakeliu kelis žuvies kukuliukus ant iešmelio ir padedu atgal ant stalo.

– Tas randas, – sakau.

– Koks randas?

– Ant vienuolio riešo.

– Ir ką?

– Nueik į tą interneto kavinę ir pažiūrėk, ar jis dar ten. Aš einu atgal į nuovadą. Jei jį rasi, paklausk, ar jis nebūtų prieš užeiti pas mane jam patogiu laiku. Būk mandagus.

Lekas gūžteli. Gal čia ne kam kitam, o man tuoj baigsis beprotnamiu.

Pro savo langą prie darbo stalo matau, kaip Lekas išeina iš interneto kavinės, abiem rankom braukdamas plaukus nuo veido. Po kelių minučių jis pasirodo prie mano stalo, vienas.

– Na?

– Jis sakė mielai ateisiąs su tavim susitikti po kokios valandos. Dabar trumpam eina į vatą pamedituoti.

Truputį susierzinu, bet pralaukiu ir praeina. Primenu sau, kad sukčiai visada būna patys smulkmeniškiausi. Kai jis galiausiai pasirodo, jaučiuosi visai nurimęs, bet tuoj pat ir vėl pasiuntu dėl jo sureikšmintos „vienuolio ant nirvanos kranto“ pozos. Tenka susiimti, kad neimčiau jo agresyviai tardyti. Kadangi jam patinka nešioti vienuolio drabužius, aišku, kad mėgsta ir kai priešais jį keliaklupsčiaujama.

– Broli – atleiskite, nežinau jūsų sanghos vardo.

Tenka pripažinti, jo šaltakraujiškumas nepramušamas.

– Nesvarbu. Sprendžiant iš jūsų veido išraiškos, panašu, kad, jūsų nuomone, aš jo išvis neturiu. Ar ne?

Klausiu, visas vėl susierzinęs:

– Kiek priesakų laikotės?

– Koks vaikiškas klausimas, detektyve. Puikiai žinote, kad visi vienuoliai privalo laikytis dviejų šimtų dvidešimt septynių priesakų.

– Atleiskite, – atsakau, – kaip kvaila iš mano pusės.

Nustembu, išgirdęs apie puikų išsilavinimą bylojančią jo kalbą. Maniau, kad jis bus sutrikęs, neišprusęs jaunuolis iš varganos šiaurės.

– Suprantu. Manote, kad elgiuosi ne kaip vienuolis, taigi negaliu juo ir būti. Tai vadinasi prisirišimu prie įsitvirtinusių nuostatų, arba, iš esmės, neišmanymu. Detektyve, ar visada elgiatės kaip detektyvas?

Išgirdęs tokį elegantišką atsakymą imu vaidinti nelabai protingą.

– Kaip vienuolis, praleidžiate labai daug laiko interneto kavinėje. Ar esate budistas modernistas?

Jis nusišypso – ne visai globėjiškai, bet netoli to.

– Žinoma, ne. Iš esmės modernizmas yra pramogos rūšis, ir dar dirbtinės pramogos. Jis neišlieka ištikus gamtinėms katastrofoms ar naftos trūkumui. Net ir teroristinių atakų neatlaiko. Ir jau tikrai visai neatsparus skurdui, kuris liečia daugumą mūsų. Tik nuspaudi mygtuką, ir visi vaizdai išnyksta iš ekrano. Ir mus visus vėl ima kankinti prieštvaniniai klausimai: Kas aš toks? Iš kur atsiradau? Kur einu? Bet be išminties tokie klausimai užsinuodija. Sumišimas ieško atgaivos fanatizme, o tai jau veda į konfliktą. Užtektų vieno karo su šiuolaikine technika, ir mes sugrįžtame į akmens amžių. Štai toks tas ryšys tarp modernizmo ir budizmo. Kitaip tariant, to ryšio ir nėra, nebent laikysite antrąjį vaistu nuo pirmojo, – staiga jis žavingai nusišypso. – Kita vertus, labai patogu atsisiųsti budistinius tekstus, užuot ištisas valandas ieškojus jų bibliotekoje. Iki dar visai neseniai nė nenutuokiau, kokia ribota yra Teravada.

Jei šventinčiausi šiandien, manau, važiuočiau į Dharamšalą, kur gyvena Dalai Lama.

Atsistumiu su kėde. Staiga man nušvinta, kad šita byla pasisuko visai netikėta, net šokiruojančia linkme. Nustembu suvokęs, kad šitas jaunas vienuolis, kurio tikroji tapatybė, regis, darosi vis apgaulingesnė, vos tik jis praveria burną, mane pakerėjo. Ar tikrai nesupainiojau jo manieringumo su apgavikiškumu, nes jis pasiekęs tokį meistriškumą, kad net nesuvokia, kokį poveikį daro kitiems? O gal jam tai nė velnio nerūpi? Tikriems vienuoliams nerūpi.

– Eime į atskirą kambarį.

Kai ateiname į patį mažiausią mūsų tardymo kambarį, klausiu jo:

– Stebite mane jau ilgiau nei savaitę. Kodėl?

– Norėjau papasakoti jums apie savo seserį, – atsako jis su tuo pačiu gal tikru, o gal ir ne jautrumu, atmieštu abejingumu.

Visa mano įtampa subliūkšta, su dėkingumu atsidūstu.

– Jūsų sesuo vardu Damrong?

– Taip. Bet juk ir šiaip nuspėjote iš randų. Aš pasistengiau, kad būtų aišku.

– Turite informacijos dėl jos mirties?

– Ne, visiškai neturiu.

– Tai ko pas mane atėjote?

– Nes *ji* turi informacijos ir nori, kad ją sužinotumėt. Lanko mane kasnakt. Jos siela neranda ramybės.

Kurį laiką virškinu šitą informacijos bombą.

– Tai kam žaidžiate tuos žaidimus? Kodėl neateinate pas mane kaip normalus žmogus?

– Nes nesu normalus žmogus. Aš vienuolis.

– O gal tai kažkaip susiję su šituo? – parodau į jo kairįjį riešą su nedideliu baltu randu, lygiai tokiu pačiu kaip ir ant Damrong riešo.

– Čia visai ne tai, apie ką galvojate, – nusišypso jis. – Paauglystės išdaigos ir tiek.

Suniurnu ir susitaikau su situacija.

– Prašom papasakoti viską, ką žinote, – atsidūstu.

– Ne čia, – atsako jis, skrupulingai apžiūrinėdamas tą kambarėlį plikomis sienomis. – Būtų geriau lauke. Manau, kad ir pats taip galvojate, ar ne?

Jis eina pirmas, aš iš paskos, išeiname į akinamą gatvės šviesą ir niekad nesibaigiantį veiksmą. Kaip reikalauja protokolas, atsilieku nuo jo per pusę žingsnio. Žengiame koja kojon su žmogeliu šiaudine skrybėle, tempiančiu šluotų, šepečių ir šiukšlių semtuvėlių prikrautą vežimėlį, aš ištempęs ausis gaudau kiekvieną vienuolio žodį.

Pasak Damrong brolio, ji buvusi kone *arhatė*, kitaip tariant, budistų šventoji. Kai jis gimė, buvo pavadintas Gamonu, dabar jo sanghos vardas yra Titanaka, vaikystėje jis buvęs labai silpnos sveikatos. Jau net ir tada jųdviejų motiną kankino priklausomybė nuo *jabos*, ji kraustėsi iš proto ir jai užeidavo staigūs nepaaiškinami smurto ir pykčio priepuoliai. Tėvas buvo užkietėjęs banditas, išsitatuiravęs visą kūną magiškais burtažodžiais *khomu*, senovės khmerų rašmenimis; vietinė policija surengė jam ritualinį nužudymą, kai Gamonui buvo septyneri. Abu tėvai buvo khmerai pabėgėliai, pasitraukę iš savo šalies, kai Niksonas ją destabilizavo ir subombardavo rytinę jos pusę. Abu vaikai gimė pabėgėlių stovykloje ant Kambodžos ir Tailando sienos, bet jau Tailando pusėje. Jo pagarba seseriai daro didžiulį įspūdį.

– Niekaip nebūčiau be jos išgyvenęs. Kai tėvas dar buvo gyvas, ji leisdavosi mušama už mane – neduodavo jam nė pirštu manęs paliesti. Ji buvo tokia arši, kad jis jos bijojo. Ji išgelbėjo mane ir nuo motinos.

– Sumokėjo už jūsų mokslą?

– Taip. Už viską.

Mūsų žvilgsniai susitinka. Už mano paties mokslą buvo sumokėta lygiai tokiu pačiu būdu. Nesusilaikau nepaklausęs:

– Žinojote, iš kur atsiranda pinigai?

– Iš pradžių ne. Žinoma, paskui užaugau ir nebeišėjo nežinoti.

Jo disciplina nuostabi. Plonytė srovelė, tekanti jo skruostu iš kairiosios akies, kutena skruostą, ne kitaip, bet jis nė nebando jos nusivalyti. Žvelgiant iš jo lygmens, net jo paties emocinis sielvartas yra tik dar vienas iš vėžių išmušantis reiškinys, kaip ir visa kita šiame pasaulyje. Jį juokina tai, kad juo žaviuosi. Jis nė nenutuokia, kaip mane kadaise traukė, o gal ir dabar traukia, vienuolio gyvenimas. Paauglystėje vienus metus praleidau tokiame vienuolyne miške. Tai buvo patys ramiausi mano gyvenimo metai, ir patys paprasčiausi.

Sustojame prie sankryžos praleisti motociklo su priekaba; tas motociklas taip nukabinėtas loterijos bilietais ir ryškiaspalviais žurnalais, kad motociklininko faktiškai nė nematyti. Policininkas manyje turi jam žiaurų klausimą:

– Ar žinote, kaip gerai ji išmanė tai, ką darė?

Jis susilaiko nesudrebėjęs.

– Žinoma. Ji buvo labai graži ir nuostabaus proto. Taip, sulaukusi šešiolikos, kai jau galėjo save parduoti, ji ir sumokėjo už mano išsilavinimą. Jos akimis žiūrint, man buvo suteikta galimybė, kurios ji niekada neturėjo. Bet aš neturėjau tokio proto. Manau, kad jei ji būtų gimusi kitoje šalyje ir kitoje klasėje, būtų tapusi puikia chirurge.

– Chirurge?

– Ji turėjo gydymo dovaną iš prigimties ir buvo absoliučiai nesavanaudė. Sužinojo viską apie mitybą ir narkotikus, kad galėtų sustabdyti motiną ir ta manęs nenužudytų, – jis leidžia sau praryti ašaras. – Ji buvo labai gera.

– Kada sužinojote, kad ji mirė?

Vienuolis trukteli pečiais.

– Ji atėjo pas mane sapne.

Kadangi informaciją jis suteikia savanoriškai, niekaip negaliu priversti jo pasakyti daugiau. Tačiau man visgi labai įdomu.

– Daugiau nieko nepapasakosite? Juk įdėjote tiek pastangų paskui mane sekiodamas.

– Norėjau išsiaiškinti, ar būsite linkęs išklausyti. Nepaprastai džiaugiuosi, sutikęs tokį nuoširdų žmogų kaip jūs.

Į mano galvą įsismelkia viena mintis, gali būti, kad kilusi jo galvoje.

– Žinojote, kad ji mirusi, nes aplankė jus kaip šmėkla. Kaip galėjote būti tuo taip tikras?

Jis atsisuka veidu į mane, su ta pačia visiems jo judesiams būdinga abstrakčia elegancija.

– Šiam kartui pasakiau pakankamai. Atėjau tik užmegzti kontakto.

– O kaip mudu tęsime toliau?

– Kai turėsiu daugiau informacijos, rasiu, kaip jums pasakyti. Tačiau nenorėčiau vėl susitikti policijoje. Jei jūs nieko prieš, susitiksime vietiniame vate. – Mane apima praradimo jausmas, baimė, kad jo nebepamatysiu. Jis gailiaširdiškai nusišypso. – Nesijaudinkite – niekas neišskirs tų, kuriuos Buda nori suvesti.

Nusišypsau, jausdamasis smarkiai suviliotas šito neįtikėtino šventojo.

– Tas tiesa, – entuziastingai atsakau.

O paskui manyje tūnantis policininkas ima erzinti savo abejonėmis, bet stengiuosi jas nuslopinti.

Kad ir kaip tai būtų apgailėtina, kažkas mane verčia trokšti šito vaikino palankumo. Ir negaliu atsikratyti poreikio sulaukti kažkokio nuodėmių išpirkimo.

– Ar žinote, kad kurį laiką jūsų sesuo dirbo mano motinos klube? Mudu su Damrong vienas kitą pažinojome.

Regis, mano klausimas kažkaip išjudina jo sąmonę. Jis suraukia antakius, čakra jo kaktoje grėsmingai susitelkia. Jis atrodo negailestingai, ir jam visai nebereikia sakyti „aš žinau viską".

– Ji sakė, kad esate šventa kvailybė, – sumurma prieš eidamas per gatvę.

Ir tik tada, kai jis nueina, susivokiu pamiršęs paklausti, kokiame vienuolyne gyvena. Paskambinu Lekui ir paprašau, kad pasiteirautų sanghos. Po pusvalandžio tas ateina pas mane ir praneša, kad sangha niekada negirdėjusi apie Gamoną, dar kitaip žinomą kaip brolis Titanaka. Lekas kažkaip dviprasmiškai varto rankose *ja dum* lazdelę, paskui abiem rankom nusibraukia plaukus atgal. Tada kosteli.

– Kas yra, Lekai?

Jis darsyk kosteli.

– Ta *farangė*. Prisimeni?

– Lekai, bent jau galėtum vadinti ją FTB. Būtų mandagiau.

– Na, vakar, kai tavęs nebuvo, ji pakvietė mane pietų.

Ne visai sumodamas, kaip čia reaguoti, atsistumiu su kėde.

– Supratau.

– Ji nori su manim tuoktis. Su sąlyga, kad nesidarysiu operacijos.

Jis žiūri tiesiai man į akis. Staiga tampu svetimu, turinčiu *farango* kraujo; gal galėčiau kaip nors paaiškinti? Visa jo povyza byloja, kad jis net nesvarstė šito nerimą keliančio FTB pasiūlymo; kultūrinis atotrūkis yra kur kas didesnis. Jam tiesiog įdomu, ar bent nutuokiu, kaip Žemės gyventojui elgtis itin įžūlios andromedietės akivaizdoje.

– Jei su ja susituoktum, turėtum teisę į pusę jos pajamų. Manau, kad FTB lygmeny tai sudaro apie trisdešimt penkis tūkstančius dolerių per metus bruto.

Lekas atsainiai prisitraukia ant mano stalo gulinčią skaičiavimo mašinėlę, įsikiša *ja dum* lazdelę į kairiąją šnervę, vienu pirštu suspaudo skaičius ir sumirksi pamatęs rezultatą. Manau, kad tai kur kas daugiau, nei jis tikėjosi. Bejėgiškai kilsteli pečius.

– Bet tuomet negalėčiau būti moteris, ar ne?

Lekas nueina liūdnai kinkuodamas galvą dėl to, kaip mažai šiais laikais žinome apie Andromedą. Tam tikra prasme labai siuntu ant FTB, tačiau jai teks palaukti, kol būsiu susitelkęs ties Damrong broliu.

Bėda su nežinomybe ir galbūt nežinomybės mastu yra ta, kad vaizduotė ją gali paversti bet kuo. Apgavikas ar beprotis? Bent kartą abejone savimi pasidaliju ir su Leku.

– Jis mane apkvailino. Kurį laiką tikrai galvojau, kad jis tikras.

– Jis ir yra tikras, – visiškai užtikrintai atsako Lekas, nes jau pats esą įsitikinęs, kad tas vienuolis visai ne beprotis. – O tu jį įsimylėjai. Jis yra tai, kuo tu turėjai tapti, mokytojau, – paskutinius žodžius jis ištaria tarsi norėdamas sušvelninti savo *katojišką* tiesos sakymą į akis.

– Bet sanghoje apie jį negirdėję.

Lekas padeda savo kvapniąją lazdelę į šoną ir pažvelgia į mane vienu iš tų retai pasitaikančių savo atvirų žvilgsnių.

– Ne blogiau už mane žinai, kad jis tikras vienuolis, praleidęs vienuolyne metų metus. Jei nebūtų praleidęs, negalėtų šitaip vaikščioti ir kalbėti. Jis labai pažengęs. Tikriausiai įsišventinęs kitoje šalyje.

– Kambodžoje, iš kur kilę jo tėvai? Kaip toks kaip jis apskritai gali būti kilęs iš Kambodžos?

Suraukęs antakius atsistoju ir išeinu iš nuovados pasivaikščioti. Nežinodamas, kuria kryptimi sukti, nuseku paskui *salengą*, gatve lėtai minantį savo triratį vežimaitį ir ieškantį šiukšlių. *Salengai* yra

mūsiškiai burtininkai šiukšliautojai; jų rankose alaus skardinės virsta žaislais, plastikiniai buteliai tampa spalvingomis pakabinamomis langų puošmenomis, kokakolos skardinės įsikomponuoja į skrybėles nuo saulės, o sunkvežimių radiatorių grotelės persikūnija į sodo vartelius. Jis sustoja pasirausti šiukšlių dėžėje ir triumfuodamas grįžta prie vežimaičio su sulūžusiu skėčiu rankose. Jei ne jo taurus kuklumas, negalėčiau užkirsti kelio savo mintims sugrįžti prie Damrong brolio.

Bijau, kad su juo susitapatinu per daug, kad galėčiau būti objektyvus. Man nereikia skaityti jo biografijos – užuodžiu viską iki smulkmenų. Jam teko daugiau nei man, bet tai tik laipsnio klausimas. Mudu su motina nuo tragedijos skyrė irgi labai nedaug. Nong pasirinko kitą kelią – išvykti, specialiai palaikydavo ryšius su klientais, išsivežančiais mus į svečias šalis, o Gamonas sėdėjo namuose, kol jo sesuo pardavinėjo savo kūną. Už išgyvenimą jis sumokėjo didelę kainą – jo seserį žemino įvairiausių rasių ir pažiūrų siautėjančių vyrų ordos; o jis ir pats pripažino buvęs jautrus vaikas. Kiek naktų jis prasikankino, kol jam kas nors papasakojo apie metamfetaminą? Tačiau jis brangus; jei esi vargšas ir tau jo reikia, nori nenori teks suktis jo prekyboje.

Tačiau praleisiu savo asmenines vidines žinias apie jo vargus; nėra reikalo jo vardu groti tos senos muzikos; bet tai, kaip jis sugeba virš jų pakilti, man paliko neišdildomą įspūdį. Niekada nebuvau pakilęs į tokias aukštumas. Mudu su velioniu partneriu Pičajumi metus gyvenome viename vienuolyne miške – tai buvo tarsi sandoris, kad nesėstume į kalėjimą. O Gamonas, regis, įsišventino savanoriškai, visam gyvenimui. Jo vyresnysis tikriausiai buvo toks pats negailestingas kaip ir manasis, turbūt net griežtesnis. Kaip jaunas vienuolis, jis negalėjo ilgai išgyventi neišeidamas tos pragaištingo testo formos, vadinamos *vipasanos* meditacija. Žinau, kad jam teko pradėti nuo žiauraus pragariško

žlugdymo, su visais sudėtingais skurdo, nusikalstamumo, narkotikų ir prekybos sesers kūnu spąstais: pati tikriausia prarasta siela per plauką nuo nevilties ir beprotybės.

Sugrįžęs į nuovadą pamatau Leką, stovintį prie lango netoli mano stalo.

– Jis dešimčiai minučių parėjo atgal į interneto kavinę, paskui perėjo gatvę į šventyklos pusę, – mieguistai sako Lekas. – Jis labai šventas brolis.

Mano mobilusis dukart sucypsi:

Galėtume pradėti nuo nedaug, tik patikrinkim mulą. Arba aš galėčiau pastatyti viską ant kortos su viena didele partija. Dėl savo meno aš gatavas mirti. Kaip dar nuoširdžiau tau pasakyti? Kiek desperatiškiau? Jamis

22

– Jis tau pasakė, taip? – pasigirsta FTB balsas – silpnas, nervingas šnypštimas mobiliajame.

– Taip.

– Kaip smarkiai tu supykęs, vertinant skalėje nuo vieno iki dešimties? Tik nesakyk – vienuolika.

– Vienuolika.

– Gerai, kalbant su tavimi, tai reiškia grįžimą į biblinius laikus. Tu manai, kad vakarietiškas mąstymas yra kažkoks frankenšteiniškas produktas, sulipdytas iš niekam tikusios religijos ir krūvos senovės graikų pedofilų, ta pati bedieviška mokinuko logikos, kraujo ir šlovės troškimo kombinacija, visažiniškumas, griovimas gelbėjimo dėlei, dėl kurio Vietname nužudėme tris milijonus, daugiausia moterų ir vaikų, visus vardan laisvės ir demokratijos, o paskui pabėgome, nes pasidarė per brangu. Taip?

– Taip.

– Ką gi, tu klysti, žiauriai klysti. Aš nė nenutuokiau, kad pasakysiu Lekui tai, ką pasakiau. Net mintyse neturėjau. Pakviečiau jį į gerą tajų restoraną, vertinamą net pačių tajų, žiūrėjau, kaip jis pirštais valgo *somtam* salotas ir lipnius ryžius, ir supratau, kad sakei tiesą: štai čia yra visiškai nekalta siela. – Nepagerbiu šio jos maldavimo ir nieko neatsakau. – Bet koks gi skirtumas? Mane užplūdo didžiulė meilė, užuojauta, aistra – visa devintoji banga, stipresnė už viską. Nežinojau, kad tokią kaip aš gali užklupti šitokios emocijos. Aš jį dievinu. Visiškai, bejėgiškai, idiotiškai. Esu įsimylėjusi iki ausų, Sončajau. Ar ne tai, kaip sakei man vieną kartą, ir yra Budos supratimo paslaptis: kad jis buvo iki ausų įsimylėjęs visą visatą?

– Tokiu atveju tau nebus problema mylėti jį ir po operacijos, ar ne? – irzliai atsakau ir užtrenkiu telefoną.

Pamirškite Besiilsinčio Budos arba Smaragdinio Budos šventyklas; dauguma vatų – nutriušę statiniai, kur alkanos katės, blusų iškankinti šunys ir būsto netekę žmonės naudojasi Budos mielaširdingumu po bodi medžiais, o šalia jų – marga įvairiausių įžadų stadijų vienuolių draugija. (Kai kurie slepiasi, kai kurie rauda, kai kurie jaučiasi žlugę, kai kurie – kupini siekių, kai kurie gėjai, dauguma labai atsidavę, o dar kai kurie – beveik Budos.) Tačiau svarbiausia – tai yra bendruomenė: čia *luksitai* baltomis kelnėmis ir marškiniais skalbia ir valo savo globėjų vienuolių drabužius, už tai tikėdamiesi greito kelio į nušvitimą, *čart na*; čia nagingi vyrai bando nusipelnyti taisydami vienuolių trobelių stogus; ir čia visada rasi ką nors gaminant ir valgant, išskyrus vienuolius, kuriems po pusiaudienio valgyti nevalia. Čia ateina ir išeina vaikai, kurių tėvai neturi pinigų leisti juos į prašmatnias mokyklas, kur mokoma mandarinų ir verslo anglų kalbos, ir jiems belieka sugerti į save visą išmintį, kokią jiems tik

gali pasiūlyti vienuoliai; ir šiaip užsuka žmonės, arba mylintys budizmą, arba ne.

Galite manyti, kad tai viduramžiška, tačiau tai siekia kur kas senesnius laikus. Širdyje mes labai konservatyvūs. Mūsiškei budizmo versijai, Teravadai, du tūkstančiai penki šimtai metų, o mes joje nepakeitėme nė žodžio. Mūsų vienuolių nešiojami drabužiai pasiūti pagal tą pačią paties Sidhartos naudotą iškarpą, ir mes laikomės tų pačių Keturių tauriųjų tiesų, išdėstytų Didžiausiojo iš žmonių pačioje dvasios kelio pradžioje, kurių pirmoji byloja apie *kančią*. Tik *farangai* imasi dėl jos ginčytis.

Pro apgriuvusius, bet didingus medinius vartus įeinu į šventąją žemę, ir atrodo, tarsi jis manęs lauktų. Jaunas naujokas, švytintis ir uolus, man parodo jį, sėdintį senos medinės *kuti*, vienuolio trobelės, balkone. Jis nenustemba mane pamatęs.

– Sveikas atvykęs į mano rūmus, – šypsosi Damrong brolis, kaišydamasis drabužius ir mosteldamas į itin nušiurusią lūšną, abato jam suteiktą iš svetingumo.

Aš nusilenkiu jam tarsi tikram vienuoliui. Dabar jis kukliai nusišypso.

– Patikrinote mano vardą sanghoje? Ir jie apie mane nė negirdėję, taip? – nusijuokia. – Įsišventinau Kambodžoje, broli. Tajų sangha manęs nepriėmė. Kažkas ten dėl teistumo, – jis trukteli pečiais ir nusipurto tą žodį.

– Ak, – sakau tarsi pirmąkart išgirdęs.

– Ar tai jus jaudina?

– Aš policininkas.

– Ne, – atsako jis visažiniu tonu, – jūs vienuolis, kaip ir aš. Tiesiog užpildėte ne tą anketą. *Čart na* būsite su šitais drabužiais.

Atsisėdu pusiau lotoso poza priešais jį, nugara atsiremiu į ploną medinę sieną. Apačioje nuožmiai kasosi šuo su beveik nuplikusia koja. Netoliese, milžiniško bodi medžio šešėlyje pačiame viso

komplekso centre tyliai šnekučiuojasi pora vyresniųjų vienuolių.

– Tiesa, kad tarp mūsų daug bendro, – pripažįstu. – Prieš įsišventindamas visą gyvenimą gyvenote iš savo sesers prostitucijos, aš – iš motinos. Prekiavote *jaba*, aš žiūrėjau, kaip mano draugelis Pičajus žudo mūsų pardavėją. Metus praleidau budistų skaistykloje. Mūsų abatas tris mėnesius vertė mudu su Pičajumi kvėpuoti mirtimi.

Gal ir labai melodramatiška iš mano pusės pavartoti šitą posakį. Kol kalbėjau, jo lūpose žaidė meilios nuostabos šypsena, tarsi meistras stebėtų niekad pereinamojo lygmens nepasiekusiojo ir turbūt jau nebepasieksiančiojo negrabius grabaliojimus.

– Kvėpuoti mirtimi visai neblogas daiktas, – atsako.

Trokštu, kad jis pasakytų daugiau, ir jaučiu, kaip nenustygstu laukdamas, kad jis tęstų. Kai galiausiai vėl prabyla, apima jausmas, kad tai yra tobulai išreikšta atjauta.

– Kambodžoje vis dar įmanoma tam naudoti tikrus lavonus. Metus gyvenau su lavonu savo celėje, patyriau visą irimą nuo musių ir smarvės iki pat sausų kaulų. Visa tai stebėdamas supratau: visi prieraišumai ir pasibjaurėjimai dingsta, vos tai sukuriantis organas suyra.

– Metus? Būčiau išprotėjęs.

Pakanti šypsena.

– Žinoma, kad aš išprotėjau. Tai, ką pasaulis vadina sveiku protu, vienuoliui tėra prostitutiškas kompromisas.

– Bet kažkas jus išgelbėjo. Dabar atrodote normaliai.

Smalsus žvilgsnis.

– Išgelbėjo? Nebuvo ko gelbėti, mano drauge. Kalbate it krikščionis. Negalite šokti į Nežinomybę tikėdamasis, kad taip gausite išsigelbėjimą – turite šokti dėl paties šuolio. Nirvaniškoje visatoje išsigelbėjimo nebūna, nes mūsų niekas nei pražudo, nei suranda. Galima rinktis – nirvana arba nežinojimas. Tokia ta Budos mums

siūloma brandi tiesa. Mes esame mūsų degimo visuma. Nėra degimo, nėra būties.

Pralaimėjimą priimu su pagarbia baime, tarsi varganas B lygio mokinys, lengvai sukirstas tikro jogos meistro. Nusprendžiu, kad vertėtų liautis jį egzaminavus, nes tik apsikvailinu. Patyliukais prisėlinu prie pačios bylos.

– Jei tai jūsų nušvitimas, kam varginotės manęs ieškodamas?

– Juk sakiau jums, mano sesers siela nerimsta. Žinoma, kaip vienuolis, išvis nebeturiu nieko bendro su jos dharma, tačiau man dar liko dalelė skolos jai, – sakydamas „skola“ jis pavartoja žodį, kuriam šita kalba atitikmens nėra, bet mano kultūroje tai reiškia patį didžiausią įsipareigojimą, koks tik gali būti: *gatdanija*, tam tikra kraujo skola.

– Tačiau kaip faras gali padėti tokiam kone *arhatui* kaip jūs?

Gal man tik taip pasirodė, o gal jo veidas akimirką trūktelėjo.

– Jos siela reikalauja teisingumo, – jis tepasako tik tiek.

Praeina kelios sekundės. Ne kas kitas, o jis galiausiai nutraukia tylą ir paragina mane:

– Taigi, kodėl jums neuždavus tų klausimų, kurie paspartintų tyrimą? Argi ne to čia atėjote?

Patyliu.

– Gerai, ar žinote apie vaizdo įrašą?

Vėl tyla, atsakymo neišgirstu. Tada sakau:

– Man jį atsiuntė kažkoks anonimas. Manau, kad tai galėjote būti jūs. – Vis dar jokio atsakymo. – Maniau, kad norite padėti tirti bylą. Juk žinote apie tą įrašą?

Prieš prabildamas jis ilgai tyli.

– Aš nenutraukęs ryšių su savo kaimu. Vienuoliams leidžiama naudotis elektroniniu paštu, – vėl ilga pauzė, per kurią jis, regis, sustoja kitame pasaulyje, paskui sako: – Vakarų funkcija – kūnus ir protus paversti produktais. Jie nesupranta, kad visa kita pasaulio dalis į tai žiūri kaip į nepadorų dalyką, mūsų

nirvaniškos prigimties tvirkinimą, – šį pareiškimą jis palydi rūsčiu žvilgsniu.

Staiga aš ir vėl imu juo abejoti, gal dėl kokio gesto ar trūktelėjimo, vos pastebimo kalbos suvulgarėjimo.

Atsiprašomai kosteliu.

– Broli Titanaka, ar leisite užduoti labai asmenišką klausimą?

– Vienuoliams nebūna asmeniškų klausimų.

– Taigi dėl šios bylos tyrimo atsakykite – kiek artimi buvote judu su seseria?

Jo akys ima bėgioti, bet jis tyli. Užuot atsakęs ūmai nieko nepaaiškinęs atsistoja, palieka mane savo balkone ir išeina per šventyklos kiemą į *botą*, vienuolių ritualų dalį. Lieku sėdėti pusiau lotoso poza ir stebiu jo elegantišką, santūrią eiseną plevėsuojančiuose šafrano spalvos drabužiuose, kol jis įeina į šventyklą. Manau, kad jis tikisi, jog išeisiu, ir kone susigundau taip ir pasielgti. Tačiau tarsi kvailys laukiu ir stengiuosi prasiblaškyti stebėdamas tylų, bet nenutrūkstamą šventyklos gyvenimą, kol jis po kokios valandos sugrįžta. Jis neparodo nuostabos išvydęs mane vis dar čia, susiraito į pusiau lotosą už kelių jardų nuo manęs ir prabyla su tuo, matyt, jo protinės disciplinos nulemtu, savotišku šiurkštumu:

– Artimiausi buvome, kai jai buvo kiek daugiau nei dvidešimt, o aš buvau paauglys. Ji visada atsiprašinėdavo, kad naudojasi manimi kaip pagalve išsiverkti, bet tik taip ji galėjo su viskuo susitvarkyti. Sakė, kad jei mane išmokslins, gal aš galėsiu viskame susivokti geriau nei ji.

– Ar ji pasakodavosi apie savo klientus?

Apstulbęs žiūriu, kaip jo ramybė virsta neapykanta. Tarytum būtų nusiplėšęs guminę kaukę, o po ja pamatai ateivį monstrą iš kitos planetos.

– Apie kiekvieną rausvą, rudą, juodą, storą, nusivylusį, beviltiškos meilės kankinamą, emociškai suluošintą, supistą, šūdą ryjantį

snukį. Entuziazmo vaidinimas ją visiškai išsunkdavo. Kartais jai net tekdavo apsimesti, kad juos myli – štai tokie šunsnukiai jie būdavo, – piktai į mane pažvelgia. – Taip buvo dar prieš jai tampant atbukusia profesionale.

Mane pribloškia ne tik staigus jo asmenybės pokytis, bet ir tai, kad jis pats to, regis, nepastebi. Negana to, yra dar kažkas, nuo ko man pašiurpsta oda. Visa tai nuskambėjo, tarsi kalbėtų Damrong: tas pats balsas, ta pati kalbos maniera.

Visiškai išmuštas iš vėžių atsakau:

– Supratau.

Jis nusisuka, bet žvilgsnis vis dar rūstus, gal suprato pasakęs kažką nederamo, tik nežino ką. Visa jo ramybė dingusi, rankos knibinėja drabužį. Akivaizdu, kad nori manimi atsikratyti.

Dabar jau mano eilė atsistoti, nusilenkti ir išeiti tariant sau, kad šituos karčius žodžius urgzdamas iškošė ne brolis Titanaka; čia būta kažko kito.

Apimtas šoko pereinu per kiemą, pro didingą baltą *čedį*, seniausią šventyklos dalį, ir paklausiu pagyvenusio vienuolio, kur galėčiau rasti abatą. Vienuolis atsako, kad jis yra tame pačiame *bote*, iš kur ką tik parėjo Damrong brolis.

Storas, kone tobulai primenantis besijuokiantį Budą abatas sėdi pusiau lotoso poza po pakyla ir linkteli, kai jam nusilenkiu. Atsisėdęs taip, kad mano galva būtų žemiau už jo, kreipiuosi pačiu mandagiausiu kreipiniu, koks tik gali būti. Skvarbios akys tame linksmame veide mane tyrinėja. Paaiškinu esąs detektyvas, tiriantis to vienuolio sesers nužudymą. Abatas patvirtina pasiūlęs stogą virš galvos praeitą savaitę atvykusiam khmerų vienuoliui, regis, labai pamaldžiam.

– Ar pastebėjote kokių jo keistenybių?

– Keistenybių? Mes, žmonės, atkakliai nesitraukiame iš mirusiųjų buveinės – argi, nesileidžiant į smulkmenas, tai nėra dvasią turinčių būtybių keistenybė?

– Atrodo, kad jis būtų du skirtingi žmonės. Jo asmenybė nuolat kinta.

– Tik du? Gal jums kiek negerai su regėjimu? Pažvelkite įdėmiau ir pamatysite, kad jis keičiasi sulig kiekvienu iškvėpimu. Kaip ir aš. Kaip ir jūs.

Aš darsyk nusilenkiu, padėkoju už jo išmintį ir išeinu.

23

Netikėtai į bylą įsivėlęs vienuolis atvedė mane į emocinę aklavietę. Mano milžinišką kaltės jausmą dėl Nok mirties atmiešė didžiulis kančios kalnas, kurį teko perlipti tam jaunuoliui; ir, šiaip ar taip, ši popietė rėkte rėkia: „Ilgas masažas." Aš vaikštau į gana didelį, gerai žinomą saloną skersgatvyje tarp Sukumvito ir 45-osios gatvių. Nemažai žmonių per tą skersgatvį kerta kampą, todėl čia pilna maisto prekystalių, o tai, ką jie parduoda, iškart pamatysi iš jų formos: ar troškintą kiaulieną su ryžiais, ar virtą vištieną su ryžiais, ar *somtam* salotas su lipniais ryžiais, ar mangus su lipniais ryžiais ir daug *kong van*, saldainių. Nepraeiki pro traškius blynelius su kokosų kremo įdaru, *farange*. Stebiu, kaip pardavėjas ruošia tradicinį tajišką kokosų pudingą, pila tešlą į didelės apskritos keptuvės formeles, o ant jos užpila saldaus kokosų pieno. Šiais laikais nedažnai pamatysi, kaip tai teisingai daroma; kartais dėl viso šito globalizmo ir greito maisto mados tenka rinktis garintų bananų pyragėlius.

Atsivedžiau ir FTB, kad pasibučiuotume ir susitaikytume. Vakar viską išsiaiškinome lavina skambučių, žinučių ir elektroninių laiškų, o čia pateikiu tik pačius skaudžiausius, vertus dėmesio:

Aš: *Tai tiesiog hormoninis vartotojiškumas. Tu niekuo nesiskiri nuo vidutinio amžiaus klientų, siautėjančių Nanos aikštėje.*

FTB: *Ak, o kaipgi tu ir Damrong, ką? Kai tai nutinka tau, vadinasi, dangumi žengia Kupidonas ar Orionas, o galvoje atsiveria čakros ir pražysta lotosai. O kai įsimyli amerikietė, čia jau hormoninis vartotojiškumas.*

Aš (žinodamas, kad tuoj padarysiu rimtą taktinę klaidą): *Būtent – tokie tie kultūriniai skirtumai.*

FTB: *Todėl tu esi kultūrinis šovinistas, o tai ir yra kaip tik tai, kuo visada kaltini Vakarus.*

Deramai įvertinę vienas kito nagų kibumą, radome ir daugiau apie ką pasišnekėti, taigi pasikviečiau ją į masažo saloną pasirašyti mudviejų taikos sutarties. Dabar FTB, visa švytinti, besišypsanti ir atrodanti labai profesionaliai (tačiau žinau, kad vakar vakare ji vedėsi Leką išgerti į Pat Pongą; Lekas man po visko skambino; ji elgėsi kiek kukliau, bet vis tiek pabandė pasigraibyti ir jokių atsisakymų nepriėmė), praneša man turinti gerų naujienų, kuriomis pasidalysianti per masažą.

– Tik nežinau, ar neužmigsiu, Sončajau.

– Tu ir turi užmigti. Jei neužsnūsti, masažistė prastai dirba.

Tikra palaima užeiti iš žmonių pilnos gatvės į kondicionuojamą saloną. Priimamojo mergina klausia, ko pageidausime: tradicinio tajiško masažo ar masažo su aliejumi; aš atsakau: „Tradicinio tajiško“, – net nepasitaręs su Kimberle. Abiem užsakau po porą valandų. Dvi valandos gryniausios tuštumos galvoje – už tris šimtus batų tai labai nebrangu.

Ten sėdi gal trisdešimt masažisčių, skaito žurnalus ar tyliai šnekučiuojasi; pamačiusi visa tai, FTB atsisuka į mane:

– Tos merginos, kai kurios juk galėtų būti... ar jos tiesiog masažistės, ar?..

Ak! Tas paprastas *farangiškas* mąstymas.

– Kai dirba antrame aukšte, jos tiesiog masažistės. O kai dirba trečiame, pagal kliento pageidavimą gali būti visko.

– Ar mes kalbame apie moralę pagal aukštus, ar aš kažko nesuprantu?

– Antrame aukšte daromas tradicinis tajiškas masažas, o trečiame – su aliejumi. Jaunai moteriai ištepti aliejumi visą vyro kūną jo nesujaudinant labai sudėtinga, o mes esame labai žmogiški žmonės.

– Už žmogiškumą geriau ir mokama, ar ne?

– Tris kartus daugiau nei už paprastą masažą, bet viskas įtraukiama į arbatpinigius. Merginoms labai patinka trečias aukštas, bet mudu eisime į antrą.

– Supratau, – atsako FTB.

Tačiau prieš lipant laiptais į dangų mums privalu nusiplauti kojas. Kai mergina paprašo FTB nusiauti batus ir atsisėsti prie dubens su pašildytu rožių vandeniu, ta jaučiasi labai nesmagiai. Čia nieko nesuimsi, nenušausi ir neištardysi; Kimberlei nėra kur pademonstruoti savo talentų ir ji suraukia kaktą į galybę streso raukšlelių. Ji baiminasi, kad toks kojų plovimas gali būti labai antiamerikietiškas, it koks kriketas ar komunizmas. Po penkių minučių ji atsisuka į mane lygių lygiausia kakta.

– Fantastika, ką gali suteikti toks menkutis paprastas dalykas, – jos akys žaižaruoja.

Pasakau porai masažisčių, kad mudu su FTB gulėsime ant gretimų čiužinių. Tiesą sakant, visas antras aukštas ir yra vien čiužiniai, atskirti plonytėmis užuolaidomis, taigi galėsime tyliai pasikalbėti, kol mus masažuos. Persirengiame plonos medvilnės kelnėmis ir marškiniais. Išgirstu, kaip tiesdamasi ant čiužinio FTB iš palaimos suurzgia.

Mano mergina jau pradėjusi nuo pėdų, atpalaiduoja nervų ir raumenų mazgus, paslaptingai susirišusius su visu kūnu. Ūmai iš FTB pusės pasigirsta aiktelėjimas:

– Ak, tarsi kažkas būtų sprogę. Juk tai vadinama refleksologija, tiesa? Tai juk teorija, kad visi organai susiję su padais?

– O visos emocijos kyla iš kažkurio organo, – susivokiu, kad tam tikra prasme atkartoju Damrong brolio žodžius.

Pagalvoju apie jį, vieną celėje su tuo lavonu. Pats to niekada nesugebėčiau, bet gana gerai suprantu, kaip tai veikia: lavono irimas buvo jo sielos išlaisvinimas. Tačiau tai radikali technika, į kurią tradicinių pažiūrų šalininkai žvelgia kreivai, nes sangha nenori būti atsakinga už blogai pasibaigusius atvejus. Tačiau, pasirodo, Kambodžoje tokių skrupulų nėra. Įdomu, kaip blogai baigėsi broliui Titanakai?

– Taip, žinau tą teoriją. Meilė yra vien tik cheminė reakcija.

– Ne tik meilė. Tai, ką neregiai vadina gyvenimu, regintiesiems yra virtuali realybė.

Ji darsyk suurzgia.

– Tai man per sudėtinga. Atsimink, aš *farangė* iki kaulų smegenų. Ar nori išgirsti, ką sužinojau?

– Žinoma.

– Tas kaukėtas žmogus, tas monstras su juoda gumine kauke – mes išsiaiškinome, kas jis toks. Stanislavas Kovlovskis, trumpiau vadinamas Stenu. Abu jo tėvai – antros kartos lenkų imigrantai, – ji staiga sudejuoja. – O Dieve, nežinau, su kokiu organu tai buvo susiję, bet man pro akis ką tik šmėkštelėjo ryškus vaikystės prisiminimų vaizdinys. Kur aš čia baigiau?

– Vadinasi, turime žudiką?

– Dar ne, bet turime jo socialinio draudimo numerį, pirštų atspaudus ir taip toliau. Tos jūsų oro uostų izometrinės programos veikia puikiai. Man tereikėjo duoti kompiuterininkams užduotį iš to disko padaryti jo rainelių nuotrauką. Neužtruko nė penkių minučių.

– O kaip jie sureagavo į tą įrašą?

Ji patyli, paskui tyliai prataria:

– Taip, kaip ir aš, Sončajau. Tik tiek, kad vyrui dar sunkiau pamatyti gyvybės kupiną gražią moterį, darančią tokius dalykus.

Kai pasakiau jiems, kad tai ne tik nesveikos fantazijos, kad ji tikrai taip mirė, jie tiesiog negalėjo to priimti. Gyvenimo užgrūdinti agentai rijo ašaras. Neįtikėtina.

– Tai medžioji jį?

– Aišku. Visi labai spirga. Visuose Vakaruose tarptautiniai seksualiniai nusikaltėliai yra šio mėnesio pagrindiniai veikėjai. Per kelias dienas tikrai jį sučiupsime, nebent jis turi gerų ryšių kitoje šalyje, bet abejoju. Gal jis ir atvyko iš Kanzaso, bet yra kalifornietis kaip nuluptas.

– Kada nors buvo sulaikytas?

– Ne, nebuvo, bet reputacija garsėja. Los Andželo policijos departamentui žinomas kaip pornografijos žvaigždūnas. Pilna nebrangių filmų, kuriuose jo varpa atlieka antraeilį vaidmenį.

– Viskas heteroseksualu?

– Taip.

– Viskas su sadizmo elementais?

– Ne. Nė vieno. Jis eilinio pobūdžio eržilas – žinai, toks paklusnus, išsišiepęs, aliejuku išteptas gražuolis, išnykstantis į antrą planą, kai kamera susitelkia ties merginos kūnu. Man parodė kelias jo nuotraukas be kaukės. Dailus patinas tvirtu žandikauliu ir dantų pastos reklamos dantimis. Jei nežinočiau daugiau, priskirčiau jį nepavojingam paplūdimio gražuolio tipui – žinai, tokiam raumenis prisipumpavusių universiteto auklėtinių, kurie labai stengiasi nepriberti kitiems smėlio į akis, nes tai negražu ir mužikiška.

Kai merginos ima kaip reikiant mus kankinti, trumpam liaujamės kalbėtis apie tyrimą. Čia daugiausia dirba kaimietukės iš Isano, sudėtos tarsi miniatiūriniai rudi tankai, jos buvo pakankamai stiprios net ir prieš pradėdamos masažuoti. Gaunu alkūne į kepenis ir bandau sugalvoti kitą klausimą.

– Taigi tą jis turbūt padarė dėl pinigų?

– O dėl ko dar? Kažkaip viskas susideda. Vyrai pornografijos žvaigždės užgęsta taip pat greitai kaip ir jų kolegės moterys. Jam keturiasdešimt treji, pinigų neturi, faktiškai bankrutavęs, o kai taip nutinka, dedu galvą, kad kažkur po vandeniu jau sukinėjasi paskolų rykliai. Palaikome ryšį su Los Andželo policijos departamentu. Oi! Ar čia nieko, kad į pilvą šitaip duria alkūne?

– Padeda virškinimui. Ar pro akis prabėgo koks vaikystės vaizdinys, kai ji tai padarė?

– Dešimt metų blogavimo automobilyje. Mes gyvenome Floridoje, bet ir vieni, ir kiti seneliai gyveno Niujorke. Keturiskart per metus važiuodavom jų aplankyti. Visada automobiliu.

Nutylu, kai man suriečia ir suspaudžia padus.

– Taigi, iš tikrųjų mums reikia gijos, kuri nuvestų pas tuos, kurie jam sumokėjo?

– Tikiuosi, kad taip ir bus. Nei vienos, nei kitos lyties pornožvaigždės gerų rezultatų per intelekto testus nedemonstruoja. Porą dienų patardysim, ir turėtų viską pasakyti.

Dabar *vat po* masažo technika nutildo mus abu. Ateina momentas, kada masažistė turi imtis lytinio organo, jei klientas vyras. Paprastai žmogus būna visiškai atsipalaidavęs ir mergina švelniai perkelia tavo užmigusį draugą iš vienos pusės į kitą. Dažnai pasitaiko ir juokingų situacijų, ypač jei klientui masažas pasirodė stimuliuojantis ir mergina perkreipia lūpas tarsi sakydama: „O kodėl gi čia tu toks didelis?“ Tačiau šįkart esu toks atsipalaidavęs ir pažeidžiamas, kad tas staigus erotinis impulsas pažadina košmarą, apie kurį vengiau galvoti visą savaitę. Tačiau man pavyksta kažkaip jį užblokuoti ir dabar, kai masažas priėjo atpalaiduojamąją stadiją, imu snūduriuoti.

Atsibundu visiškai nesusivokdamas, kur esąs. Kad ir ką būčiau aiškinęs FTB, pats per masažą paprastai neužmiegu. Kodėl Kimberlė

atitraukė savo užuolaidą? Kodėl ji klūpi prie manęs ir glosto man skruostą?

– Pradėjai klykti, mielasis. Išgąsdinai visas darbuotojas, – su gilių giliausia užuojauta veide ji taria: – Tu aistringas žmogus, Sončajau. Visi mato, kad kažkuria savo dalimi ją vis dar mylėjai, kad ir kokia bloga ji buvo.

Jau apsirengę ir susimokėję stovime siaurame skersgatvyje, jaučiamės kiek sutrikę, bet aš galiausiai sukaupiu drąsą ir sakau:

– Kimberle, noriu tavęs paprašyti vienos paslaugos. Ar atspėsi ko?

– Aišku. Tau reikia dar kartą pažiūrėti tą įrašą ir tu nori, kad palaikyčiau tave už rankos.

Paliečiu jos petį.

– Ačiū, Kimberle.

24

Visą kelią namo mano mintis slegia tas įrašas ir Stanislavo Kovlovskio vaidmuo jame. Suvokimas, kad man teks vėl tą patirti, kiek primena antrą šuolį su parašiutu. Dar niekada nešokau, bet girdėjau, ką sako žmonės: pirmas šuolis visai pakenčiamas, nes nežinai, ko tikėtis. Per antrą kažkas giliai galvoje maištauja, kyla jausmas: „Kodėl aš save verčiu patirti šitą mirtiną siaubą?“ Šiaip ar taip, Vikornas nė nesumirksėtų, jei apskritai mesčiau tirti tą Damrong įrašo bylą. Tiesą sakant, jam tai patiktų labiau.

Tas klausimas sukasi mano galvoje ir kai pareinu namo, pabučiuoju Čaniją, paplekšnoju Guzą ir suvalgau maistą, jos padėtą priešais mane su meile ir atsidavimu akyse. Ji akimis pagauna mano žvilgsnį, žiūri, tada skaudžiai nuryja seiles. O Buda, pagalvoju, ji pažvelgė į mano širdį. Paskui man įsijungia meilužio intuicija, aš griebiu ir pabučiuoju ją. Mano brangioji jautė grėsmę,

nes ėjau masažo su savo *farange* drauge. Čanija niekada nejaustų pavojaus dėl tajės merginos, bet Kimberlė, kurią ji laiko mano vakarietiško mąstymo atspindžiu, ją šiurpina: kad ir kiek mane mylėtų, Čanija negali pamiršti, kad esu *leuk kreung*, skersarūšis, ir manyje kažkur gilumoje neabejotinai slypi *farangiškos* tendencijos ir polinkiai.

Kone komiška, kaip širdis gali viską žinoti ir kartu labai klysti. Žinoma, labai daug galvoju apie kitą moterį, bet ne apie FTB. Prisiekiu – pusiau verkdamas, pusiau krizendamas ir net pasižadėdamas savanoriškai atgimti alkanu vaiduokliu, jei bent pagalvočiau apie sugulimą su Kimberle, – ir tas pažadas nuskamba taip galingai ir įtikinamai, kad Čanija susigėsta ir nori atsilyginti už tą suabejojimą manimi. Ji pažada pagaminti mano mėgstamiausią patiekalą, *pla neung menau*, garintą žuvį citrinų padaže.

Pasimylime kiek galėdami smagiau, turint galvoje jos dabartinę būseną. Ji stengiasi suteikti man malonumą, jai reikia komforto ir paguodos. Ji panaudoja keletą savo senų triukų dar nuo anų laikų, ir mudu vienas kitam nusišypsome. Noriu, kad pajustų, kaip ją myliu, kad jaustųsi rami ir saugi – ir visai neapsimetinėdamas, tik jausdamas baisią neramybę. O paskui, gal pajutusi ir supratusi subtilius signalus, gausybę informacijos, perduodamos vos pastebimais balso tono ar intonacijos pokyčiais, ir deramai apdorojusi tą informaciją savo enciklopedine vyrų pažinimo patirtimi, ji atsako teisingai:

– Tai juk dėl jos, ar ne?

– Aš privalau pažiūrėti tą įrašą, mano meile. Man tai baisi kančia. Kimberlė bus su manimi.

– Kodėl ne aš?

Ilgai tyliu, kankinamas išsiskyrimo nerimo.

– Dėl to, ką ten pamatytum.

– Manai, kad nesugebėčiau ramiai pažiūrėti tokio įrašo?

– Žinoma, kad susitvarkytum. Tai aš nesugebėčiau matyti, kaip tu žiūri, kai aš jį žiūriu.

Nė vienas nenorime pyktis, o Čanija yra pernelyg pripratusi būti rami ir nešvaistyti energijos tokioms smulkmenoms kaip *snufo* filmas. Stebiu, kaip ją įveikia toks dieviškas mieguistumas, kokio privilegija suteikta tik tyriesiems.

Pasinaudoju ta proga paglostyti Guzą, mane apima nuostaba, baimė ir laukimas. *Vipasanos* meditacija kiekvieną veikia skirtingai. Nors niekada ir nebuvau joks meistras, esu prasiskverbęs iki sielos dalies, kur slypi gimdos prisiminimai. Ir kai sužinojau tapsiantis tėvu, jie pas mane sugrįžo. Puikiausiai atgaminu gimimo baimę, kamuojančią toje laikinoje saugoje: tą pirmąjį beprotiškai skausmingą aitrų deguonies gurkšnį, orą, deginantį odą tarsi napalmas, kybojimą žemyn galva tarsi šikšnosparnis, kol kažkas baltu chalatu liuobia tau per šikną, o paskui, – štai jums ir pirmas policinės valstybės dvelktelėjimas, – jei jau jautiesi pakankamai pamatęs ir nori grįžti atgal, nes nusprendi, kad kūniškoji egzistencija ne tau, gauni deguonies kaukę: *čia nepasirinksi, lėliuk, – mes tave tuoj apdorosim*. Bet Pičajus savo vis mažėjančiose valdose, regis, kol kas gana linksmas. Kaip rodo ultragarsas, jis spardosi, plaikstosi rankomis ir demonstruoja pagirtiną tikėjimą ateitimi. Kai kartais apima netikrumas, baiminuosi sulaukti dėl sporto pamišusio laukinio. Noromis nenoromis nusprendžiu, kad, turėdamas laiko, apsilankysiu pas Leko *murdu*.

– Nori vaistų nuo skausmo? – klausia Kimberlė, vos įsitaisau ant sofos jos numeryje „Grand Britannia“. – Kokso neturiu, bet jei norėtum, turbūt pats galėtum gauti. O gal skočo? Minibare yra mažiukų buteliukų.

Ji nueina prie minibaro ir paduoda man mažiuką buteliuką, kitą pasiima sau. Atsisukame kamštelius ir susidaužiame.

– Sėkmės, – sako FTB.

Išsitraukiu iš kišenės diską ir paduodu jai.

Iš pradžių maniau, kad būsiu nugalėjęs savo vidinį pasipriešinimą, kad būsiu atgavęs gebėjimą vertinti objektyviai. Ištęstas įžangines glamones stebiu su tam tikru atsiribojimu, profesionaliu žvilgsniu. Reikia pripažinti, Damrong neturi jokių stabdžių. Felaciją ji išvysto į meno formą, kupiną elegancijos, romantikos, humoro, dramos, įtampos ir dėmesio vizualinei susijaudinimo pusei, o tai galima vadinti tikru meistriškumu, ji burtininkė pačiame galių stiprume. Beje, kaukėtojo irgi nepavadinsi mėgėju. Jis supranta esąs tik pagalbinis šio neįtikėtino spektaklio veikėjas ir neleidžia savo ego pasireikšti. Kovlovskis elgiasi itin riteriškai klūpodamas ant kelių per kunilingo sceną. Pažangios filmavimo technologijos leidžia mums pamatyti jo liežuvio lankstumą ir kankinamą jos malonumą. Kimberlė trumpam sustabdo diską, sulaiko vaizdą, kur Damrong primerkusi akis liežuvio galiuku švelniai liečia savo viršutinę lūpą, ir filosofišku tonu taria:

– Galvojau apie tai, ir, žiūrint į ją, man atrodo, kad ji turi tą Madonos fenomeną. Iš esmės veidas joks, visiškai nieko ypatingo, o tai kažkaip paryškina tą jos seksualinę charizmą. Tiesą sakant, paradoksas, bet matai, kaip tai veikia, – FTB nuspaudžia mygtuką, ir Damrong vėl atgyja. – Žiūrėk, jai tai iš tiesų patinka. Ji neapsimetinėja. *Ji susijaudinusi.*

O su tuo labai sunku susitaikyti; turiu galvoje, su jos susijaudinimu. Suvokimas, kokį tikrą malonumą ji jautė maždaug dešimt minučių prieš mirtį, man sujaukia protą. Ji nė kiek neišsigandusi; ji ekstazėje. Liepiu Kimberlei išjungti, bet ji nesutinka.

– Meilė – sunkus daiktas, vaikeli, – suniurna ji. – Šįkart susrėbsi viską.

– Bent jau duok dar vieną buteliuką.

Ji sustabdo įrašą ir nuėjusi atneša iš minibaro dar keturis buteliukus. Kai vaizdas sustabdytas, galima įdėmiau apžiūrėti

aplinką. Kaip ir prisiminiau, matyti lentyna su neįkainojamais meno dirbiniais: nefritiniu besiilsinčiu Buda. Dabar, kai jau žinau, ko ieškau, nesunku atpažinti, kad tai Tanakano kambario „Partenono" klube dekoras. Mudu greitai praryjame viskį, ir FTB paleidžia likusį filmą.

– Palauk, – sakau.

Ji vėl sustabdo vaizdą nuotoliniu pulteliu, o jos veido išraiška klausia: „Na, kas dabar?"

– Po pabaigos nebegalėsiu dar kartą jo peržiūrėti, taigi perbėkime per tai, ką kol kas pamatėme. Norėčiau daugiau informacijos apie Kovlovskį, bet trukdo ta nelemta kaukė.

– Stebėk jo rankas, – sako Kimberlė. – Tai viskas, ką žmogiško jame galima pamatyti.

Mes dar kartą peržiūrime įžangą sulėtintai. FTB teisi – vienintelis raktas į kaukėtojo žmogaus psichologiją yra tai, kaip jis elgiasi su savo rankomis.

– Štai, – sako Kimberlė. Ji sustabdo momentą, kur jis susitelkęs ties kairiąja Damrong krūtimi.

– Kas? – klausiu.

– Drebėjimas. Kai sustabdau, nematyti. Žiūrėk.

Ir tikrai – moteriška akis turbūt bus tai pastebėjusi nuo pat pradžių. Mane patį pernelyg sukaustė Damrong vaizdas.

– Tai dar nieko neįrodo, – atsakau.

– Ne, bet daugiau nieko neturime. Iš Virdžinijos man atsiuntė jo dar visai nesenų pornografinių filmų. Jis yra tikras meistras toje savo siauroje paprastos vyro ir moters pornografijos srityje.

– Rankos nedreba?

– Ne.

FTB grįžta atgal dar per kelis kadrus ir vėl sustabdo vaizdą. Dabar matome tris pirštus, švelniai prilaikančius kairiąją Damrong krūtį, tik reikia turėti galvoje, kad tie pirštai, tiesą sakant, dreba

žiauriai. Išties, turėkim omeny, kad virpa visa plaštaka nuo pat riešo. Susižvalgome su Kimberle ir ji vėl paleidžia įrašą.

Kai FTB pasidalijo savo įžvalgomis, nesudėtinga pastebėti ir kitus dalykus. Kai įžanginės glamonės beveik baigtos, jis paguldo Damrong ant nugaros pirmam iš penkių pasantykiavimų prieš galutinį lemiamą momentą (ant nugaros; keturiomis; ji viršuje; ir dar pora gana sudėtingų manevrų, kai jis ją dursto iš galo, o ji atsisukusi, idant jis sukištų liežuvį jai į gerklę).

Pirmąjį aktą FTB vėl prasuka sulėtintai. Dabar, kai jau esu susitelkęs, matau, kad rankos, dramatiškai praskečiančios jos visiškai nesipriešinančias šlaunis, faktiškai nevaldomos. Vienu momentu Damrong pati ištiesia ranką ir raminamai sugriebia jo pirštus: profesionalo pagalba profesionalui. Be to, ji kažką sušnabžda jam į ausį.

– STOP! – surinku. Šįkart Kimberlė paklūsta.

Nueina prie baro ir atneša visus buteliukus, kiek tik ten randa, iš viso gal dešimt: kažkokios trauktinės, viskis, degtinė, džinas; būtinybė – nejautros motina. Susiverčiu į save du; šioje scenoje dreba būtent mano rankos. Neturiu pasirinkimo – tenka pasirodyti Kimberlei apgailėtinu, ašarotu veidu.

– Nepasiduok, kareivi, – sako ji, o tai tik dar labiau viską pablogina. Jai tenka suimti mano galvą rankomis, tarsi guostų kokį vaiką.

– Ji suteikia jam moralinę paramą, – pratariu per didžiausią jėgą.

Net ir FTB sunku susivaldyti.

– Sakyk apie ją, ką nori, bet ji nuostabi moteris.

– Galima pagalvoti, kad ji jį myli.

– O kodėl ne? Jis tai tikrai ją myli, nors gal to pats ir nežino.

– Kodėl esi tuo tokia tikra?

– O dėl kokios dar priežasties jis šitaip kankintųsi?

– Jei jam tokia problema su galva, kaip jis apskritai gali šitą daryti?

– Viagra yra pornografijos pramonės gyvybinė jėga, Sončajau.

Ji vėl paleidžia įrašą. Dabar jau esame smarkiai įžengę į lytinio akto teritoriją, kamera taip pritraukia intymias dalis, kad, šitaip padidinus, nenustatysi, kas tai, – galėtų būti bet kuri kūno vieta; net kokios kitos antropoidų rūšies genitalijos; besikeičiantys ryškiai raudoni ir šviesiai rožiniai atspalviai primena man mėsėdišką augmeniją, kokį vabzdžiaėdį augalą.

– Žiūrėk!

Jis vėl ima ją iš užpakalio, bet jo keliai šitaip dreba, kad jis negali joje išsilaikyti. Šioje scenoje ji maža, elegantiška ruda rankele tris kartus įsikiša jo falą atgal.

– Sončajau, dėl Dievo meilės!

– Aš jai tą žiedą nupirkau, – kūkčioju.

Ką tik prisiminiau. Mūsų romanas buvo toks trumpas, kad jokioms dovanoms laiko faktiškai neliko, prisimenu, kaip pigiai jaučiausi už kelis tūkstančius pirkdamas jai žiedą iš senienų prekeivio prie Po šventyklos, žinodamas, kad ji miegojusi su milijardieriais. Man topteli, kad tai yra vienintelis papuošalas, kurį ji mūvi, ir tai – ne sutapimas; kad šiuo momentu, iki mirties, pasak DVD grotuvo laikrodžio, likus lygiai trims minutėms dvidešimt penkioms sekundėms, ji puikiausiai žino, kad vieną dieną žiūrėsiu, kaip jos ranka su manuoju žiedu guodžia savo budelį ir jam padeda. Kai jis galiausiai nusiveda ją prie tam tikro suolo, kur ji gali atsiremti, kad kamera nepraleistų nė vienos finalo smulkmenos, ir niekaip nesugraibo tos oranžinės nailoninės virvės, ta nukrinta, ir ji turi jam ją pakelti, čiumpu nuotolinį pultelį ir išjungiu.

Kimberlė žvelgia į mane nusivylusi.

– Sončajau...

– Negaliu.

– Jei nepažiūrėsi, tai persekios tave visą gyvenimą.

– Aš tajas. Visi tajai persekiojami visą gyvenimą.

– Sončajau!

– Užsipisk su savo tvirtu požiūriu, Kimberle. Jis griauna pasaulį, negi nepastebi?

Staiga apsižiūriu, kad esu jau išbėgęs iš jos numerio ir trenkiu durimis. Tai tikras pykčio priepuolis su amnezija: šią akimirką visiškai nenutuokiu, kaip atsiradau koridoriuje. Tačiau žinau, kad bėgu. Iš tiesų tokiu metu yra tik vienas dalykas, kurį galima nuveikti.

Pasigaunu taksi, važiuojantį policijos nuovados kryptimi, bet paprašau vairuotojo sustoti prie brolio Titanakos vato. Prie pat didžiulių jo durų išrikiuoti prekystaliai su žvakėmis, lotoso vainikais ir krepšeliais vienuoliams. Vis dar virpėdamas susiperku visus reikmenis, reikalingus rimtam egzorcizmui. Šiais laikais tie krepšeliai nebe pinti iš vytelių ir ne bambukiniai, bet tokie patys pusiau skaidrūs, kokius naudotumėt ir plaudami automobilį, pagaminti iš klaikių spalvų plastiko, skirtumas tik tas, kad visi šitie – šafrano spalvos. Užėjęs į vidų, jau su krepšeliu, randu viską, ko vienuoliui reikia išgyventi dieną kitą iliuzinėje dvasinėje dykumoje, kurią vadiname *maja*: tirpios kavos pakelį, sausainių, „Lux“ muilą, porą skardinių „7-UP“, dėžutę *ja dum* kvapniųjų lazdelių, dantų pastą, dantų šepetėlius ir smilkalų. Visa to *tambuno* mintis – sukaupti gėrybes *čart na*: duosi gėlę – būsi gražus; duosi pinigų – būsi turtingas; duosi vaistų – būsi sveikas; duosi žvakių – pasieksi nušvitimą. Tačiau kai tau dar tik trisdešimt penkeri, kitas gyvenimas dar labai negreit.

Kuo aukščiau eini, tuo magija didesnė, taigi susirandu abatą ir paduodu jam gėrybių prikrautą krepšelį, jis linkteli jį priimdamas. Dabar esu vate, klūpau priešais didingą auksinį Budą ant pakylos, aukštai sudėjęs drebančias rankas, ir meldžiu pasigailėjimo. Mano

motina Nong, *in extremis*, yra pasižadėjusi paaukoti tūkstantį virtų kiaušinių ir porą keptų kiaulių galvų, bet aš jau kitos kartos žmogus: *būsiu geresnis vyras, tobulas tėvas, geresnis policininkas, išmintingesnis mokytojas Lekui, labiau atsidavęs budistas – padarysiu viską, viską, viską, kad TA NAŠTA nukristų man nuo pečių.*

Iškart niekada nesužinosi, ar tai padės, ar ne – viskas priklauso nuo nenuspėjamo Budos gailestingumo, – bet šiuo momentu, manau, padariau, ką galėjau. Idant suteikčiau savo maldavimui svarumo, dar pabandau pamedituoti kokias dvidešimt minučių; paskui, visiškai išsekęs, išeinu iš šventyklos. Beeinant prie didžiųjų vartų, mano žvilgsnis užkliūva už pažįstamo silueto. Ant suolo po bodi medžiu sėdi Lekas su Damrong broliu, Titanaka. Lekas stengiasi laikyti savąją galvą žemiau vienuolio galvos ir susižavėjęs žiūri į jį. Titanaka kalba lėtai, su nuostabia, užuojautos kupina šypsena.

Ar žinai, *farange*, kad senovėje pavydas įsivaizduotas kaip žalsvo raguoto astralinio kūno įsibrovimas į fizinį apvalkalą? Apgauto vyro ragai matyti visame pasaulyje dar prieš atsirandant laivybai: apie juos žinojo majai, senovės egiptiečiai ir japonai, kaip ir Elžbietos laikų Anglija. Žinau, nes žiūrėjau internete. Ką gi, *Arbeit macht frei*, taip sakant, darbas išlaisvina, taigi nužingsniuoju į nuovadą, ir bus matyt, ar pavyks nors kiek pasistūmėti tiriant bylą. Tačiau tradicinis teisminis tyrimas man niekuo nepadeda: nėra jokių įkalčių, kurie susietų žavingąjį teisininką Smitą ir visai nežavingą pornografininką Beikerį su *snufo* filmu arba Nok nužudymu. Tanakaną tai liečia tik tiek, kad abi baisybės įvyko jo asmeniniame iškvėpintame darže – o tą aplinkybę jis lengvai nuginčys ištiesęs tūkstantinę. Kita vertus, jei atsirakinčiau savo apatinį stalčių ir išsiimčiau seną medinį birmietišką falą, kuriuo naudojuosi tik ekstremaliomis sąlygomis tarsi kokiu Žaliuoju žibintu – daugiausia dėl to, kad jis gėdingai didžiulis, ryškiai raudonai nudažyta galvute, – ir pakabinčiau virš jo amuletą,

kurį Lekas sakosi gavęs iš vieno itin garbaus khmerų *murdu*, ant savo stalo, po kompiuterio monitoriumi, susikurčiau tokį tarsi altorėlį: atsiloščiau kėdėje, užsimerkčiau ir leisčiau lietis visoms pašalinėms mintims, – ką pamatyčiau? Tris aklas pelytes, varomas tamprių mažučių tūkstantmečio senumo karmos spiralių, ir vieną juodą katiną, kuriam su jomis pažaisti – vienas malonumas.

Tai tiek tos aiškiaregystės; tačiau šitas pratimas, regis, išties užvedė ant kur kas žemiškesnės tyrimo gijos. Peržiūriu šįryt iš Imigracijos gautus duomenis. Įdomus faktas – Beikeris, Smitas ir Tanakanas, visi trys, sugrįžo į Bankoką iš įvairiausių vietų lygiai tą pačią dieną, per kokią parą nuo to momento, kada, pasak teismo medicinos ekspertų, mirė Damrong. Ar tai sutapimas, ar neišvengiama trijų aklų pelyčių reakcija, kai, katinui mirus, nebeliko jokių priežasčių būti kitur?

KAUKĖTAS ŽMOGUS

25

FTB spokso į dubenį savo sultyse troškintų riebių sraigių su rudu padažu. Mes užkandžiaujame „D", lauko restorane prie pat Silomo, populiariame tarp Pat Pongo barų darbuotojų.

– Tu neprivalai jų valgyti, – sakau jai. – Tikrai. Gana smarkiai rizikuoji.

– Aš noriu. Pamėgau Tailando maistą Amerikoje, iškart po pažinties su tavimi.

Man sunku komentuoti, nes per savo vienintelę kelionę į Ameriką tajiško maisto ten neragavau. (Važiavom į Floridą; kliento būta geranoriško raumeningo septyniasdešimtmečio. Pamenu nuolat kažką taisančias didžiules jo rankas, ilgas valandas, kai mudu su mama stoviniuodavom žiūrėdami ir plodami, įvykus Nugalėtos vonios skylės triumfui ar Saugiklių dėžės pergalei, laimėjus mūšį su Išsikrovusiu akumuliatoriumi, ir panašiai. Bet Nong su juo buvo taip nuobodu, kad po savaitės jai teko sukurti istoriją apie nepagydomą motinos ligą, kad galėtume išvažiuoti. Grįžus į Bankoką man teko išklausyti jo maldavimų telefonu, nes Nong niekaip neprisivertė su juo pasišnekėti. Man buvo dvylika.) Bet ne sraigės man kelia didžiausią rūpestį, o *somtam* salotos, kurias Kimberlė irgi nusižiūrėjo.

– Bent jau suvalgyk su jomis lipnių ryžių. Suspausk į gumulėlį štai taip.

Ji, kaip jau patyrusi prieskonių valgytoja, žiūri į tai kiek pasipiktinusi. Tačiau padaro taip, kaip aš, pamirko gumulėlį padaže ir linksmai, be jokių blogų pasekmių, suvalgo.

– Skanumėlis.

Nematau prasmės atkreipti jos dėmesį, kad tame salotų dubens gale nėra aitriųjų pipirų gabaliukų.

– Manome, kad jis Kambodžoje, – sako FTB.

Tarp kitko, mudu vis dar žaidžiame Smagius linksmuolius ir Leko vardo šiukštu neminime.

– Kas?

– Kovlovskis, kaukėtasis žmogus. Jo izometriniai duomenys buvo prieš savaitę užfiksuoti Pnompenio oro uoste. O tuo tarpu Los Andželo policija iškapstė krūvą jo biografijos faktų. Tarsi žiūrėtum į voro tinklan pakliuvusią musę. Tas žmogus turėjo baisiausių problemų, – iš tikrųjų ji visai nenori valgyti tų sraigių, bet jaučia pareigą pabandyti. – Kaip jūs tai valgote?

– Siurbk.

Ji taip ir padaro, ir, kiek pasipriešinusi, sraigė iššoka iš kriauklės jai į burną. Kimberlė ima springti, bet paskui vyriškai su viskuo susidoroja.

– Pinigai?

Kimberlė užsidengia burną ir iškošia pro pirštus:

– Viskas į juos susiveda. Tai vadinama Kalifornijos spąstais. Kad būtum paklausus, turi būti žavingas, kad būtum žavingas, turi būti madingas, o kad būtum madingas, turi turėti pinigų, o norėdamas turėti pinigų, turi būti paklausus.

– Kokainas?

– Kas tuo metu madinga. Tas žmogus – šliužas. Jis mąsto kaip kekšė: *kad ir ką norėtumėt, kad daryčiau už pinigus, svarbiausia, užtikrinkit, kad tai darydamas atrodysiu patraukliai*. Jis skolingas

perpardavinėtojams ir paskolų rykliams, jis skolingas alimentus buvusiai žmonai ir dviem vaikams Kanzase, jis skolingas išperkamąją nuomą už universalą, kurio niekada nevažinėja, nes negali nusipirkti degalų. Jam nesiliauja grasinti. Ir tai tik keli dalykai, kuriuos kolegos namie surankiojo truputį panaršę pornografijos pramonės informaciją. Ten nėra jokių paslapčių – labai skaidrus verslas.

– O kam bėgti į Kambodžą? Jei jam už tą įrašą sumokėjo tiek, kiek mes manome, kad sumokėjo, jis galėjo atiduoti visas skolas ir grįžti prie to paties gyvenimo, prie to paties nuobodaus dulkinimosi.

FTB gūžteli pečiais.

– Nežinom. Turime tik vieną liudytoją, mačiusią jį per pastarąsias porą savaičių. Tai sena jo draugė, su kuria jis palaiko ryšius. Ji sakosi esanti vienintelis pasaulyje žmogus, su kuriuo jį sieja gilesni ryšiai. Mano, kad jis yra nerami siela, užspaudęs visus jausmus. O tai puikiai atitinka prostitučių – tiek vyrų, tiek moterų – charakteristiką.

Kimberlė suspaudžia dar vieną lipnių ryžių gumulėlį ir šįkart merkia jį giliai į *somtam* salotas, spaudžia, kad prisigertų daug padažo, ir atsikanda. Šiuo momentu nedrįsiu leistis į technines smulkmenas, aiškindamas, kad ta ją netrukus užklupsianti žiauri, bet trumpa kančia yra tiesiogiai susijusi su pernelyg smarkiu jos antrosios čakros stimuliavimu, o toji čakra, savaime suprantama, ypač skatina jos aistrą Lekui.

– Ar ji dar ką nors papasakojo?

Atsakymo tenka palaukti, nes Kimberlei dega burna, ji ima žagsėti, kaktą išmuša prakaitas, o veidas – priešinfarktinio raudonumo. Šiuo atveju šaltas vanduo yra pati prasčiausia priemonė, bet ji čiumpa butelį iš ledo kibirėlio ir išgeria didžiulį gurkšnį. Dabar jai prireikia į tualetą. Laukdamas, kol sugrįš, žiaumoju *somtam* ir suvalgau porą sraigių. Aitrieji pipirai *somtam* salotose puikiai tinka prie šalto „Kloster“ alaus. (Tos dvi srovės audringai susilieja

kažkur gerklės gale ir paskleidžia gardžią šoko bangą į skonio receptorius.) Štai ir FTB paržygiuoja atgal, jau atgavusi spalvą.

– Taip. Ji sakė, kad jis prieš kelias savaites grįžo iš kažkokio užsienio ir sėdėjo labai tyliai, paskui išvis dingo. Paprastai jis mielai nori draugiškai pabendrauti, dažniausiai puikiai atrodo, jei tą sintetinę išvaizdą vadinsime puikia. Tačiau šįkart atrodė labai liūdnas. Ji nustebo, kad jis gali būti toks gilus, kad net puola į depresiją. Manau, kad man nevertėtų valgyti nei tų *somtam* salotų, nei sraigių.

– Manau, kad jei gražiai paprašysiu, tau iškeps žlėgtainį.

– Pradėjau staigią dietą. Gal verčiau pažiūrėsiu, kaip valgai tu, o jei išalksiu, pakramtysiu skanių prėskų ryžių, gerai?

– Gerai. Ar jis turėjo pinigų, kai ji matė jį paskutinį kartą?

– Taip, ji sakė, kad jis pabrėžtinai susimokėjo kažkiek skolos už buto Inglvude nuomą, atsiskaitė su maisto parduotuve ir padovanojo jai šilkinę palaidinę ir sijoną. Kai jos paklausė, ar palaidinė Tailando šilko, ji atsakė nežinanti.

Galiausiai mums atneša puodą su troškinta antimi. FTB įtariai į jį pašnairuoja, bet kai patikinu ją, kad šiame patiekale aštrių prieskonių nėra, ji atsargiai paragauja ir kimba valgyti.

Suskamba jos telefonas, jei taip galima pasakyti, nes niekas šiais laikais nebeskamba. Jis ima rėkti seną tajišką gabalą „Seksuali, išdykusi kalaitė“, jos pamėgtą, kai čia lankėsi prieš porą metų. Ji atsiliepia:

– Kimberlė, – ir klausosi. Paskui sako: – Velnias, – ir sulenkia telefoną. – Vakar jis nusižudė Pnompenyje. Atrodo, kad panaudojo kalašnikovą ir virvę, pririštą prie gaiduko, o tai gana sudėtinga, bet, matyt, jei jau nusprendei taip išeiti...

Ji žvilgteli į likusį maistą, paskui į mane. Sunku pasakyti, dėl ko man staiga dingo apetitas: gal dėl mirties; dėl paties jos būdo; dėl to, kad Kaukėtajam žmogui niekas nebeįvykdys teisingumo; dėl to, kad žinau, ką jis padarė Damrong; ar dėl minties, tik dabar

toptelėjusios į galvą, kad, ko gero, teks apsilankyti Pnompenyje. Staiga ir netikėtai diena neteko energijos, ir visai ne todėl, kad Merkurijus juda atgaline kryptimi (bet juda, ir mūsų premjeras neslepia stebintis, kaip tai neigiamai veikia politinį gyvenimą; dėl manęs, tas Merkurijus gali judėti kaip nori, bet jau kai Jupiteris susijungia su Mėnuliu Skorpione – va čia tai jums situacija, kai belieka tik susisukti suktinę ir gulėti lovoje).

Šita byla kažkokiu stebuklingu būdu nuolat bėga nuo manęs, tarsi koks miražas. Ir ne, aš nenoriu važiuoti į Kambodžą; mūsų ten nekenčia. Abi šalys per amžius tiek grobė viena kitos žemes, kad niekas nebežino, kas pradėjo tą nesantaiką, nesibaigiančią, kad ir kiek tajai važiuotų į kitą pasienio pusę lošti. Matyt, jie niekada neatleido mums už tai, kad tada sumušėme juos prie Angkor Vato: net anais laikais, prieš kokius septynis šimtus metų, khmerai taip pasikliovė magija, kad liovėsi rūpintis koviniu pasirengimu; tą tajų invaziją galima palyginti su motociklininkų gauja, įvažiuojančia pro vitrinas į nesaugomą saldainių parduotuvę. Mes pasiėmėm viską, ką jie turėjo: moteris, berniukus, mergaites, vergus, auksą, jų astrologiją ir šventyklų modelius, muziką, šokius – tai galima pavadinti ankstyvu tapatybės vagystės pavyzdžiu. Tačiau jų virtuvės mums nereikėjo, nes ji buvo smarkiai atsilikusi nuo mūsiškės, taip ir liko. Jei būtume žinoję, kiek ilgai jie laikys tą nuoskaudą, galbūt būtume buvę gailestingesni.

Ūmai mums su FTB praeina noras vienam į kitą žiūrėti. Kai nebėra darbo iliuzijos ar bent jau bylos, kurią galėtume aptarti, mums belieka svarstyti, ką čia dabar vienam su kitu veikti. Imame žvilgčioti, manydami, kad kitas nemato, – belieka tik stebėtis vienam kitu ir gailėtis vienam kito karmos. Galiausiai Kimberlė ima žaisti su švariu, nepanaudotu šaukštu, o paskui išlieja širdį:

– Gal čia problema su jūsų šalimi. Imu jaustis kaip tie sensteléję vakariečiai, vaikštinėjantys pirmyn atgal Sukumvitu su dvigubai už juos jaunesne mergina už parankės ir atrodantys tarsi katinai,

radę grietinės puodynę. Žinau, kad apgaudinėju save, – pagaliau ji pažvelgia man į akis. – Aš tą žinau, ar bent jau mano kairioji smegenų skiltis žino. Bet negaliu susiturėti. Staiga man ir vėl pavasaris, toks pavasaris, kokio niekada neturėjau – visada būta per daug siektinų tikslų. Kai jis šalia, jaučiu gilius jausmus, meilę, švelnumą, užuojautą. Ką galiu pasakyti? Juk tai ir turėjau visada jausti kaip normali žmogiška būtybė, ar ne? Todėl mes ir čia, nors tai ir visiškai neįmanoma, ar ne? Tik nepasakok, kad nepatyrei šito su Damrong.

Giliai įkvepiu.

– Žinoma, kad patyriau. Kai pastebi, kad į tavo karstą veržiasi šviesa, sunku ir toliau apsimetinėti mirusiu. Supranti, kad gyvenimas žada ne tik tuštumą. Ekstazė yra ne tik narkotiko pavadinimas – pasakojimai apie rojų juk kažkuo remiasi, – stengiuosi žiūrėti į ją supratingu žvilgsniu. – Net jei gyva tik mažytė tavo dalelytė, tokios galimybės atsisakyti negali.

Ji nuolankiai pažvelgia.

– Vadinasi, man atleidi?

Uždedu savo mažą delną ant jos didelės rankos.

– Tik būk atsargi.

– Manai, kad aš jį sužlugdysiu?

– Atvirkščiai.

Ji pažvelgia į medžius, supančius lauko terasą.

– Juk jis faktiškai manęs nepastebi, ar ne? Taip jis į mane visiškai nežiūri.

– O kaip, tavo nuomone, jaučiasi merginos, vaikštančios Sukumvitu įsikibusios į parankes tiems *farangams*, išsišiepusiems tarsi Češyro katinai? Ar jos irgi mano suradusios grietinę, ar tik nešvarų darbą, kur mokama daugiau nei fabrike?

Ji linkteli.

– Bet operacija, Sončajau. Čia jau visai negerai.

Gūžteliu. Nėra prasmės vėl apie tai kalbėtis. Praeina geros dešimt minučių, iš restorano kolonėlių pasigirsta senas rokas. Prie vieno stalo jauna tajų pora elgiasi taip, tarsi popietę ruoštųsi praleisti kuriame nors viešbutyje netoliese; prie kito penki dvidešimtmečiai vyrukai vadybininkai svaiginasi ryžių viskiu; prie trečio keli *farangai* turistai nagrinėja žemėlapį; o katės landžioja po stalais ieškodamos likučių. FTB sako:

– Važiuosiu su tavim. Tau reikia nuvykti į Pnompenį – toks detektyvas kaip tu turi viską pamatyti pats. Ir aš noriu važiuoti – juk, šiaip ar taip, čia esu dėl šitos bylos. Be to, nepakenks pasitikrinti save. Gal būdama kitoje šalyje apie jį tiek negalvosiu.

FTB palieka mane Sala Daeng stotelėje ir nukeliauja krautis daiktų. Paskambinu Lekui ir sutariu susitikti vakarop jo mėgstamame *katojų* bare, kuris vadinasi „Don Žuanas". Grįžtu į darbą susitvarkyti su krūva popierių, paskui nuvažiuoju namo persirengti ir pranešti Čanijai, kad kokiai dienai kitai važiuoju su FTB į Kambodžą. Ji minutėlę svarsto, ar imti pavydėti, bet to nepakanka, kad atsitrauktų nuo muilo operos per televizorių. Šiomis dienomis jos kiaušinio formos masės centras suteikia jai netrikdomą, ramų pasitenkinimą gyvenimu.

– Eisiu ir susitikti su Leko *murdu*, – prisipažįstu.

Ji žvilgteli į mane norėdama įsitikinti, jog kalbu rimtai, ir nusišypso.

– Pats laikas. Pasakysi man, ar iš jo yra kokia nauda.

– Jis *katojus*, – paaiškinu.

Ji išverčia akis.

– Tai dar geriau.

Visi žino, kad *katojai* būna puikūs *murdu*.

Katojams pavadinti esama galybės įvairių sąvokų: „antroji moteris", „trečioji lytis", „kitokie". Man labiausiai patinka „užsimaska-

vę angelai". „Don Žuane" jų sausakimša. Viskas: lygi ruda oda, sumoteriškėję kūnai, liemenėlės su pagalvėlėmis ir silikonu padailinti užpakaliukai, gausybė papuošalų (ypač sidabrinių, ant kaklo), dailios kojos, gašlus juokas, pigūs kvepalai ir įmantrios manieros – reikalinga, kad prikeltų desperacijos kupinas sielas vakarėliui. Galima tik žavėtis jų drąsa. Vos atpažįstu lūpdažiu, skaistalais ir blakstienų tušu išsidažiusį Leką; aptempti marškinėliai trumpomis rankovėmis išryškina jo besikalančias krūtis. Spėju, kad džinsus, o ne sijoną, jis pasirinko dėl manęs. Visas išsišiepęs Lekas prasispraudžia pro sesules manęs pasitikti. Nemanau, kad po paskutinio beviltiškos meilės kupino FTB skambučio jis dar nors sekundę apie ją pagalvojo.

– Čia mano bosas, mano *mokytojas*, – neslepia pasididžiavimo Lekas. – Mudu dirbame prie neįsivaizduojamai *siaubingiausios* bylos, – jis užsidengia ranka burną. – Bet *nieko* negaliu jums apie tai pasakoti, tai baisinė *paslaptis*.

– Tas Pi-Lekas tikras šelmis! – klykteli katojus su ilgais netikrų perlų auskarais. – Man didžiulė *privilegija* su jumis susipažinti. Pi-Lekas mums *tiek* apie jus pasakojo – mes žinom, kad jūs pats *gailiaširdiškiausias* policininkas visame Bankoke, o gal ir visame pasaulyje. Pi-Lekas sako, kad jūs jau dabar esate įsislaptinęs Buda ir gyvenate žemėje, kad skleistumėte šviesą. Tai tokia didžiulė *garbė*.

– Jis perdeda, – sakau. – Aš paprasčiausias policininkas.

Sunku nepasiduoti tokiai lavinai pagyrų.

– Einam, – sako Lekas, – susirasim Pi-Da, – ir priduria savo draugams: – Galite skirstytis – mano mokytojas čia ne tam, kad švaistytų laiką plepalams su kvailomis mergiotėmis.

Jis mosteli ranka: neva eikite sau, – o tie ima trepsėti kojomis ir vaidinti baisiausiai supykusius. Paskui paima mane už rankos ir nusiveda pro minią, susispaudusią prie baro, į kitą patalpos galą. Ir šįsyk prabyla jau nebe taip manieringai:

– Pi-Da, čia mano bosas, detektyvas Džitpličipas.

Pi-Da aiškiai yra visai kitos kategorijos *katojus*. Jam apie keturiasdešimt, stambaus apvalaus veido, su dideliu pilvu ir storomis kojomis, gražus niekada nebuvo, tačiau jo moteriška siela turbūt visą gyvenimą siekė saviraiškos. Lekas paaiškino, kad jis šoka moterimis persirengusių vyrų kabaretuose, vykstančiuose daugumoje *katojų* barų, kai jie nori patys pasišaipyti iš savo gėjiškos kultūros. Be to, jis yra tarsi kokia išmintingoji teta ir vengia manieringai kalbėti ir dabintis. Tačiau jo balsas aukštas ir natūraliai moteriškas. Jis akylai mane stebi net ir kai vienas kitam nusilenkiame. Paskui paima už rankos ir nusiveda prie stalo, atsisėdame. Matau, kaip žiūrėdamas į mane jis išsklaido kitas mintis, ir jaučiu, kaip skverbiasi man į širdį. Tada pasipurto, išverčia akis į Leką, paskui vėl atsisuka į mane. Jam prabilus, Leko veidas ūmai subliūkšta.

– Atsiprašau, bet šito man per daug, ten aš neisiu. Jį persekioja pernelyg galinga jėga.

Jis atkiša ranką, tarsi mane stumdamas. Mudu su Leku sutrikę susižvalgome, ir Lekas sako:

– Padarei man gėdą.

Didesnę kultūrinę nuodėmę vargu ar surasi. Gręžiamas negailestingo Leko žvilgsnio Pi-Da veidas irgi subliūkšta. Kai Lekas pasibjaurėjęs nusisuka, Pi-Da priekaištingai taria:

– Pats nežinai, ko prašai.

– Juk tu esi atseit aiškiaregys. Ir turėtum be baimės žvelgti Anapus, – liūdnai, o ne piktai atsako Lekas.

Staiga tas *katojus* pasipiktina, kad apie jį rimtai negalvojama: jei Pi-Da nesusitvarko su galingomis jėgomis, koks gi jis / ji *murdu*? O gal jis tik šiaip senstelėjęs gėjus?

Pi-Da veido išraiška pasikeičia. Jis jau nebe pliuškė tetulė, o tikras vyras, kurio branda suabejota.

– Mums teks pakilti į viršų, – niūriai sako. Ir atsisuka į mane: – Pinigų neimsiu.

„Viršus“ yra eilė kambarių, kur laikomas alkoholis ir dėžės su užkandžiais. Pi-Da visa tai prastumdo ir padaro mums vietos atsisėsti ant grindų. Vėl paima mano ranką ir užsimerkia. Po kokios minutės vėl atsimerkia, bet nieko nematančiu žvilgsniu. Paklaikęs ir apstulbęs žiūriu, kaip jis stojasi, atremia rankas į sieną ir susilenkęs atkiša užpakalį.

– Sončajau, kodėl gi tau nepaėmus manęs iš nugaros, štai taip? Jei nori, gali ir nuplakti, – jis prabyla Damrong balsu su visais niuansais. – Juk tu toks puikus meilužis, detektyve, kad primeni man puolantį dramblį, – ir isteriškai sukudakuoja.

Pi-Da smarkiai purto galvą, tarsi norėdamas ištrūkti. Kai į mus atsisuka, jo veidas papilkėjęs ir išsekęs.

– Daugiau negaliu – jos energija pernelyg šiurkšti ir galinga. Jei leisiu jai paimti viršų, ji mane pribaigs. Nė nenutuokiat, kur įsipainiojot. Čia khmerų burtai, o ne žaidimas.

Daugiau nieko nepasakęs, jis palieka mus eiti atgal į barą. Lekas žiūri į mane išpūtęs akis.

– Taip, – sakau. – Tai tiesa. Tarp mūsų buvo romanas.

Nebegaliu žiūrėti Lekui į akis. Palieku jį ir nulekiu laiptais, šuoliuodamas po dvi pakopas, į beveidę tamsią Bankoko naktį.

26

Pasaulyje esama daugybės bankrutavusių valstybių ir galybė kleptokratijų; yra keletas žlugusių šalių; ir yra Kambodža. Po Niksono holokausto – dosniai CŽV remtas Pol Potas. Beveik du milijonai žuvusių per pilietinį karą, tik tiek, kad tas karas buvo visai nepanašus į kitus pilietinius karus. Visi čia prisimena, kaip naktimis būdavo pabeldžiama į duris ir šeimos nariai išsivežami jaučių traukiamu vežimu, paprastai vadeliojamu paauglio su automatu, daugiau jų gyvų nepamatydavo, tik lavonus, dažnai

sudarkytus. Dar yra Tuolslengas, kur vyko kankinimai, ir kaukolių kalnai Čoeng Eke. Visuotinis kambodžiečių atbukimas slepia randus, gilius iki kaulų smegenų. Atrodo, kad daugelis jų vaikšto lunatikuodami, ten kasdien rizikuoji tapti smurto auka, ekonomiką sudaro „mergiotės, ginklai, lošimas ir gandža", o smurtas ir prievarta prieš vaikus tapo nacionaliniu sportu. Vietine valiuta mokėk, tik jei nori pasirodyti keistuoliu, mat doleris visiems patinka kur kas labiau. Taigi savaime suprantama, kad nevyriausybines organizacijas Pnompenis traukia tarsi muses prie medaus; blyškūs, išpuoselėti europietiški veidai dairosi pro tamsintus džipų langus. Didelė dalis miesto griūva. Kimberlė policijos nuovadoje parodo savo įgaliojimą. Nei ji, nei aš čia neturime jokių teisių tirti bylą, bet, vėlgi, taisyklių čia niekas ir nepaiso. Už šimtą dolerių juos visai nesunku įkalbėti bendradarbiauti.

Butas, kur mirė Stanislavas Kovlovskis, yra skersgatvyje per kokį šimtą jardų nuo Mekongo. Stengdamiesi pasislėpti nuo akinančios saulės, sekame paskui farą su uniforma, kuri turbūt yra vienintelis jo legaliai turimas daiktas. Jis neaukštas, susikūprinęs, ant abiejų rankų trūksta kelių pirštų; jam atrodo, kad mums bus labai smagu pamatyti kraują ir mėsas ant sienų. Jam pačiam smagu. Tačiau pro musių spiečius tų dėmių nesimato. Jis suprunkščia:

– Didelis amerikonas, su tokiu kūnu, ir va negyvas. Beprotis. Koks skausmas išvis gali kamuoti baltąjį žmogų? Visoje šalyje pilna žmonių, kurie beveik nepaeina iš didelio sielvarto; o kiti negali eiti, nes jiems žemės minos kojas nunešė. Šitas žmogus turėjo viską. Turėdamas tokį kūną, galėjo turėti ir bet kurią moterį, net *farangę*. Beprotis.

Policijos nuovadoje mums parodė tą šautuvą – kinų gamybos kalašnikovą. Čia jų galima nusipirkti beveik bet kur: ir jei prašo daugiau nei dviejų šimtų dolerių, vadinasi – apiplėšinėja. Tačiau,

paėmę šautuvą, farai paliko virvę, kuria jis timptelėjo gaiduką, pririšęs ją per ratelį, pritaisytą prie atramos, kurią, matyt, laikė tarp kojų. Labai kruvinas būdas išeiti – šūvis nunešė visą jo pilvo apačią ir nukirto stuburą, – bet suveikė užtikrintai. Mudu su FTB nežiūrime į nieką daugiau, tik į tą virvę. Reikia manyti, kad tuo Kovlovskis norėjo kai ką pasakyti, o gal ir prisipažinti: ta virvė ryškiai oranžinė, kokio centimetro storio, lygiai tokia pati, kokia jis nužudė Damrong.

– Ar gerai jautiesi? – klausia FTB.

– Aišku.

– Apie ką galvoji?

– Liepk jam parodyti jo daiktus.

Akivaizdu, kad policininkas paklūsta jos, o ne mano įsakymams – iš svetainės (linoleumas, purvina sofa ir televizorius) nusiveda mus į miegamąjį, kur ant lovos padėtas lagaminas. Savaime suprantama, kad jei tarp Kovlovskio daiktų būta ko nors vertingo, to neberasime. Pasirausiame krūvoje drabužių, pasiūtų taip, kad išryškintų jo išskirtinį kūno sudėjimą, ir smarkiai per didelių bet kuriam Kambodžos farui, o lagamino dugne aptinkame jo diržą su pinigine. Pinigų ten, aišku, nėra, bet yra keletas panaudotų lėktuvo bilietų ir dar kai kas. Klausiamai žiūrėdama, FTB man ištiesia tą daiktą. Tai nutrinta dramblio plaukų apyrankė. Papasakoju jai, kad kai paskutinį kartą mačiau Tomą Smitą, jis mūvėjo tokią apyrankę ir kad Beikeris irgi turi tokią pačią.

– Smitas sakė, kad ją traukinių stoty jam padavė kažkoks ekscentriškas vienuolis.

Kimberlė papurto galvą ir laukia, ką pasakysiu.

– Maniau, kad tavo draugas vienuolis yra Bankoke?

– Bankokas tik už valandos kelio. O vienuoliams leidžiama skraidyti lygiai taip, kaip ir mums.

– Nejau jie neduoda neturto įžadų? Juk pinigų jiems nederėtų turėti?

Linkteliu ir pakartoju:

– Pinigų jiems nederėtų turėti.

Kimberlė mosteli smakru į mane, bet jau nebenoriu nieko sakyti. Vis dėlto peršasi gana radikali potekstė.

– Kodėl Kambodža? – klausia ji.

– Taip, kodėl Kambodža?

– Sakai, kad jis įsišventinęs čia?

Linkteliu.

Kimberlė gūžteli, paima vienus šortus, apverčia ir papurto. Iš kišenės iškrinta dar viena dramblio plaukų apyrankė. Man ant sprando pasišiaušia plaukai.

– Regis, tas vienuolis nori kažką pasakyti.

– Taip.

– Bet kam, jei ne tau?

Po viso šito nuodugniai viską peržiūrime, bet daugiau nieko įdomaus nebeaptinkame. Morge atpažįstame Kovlovskį pagal Kimberlės atsivežtas nuotraukas. Keliamas jo kūnas pasidalijo į dvi dalis, ir tos abi dalys sudėtos stalčiuje per tarpą viena nuo kitos.

– Stebuklas, kad šitoje valstybėje pataikyta sudėti galvą viršuj, o kojas apačioj, – suurzgia Kimberlė.

FTB nori alaus, aš irgi. Kiek žinau, čia geriausia vieta – „Užsienio korespondentų klubas“ pačioje Mekongo pakrantėje (sename, dailiai atnaujintame kolonijiniame pastate su ventiliatoriais ir aukštomis lubomis, ant sienų – puikios karo nuotraukos). Iš balkono matau, kaip berniukas išridena paupin primityvų vežimėlį ir ima dairytis turistų. Susuktas žmogiškas siluetas, pririštas prie lentos, kuri prisukta prie poros dviračio ratų, jam, matyt, ar brolis, ar koks kitas artimas giminaitis, nes kai neelgetauja, tas

berniukas ir paralyžiuotasis atrodo labai artimi. Berniukas nuolat bučiuoja ir glosto tą iškreiptą žmogišką kūną su itin didele galva, o paskui priveža jį prie poros pro šalį traukiančių dailiai apsirengusių vidutinio amžiaus vakariečių, turbūt amerikiečių. Juodu su invalidu labai mandagūs, sprendžiant iš šypsenų, maldaujamų žvilgsnių ir tragiškos minos perkreiptame didžiuliame invalido veide, tačiau tai, ką jie nori pasakyti, visiškai aišku, apskaičiuota ir tiesu: *kiek negaila, kad dingtų šitas pasaulio kaltės simbolis?* Kiek įžiūriu, kelių dolerių. Nesmagiai susižvalgę turistai tęsia pasivaikščiojimą Senos pakrante, o tas vaikis nustumia brolį atgal Mekongo link. *Ką dar galėjome padaryti?* – turistų pora, regis, klausia vienas kito; padorūs žmonės nelabai pakelia nuogą realybę.

– Dėl to vienuolio, Damrong brolio, – sako Kimberlė, gurkšnodama alų ir braukdama rankove baltos putos ūsus.

Tačiau šiuo metu galvoju visai ne apie tą vienuolį, o apie pačią Kimberlę. Žinau, kad Kambodžoje ji pirmą kartą, bet manau, kad tie griuvėsiai jai kažkaip kultūriškai artimi; ji labiau atsipalaidavusi, labiau pasitikinti savimi nei reiklesnėje mano tėvynėje. Be to, ji mūvi kariškas kelnes ir vilki lengvą rusvai žalsvą liemenę su kokiu šimtu kišenių.

– Čia gali nutikti bet kas, – gardžiuodamasi priduria. – Ar tu įsitikinęs, kad jis realus?

– Kuo tikriausias. Jis tikrai medituotojas, susipažinęs su *vipasana*. Kito būdo tapti tokiam keistam nėra, – papasakoju jai apie brolio Titanakos asmenybės pasikeitimus.

– Susidvejinusi asmenybė, – diagnozuoja ji. – Tikras psichas niekuomet nebus toks organizuotas ir skaidraus proto. Gal jis retkarčiais pamiršta išgerti savo litį? Manai, kad jis pažinojo Kovlovskį?

– Atrodo, kad taip, ar ne? Viena dramblio plaukų apyrankė gal ir galėtų būti sutapimas, bet dvi...

– Visiška provokacija. Ar jis kažkaip dar prieš mus sužinojo, kas tas kaukėtas žmogus? Bet man atrodo, kad minėjai, jog to įrašo jis nematęs.

– Taip sakė jis pats. Vienuoliai nemeluoja.

Kimberlė suprunkščia ir užsiverčia alų. Paskui papurto galvą.

– O Pol Potas kartais nebuvo budistų vienuolis?

– Kurį laiką. Bet atrodo, kad jam tai neprilipo.

– Khmeras budistų vienuolis?

Trukteliu pečiais.

– Akivaizdu, kad jis to nepadarė – niekas jo neįtarinėja.

– Bet regis, kad apie viską jis žino daugiau už mus. Sončajau, kodėl tu gini religingą beprotį, kurio beveik nepažįsti? Jis prisikasė iki Kovlovskio. Išdalijo dramblio plaukų apyrankes visiems įtariamiesiems. Gal jis pardavinėjo savo seserį? Gal jis ir organizavo tą *snufo* filmą?

Negaliu patikėti tuo, ką girdžiu.

– Tu tiesiog nesupranti, – sakau. Tajams toks atsakymas nuskambėtų labai šiurkščiai, tačiau Kimberlės nuotaika nepataisomai žvali.

– Ko nesuprantu?

– *Gatdanijos.*

– A?

Giliai įkvepiu, nes tą jau kadaise mėginau: bandyti *farangui* paaiškinti, kas yra *gatdanija*, yra tas pats, kaip kokiam Sumatros skerdikui aiškinti apie DNR grandinę – jos suvokimas bus neišvengiamai paviršutiniškas.

Kaip įmanydamas aiškiau nupasakoju paslėptą visuomenės struktūrą, kurią tik retas užsienietis įžvelgs Tailande. Kai budizmas pirmąsyk pasiekė mūsų krantus, mano protėviai entuziastingai priėmė jo skelbiamas didžiadvasiškumo ir atjautos tiesas. Tačiau jie suprato, kad jas reikia pritaikyti žmogiškosios prigimties

vingrybėms, pastebėtoms per dešimt tūkstančių ar daugiau metų, praleistų be budizmo. Matyt, tą prieštaravimą jų naujojo tikėjimo naivumui galima apibūdinti vienu žodžiu: *atpildas*. Kaip padaryti, kad dosnumas apsimokėtų? Ogi užtikrinant, kad jis apsimokės. O dabar to pasekmė yra ta, kad visi tajai gyvena vidury moralinių kreditų ir debetų, pasibaigiančių tik mirus, tinklo. Savaime suprantama, kad kiekviena paslauga turi būti įvertinta pagal nerašytą apskaitos sistemą, prasidedančią Didžiąja Gimimo Dovana, pačia svarbiausia iš visų skolų.

– Žvelgiant paviršutiniškai, Tailandas gali atrodyti vyriška šovinistinė kultūra; pakrapštyk giliau ir pamatysi, kad mus visus valdo Motina. Bent jau mane tai tikrai.

– Tai todėl, prieštaraudamas visiems aukštesniems savo instinktams, ir dirbi motinos viešnamyje?

– Taip, – prisipažįstu negalėdamas pakelti į ją akių.

– Ir kai matau visus jus, tajus, bėgiojančius, tarsi visi būtumėt sėkmingo verslo centrai, iš tikrųjų jūs stengiatės pernešti A suteiktą paslaugą, kad atiduotumėt gal dar nuo vaikystės likusią kokią skolą B, ir panašiai?

– Kaip pirštu į akį.

– Pala, o kaip su baruose dirbančiomis merginomis? Nori pasakyti, kad pardavinėdamos savo kūną jos grąžina skolą motinai?

– Taip. Būtent tai jos ir daro.

– Ir tos motinos žino?

– Čia egzistuoja omerta, bet iš tiesų visi žino.

Kimberlė žiūri į mane pro naujai užsakyto alaus bokalo kraštą. Pastačiusi bokalą nusipurto.

– Nieko sau, – pakrato galvą. – Vadinasi, gali būti, kad nuo to darbo neišeina išsisukti. Tai pats gryniausias ir paprasčiausias emocinis šantažas. Jos atsisako galimybių laimingai ištekėti, pagimdyti vaikų ir taip toliau?

– Dabar jau nuėjai per toli. Kokių galimybių? Kimberle, mes kalbame apie vargšes.

– Bet kaip tai taikytina šiam atvejui? Maniau, kad Damrong su broliu nekentė savo motinos.

– Čia ir esmė. *Gatdanija* labai praktiška. Esi skolingas tam, kuris tau padarė paslaugą. Realiai, jei neskaitysime gimimo fakto, Damrong buvo savo brolio motina. Būtent ji daugybę kartų išgelbėjo jam gyvybę ir išleido mokytis.

– Ir ji visai nepasikuklino, kai reikėjo jam priminti, kiek jis jai skolingas?

– Šito nežinome, bet spėčiau, kad taip.

– Užprogramavo jį nuo pat vaikystės?

– Tikriausiai.

– O Dieve, tas vaikinas turbūt tikrai turi problemų.

– Kaip ir mes, – švelniai atsakau ir mosteliu smakru į Mekongą.

Paupiu žingsniuoja irgi dailiai apsirengęs Tomas Smitas. Tačiau jo neištinka joks kultūrinis šokas, kai jį užkalbina vaikis su paralyžiuotu broliu. Kažką piktai atšovęs, jis mosteli jiems atstoti, ir jų šypsenos ir maldaujančios akys sustingsta. Kadangi jis trumpomis rankovėmis, nesunku ant jo kairiojo riešo pastebėti blizgančią rudą apyrankę. Dar nepasakojau FTB apie Smito klientą Australijos kiną, taigi papasakoju dabar.

– Nykstam iš čia, – kai baigiu, sako Kimberlė.

– Kodėl?

Ji papurto galvą.

– Jis yra *consigliere*, Sončajau. Tas Australijos kinas, žinau, kas jis toks. Kaip žino ir daugelis kitų FTB agentų su tarptautine patirtimi. Būtent šitų tarptautinių aspektų ir atvažiavau čia patyrinėti. – Suraukiu antakius. – Mes manome, kad jis vadovauja vienam psichų turtuolių sindikatui. Vadiname juos „nematomais žmonėmis“. Atrodo, kad jie organizuoja daugybę dalykų: mirtinas

gladiatorių kovas Sonoros dykumoje; *snufo* filmų filmavimą Nikaragvoje, kai aukas pačiumpa iš sraigtasparnių tiesiog šiaip, dėl smagumo; Šanchajuje parduodamą sadomazochizmą; berniukų iš probleminių šeimų Glazge grobimą ir vežimą į Viduriniuosius Rytus naftos šeichų malonumams – visa tai niekada neišaiškinama, nes, Amerikos ir Vakarų akimis, vyksta užkulisiuose, o su tuo susiję žmonės yra pernelyg turtingi ir svarbūs, kad juos pagautų.

Negaliu pasakyti, kad nustembu, bet ir nematau, ko mums panikuoti, taip ir pasakau.

– Net jei Smitas čia su tais pačiais reikalais kaip ir mes, visai nereiškia, kad jis iškvies žudikų būrį.

FTB purto galvą.

– Negaliu patikėti, kad susigaudau čia geriau už tave. Ar nesupranti? Čia įstatymai negalioja. *Negalioja.* Ar žinai, ką žmonės daro, kai įstatymai negalioja? Jie nušluoja žmones, kurie jiems trukdo ar atrodo ketinantys sutrukdyti, ar potencialiai galėtų sutrukdyti. Tai vadinama Pirmuoju Kaino išlikimo dėsniu. Tik pagalvok apie tai: tu vadovauji galingam tarptautiniam sindikatui, kuris viešai regimas kaip paprastos pornografijos leidėjas, bet kurio pagrindinis produktas skirtas liguistos psichikos milijardierių pasitenkinimui. Ar žinai, kokių galių įgauni turėdamas įkalčių prieš kokį tuziną ar daugiau turtingiausių pasaulio iškrypėlių? Įsivaizduok, kas čia pastatyta ant kortos. Smito žmonės padarė tą įrašą su Damrong; dabar jie labai susinervinę, nes kitas pagrindinio vaidmens atlikėjas pribaigė save mažiau nei už mylios nuo čia. Po kokio pusvalandžio Tomas Smitas duos kyšį tiems patiems farams kaip ir mes ir eis apžiūrėti vietos, kur išsitaškė Kovlovskis. Pakeliui tie farai papasakos jam apie mūsų apsilankymą. Pasakys, kad apžiūrėjome įvykio vietą. Praneš, kad būsime čia iki rytojaus. Ir ką gi Smitas darys šalyje, kur pusbadžiu gyvena kokie du šim-

tai tūkstančių į atsargą išėjusių raudonųjų khmerų? Kiek laiko užtruks, kol surinks nedidelę kuopą? Po velnių, jis tikriausiai pasinaudos farų ryšiais, kad juos pasisamdytų: tie per dešimt minučių sukvies kokią dešimtį samdomų žudikų. O gal ir patys farai yra samdomi žudikai, retkarčiais padirbėjantys policininkais. Negi nematai? Jis smogs mums čia, Kambodžoje. Toks žmogus kaip jis negali praleisti tokios progos. Pažiūrėk, kas nutiko Nok. Sončajau, sakykim, kad aš čia gyvenau praeitame gyvenime ir žinau, kur esu, gerai?

– Ne čia, – atsakau. – Tu gyvenai Danange, Vietname. Ir, žinoma, buvai vyras. Juodaodis, – meiliai nusišypsau, o ji priblokšta žiūri į mane. – Verčiau jau skrisk į Bankoką. Man reikia nuvažiuoti į Damrong kaimą, bus paprasčiau, jei važiuosiu ir kirsiu sieną Surino provincijoje.

Nusprendžiame pasivaikščioti palei Mekongą; kaip ir visi žmonės. Jis kraujo rudumo, apsunkęs nuo mitų ir turbūt kiekvienam žmogui reiškia kažką kito. Net FTB nešiojasi širdyje jo dalelę – gal, tarkim, karinio jūrų laivyno specialiųjų pajėgų būrio beprotiškos drąsos žygdarbius prieš trisdešimt metų; tai mūsų Gangas, sukurtas, aišku, ne ko kito, o Drakono. Tačiau jame nepamatysi tokio judėjimo kaip Čaoprajoje; Pnompenyje Mekongas vis dar rami ir tingi skystymė, saulėlydyje įsiliejanti į raudoną žemę tarsi nukritusio fejerverko uodega į purvą. Dienos metu po jį plaukioja vienas kitas lėtas žvejų laivelis; paprastai jie būna be variklių, o jei ir su varikliais, tie tokie maži ir tylūs, kad tame sustingusiame karštyje žvelgdamas į prieštvaninius žvejų tinklus pamanytum, jog toji ramybė čia vyrauja jau tūkstančius metų. Štai jums ir *maja*.

– Aš myliu jį, – tyliai, bet pakiliaiprataria FTB, sukdama akis į vandenį, pasilaikydama teisę paneigti savo ką tik ištartus žodžius, tačiau pagaliau išdrįsusi tai pasakyti. – Atleisk, – priduria, uždėjusi

man ranką ant peties, patvirtindama, kad valdo padėtį. – Dar niekada nebuvau šešiolikmetė. Tai ilgai netruks.

– Būsi su juo jau rytoj, – nusišypsau.

– Šįvakar, – pataiso ji, vis dar žvelgdama į šoną. – Ką tik nusiunčiau jam žinutę, – jos ranka nuslysta manąja ir sugriebia man už delno. – Nė nežinai, koks esi aiškiaregys, Sončajau. Praeitą naktį sapnavau ryškiausią sapną gyvenime. Vietnamas. Danangas. Tu neklysti, aš buvau juodaodis, kokių devyniolikos. Gulėjau merdėdamas ir tegalėjau galvoti apie merginą iš Saigono. Man rūpėjo vienintelis dalykas – kad niekada jos daugiau nepamatysiu. Miriau žiūrėdamas į jos paso dydžio nuotraukėlę.

– Lekas?

– Su visais niuansais, kaip tu pasakytum, – ji kurį laiką žvelgia man į veidą, paskui nusisuka pasroviui, į Laoso pusę. – Juk būtent tu nuolat aiškini, kad mes, žmonės, esame tiesiog matomi karminės grandinės galai, glaudžiai susipynę su kitais, besidriekiančiais tūkstančius, net milijonus metų atgalios. Tu tiesiog netaikei to įsimylėjusiai amerikietei, ar ne?

Tikra tiesa, ir būčiau visai nieko prieš ties tuo ją ir palikti. Bet Kimberlė visgi yra *farangė*.

– Sončajau, neprivalai atsakyti taip arba ne. Atsakymą matau tavo akyse. Ar tai – tai, ką jaučiu, – *iš tikrųjų* yra tik seksualinio bado kamuojamos trisdešimtmetės su trupučiu refleksas? Turiu omeny, juk tu *iš tikrųjų* nemanai, kad visa tai tik dėl dominavimo, pinigų, galios ir egzotikos? Juk taip sakei tik iš susierzinimo? Žinau, jis jaunesnis už mane daugiau nei dešimt metų ir labai moteriškas... – ji kosteli. – Jo, ką gi, jam atsispirti visiškai neįmanoma. Tas grožis, tas juslingumas – man, tokiai amerikietei farei, atrodo stebuklas, kad jis apskritai egzistuoja šiame pasaulyje. Prieš dvi dienas žiūrėjau, kaip jis dažosi prieš eidamas į tą savo barą. Moterų dažymosi ritualai man visą gyvenimą buvo nuobodūs, bet jį būčiau galėjusi stebėti visą naktį. Kas man darosi?

27

Penkta ryto: Surino autobusų stotis ne ką mažesnė už kokį oro uostą, autobusai važiuoja visomis kryptimis, bet daugiausia – į Bankoką. Net ir tokiu laiku mano klajokliška tauta keliauja. Savo neramybę slepiame po ramia išore, tačiau pažiūrėję į mūsų gyvenimo grafikus pamatysite, kad niekada nesiliaujame judėti iš kaimo į miestą ir atvirkščiai. Kartu tarsi kokie šventyklų šunys vežiojamės ir savo blusas, ir mums nuolat niežti. Palikau FTB Pnompenio oro uoste; ji buvo susiradusi telefone Leko nuotrauką. Žinoma, jis labai gražus, bet kartu ir labai egzotiškas; žvelgė iš FTB telefono, tarsi būtų iš kitos planetos ir pats tai žinotų. O ji žiūrėjo į jį, tarsi šiame pasaulyje nebūtų nieko, ko ji apie jį nesuprastų.

Man pasisekė, kad gavau vietą autobuso, važiuojančio į Ubon Račatanį, gale. Kai vairuotojas įlipa ir užveda variklį, apima toks pažįstamas palengvėjimo jausmas, kad kelionė pagaliau prasideda. Bet vairuotojas kaipmat įjungia triukšmingą filmą ekrane ant lentynos sau virš galvos. Deja, tai vimdanti romantiška istorija, kupina tuščių paplūdimių, ilgų, aistringų žvilgsnių ir stambių planų su ašarotomis akimis, – žodžiu, tikra okulisto svajonė. Taigi užmerkiu savo paties akis ir per sekundę užsnūstu. Matyt, esu nusikamavęs, nes autobuse paprastai nemiegu. Sėdynė nepatogi, man tenka nuolat taisytis įrėmus kelius į sėdynę priešais; o kai tokios pozos nebegaliu kentėti, persisuku ir atremiu galvą į langą; ir taip toliau. Tarpais, kai nemiegu, dairausi į įvairius kraštovaizdžius: nepavykusias griūvančias statybas, plačiai išsidriekusius prastos kokybės namų rajonus, kurie irgi atrodo nebaigti, nors stovi jau ištisus dešimtmečius, varganus upelius ir karščiu garuojančias džiunglių liekanas. Tokios dykynės tęsiasi dar kelias mylias, bet kai pasiekiame Pak Čiongą, vaizdas truputį pasikeičia. Gamta čia nebe taip įgąsdinta: sukiužusios gyvenvietės atrodo tarsi barikados prieš tankią šliaužiančią žalumą.

Po pietų įsišneku su greta sėdinčia mergina. Kelias minutes bandome išvengti tos temos, tačiau netrukus vienas kitam prisipažįstame besisukantys kūno prekybos srityje. Ji dirba Nanos aikštėje ir pastaruosius kelis mėnesius jai gana gerai sekasi. Ji važiuoja namo pabūti su savo penkiamete dukra nuo meilužio tajo, kurio nebematė nuo tada, kai pranešė jam esanti nėščia. Nors ji to ir nepasako, matau, kad iš anksto džiaugiasi ir būsima pagarba, kurios sulauks iš savo kaimynų už tai, kad pasirūpina tėvais, broliais ir seserimis; tai bus smagi permaina po jausmo, kad esi tik eilinė didmiesčio kekšė. Paklausiu jos, ar žino Juodosios Kalvos kaimą, iš kurio kilusi Damrong. Ji linkteli: taip, yra ten keliskart buvusi. Tai labai varganas kaimas net ir Isanui. Ji mačiusi, kaip vaikai ten valgo purvą; tose vietose žmonės gyvena baisiai skurdžiai.

Ubon Račatanyje išsinuomoju džipą su vairuotoju, kad nuvežtų mane į tą kaimelį. Atsiduriu tikroje Isano gilumoje. Pradeda temti, bet kad įžiūrėtum mistiškai plokščią kraštovaizdį, kur jautiesi, tarsi būtum atsidūręs žemiausiame žemės taške, šviesos pakanka. Pro šalį vis pralekia pikapų galuose susėdę padieniai darbininkai paklaikusiais žvilgsniais ir marškinėliais apvyniotomis galvomis. Lygiomis medžių gyvatvorėmis apsodintuose ūkeliuose moterys ant ugnies verda maistą; o nepaaiškinamai ten atsiradę drambliai tik dar labiau pabrėžia paslaptingą ryžių laukų žalumą. Tie storaodžiai žiaumoja arba tiesiog stovi visiškai nejudėdami, mėgaudamiesi tuštuma. Tai man primena, kad Surino provincija yra Tailando dramblių sostinė. Paskutinį lapkričio sekmadienį čia, pačiame Surino mieste, vyksta šventė, vadinama Dramblių vaikštynėmis, keliai ir gatvės prigrūstos tų žvėrių, o pati šventė paskui užsitęsia dar kelias savaites. Čionykščiuose kaimuose vaikai landžioja po pro šalį pėdinančiais drambliais, mat manoma, kad tai atneša laimę ir net yra gyvybiškai būtina.

Kai džipas privažiuoja kaimą, jau visai sutemę. Nė nesivarginu kieno nors klausinėti apie Damrong šeimą – esu pernelyg pavargęs. Susirandu moterį, pasiruošusią už kuklų šimto batų užmokestį leisti pernakvoti jos namuose ir dar pusryčiais pamaitinti. Namas ant statramsčių, kaip ir visi šituose kraštuose. Užlipęs mediniais laiptais pamatau, kad name – vienas didžiulis kambarys su keliais čiužiniais ant grindų, o kampe sukrauti visi šeimininkės šiame pasaulyje turimi daiktai. Ji – vidutinio amžiaus našlė, apnakvindinus vyriškį jai negresia nei jokia stigma, nei koks nepadorumo kvapas. Namas stovi aptvertoje teritorijoje, apsuptas kitų jos giminaičių namų. Nemanau, kad ji būtų gyvenime patyrusi didmiesčio paranoją. Tačiau ji perstumia savo čiužinį į kitą kambario galą, ir aš kupinas dėkingumo užmiegu. Iš ryto ji man duoda ryžių košės su keptu kiaušiniu ant viršaus. Iš pradžių labai atsargiai, užuominomis, klusteliu apie Damrong ir jos šeimyną. Kad esu policininkas, jai nesakiau.

Žinoma, ji girdėjusi apie Damrong mirtį – viskas kaimas ištisas dienas tik apie tai ir tešnekėjo. Iš kur ji apie tai sužinojusi? Ji trukteli pečiais: gandai sklinda. Pakreipiu pokalbį apie Damrong šeimos gyvenimą. Kas jie per žmonės?

Nepaisant painiausių mandagybių ir diplomatiškumų, vartojamų kaimiečių, kai paliečiami keblūs klausimai, aiškiai būsiu užkabinęs kažkokį subtilų ir tik vietiniams žinomą viso šito reikalo lygmenį. Iš savo šeimininkės veido matau, kad ji tiki, jog čia bus įsivėlusi ir magija, ir karma, o gal net ir dieviškasis kerštas. Kai praveriu piniginę ir pasiūlau sumokėti kiek daugiau už puodelį kavos, jei ji jos turėtų, ji kaipmat susigaudo ir, nuotaikai ūmiai pasitaisius, pasidaro labai šneki ir ima linksmai lieti širdį.

Damrong šeimos būta atšiaurių žmonių, paaiškina manoji šeimininkė. Ji pavartoja tokį ypatingą isanietišką žodį, reiškiantį baimės, pagarbos ir abejonės derinį: net ir kaime galima būti

pernelyg kietam. Damrong tėvas miręs, kai ji buvusi paauglė, bet kitados jis buvęs tikras kaimo banditas, naudojęsis raganiškais burtais, idant jam nieko nenutiktų per naktinius reidus į kitus kaimus. Jo tatuiruotės metų metus jį saugojusios. Tais dar ne visai senais laikais šiuose kraštuose būta labai mažai policijos, o ir ta buvusi ne per uoliausia. Per savo gyvenimą Damrong tėvas nužudęs penkis vyrus, dažniausiai per gatvės peštynes ar tiesiog šiaip, kai jį išnervindavę – paprastai suvarydavo peilį jiems po šonkauliais. Damrong motiną jis laimėjo ją pagrobęs ir tris dienas išlaikęs savo namuose. Ar per tą laiką prievartavo, ar ne, dabar nebesvarbu; praėjus toms trims dienoms visi kiti vyrai laikė ją smukusia, taigi jai belikę tik tekėti už kaimo bandito. Bet žmonės byloja, kad ji daug neprieštaravusi, nes ir pati buvusi ypač pasiutusi – kai kurie sakytų, kad net turėjusi nusikaltėliškų bruožų, taigi tas banditas todėl ją ir pasirinkęs. Niekas nenorėjo turėti su jais reikalų. Virš šeimos tvyrojęs juodas debesis. Į Damrong mirtį čionykščiai žiūri tiesiog kaip į dar vieną juodos šeimos istorijos skirsnį.

Mano šeimininkė sustabdo savo nenutrūkstamą tiradą ir pažiūri į mane.

– Ar žinote tą tradiciją, kai vaikus priverčia per šventę bėgti po drambliais? Na, aš mačiau, kaip motina privertė Damrong tą padaryti. Aš asmeniškai manau, kad tai labai žiauru – kai kurie vaikai taip išsigąsta, kad paskui juos visą gyvenimą kankina psichologinės baimės. Tik pagalvokit, ką tai reiškia šešiametei – matai tas milžiniškas kojas, tas siaubingas pėdas ir tau nuosava motina liepia rizikuoti gyvybe ir po jomis bėgioti. Dramblių švelniais milžinais nepavadinsi, jie pikti ir nenuspėjami.

– Ir kaip Damrong tai priėmė?

– Va būtent, dar niekada nebuvau mačiusi šitaip išsigandusio vaiko. Žinokit, motina vis ją daužė, kol smūgiai jai ėmė atrodyti

baisesni už tuos dramblius. Ir nubėgo po jais, bet niekada nepamiršiu tos neapykantos jos akyse – neapykantos ne drambliui, o motinai. Ji neatbėgo prie jos pasiguosti, tik stovėjo ten, kitoje kelio pusėje, visiškai sugniuždyta. O dar tokia graži mergaitė. Jau tame amžiuje matėsi, kuo ji užaugs. Ar ji turėjo kitokį pasirinkimą?

Mūsų pokalbį nutraukia apačioje pasigirdęs šūksnis. Viena iš kaimynių išgirdo, kad čia apsistojęs atvykėlis, ir nori į jį pažiūrėti.

– Mes kalbamės apie Damrong! – sušunka jai mano šeimininkė.

– Lipu pas jus! – atsiliepia ta kita.

Kaimynė – labai mažutė kaimo moterėlė, turbūt ne aukštesnė nei keturių pėdų ir devynių colių, liliputė distrofikė, protingiausių neūžaugų rūšies, su nunešiotu sarongu, nešina plastikiniu maišeliu su didžiuliu spygliuotu durijumi, kurį aiškiai tikisi šiandien kažkur parduoti. Tačiau jei žiūrite į ją kaip į vargšę, šio to nesuprantate. Ji priklauso tokiai vienai ypatingai, sparčiai nykstančiai žmonių grupei. Net ir šiais laikais visuose Tailando kaimuose, o ypač čia, Isane, dar likę žmonių, kurie gyvena iš žemės tikrąja to žodžio prasme, žmonių, gana gerai pažįstančių miškus ir džiungles, kad ten išgyventų be didesnės pagalbos iš kitur. Jos veidą su aukšta kakta vagoja gilios raukšlės, iš po užkritusių akių vokų žybsi jaunos akys. Šita moteris gyvenime nepatyrė depresijos; ji gyvena tam tikrame elementariame lygmenyje, mintimis bendraudama su dvasiomis.

– Šitas ponas klausinėjo apie Damrong, – paaiškina mano šeimininkė.

– A, na žinoma, – sako nykštukė, visai nenustebusi, kad kažkas atsiranda iš niekur ir nori sužinoti visas paskalas. – Labai graudu.

– Sakiau, kad ji kilusi iš atšiaurios šeimos.

– Atšiaurios? – nykštukė irgi pavartoja tą patį isanietišką žodį. – Turbūt juokauji, – ji pažiūri į mane ir, manau, greitai nusprendžia, kad esu autoritetinga persona: – Sako, kad jos brolis, Gamonas, yra visiškai sugniuždytas.

– O, taip, – pritaria mano šeimininkė, susinervinusi, kad pamiršo tokią dramatišką detalę. – Jie buvo tokie artimi. Bet, žinoma, jis gi vienuolis, tai žinos, kaip su tuo susitvarkyti.

– Bus gerai, jei nenusižudys, – mąsliai atsiliepia nykštukė, – koks skirtumas, vienuolis jis ar ne. Ji buvo vienintelė jo atrama.

Kai apačioje išgirstame dar vieną balsą, vėl smalsios kaimynės, norinčios apžiūrėti paslaptingą lankytoją, suprantu, kad metas eiti. Išsitraukiu policininko pažymėjimą ir joms parodau. Niekas per daug nenustemba. Nykštukė imasi palydėti mane pas Damrong motiną.

Jos namas – tiesą sakant, didelė lūšna – yra vienintelis be gėlyno; priešais jį viename kampe suversta šiukšlių krūva. Skirtingai nuo kitų namų, šito namo statramsčiai vien iš medžio, be jokio betoninio sutvirtinimo; pūvantys, kaip ir prie laukujų durų vedantys laiptai. Pabelsti tenka kelis kartus. Kai ji atidaro duris, pamatau didžiulę, beveik tuščią erdvę, nustatytą plastikiniais kibirais, į kuriuos pro stogą varva vanduo. Kampe, priešais čiužinį, mirga nespalvotas televizorius.

Kaip ir daugelis mirtinų alkoholikų, ji labai liesa ir jau girta: skeletišką savo kūną apsivyniojusi nutrintu pilku sarongu ir apsivilkusi juodus trumparankovius marškinėlius. Kad ir kas nutinka toms girtuoklių kojoms, jos kojoms tai jau nutikę: jos sustingusios ir tiesios, žingsniai trūkčiojantys, tarsi kojas ir smegenis siejantis nervas būtų nutrūkęs. Dar nesu matęs taip nuo baimės ir neapykantos pajuodusio veido. Neabejoju, kad prieš dvidešimt metų ji buvo kieta it titnagas, bet dabar visas kietumas

subyrėjęs, likęs tik sukežusio kūno ir sužalotų smegenų aparatas; jau dešimtmečius čia nebūta jokio sąmonės prašviesėjimo. Man aišku, kad nėra prasmės jos klausinėti, reikia žaibiškai keisti planą. Parodau pažymėjimą.

– Linkėjimai nuo jūsų sūnaus, Gamono.

Ji spokso į mane, aiškiai nesupratusi žodžio „sūnus". Jau nuo pat slenksčio dairausi kokių nors jo ženklų ir pamatau, tik įsivaizduokit, prie sienos prismeigtą seną reklaminę „Harley Davidson" motociklo nuotrauką. Jei neklystu, „Fat Boy". Jos akyse sublyksi žiburėlis šviesos. Ji mosteli, tarsi vydama ką šalin.

– Išsimėžė.

– Jis įstojo į sanghą.

Ji piktai pašnairuoja.

– Išsimėžė.

– O kaip jūsų dukra, Damrong?

Tas vardas jai, regis, nieko nereiškia. Gal ji atsimintų, kaip dukterį vaikystėje vadino šeimoje, bet aš to nežinau. Kišenėje susižvejoju nuotrauką, padarytą iš įrašo kadro: nuostabų Damrong veidą likus penkioms minutėms iki mirties. Senutę tai paveikia labai keistai, tarsi pažadintų ne tiek atsiminimus, kiek paralelinį pasaulį. Ji ištiesia pirštą į vieną namo erdvės kampą, kur, atrodo, yra iš faneros suręstas tarsi ir kambarys su durimis, užrakintomis pigia pakabinama spyna.

– *Borisot*, – sako, – skaisti mergelė.

Žinau tą kaimo tradiciją įrengti atskirą erdvę lytinės brandos sulaukusiai dukteriai, mat jos garbė turi išlikti nepaliesta, kol jai bus surastas vyras. Tą paprotį pabrėžia kas antra per mūsų televiziją rodoma muilo opera. Ir vieną gražią dieną Damrong motina, kažkokio fantastinio psichologinio impulso pagauta, matyt, nusprendė apsaugoti savo nesančios dukters, kurią pati pastūmėjo į

prostituciją ir iš kurios jau metų metus nieko negirdėjo, dorybę. Man tenka duoti jai du šimtus batų, kad susirastų spynos raktą ir atrakintų tas duris. Mažojo kambarėlio viduje pamatau, kad fanerinės sienos prikaltos prie netvirtų rėmų. Daugiau kambaryje nieko nėra, jei neminėsim dviejų nuotraukų – abiejose Damrong. Viena jų maždaug aštuonių colių pločio ir dvylikos ilgio, prismeigta prie faneros: tokias romantiškas nuotraukas daro tik kaimo fotografai – linijos sušvelnintos, spinduliuojantis žvilgsnis ir iškrakmolyta balta suknelė su galybe nėrinių. Damrong čia tikrai ne vyresnė nei trylikos; jai buvo liepta žiūrėti į dangų, į televizinių nuostabių sutuoktinių ir kondicionuoto oro rojų. Kad ir kiek besistengė tas fotografas, jos klasikinis grožis paima viršų ir niekas negalėtų paneigti jo galios. Kitoje nuotraukoje – vaikas, bėgantis po milžinišku drambliu. Senoji pamato, kaip į ją spoksau, ir ima kažką nesuprantamai veblenti gimtąja khmerų kalba. Manau, kad šitas beviltiškumas, kurį čia pajuntu, tik padaugintas milijoną kartų, ir buvo būtent tai, su kuo vieną gražią dieną dar ankstyvoje jaunystėje nusprendė kovoti Damrong.

– Tik vienas dalykas, motin, – sakau, pridėdamas pirštą jai prie lūpų.

Mano nuostabai, ji iškart nustoja burbėti, tarsi paklusnus vaikas. Aš švelniai apsuku ją nugara į save ir pakeliu marškinėlius. Ir aišku, tigro tatuiruotė prasideda kažkur nugaros apačioje, jis pašokęs per visą nugarą ir viena akimi žvilgčioja pro jos kairįjį petį. Įdomu. Kita tatuiruotė – sudėtingas horoskopas. Abi labai nublukusios ir susiraukšlėjusios, galima spėti, kad ji turi jas nuo paauglystės. Kurį laiką apžiūrinėju tą horoskopą; žinoma, jis parašytas senovės *khomu* kalba. Nemanau, kad čia dar ką nors peščiau, taigi atsisveikinu ir nusileidžiu laiptais ant žemės. Lauke, žvelgiant į išklerusią trobą ant pūvančių statramsčių ir juodą

dabar duris kaip tik užtrenkiančios senės beprotybę, mane apima baisus įniršis. Į kokį psichologinį kalną Damrong reikėjo kopti tik tam, kad gyvuotų, tik tam, kad atsikeltų rytais – ir visa tai tik dėl to, kad pakankamai pasitikėtų savimi ir galėtų dirbti. Kokių antžmogiškų jėgų vedama ji tai darė dar ir elegantiškai genialiai? Žinoma, ta trijulė – Beikeris, Smitas ir Tanakanas – naudodamiesi jos kerais, nieko apie tai nežinojo. Man tai nebuvo paslaptis, bet pats nuo savęs slėpiau tą žinojimą ir maudžiausi malonumuose; lygiai kaip ir jie, *mes semblables, mes frères.*

Tas jų kaimas išsidriekęs labai plačiai, užima stebėtiną plotą žemės, mat visos šeimos turi po atskirą ūkelį. Keli sodžiai visai pasiturintys – net turi pašiūres su pikapais; bet dauguma – ant skurdo ribos. Visi jau girdėję, kad čia esama atvykėlio, faro, ir visi kaimo vaikai įžūliai išlenda paspoksoti. Tačiau niekas nenori būti pamatytas viešai su manimi besišnekučiuojantis. Nusprendžiu išmėginti laimę su šeimyna, gyvenančia šalia Damrong motinos. Moteris su sarongu tūpčioja po savo žemu stogu ir grūstuvu maišo *somtam* salotas. Ji jau seniai mane puse akies stebi ir, kai stabteliu prie jos vartų, šūkteli:

– Ar jau pietavot?

– Dar ne.

– Tai prašom pas mus.

Vartai geležiniai, slankiojantys, pastumiu ir atsidarau juos. Tuo pačiu metu pasirodo trys vaikai, jauniausias kokių trejų. Iš namo išeina sulinkęs senukas drebančiomis kojomis, turbūt kokių aštuoniasdešimties, su buteliu naminės. Pavymui jį iškoneveikia ir aprėkia senutė. Paskui pasirodo jauna moteris, eina labai labai lėtai. Kone tobula Nok šeimos kopija. Pirmoji moteris, kokių penkiasdešimties, stebėjo mane, kai profesionalia akimi nužiūrinėjau tą jauną moterį.

– Medikamentai, – sako ji.

– *Jaba?*

– Jos antras vyras prekiavo. Policija jį nušovė, bet tik po to, kai jis su savo narkotikais sušiko jai smegenis. Pusė jos smegenų – košė. Jei neduočiau už ją garantijos, psichiatrinė ligoninė būtų laikiusi uždarytą septynerius metus. Kiekvieną mėnesį turiu mokėti už jos vaistus, antraip jai galutinai pasimaišo.

– O tie – jos vaikai?

– Visi nuo skirtingų tėvų. Nežinau, ką darytume, jei ne vyresnioji duktė.

– Vyresnioji dirba Krungtepe?

Ji nusuka akis.

– Aišku.

Ji prideda salotų į lėkštes ir pastato tarp mūsų pintinėlę lipnių ryžių.

Pradedu gailėtis uždavęs tokį netaktišką klausimą ir, imdamas pirštais ryžius ir spausdamas juos į gniužulą, iškart pakeičiu temą.

– Kalbėjausi su jūsų kaimyne.

– Žinau. Atvykote čia dėl Damrong.

– Kiek laiko jau čia gyvenate?

– Visą gyvenimą. Mes vietiniai – čia vienintelė žemė, kurią turime.

Nusprendžiu, kad reikia jai leisti kalbėti, kada norės. Ji volioja ryžių rutuliuką po salotų padažą, raudoną nuo aitriųjų pipirų, kurį laiką valgo, paskui prabyla:

– Taigi, jūs – policininkas ir tiriate vargšės Damrong mirtį. Oi, kokia jų šeimos baisi karma, – papurto galvą: – O kaipgi dar visa tai paaiškinti? Ir mes vargšai, kankinamės ne mažiau nei jie, bet blogais keliais nenueiname. Mes geri žmonės, einame į vatą, aukojame vienuoliams, namus užlaikome švariai, niekad nenusižengiam įstatymams, – ji patyli, vėl papurto galvą. – Ir kuo gi

ta motina bus *čart na*? Ji net nebegali normaliai šnekėti. Keliauja pragaran. Kai mirs, jai labai pasiseks, jei atgims žmogumi. Dar niekad nemačiau nieko taip juodo, taip beviltiško.

Staiga lyg iš niekur atsiranda toji nykštukė. Ji žvilgčioja pro atstumtus vartus, žiūri, kas darosi. Manoji maitintoja pagauna jos žvilgsnį.

– Ar jau pietavai?

– Ne.

Nykštukė prisėda prie mūsų, padeda užpakalį ant pinto kilimėlio, nuo kurio valgome, ir sėdi tiesia nugara tarsi vaikas.

– Jis klausinėja apie Damrong.

– Žinau, – sako nykštukė. Ji įdėmiai pažvelgia man į veidą, tarsi būtų nusprendusi, kad man metas sužinoti tiesą. – Ji buvo labai stipri dvasia su labai bloga karma, – paaiškina. – Todėl ir inkarnavosi į tą šeimą. Ji buvo labai stipri.

– Motina ilgai sėdėjo kalėjime, – sakau.

– Taip.

– Ir man atrodo, kad tas horoskopas yra juodosios tradicijos. Ar ji priklausė kokiam kriminaliniam kultui?

– Taip, – ji linkteli, nepakeldama akių.

– O kaip jos brolis?

Jos veide pirmą kartą pasirodo susirūpinimas, paskui greitai prapuola.

– Ji mylėjo jį. Tik dėl jos jis ir išgyveno. Labai silpna siela. Gali būti, kad vienas, be jos, jis negalėtų išgyventi, – žvilgteli į mane: – Ar žinote, kaip mirė jos tėvas?

– Ir kaip mirė jos tėvas? Tai papasakokite.

– Jei kalbėsi apie tokią smurtinę mirtį, gali nutikti didelė nelaimė, – ji uždeda ranką man ant dilbio. – Aš esu negrįžtančioji.

Keista, kai budistinį techninį terminą vartoja žmogus, aiškiai esąs kažkokio šamaniško kulto produktas, tačiau kai indai atvežė

budizmą į Tailandą, daug jo aspektų įsiliejo ir į vietinį animizmą. Šiais laikais neretai išgirsi tokius žmones kaip šita nykštukė kalbant apie „negrįžtančiuosius“. Budistų vienuoliai, manantys, kad yra pasiekę šitą lygį, labai saugosi, kad nepadarytų kokios klaidos, kuri vėl juos nuleistų į kūną. Atsiskyrimo nuo kūno planus gali sugriauti net ir nederamos šnekos.

Egzistuoja padorumo taisyklės, kurių kaime reikia laikytis. Pabaigęs valgyti, atsistoju eiti ir paskutinį kartą pažvelgiu į nykštukę. Nepakeldama į mane akių, ta sako:

– Suprantat, jie privertė vaikus žiūrėti. Abu vaikus, kad nenueitų tėvo pėdomis. Mergaitė gal jau ir buvo to amžiaus, kad su tuo susidorotų, – kaip ir sakiau, ji buvo labai stipri. Bet berniukas...

– Jie stebėjo, kaip mirė tėvas?

Ji prideda pirštą prie lūpų. Man beišeinant, šeimininkė suskumba sušukti, tarsi būtų pamiršusi pasakyti kažką labai svarbaus:

– Žinokit, jie khmerai, visai ne tajai.

Išėjus į kelią, man pavyksta susistabdyti pikapą, už šimtą batų nuvešiantį mane į artimiausią autobusų stotį. Vairuotojas pasitaiko iš pačių geriausių kaimo žmonių: tylus, dievotas ir sąžiningas. Sėdint jį supančioje malonioje tuštumoje, mano galvoje nenutrūkstamai sukasi pasaka be galo:

Trečiojo pasaulio piligrimės kelionė:

1. Gimusi į karmą, tokią baisią, kad net pagalvoti kraupu, nusprendi užmigti amžinai.

2. Motina nesuteikia jokio pasirinkimo: nori nenori, bėgi po drambliu ir baigta.

3. Geras elgesys veda į vergiją ir badą, tačiau visuomenė bent jau reaguoja į negailestingumą, įniršį ir šėlsmą. Algą, iš kurios gali pragyventi, uždirbsi tik iš narkotikų ir sekso. Pamatei šviesą.

4. Savo darbe pasiekusi laimėjimų viršūnę, imi gailėtis atsisakiusi meilės. Per vėlu – tau jau trisdešimt ir horizonte telkiasi daugybė demonų. Dabar tave išgelbės tik mirtis. Lieka tik vienas klausimas: ką vesies su savimi?

Sveiki atvykę į naująjį tūkstantmetį.

28

– Lekai, kur jis?

Man skaudu kalbėti tokiu tonu, nuo kurio mano globotinis virsta paniurusiu vaiku, bet kantrybė senka. Esu jau pora dienų kaip grįžęs, bet brolio Titanakos nė kvapo.

– Nežinau, – suinkščia Lekas, papučia lūpas ir nuleidžia akis.

Sėdime viename iš mažų nuovados tardymo kambarių, o tai gerai Leko nuotaikai tikrai nepadeda.

– Esu tikras, kad kai buvau išvažiavęs, turėjai su juo reikalų. Manau, kad meluoji. Žinau, kad jis tave kažkaip įvėlė. Mačiau, kaip kalbėjaisi su juo vate.

Jis pašoka skausmo perkreiptu veidu.

– Aš gyvenime tau nemelavau, negalėčiau tau meluoti – turiu tau *gatdaniją*. Tu saugai mane kiekvieną dienos minutę. Jei trypsi man širdį, nusižudysiu.

Persibraukiu ranka veidą.

– Atsiprašau, Lekai. Niekaip negaliu prieš tave apsimesti, kad šitai bylai man užtenka stiprybės. Būk su manimi kantrus. Manau, kad kai buvau išvažiavęs, tu su juo mateisi. Ir jums puikiai sekėsi bendrauti.

Dabar jo nuotaika pasikeičia. Jis prieina manęs paguosti.

– Mokytojau, man taip tavęs gaila. Padarysiu viską, kad padėčiau.

– Kada jį matei paskutinį kartą?

– Jis buvo atėjęs atsisveikinti, kai buvai Kambodžoje.

– Ir viskas?

– Paprašė tavo mobiliojo telefono numerio. Daviau.

Linkteliu. Kažkaip atrodo neišvengiama, kad tenka kantriai laukti, kol tas vienuolis malonės su manimi pabendrauti. Tai karma: moku velniškai didelę kainą už tas dešimt dienų transinės kančios su Damrong.

Jei neminėsime to ūmaus vaido su Leku, visą dieną buvau apimtas apatijos. Pasakau Lekui, kad einu masažo, tik norėdamas ištrūkti iš darbo, bet iš tikrųjų nesiruošiu eiti į jokį masažą. Tačiau išėjęs į lauką ir žingsniuodamas pro tą interneto kavinę – visiškai praradusią savo paslaptį, kai ten nebėra Damrong brolio, – nusprendžiu, kad vis dėlto gal ir nueisiu pasimasažuoti. Keistas gryniausios savigriovos impulsas ragina kilti į trečią aukštą, kad mane apdorotų; galvoju, kad tos dvi valandos saldaus, kvapnaus, aliejuoto, slidaus ir orgazmiško pataikavimo savo silpnybėms ir yra tai, ko man dabar labiausiai reikia. Tačiau puikiai žinau, kad ilgainiui jos tikrai gerai neatsilieps mano savigarbai, pagalvoju ir apie Čaniją, nors ir žinau, kad ji tikrai nesupyktų, net pati paragintų, jei tik tai padėtų pataisyti man nuotaiką. Taigi nueinu savo įprastinių dviejų valandų antrame aukšte.

Visą pirmą valandą mano mintys šokinėja tarsi utėlės ant stiklo, masažo beveik nejaučiu. Galiausiai nurimstu ir atgaunu lašelytį man teisėtai priklausančios ramybės. O tada suskamba telefonas. Palikau jį kišenėje, kelnėse, kabančiose ant kabliuko virš čiužinio. Čiumpu už tų kelnių ir karštligiškai susigraibau telefoną, nors masažistė man ir įrėmusi kelį į nugaros apačią.

– Reikia pasikalbėti, – sako brolis Titanaka.

Mano policininko protas atpažįsta silpnumo gaidelę, gal net pasidavimą.

– Kalbėk.

Mosteliu masažistei, kad, kol kalbėsiu, imtųsi ko nors ne taip smarkaus – tarkim, sumegztų man pėdas į mazgą. Tiesą sakant, visai nesvarbu, ką ji darys; susitelkiu klausytis lėto, apgalvoto, šalto vienuolio tono.

– Ją pardavė keturiolikos metų, – bekūnis balsas kalba man į ausį. – Toks buvo šeimos sprendimas. Aš sprendžiant nedalyvavau, bet Damrong dalyvavo. Ji sudarė griežtų terminų sutartį su viešnamiu Malaizijoje su sąlyga, kad jie mane deramai prižiūrės.

– Man labai gaila.

– Tavo gailestis tėra šaukštelis cukraus kartybės vandenyne.

– Ir dėl to man labai gaila.

– Ta sutartis numatė šešiolika valandų darbo per parą. Per parą ji turėjo aptarnauti dvidešimt klientų, mažiausiai dvidešimt. Pirmąją naktį jos nekaltybę pardavė varžytinėse daugiausia sumokėjusiajam. O tas pasitaikė anaiptol ne iš švelniųjų.

– O Buda, man...

– Baik tą kartoti, nes nesuprasi, ką sakau. Sutartis buvo dvylikai mėnesių. Namo ji sugrįžo jau ne ta pati. Visai ne ta pati. Bet patikrino, ar gerai su manim buvo elgiamasi. Klausinėjo manęs ir visų kitų kaime, apžiūrėjo mano kūną, pasvėrė ir taip toliau. Dar niekas jos tokios nebuvo matęs. Absoliučiai dalykiškos, absoliučiai šaltos, – pauzė. – Aišku, kad su manimi toli gražu nesielgė gerai. Jos pinigus išleido naminei ir *jabai*, – ilga pauzė. – Taigi, ji privertė juos už tai sumokėti. Ar numanai kaip?

Ne, atsakau, kaipgi galėčiau numanyti, kokiu būdu bejėgė, neturtinga, išnaudota ir prievartauta bemokslė penkiolikmetė galėtų nubausti du užkietėjusius nusikaltėlius.

– Įskundė mūsų tėvą farams. Suorganizavo, kad jį pagautų nusikaltimo vietoje vagiantį, – iš jo tono suprantu, kad jis išgirdo, kaip įkvėpiau. – Suveikė geriau, nei ji galėjo įsivaizduoti. Tuos

farus jau vemt vertė jo nesibaigiantys nusikaltimai. Jie nužudė jį dramblių žaidimu, – dar viena pauzė. – Ji buvo apimta ekstazės. Prisimenu, kaip blizgėjo jos akys. Kai kitą kartą ėmėsi prostitutės darbo, šįkart Singapūre, visus šešis mėnesius motina su manimi elgėsi puikiai. Kai būdavo blaiva.

Telefonas išsijungia.

Kai jis vėl paskambina, masažas jau pasibaigęs ir kaip tik moku masažistei.

– Pamiršau pasakyti, detektyve. Buvo rašytinė sutartis – taip reikalavo Damrong.

Nuryju seiles.

– Supratau.

– Niekam nesakyk. Ir Vikornui.

Jis baigia pokalbį. Galvoju: *Hm, nesakyk Vikornui – išduoti savo poną?* Ir kartu pamanau: *Taip, teeina tas Vikornas šikt.*

Sunku patikėti ta sutartimi, bet jei ji egzistuoja, galvą dedu, kad ją surašė Tomas Smitas. Jo ponai tikrai nebūtų pasitikėję jokiu kitu teisininku. Galimybė ją gauti atrodo labai menka. Ar Damrong buvo leista pasilikti kopiją? Jei taip, kur ji yra? Kodėl ji nedavė jos saugoti savo broliui?

Kai jis vėl paskambina, esu namie, žiūriu, kaip Čanija gamina. Žinau, kad Čanijai darosi neramu dėl mano psichinės būklės, kad ji stebi, kaip išsiimu telefoną iš kišenės kelnių, kurias jau pakabinau ant miegamojo durų rankenos, nes persirengiau šortais. Kai persimainau išgirdęs jo balsą, kone pajuntu, kaip ji širdyje jaučia liūdesį, baimę, užuojautą ir truputį pykčio, nes atrodo, kad slystu jai iš rankų.

– Ar gali kalbėtis?

– Taip.

– Dėl *gatdanijos*. Sakyk, ką apie tai manai?

Pasikasau ausį.

– Daugiau nieko neturime. Nėra kito būdo organizuoti Tailandą. Tai netobula, žmonės laužo taisykles, ypač motinos, bet kito kelio neturime.

– Tu pusiau *farangas*. Tikriausiai kartais pažiūri į tai kitu kampu.

– Mano kraujas pusiau *farango*, bet mąstau aš kaip tajas.

– Esi buvęs užsieny. Puikiai kalbi angliškai. Net prancūziškai moki.

– Ir ką?

– Noriu sužinoti.

Mano balse ima ryškėti susierzinimas.

– Ką sužinoti?

Ilga tyla. Galbūt jis tos minties dar nebuvo suformulavęs.

– Ką aš darau.

– Aš nežinau, ką tu darai.

– Manau, kad žinai. Noriu sužinoti, ar, žiūrint *farango* akimis, aš einu per toli?

– Per toli?

– Ta kaina, kurią ji verčia mane mokėti, – ar ji per didelė?

– O kokia ta kaina? Ar ji tau paliko instrukcijas?

Pauzė.

– Gal ir taip.

– Ir pinigų. Ji atidavė tau visus pinigus, uždirbtus iš šito kontrakto, ar ne? Kiek? Daug, manyčiau, juk ji buvo labai apsukri. To tu ir negali pakelti, taip? Dar prieš dvi savaites buvai bejėgis vienuolis; tau nebuvo jokios prasmės ilgiau apsistoti ties vaikystės košmarais; neturėjai nė skatiko; daugiausia, ko galėjai tikėtis iš šito gyvenimo, – kad tave paliktų tęsti savo meditacijų. Jau buvai labai smarkiai pažengęs, beveik *arhatas*. Galėjai nutraukti saitus su praeitimi, nes dabartis nesuteikė jokios galimybės...

Specialiai sustoju vidury sakinio. Man įdomu, ar jis užkibo, ar ne. Kai jis pasako „kalbėk toliau“, pasidaro aišku, kad dabar jis nebegalės sustoti su manim kalbėjęs.

– Keršyti, – sakau.

Pasirodo, šitas žodis dar nesusikristalizavęs jo smegenų paviršiuje, jis lyg virusas, neatskleidžiantis savo tikrosios prigimties, nebent jį padidintum ir nufotografuotum.

– Keršyti? Ir nuo ko gi man pradėti?

– Tu greičiausiai niekada nepradėsi. Juk tu niekada nebuvai tas, kuris ką nors pradėdavo, ar ne? Pradėdavo visada ji. Ji, o ne tu, mokėjo išgyventi. Tu ir dabar esi atsarginis. Suprantama, kad, kalbant apie kerštą, nežinosi, nuo ko pradėti, bet ji žinotų. Pasakyk, ką ji verčia tave daryti.

Pauzė.

– Ne, šito aš tau nesakysiu. Ir, šiaip ar taip, manau, kad jau nuspėjai.

– Strategijos ji tau tikrai nebūtų palikusi. Manau, kad čia niekas nepasikeitė. Mirusi ji valdo tave lygiai taip pat, kaip ir gyva.

– Jei mąstai kaip tajas, turbūt žinai, kad esu jai skolingas už viską. Jei ji būtų palikusi instrukcijas man pasikarti ant savo drabužių, būčiau jas įvykdęs tiksliai taip, kaip parašyta.

– O, kaip tau tai būtų paprasta, – švelniai sakau.

Jis atsako tik po kokios minutės:

– Taip. Tas tiesa.

– Ir kaip tau sunku padaryti tą, kad ir ką ji verčia tave daryti.

– Aš turiu tą padaryti.

– Kaip? Samdysies žmones iš užsienio? Tą tikrai gali sau leisti. Bet jiems bus sudėtinga suprasti. Net ir šitie turi taisykles, – klausydamasis savo paties minčių, staiga susivokiu, iš kur, kai ateis laikas, bus toji pagalba. – Jie bus khmerai, ar ne? Nesuprantu, kodėl

anksčiau apie tai nepagalvojau. Į atsargą išėję raudonųjų khmerų pėstininkai turi daug privalumų. Pirma – už pinigus jie padarys bet ką. Antra – įsakymų jie klauso iškart ir pažodžiui. Trečia – jų labai daug ir jie labai pigūs. Ketvirta – apie dramblius žino viską. Penkta – galės dingti džiunglėse arba greičiausiai Poipete, kur juos apsaugos nusenę generolai invalidų vežimėliuose.

Jis kupinas staigmenų.

– Poipete? – įkvepia. – Esi ten buvęs?

– Taip. Vieną kartą.

Šmėkšteli vaizdas iš atminties: nykus Kambodžos miestas Tailando pasienyje, daugmaž toje pačioje platumoje kaip Angkor Vatas. Visur baisi vulgarybė, net vaikų, kurių dauguma – prostitutės, veiduose. Aš tikrai mačiau tuos garsiuosius raudonųjų khmerų atsargos generolus, sėdinčius vežimėliuose ir čiulpiančius vamzdelius, pririštus prie deguonies balionų.

– Ar pats esi ten buvęs, broli Titanaka?

– Aš ten įsišventinau.

Jis išjungia telefoną, bet mano telefonas užfiksavo numerį, iš kurio jis skambino. Manau, kad neatsilieps, bet vis tiek pamėginu.

– Taip?

– Bent jau papasakok apie Kovlovskį.

– Apie ką?

– Tą, kuris buvo su ja filme.

– Aa, taip. Žmogų su kauke.

– Padirbėjai su juo, ar ne? Manau, kad papiktnaudžiavai galiomis, kurių įgijai medituodamas. Pats nė piršto nepajudinai, bet nužudei jį priversdamas nusižudyti, taip? Manau, kad tau tai buvo visiškai nesudėtinga. Jo mažutė tuščia erzaco širdelė atsivėrė tavo deginančiam žvilgsniui.

Jis ilgokai patyli, paskui taria:

– Atsiųsiu tau įrašą, – ir padeda ragelį.

Čanija apsimetė nesiklausanti pokalbio ir nepastebinti, kaip smarkiai esu įsipainiojęs su broliu Titanaka. Ji pastato priešais mane dubenį su *pla neung menau*. Švelnaus skonio žuvis paruošta tobulai, nė kiek ne žalia ir kartu ne sausa, o citrininis padažas suteikia natūraliam žuvies skoniui tą nuostabų specifinį prieskonį. Kai baigiame valgyti, paplekšnoju Guzą, džiaugdamasis proga pavaidinti laimingą šeimą. Tačiau mūsų mažasis nuomojamas namelis atrodo toks ankštas, sienos tokios plonos, o mūsų buvimas čia toks nesaugus. Tik visa bėda, kad audra siaučia ne lauke, o mano galvoje.

Kai nueiname miegoti ir atsigulame šaukštais, – Čanija susirietusi ir prisiglaudusi nugara man prie pilvo, – mintimis grįžtu ne prie bylos, bet į gimdą. Iš naujo patiriu tą klaikios panikos akimirką, kai turime išsilaisvinti bet kokia kaina; turbūt tai pirmapradiškiausias iš visų žmogaus atsiminimų, ir dar tas, kuris visam laikui pasilieka giliai mumyse, lyg durų dievas prie *majos* vartų. Jei nebūtų tos klaustrofobijos pagimdytos desperacijos, niekada nepaliktume saugiausio iš saugiausių prieglobsčių; tačiau prisimindami tuos okeaniškos ramybės mėnesius mes visą gyvenimą stengiamės ją atgauti. Damrong žinojo, kad vyrams taip yra.

Kelias valandas nusnūstu ir pabundu su vienintele fraze mintyse: dramblių žaidimas. Ji girdėta visiems, turėjusiems nors kiek reikalų su kriminaline teise, bet iš kur man žinoti, ar paprastas Kambodžos vienuolis tikrai skaito iš to psalmyno? Vogčiomis išlipu iš lovos, susirandu telefoną ir išeinu į kiemą.

– Dėl to dramblių žaidimo, – sušnabždu, kai jis pakelia ragelį. – Papasakok apie tai.

Atodūsis.

– Nežinai? Maniau, kad visi tajų farai apie jį žino. Farai nupynė iš bambuko rutulį, kaip tik tokio dydžio, kad viduje tilptų nedidelis

žmogus. Tėvas nebuvo aukštas, daugiausia penkių pėdų ir keturių colių, ir labai liesas, taip, piktai liesas. Rutulyje buvo durelės su spyna iš išorės. Vieną dieną mus atsivedė į policiją ir pastatė prie sienos kiemo gale. Keli išsišiepę farai ištempė tėvą į kiemą, paguldė ir surišo rankas ir kojas tarsi paršui. Paskui sukišo jį pro tas dureles į bambuko kamuolį, užrakino spyną ir kurį laiką rideno po kiemą, tiesiog dėl smagumo prieš pagrindinį renginį. Tada į kiemą atvedė jauną dramblį, kokių aštuonerių ar devynerių metų, ir ėmė mokyti spardyti tą rutulį. Va tada tėvas ir pradėjo klykti. Jis visada buvo toks kietas, buvau tikras, kad išliks tvirtas ligi pat galo; vis dėlto juk pats išpjovė krūvą žmonių. Bet neiškentė ir pirmo dramblio spyrio. Štai tai žvėrį ir sudomino. Jis straubliu apuostė kamuolį ir suprato, kad, kaskart jį paridenus, tas žmogiškas padaras viduje ima rėkti iš visų plaučių. Farams buvo labai juokinga. Ilgai netrukus dramblio nebuvo galima atplėšti nuo to futbolo. Jis nuspyrė tėvą per kelias pėdas, paskui stumtelėjo straubliu, paskui vėl paspyrė. Tas truko kokias dešimt minučių, kol rutulys nuriedėjo į kiemo kampą ir įstrigo, o tada dramblio kantrybė baigėsi. Jis kelis kartus trenkė per rutulį straubliu ir smarkiai įlaužė; tada pradėjo trypti kojomis. Iš pradžių kamuolys buvo drambliui per didelis, bet kai jis dar porą kartų trinktelėjo, iš kamuolio beliko pusė, ir žvėris jau galėjo ant jo pašokinėti. Tuo metu tėvas jau žviegė visai nevaldomai. Paskui liovėsi, bet mačiau, kad buvo dar gyvas. Matyt, dramblys pažeidė jam kažką, dėl ko jis nustojo rėkti. Bet kai dramblys užmynė jam ant nugaros apačios, visgi sustaugė paskutinį kartą. O paskui jau pamačiau tik bambuko šipulius ir tėvo košę.

Per paskui stojusią ilgą pauzę galvoju, ką sakyti. Sunku nieko nepasakyti, tačiau bet kokiai paprastai užuojautai jis pernelyg protingas ir intelektualus. Jis išgelbsti mane vėl prabildamas:

– Yra nuotrauka.

– Ką turi omeny?

– Kaip tas dramblys jį traiško.

– O kas nufotografavo?

– O kas gi dar? Tiesą sakant, yra daugybė nuotraukų. Ji sunaudojo visą fotojuostą. Galiu nuskenuoti ir atsiųsti eilės tvarka.

29

Jis atsiuntė man tas nuotraukas elektroniniu paštu. Tikėjausi pamatyti kelis mėgėjiškus kadrus, kur neryškus dramblys lipa ant neaišku ko. Bet ne. Kad ir kokį fotoaparatą ji naudojo, vaizdą jis priartino įspūdingai. Štai jums Džumbas iš arti, uostinėja didžiulį iš bambuko nupintą kamuolį, kurio viduje aiškiai matyti žmogaus siluetas. Paskui objektyvas nukrypsta į tėtuką, visą surištą. Jis nuogas, jei neminėsime nudribusių apatinių, aiškiai matyti jo įmantrios ezoterinės tatuiruotės. Toliau eina visos žiaurybės: dramblys pakeltu straubliu; dramblys nuleidžia straublį ant bejėgio žmogaus; stambus to bejėgio didžiulių, siaubo apimtų akių kadras; sekundės tikslumu pagauta, kaip įsiutęs dramblys aukštai iškelia straublį; straublys daužo kamuolį, skraido bambuko šipuliai; dešinė priekinė dramblio koja iškelta iki pat viršaus; dešinė priekinė koja traiško žmogų.

Pravedu sau pačiam kryžminę apklausą: *Kas daugiau, jei ne tu, turėjo kažką pastebėti, kažkokią elgseną, kuri atskleistų jos tikrąją prigimtį. Tu, visą gyvenimą praleidęs su moterimis ir suprantantis jas kur kas geriau nei vyrus, tu, kurį dažnai įsimyli vėtytos ir mėtytos prostitutės, nes esi vienintelis jas suprantantis vyras, kokį tik jos yra mačiusios, kas daugiau, jei ne tu: kaipgi tu jos neperkandai?*

Atsakymas: *Nes buvau įsimylėjęs,* – skamba patetiškai, bet turbūt tokia ta tiesa ir yra. Mes daug nesišnekėdavome, pasidalijome vos keliomis mintimis ir jausmais, bet nesusidarė įspūdis, kad

nuobodžiaujanti profesionalė atlieka meilės pantomimą. Aš ją dominau; žvelgdamas atgal, suprantu, kad tas susidomėjimas, matyt, labiau panėšėjo į maldininko patelės susidomėjimą savo pasmerktuoju meilužiu. Aš ją dominau kaip maistas; ir dar širdį jai pramaniau.

Paprastai po sekso, kur ji išties įdėdavo visas pastangas, kad suteiktų geriausius gyvenime potyrius – aišku, ne mano labui, o su tokia pačia skrupulinga savikritika, kokią pasaulinės klasės balerina taikytų sau šokdama priešais veidrodį, – jos ilgi juodi plaukai susiveldavo ir pasišiaušdavo. Sekso siautuly jos žvilgsnis kartais tapdavo tarsi pamišėlės, turiu nuotrauką, kur ji tokios būsenos: plaukai plaikstosi, akyse – beprotybė, nuoga, susikūprinusi tarsi ragana, krūtys kadaruoja, ruda oda blizga nuo prakaito, kambary tvyro mūsų mylėjimosi tvaikas – bet net ir tokiomis akimirkomis neigti jos jėgą būtų taip pat kvaila, kaip neigti mūsų pagoniškas šaknis. Mūsų protėviai šimtą tūkstančių metų kolektyvinėje pasąmonėje kruopščiai fiksavo neatsispiriamas pagundas: tikrasis jos menas buvo sugrąžinti vyrus į tas uždraustąsias mirtinai pavojingo malonumo džiungles. Bepigu po tokios ilgalaikės praktikos atsirinkti pažeidžiamiausius vyrus.

Iš esmės buvau per daug įsigąsdinęs ir susirūpinęs, kad pats nepasirodysiu tobulai – turbūt klaikiai bijojau, kad ji nepasakytų kokios kandžios pastabos, nepalygintų su kokiu kitu meilužiu ir taip nesužlugdytų mano vardo. Bet ji niekada nieko nepasakė – jai pakako atrodyti taip, tarsi tuoj pasakys.

Kartu su dramblio nuotraukomis vienuolis šįryt atsiuntė ir diską, kuriame įrašytas jo pokalbis su kaukėtuoju žmogumi.

Veiksmas vyksta Stanislavo Kovlovskio bute Pnompenyje, kur jis ir nusižudė; atsimenu tą įplyšimą sofoje. Manau, kad brolis Titanaka filmavimo kamerą nusipirko jau naujai praturtėjęs ir išmoko pritaisyti ją prie trikojo. Per visą pokalbį ji nejuda, taigi

monitorius nuolat užpildytas mūsų gražuoliu patinu, tik kad, praleidęs nežinia kiek valandų ir dienų su negailestingu sielos tardytoju, jis jau nebe toks gražuolis. Niekaip nesuprasi, ar kamera paslėpta, ar ne. Gal vienuolis nelabai įdėmiai skaitė naudojimosi instrukciją, nes įrašas, atrodo, prasideda per patį pašnekesio vidurį. Angliškai brolis Titanaka kalba stebėtinai taisyklingai, tik su labai stipriu tajišku akcentu:

S. K.: *Norėčiau išgirsti, iš kur apie mane sužinojai, kaip gavai mano kontaktus Los Andžele. Vis dar nepaaiškinai.*

Vienuolis: *Turiu ryšių anapus.*

S. K.: *Oi, tik nesakyk, kad vėl leisimės į tuos dvasinius reikalus, ką?*

Vienuolis: *Nebūtinai.*

S. K., purtydamas galvą: *Visa tai keista, žmogau, labai, labai keista. Iš pradžių maniau, kad atėjai čia manęs paspausti. Va čia ir pričiupai. Apie mane šį tą žinai, bet nežinau kiek. Sakykim, kad įtikinai, jog man bus naudingiausia sėsti į lėktuvą ir atskristi į Pnompenį. Paskui pagalvojau, kad ruošiesi mane nužudyti. Paskui pamaniau, bet tik labai trumpai, kad nori išgelbėti mano sielą – juk, šiaip ar taip, vilki vienuolio drabužius.*

Vienuolis: *Kodėl turėčiau norėti tave nužudyti? Tu miręs jau ištisus tūkstantmečius.*

S. K.: *Velnias, žmogau, nežinau, ar galiu šiandien vėl tuo užsiiminėti. Tiesiog sakyk, kiek nori. Pinigų aš pasiskolinsiu.*

Vienuolis: *Sakykim, kad renku sakmes apie priežastis ir pasekmes. Sugrįžkime prie to momento – tos, man atrodo, mūsų vadinamosios baltosios dėmės – kai tau buvo kiek metų?*

S. K., iš nenoro atsidusdamas: *Trylika. Jo. Buvau visiškai lytiškai subrendęs. Galiausiai supratau, kas esu. Pimpalas. Didelis, kietas...*

Vienuolis: *Bet kodėl?*

S. K.: *Sakiau tau, vienintelė išeitis buvo sportas, bet man jis nesisekė. Beliko tik žigolo vaidmuo. Tai buvo Kolumbinos sindromas.*

Vienuolis: *Stenai, prašyčiau giliau.*

S. K.: *Giliau? Kas gali būti dar giliau?*

Vienuolis: *Ar būtent tuo momentu ir nusprendei, kad pasaulyje moralės nėra?*

S. K.: *Aha, tada. Daugiau apie tai ir nesusimąsčiau. Jei norėčiau būti labai moralus, reikėtų atsivertinėt į kokį reketą. O kam?*

Vienuolis: *Manau, kad buvo dar kažkas.*

S. K.: *Kas?*

Vienuolis: *Manau, kad tam tikras pykinimo skonis. Ar ne?*

S. K.: *Pykinimo? Nori pasakyti, kaip po sekso su prasta partnere?*

Vienuolis: *Labiau tarsi ir desperacijos jausmas, bet jaučiamas skrandyje.*

S. K., nustebęs: *Jo, tą tai prisimenu. Iš kur žinai? Blogumas, jo, taip dažniausiai ir jaučiausi mažame Kanzaso miestelyje. Bet jis baigėsi, vos tik įkėliau koją į Los Andželą.*

Vienuolis: *O koks tai buvo blogumas?*

S. K.: *Visi apie jį žino. Jis vadinasi mažo miestelio melancholija, bet tai kur kas daugiau nei vien melancholija.*

Vienuolis: *Kažko viduje trūko?*

S. K., linksi: *Jo. Buvo vakuumas pagrindinėje miestelio gatvėje, kiek tik akys užmato.*

Susivokiu, kad neįvertinau vienuolio meistriškumo elektronikos srityje. Jis sumontavo tą pokalbį bent jau taip, kad yra dvi jo dalys. Dabar peršokame į antrąją. Kovlovskis gerokai pasikeitęs, išprakaitavęs, baisiai susinervinęs. Veidą iš visų pusių tampo

tikas. Susidaro vaizdas, kad šitas žmogus yra chroniško siaubo būsenos.

Vienuolis: *Viskas gerai, juk tu dar čia, ar ne?*
S. K.: *Ne. Aš ne čia. Aš subyrėjęs į tūkstantį gabaliukų. Supisai man smegenis, žmogau.*
Vienuolis: *Tikrai? O su kuo gi pisau?*
S. K.: *Su nusikaltimu, kurį padariau, po velnių, su nusikaltimu. Iš kur, po velnių, sužinojai? Kaip?*
Vienuolis: *Ar tikrai nori sužinoti?*
S. K.: *Jo, tikrai noriu.*
Vienuolis: *Ar esi tikras, kad tikrai nori sužinoti?*
S. K.: *Eik šikt.*

Ilga pauzė.

Vienuolis: *Ji buvo mano sesuo. Prieš mirdama man elektroniniu paštu atsiuntė visų pagrindinių veikėjų pavardes ir adresus.*
S. K., apimtas siaubo, bet netikėdamas: *Ne!*
Vienuolis: *Štai, čia jos nuotrauka pačiame grožyje, kokių dvidešimt ketverių.*

Vienuolis paduoda paso dydžio nuotrauką. Kaukėtasis žmogus spokso į ją.

Vienuolis: *Žinoma, čia jos kaklas kur kas geresnės būklės nei tada, kai matei ją paskutinį kartą.*

Kovlovskis ima žviegti. Tada vaizdas dingsta.

Kamera vėl stebuklingai įsijungia. Visiškai neaišku, kiek praėję laiko, gal minutė, o gal ir valandos, bet toji seka turi tam tikrą emocinę prasmę. Kovlovskis sudribęs ant pigios sofos. Atrodo

gana pavargęs, bet kūdikiško žydrumo akyse ramybės nematyti. Jos bėgioja po kambarį, nors kūnas ir nejuda.

– *Ar dažnai su ja dirbdavai?* – klausia vienuolio balsas.

– *Tik tą vienintelį kartą.*

– *Ar tai vienintelis tavo* snufo *filmas?*

– *Vienintelis. Neužsiiminėjau tokiais dalykais. Jų net nesuprantu. Mane kažkas labai spaudė.*

– *Kas?*

– *Tu gi turi sąrašą, ar ne? Ji tau atsiuntė sąrašą su visais pagrindiniais veikėjais.*

– *Tik pavardes. Aš tik paprastas vienuolis – iš kur man žinoti, ką tos pavardės reiškia.*

– *Na, į šitą klausimą atsakyti galiu. Ryklius, štai ką jos reiškia. Pinigus. Ne šituos, bet tuos, kurie stovi už jų. Nematomus žmones.*

– *Nematomus žmones?*

– *Aišku. Kodėl gi dar pasaulis būtų toks supistas?*

– *Aha! Juk taip galvoti ėmei visai neseniai, ar aš neteisus?*

– *Judu tokie panašūs, kad galėtumėt būti tas pats žmogus.*

– *Taigi, ar pasikalbėjai su ja prieš pasmaugdamas?*

– *Baik tą kartoti. Pats žinotum, jei būtum matęs tą filmą.*

– *Ką žinočiau?*

Pauzė, Kovlovskis apsilaižo išdžiūvusias lūpas.

– *Jai teko mane drąsinti. Nuolat balansavau ant pasitraukimo ribos. Turėjome viską nufilmuoti per mažiau nei dvi valandas, bet man neišėjo to padaryti. Paleido vidurius ir turėjau prisiryti tiek viagros, kad nenustojau bezdėti. Buvo ta idiotiška erekcija, bet naudotis ja buvau pernelyg įsitempęs. Vis pravirkdavau ir vienu metu ėmiau alpėti, atrodė, kad tie žmonės galvoja apskritai viską mesti, bet ji neatlyžo. Buvo nerealu.*

– *Kas nerealu?*

– *Jos valios jėga. Ta azijietiška valios jėga išties nesuvokiama.*

– Ji ne azijietiška. Ji trečiojo pasaulio. Iš dviejų šimtų metų vargo ir degradacijos, būna, atsiranda labai stiprių dvasių.

– Stipresnės už ją nebuvau matęs. Ji nebuvo žmogus. Gal tu ir žmogus, bet ji tai ne.

– Aš buvau žmogus, kol jos nenužudei.

Riksmas:

– Aš jos nenužudžiau! Ji nusižudė pati! Ar gali su tuo susitaikyti?

Pauzė.

– Taigi, tu nualpai ir tie nematomi žmonės ėmė galvoti, kad vertėtų laiku pasitraukti, bet ji paėmė tave į nagą. Papasakok, kaip ten buvo.

– Ji pasakė jiems, kad kitą dieną susitiksime tuo pačiu laiku. Ji neprašė, tiesiog paliepė. Viskas buvo ant žlugimo ribos, ji buvo vienintelė, žinanti, kaip tą padaryti. Taigi jie sutiko, sako, gerai, pasikalbėk su juo. Pasiimk jį namo ir permiegok su juo. Daryk, ką reikia.

Ilga pauzė.

Vienuolis:

– Supratau. Tai praleidai su ja naktį.

Tą jis pasako užjaučiančiu balsu. Sekundėlę atrodo, kad vienuoliui gaila Kovlovskio, tas pakelia akis ir žiūri tvirtu žvilgsniu.

– Taip. Praleidau su ja naktį.

– Ji padarė kažką, kad sustiprintų tavo ryžtą. Ką?

– Ji paaiškino, kaip veikia pasaulis, jos akimis. Dar nebuvau matęs nei vyro, nei moters, kurie galėtų tą aiškinti ir prisibelstų

prie manęs. Viskas, ką mums kada nors sakė, tie visi krikščioniški reikalai, buvo tiesiog šlamštas, supranti, kaip ir visa kita. Nežinau, iš kur ji traukė tą, ką šnekėjo, bet tai nebuvo šlamštas, – jis pažvelgia vienuoliui tiesiai į akis. – *Supranti, viskas sutapo.*

– *Sutapo?*

– *Su viskuo, kas man yra nutikę. Su motina, kuri nebuvo motina, o tik kažkokia keista moteris, kuri vaidino vaidmenį muilo operoje, nes nežinojo, ką daugiau su manimi daryti. Tėvas, kurio nebuvo su manimi, netgi tada, kai buvo. Su viskuo, ką kalba žmonės. Ji pasakė, kad nematomi žmonės valdo viską pasaulyje. Kančios, kurias jie sukelia Vakaruose, yra priešingos ir lygiavertės tam, ką jie daro Rytuose: aukštas Vakarų pragyvenimo standartas ir visiškas širdies nebuvimas; o kitur žmonės turi didžiulę širdį, kurią baigia suėsti skurdas. Tai buvo įtikinamiausia teorija, kokią tik esu girdėjęs.*

– *Ir?*

– *Anot jos, tai klaida. Visiška klaida. Labiausiai gyvenime apsirinkame vertindami tai, kad esame gyvi,* – jis nusisuka į sieną ir kartoja jos žodžius: – *Kai nustoji norėti gyventi, išsilaisvini,* – jis vėl atsisuka į vienuolį. – *Geresnio sekso nesu turėjęs. Bet kaina, kurią ji privertė mane už tai sumokėti – sutikti ją nužudyti. Turbūt nereikia tau aiškinti, kad išaušus rytui jau buvau ją įsimylėjęs.*

– *Ir visgi padarei tai?*

– *Juk aš jai pažadėjau, ar ne? O po tos nakties net ir man buvo aišku, kad kito kelio nėra.*

– *Ar ji tau davė ko nors, kas trupučiuką padėtų?*

– *Heroino. Dar nebuvau jo bandęs. Maniau, kad jis neutralizuos viagrą. Bet ne.*

Paskui eina pauzė, tokia ilga, kad imi galvoti, ar tik pokalbis nebus pasibaigęs. O tada brolis Titanaka prabyla švelniu balsu, suktai kaip gyvatė:

– Sapnuoji ją, ar ne?

– Kiekvieną naktį, žmogau.

– Tik tiek, kad tai ne sapnai.

– Nesakyk taip.

– Net ir pats žinai, kad ne sapnai. Kai tave aplanko, ji visa švyti, ar ne?

– Iš kur žinai?

– Ir dulkina tave. Pabundi visas šlapias.

Riksmai.

Monitorius užtemsta. Spoksau į jį dar dešimt minučių, kol jau galiu išeiti iš tamsaus kambarėlio, ir grįžtu prie savo darbo stalo.

Dar nesakiau tau, *farange*, kaip baigiasi Damrong įrašas. Na, pats aš daugiau taip ir nebeprisiverčiau jo dar kartą pažiūrėti ir nemanau, kad kada pažiūrėsiu. Man ir nereikia – ji įsirėžė man atmintin tūkstančiui gyvenimų.

Jis ima ją iš užpakalio, ji laikosi už suolo ir smarkiai stumia strėnas atgal. Panašu, kad jis stengiasi prisitaikyti prie vieno po kito sekančių orgazmų, atrodo, kad ji smaginasi kur kas labiau už jį. Tuo baisiu momentu, atvyniodamas oranžinę virvę, apsuktą jam apie riešą, jis nebeištveria. Ranka, laikanti virvę, sudreba, akivaizdu, kad jo nervai neišlaiko. Jis ne numeta ją, bet leidžia nukristi ir pasiduodamas nuleidžia rankas. Damrong tai kaipmat pastebi ir švelniai nuo jo atsiplėšia, kad ją pakeltų. Atsisuka į jį, maža tvirta rankele suima jo kaukėtą snukį ir pasako kelis žodžius, tada vėl paduoda jam virvę. Jis vis dar dvejoja, taigi ji protingai pasinaudoja tuo jo nenoru ir padaro iš to šou – lėtai, su didžiausiu narcisizmu paima virvę iš jo rankų. Susiranda jos vidurį, prispaudžia sau prie Adomo obuolio ir permeta galus sau per pečius. Ir tada matai, kaip jis labai nenoriai suveržia tą

oranžinę virvę, išryškėja visi dailūs tų didžiulių rankų raumenys, žvilga šviesoje, ištepti kūdikių aliejumi. Ekrane pasirodo stambus jos veido vaizdas: didžiausia paskutinio orgazmo palaima virsta išpampusia mirties konvulsija.

Savo nelaimei, girdžiu jos triumfo šūksnį dar ilgai po to, kai sustoja jos širdis.

DRAMBLIŲ SPĄSTAI

30

Suskamba mano darbo telefonas. Skambina Vikorno sekretorė Menė ir kviečia pas jį, tučtuojau. Sušnabžda, kad kažkas negerai su Tanakano byla. Kai užeinu, Vikornas nieko nesako, tik paduoda man lapą popieriaus su atspausdinta nuotrauka, kurią jis gavo elektroniniu paštu. Toje nuotraukoje – dramblys, tuoj nuleisiantis straublį ant bambukinio kamuolio, kuriame įkalintas tatuiruotas surištas žmogus.

– Iš kur gavote?

– Spėk.

– Iš Tanakano? Kažkas jam tai atsiuntė?

Vikornas atsuka galvą nuo lango.

– Čia rimti reikalai, Sončajau. Dirbau su juo iki pat jo tolerancijos ribos. Tik per plauką Tanakanas neliepė manęs nužudyti – sumą man teko apskaičiuoti labai tiksliai.

– Penki drakonai?

Mano pulkininkas liūdnai linkteli.

– Teisėtumo ribų neperžengiau, bet tik per plauką. Dar vienas milijonas, ir jis būtų pasijutęs turintis teisę surizikuoti ir pasamdyti žudikus, – jis parodo į kopiją mano rankose: – O dabar štai tai.

– Jis mano, kad tai jūs atsiuntėte?

– Tai aišku. Jis mano, kad aš sugalvojau dar kažkokią jį apsaugančią trečią šalį, kad galėčiau ir toliau melžti. Mano, kad jam teks kasmet mokėti po kelis milijonus. Mano, kad aš esu sukčius padugnė, kuris amžinai siurbs jam kraują. – Nuo komentaro susilaikau. – Taip ir būna, kai ima nykti ribos. Pirmiausia nukenčia geras vardas ir pagarba.

– Ir ką ruošiatės daryti?

– Tą, ką turiu daryti. Važiuojame pas jį dabar. Roposim keliais. Pripažinsime, kad situacija pasisuko jo naudai. Net nuleisime mokestį, – rodo į nuotrauką: – Turime jį įtikinti, kad čia ne mes.

Kai susėdame į apdaužyto patrulių automobilio galą, matau, kaip Vikornas nustato savo protą visiško nuolankumo režimu. Banko priimamojo sekretorė buvo sužavėta jau per pirmąjį mūsų apsilankymą; dabar ją vyresniojo pareigūno budistinės savybės tiesiog apakina – jis toks kuklus ir kartu tvirtas profesionalas. Į Tanakano kabinetą mus žaibiškai palydi pora drūtų apsaugininkų. Kaip ir anąkart, laukiame posėdžių kambaryje. Šįkart į jo kabinetą mus pakviečia ta tobuloji sekretorė, o ne pats ponas. Ji nepasiūlo nei arbatos, nei kavos ar gaiviųjų gėrimų ir į mane net akių nepakelia. Kai užeiname, Tanakanas net nepasivargina atsistoti, sekretorė be žodžių uždaro duris. Atsistojęs ant kilimo, Vikornas puola ant kelių ir žemai lenkiasi, man tenka pasekti jo pavyzdžiu. Atmosferą tai kiek sušildo, nuo gal kokių minus penkių iki nulio.

– *Khune* Tanakanai, – sako Vikornas, – aš suprantu, ką *khunas* Tanakanas turi manyti, bet taip nėra, – Vikornas kalba, laikydamas suglaustas rankas tvirtai prispaustas prie kaktos. – Nuolankus jūsų tarnas yra sąžiningas verslininkas.

Tanakanas žvelgia rūsčiai, mano akimis, kiek teatrališkai.

– Būtų labai malonu, jei galėčiau tikėti pulkininku. Kas prasidėjo kaip sąžiningos derybos tarp garbingų vyrų, atrodo, virto...

– Aš čia niekuo dėtas, *khune* Tanakanai. Ar tai, kad esu pasirengęs sumažinti vazos vertę, *khunas* Tanakanas priimtų kaip mano nuoširdumo įrodymą?

Tanakanas atsistoja ir išeina iš už stalo.

– Nuo šiol ta vaza nebeturi jokios vertės, Vikornai. Nuo šiol, jei išgirsiu ką nors apie tą vazą, paspausiu tokį vieną savo telefono automatinio rinkimo mygtuką. Kažkur mieste suskambės telefonas, priklausantis vieno motociklo šeimininkui ir jo ginkluotam padėjėjui. Esu tikras, kad pulkininkas supranta. Bet kuris žmogus mielai su tuo sutiks ir išsaugos gyvybę. Tačiau kai kas nors ima laužyti taisykles, reikia pabandyti laimę. Šiaip ar taip, man reikia apginti savo pozicijas, maniau, kad iš mūsų pokalbių buvo galima suprasti, jog esate mano pagrindinis gynėjas. Jums nepavyko, pulkininke. Nepadarėte savo darbo.

Vikornas papilkėjęs. Tačiau jis susivaldo, nulenkia galvą, atsistoja, ir mudu jau stovime prie durų. Tačiau Tanakanas mus pakviečia trumpam sugrįžti. Atidaro stalčių, kažką ištraukia ir numeta per stalą Vikornui. Tai dramblio plaukų apyrankė.

– Gavau ją su ta pasišlykštėtina nuotrauka, – suloja ir nusisuka į langą, atgręždamas mums nugarą.

Grįžtant į nuovadą, ant to automobilio galinės sėdynės Vikornas susako vieną iš savo pamokslų:

– Matai, kas atsitinka, kai mėgėjai sušika profesionalų darbą? Tanakanas suprato, kad yra pagautas už rankos, ir buvo pasirengęs susimokėti kaip profas, su sąlyga, kad derybos bus pagarbios ir diskretiškos, o kaina – pagrįsta. O dabar kažkoks laukinis klounas užnuodijo visą šulinį. Noriu, kad jį surastum

ir duotum man adresą. Kai vyrai jį aplankys, tau nebūtina ten būti, ar aišku?

Jis pakelia iškamuotas akis. Aš nuryju seiles ir linkteliu.

Kai grįžtu į darbą, suskamba mobilusis.

– Ar žiūrėjai įrašą?

– Taip.

– Tai dabar jau žinai, ką daryti.

– Ką čia šneki?

– Gali pritaikyti techniką pagal subjekto asmenybę. Kovlovskis buvo labai kvailas. Manau, kad su taviškiais subjektais bus kur kas smagiau.

Nesu tikras, ar gerai suprantu. Jei ir taip, tai nenoriu suprasti.

– Kokiais subjektais?

– Tais, kuriuos nurodžiau duodamas apyrankes.

Man atkąra žandikaulis.

– Kaip aš galiu juos tardyti? Vienas yra stambus bankininkas, kitas – garsus teisininkas, trečias – dykaduonis, ir visi trys turi puikius alibi.

– Ne, neturi.

– Bet jų net nebuvo šalyje. Visi trys buvo visai skirtingose valstybėse. Vienas – JAV, kitas – Angkor Vate, trečias – Malaizijoje.

– Argi tai ne sutapimas?

– Na, gal ir atrodo įtartinai, bet tikrai įrodo, kad nė vienas nebuvo tiesiogiai įsipainiojęs į... – žiopteliu nerasdamas tinkamo žodžio, – nužudymą.

– Sesuo sakė, kad būta susitikimų. Na, supranti, tarsi pagrindinių akcininkų susirinkimų.

– Iš kur ji tai sužinojo?

– Ji buvo viena iš jų.

Šita informacija mane sukrečia.

– Ji dalyvavo verslo susitikimuose, kur jos kūnas ir mirtis buvo siūlomi kaip pelno šaltinis? Man reikės įrodymų.

– Prisipažinimai visada yra geriausi įrodymai. Ar ne?

– Taip paprastai iš laisvų žmonių tų prisipažinimų neišgausi.

– Laisvų žmonių? Dirbu tuo klausimu, – ir išjungia telefoną.

Kupinas ciniškų ketinimų apgauti, paskambinu Vikornui tiesiai į mobilųjį.

– Pažiūrėjau dėl to. Surengsiu reidus pas Beikerį ir Smitą. Manau, kad kuris nors jų ir stovi už tos dramblių nesąmonės.

– O kam vargintis su tais reidais? Nusiųsiu motociklą.

– Ne, pulkininke, nesu tikras, kad tai vienas iš jų. Tiesiog esu įsitikinęs, kad ką nors šiaip sužinosiu.

– Daryk, kaip išmanai. Bet noriu, kad tas, kuris atsiuntė tą nuotrauką, būtų pakabintas už kiaušų ir pateiktas Tanakanui dailioje aksominėje dėžutėje.

– Žinau.

– Manau, kad mūsų bankininkas labiau apsidžiaugs gavęs gyvą kūną, su kuriuo galės pažaisti.

– Taip, ir aš taip manyčiau.

Supuosi ant kėdės, kojas užkėlęs ant stalo ir surėmęs pirštus bokšteliu. Tai niekada nepadeda, užtat jaučiuosi kaip Filipas Marlou. Suraukiu antakius. Trys įtariamieji tie patys: Denas Beikeris, Tomas Smitas, *khunas* Tanakanas. Bet kuo jie įtariami? Net nežinau, ar tik ta Damrong sutartis nebus Tailande teisėta. Gal nebuvo jokio nusikaltimo, jei neminėsim Kovlovskio įvykdytos žmogžudystės? Tačiau tai nusikaltimas širdžiai – nusikaltimas žmoniškumui, galima sakyti – privedęs prie kitų nusikaltimų: Nok, kurios išmėsinėta nekaltybė sunkiu akmeniu guli man ant širdies; ne šio pasaulio gyventojas Pi-Unas ir jo meilužis. Aišku,

kad ta žinutė iš vienuolio. Sutinku, bet ką gąsdinti pirmą – Beikerį ar Smitą? Tanakaną kol kas teks palikti ramybėje, nes jį saugo Vikornas; bet visai nežinau, kaip čia subtiliau tą padarius. Spėju, kad net ir Marlou neįklimpdavo į tokius liūnus.

Iš pirmo žvilgsnio būtų akivaizdu pirmiau čiupti Beikerį. Silpno būdo, pripratęs prie sandėrių su policija, greičiausiai nesugeba būti lojalus. Daugmaž nusprendžiu jo imtis, bet paskui persigalvoju. Su Beikeriu bėda ta, kad jis kažkaip ten netinka ir mane glumina. Vietoj kiniškų dėžučių šiuo atveju turim kiniškas piramides, sudedamas viena į kitą. Tanakanas ir Tomas Smitas yra tarptautinių ryklių Didžiosios Piramidės dalis. Smitas kažkur prie apačios, o Tanakanas – prie viršaus, užtat toje pačioje išskirtinėje pasaulinėje piramidėje. Smulkus sukčius Denas Beikeris priklauso visai kitai padugnių piramidei ir šliaužioja kažkur jos dugne.

Bandau išpainioti: kažkuo mane tas teisininkas Smitas traukia – ta dabartinė britiška po paviršiumi kunkuliuojanti isterija, nepaisant viso jo puikaus proto ir pasaulio išminties. Žmogus, jau ne vieną kartą pasiutęs iš pavydo, gali suklupti ir dar kartą, ir dar kartą. Galvoju jį suimti, o tada apsisprendžiu verčiau nueiti pažvejoti pas jį į kontorą. Bet paskui mane ima kankinti ta, kaip mano dėdės vadina, „sekundinė abejonė“.

Ta problema nedažnai parodoma policiniuose trileriuose, bet ji yra štai kokia: kaip žemo rango, kukliam trečiojo pasaulio farui pagąsdinti protingesnį, galingesnį, geriau išsilavinusį ir, baisiausia, geresnių ryšių turintį aukštas pareigas užimantį gerbiamą teisininką? Taip, tai vadinasi menkavertiškumo kompleksu, bet jei jautiesi auka, nebūtinai reiškia, kad toks ir tapsi. Norėčiau turėti konkrečių faktų akistatai su juo, bet kai pagalvoju apie jo įvairius *cameo* pasirodymus, jie drauge niekaip nesusideda į ką nors daugiau nei miražas. Gal veidmainiškesnėje visuomenėje tas jo viešnamių ir prostitučių pomėgis jam ir kenktų, bet dėl mūsų prigimtinio atvirumo niekas net nesuabejos, kad jis sėdi toje pa-

čioje valtyje su dauguma čia gyvenančių vyrų. Man reikia kažko daugiau, kažko, kas bent jau suteiktų man daugiau pasitikėjimo savimi, net jei tai ir nepadėtų jo perlaužti. Sėdžiu sukaustytas kažkokio neįveikiamo nenoro ir tik labai lėtai sugalvoju planą. Kai galiausiai pasikviečiu Leką ateiti pas mane, jau beveik šešta vakaro.

– Lekai, ar turi darbe sijoną?

Tas slepia šypseną:

– Aišku, ne. Ar nemanai, kad man ir taip visko pakanka?

– Tai eik namo ir apsirenk gražiausią šeštadienio aprangą. Aptemptus marškinėlius, kad matytųsi estrogenas, labai trumpą sijoną, užsitepk skaistalų, tušo, įsisek auskarus – viską. Būk koks tik nori provokuojantis, bet ne per daug vulgarus. Šiaip ar taip, „Partenonas“ yra aukštos klasės.

– Ir ką nori, kad daryčiau?

– Noriu, kad vėl nueitum ten prašytis į darbą. Šįkart atrodyk rimtas ir žiūrėk, kad tavim patikėtų. Išeidamas praeisi pro durininką. Duok jam raštelį su mano pavarde ir telefono numeriu. Ir sušnabždėk: *bet kur, bet kada, bet kokia kaina.*

Vėl užsikeliu kojas ant stalo ir laukiu.

31

Čatučako turgus, rytoj, vienuoliktą dvidešimt, 398-as stendas šiaurės vakariniame kampe. Skambintoja, mergina, tuoj pat padeda ragelį. Galvoju, protinga, labai protinga. Čatučakas, didžiulis, painus dengtų turgaus prekystalių labirintas, tolygus prekeivių miestui po atviru dangumi, ten parduodama viskas: nuo tropinių žuvelių, ryškiaspalvių paukščių ir egzotiškų orchidėjų – kurios retai išgyvena kelionę namo – iki plastikinių kibirėlių ir neatremiamų pasiūlymų įsigyti nekilnojamojo turto

salose su abejotinais nuosavybės dokumentais, – ten gali rasti beveik viską. Bevaikštinėdamas ten net savo tojotą gali susitaisyti. Šiandien penktadienis, taigi žmonių bus minia. Sunku pasakyti, kas ten šiais laikais daugiausia lankosi – ar atostogaujantys *farangai*, ar stilingi miestiečiai, ar vidurinės klasės tajai, norintys smarkiai nusiderėti, ar tiesiog vaikštinėtojai, kuriems paprasčiausiai patinka turgūs. Šiaip ar taip, aš priverstas raitytis ir stumdytis, kad prasibraučiau pro siaurus žmonių prigrūstus praėjimus, galiausiai nuvedančius prie 398-o stendo 57-oje šiaurės vakarinio kampo sekcijoje.

Nežinau kodėl, bet mane suintriguoja tai, kad jame parduodamos orchidėjos ir tropikų paukščiai; kažkur giliai mano galvoje tie du dalykai siejasi, bet šią sekundę neprisimenu, kokia tai buvo apgavystė. Pora dailių merginų su prijuostėmis su didelėmis kišenėmis pinigams kviečia praeivius, ypač atkreipdamos dėmesį į pasiturinčias *farangų* šeimas, žvelgiančias atvirais žvilgsniais, kaip paprastai būna pirmą kartą atvykus į Rytus. Dabar prisimenu tą apgavystę ir nusišypsau. Kadangi merginos visiškai nekreipia į mane dėmesio, prieinu prie narvelio – kupolo formos kalėjimo, kur tupi ypač ryškių raudonos ir geltonos spalvų papūga, palaižau rodomąjį pirštą ir imu glostyti raudoną jos galvelę. Tai kaipmat atkreipia jų dėmesį.

– Aš Sončajus, – sakau, kol jos dar nepradėjo bartis.

Iškeliu ir pirštą, kurio galiukas truputį paraudonavęs. Vyresnė iš merginų mosteli man eiti į prekystalio galą, nuo priekio atskirtą brezentine užuolaida. Durininkas sėdi prie stalo užsidėjęs akinius, su jūreiviškais kariškais šortais, įsispyręs į šlepetes, be marškinių. Kairėje rankoje tvirtai laiko paukštį, šiek tiek panašų į arą, tik su labai ilgomis uodegos plunksnomis, dėl ko šitam dalykui jis idealiai tinka. Nežinau, kaip tas paukštis vadinamas angliškai, bet jis labai dažnas, ypač Isane, kur net laikomas kenkėju. Iš tikrųjų jo plunksnos švelnių atspalvių, daugiausia juodojo šokolado ir pie-

niškos kavos; ir tas jų vięnspalviškas grožis visiškai nepatrauklus prasčiokams, tad jam, kaip savo laiku ir Akropoliui, reikia padėti negailint dažų, idant įtiktų plačiųjų masių skoniui.

Akivaizdu, kad durininkas šios srities specialistas. Dažo plonyčiu dailininko teptuku, žiūrėdamas į kažkokį autoritetingą albumą su pilnomis spalvų paletėmis.

– Šitas bus raudonuodegis tropikų paukštis, – sako skaitydamas nuleidęs akis. – *Phaethon rubricauda*.

Jis žvilgteli į mane ir toliau brauko rožinius, oranžinius ir juodus potėpius paukščiui apie akis ir ant sparnų. Pamažu, po truputį jis didina paukščio vertę susikaupęs tarsi Pikasas.

– Tuo ir užsiiminėjau, prieš pradėdamas pas jį dirbti, – jis žvilgteli iškamuotu žvilgsniu. – Prieš prarasdamas nekaltybę, galima sakyti. Dabar tą darau nemokamai, kad neprarasčiau įgūdžių. Šitas prekystalis yra mano sesers. Tos merginos – jos dukterys, – jis išspaudžia ironišką šypsenėlę. – Galima tai vadinti šeimos verslu, perduodamu iš kartos į kartą. Jei atvirai, vyrai visada buvo geriausi dailininkai, būta tik kelių išimčių. Mano tėvas buvo nepaprastai talentingas – jei norėdavo, galėdavo ir juodąjį strazdą flamingu paversti. Man iki jo labai toli.

Nei manęs, nei to paukščio jo kuklumas neįtikina. Taip meistriškai išgražinto paukščio pasitikėjimas savimi nepaprastai išauga. Kai durininkas vėl patupdo jį į narvą, tas straksi, kedena plunksnas ir laukia nesulaukia, kol savo nauju žaviu rūbu galės sužavėti priešingos lyties atstoves. Aš klausiu:

– O kaipgi su orchidėjomis?

– Ai, čia tai moterų reikalai. Vaikinams tam neužtenka kantrybės. Jos fantastiškos. – Apžiūriu visą eilę egzotiškų gėlių rūšių – jų sunkūs žiedai kaipmat nulaužtų kotus, jei nebūtų išmaniai sutvirtinti beveik nepastebima viela. – Tiesą sakant, čia nėra jokios apgaulės.

– Tik leidžiama manyti, kad jos išsilaikys dar kelias dienas.

Jis ištempia lūpas.

– Išauginti jas – labai sunkus ir ilgas darbas. Jos hibridinės, ir nemeluosiu, sakydamas, kad tik ekspertas gali sukurti tokius žiedus, ir tai tik vieną kartą per augalo gyvenimą, – jis parodo į lentynoje sukrautas knygas. – Toms merginoms tenka išsinagrinėti jų angliškus pavadinimus – sulaukiame daugybės orchidėjų augintojų mėgėjų, ateinančių ir užduodančių sudėtingus klausimus. Tikras galvos skausmas, nes angliškai jos taip gerai nemoka, o vertėjų čia jokių nėra, – jis išsiima iš narvelio dar vieną rudą paukštį, pakaso, paglosto ir apžiūri, kaip dailininkas tikriausiai apžiūrinėtų tapomą subjektą, tada sako: – Nepykite. Man bus daug lengviau kalbėtis su jumis, jei susitelksiu ties šituo. Dažymas nukelia mane į geresnį pasaulį. Ir ką gi tiksliai norėtumėt išgirsti?

– Viską, ką galite man pasakyti.

– Apie jūsų draugės Nok mirtį? Nieko labai daug nepasakysiu. Aš jos nežudžiau. Man buvo patikėta viską sutvarkyti. Purviniems darbams jis naudojasi profesionalais. Aš tik durininkas.

– Bet raktą ji paėmė iš jūsų. Jūs ją įskundėt.

Jo veidas papilkėja, bet ne dėl to, kad jaučiasi kaltas, o iš gilaus liūdesio.

– O kas man liko daryti? Sakiau jai, kad būtų atsargi. Perspėjau, kad jei ją pamatys kur nors netoli jo kambario, neturėsiu kitos išeities, privalėsiu pranešti bosui. O ką judu darėte? Praėjote pro tas merginas baseine, tarsi grįžtumėte į savo viešbučio numerį. Kitaip pasielgti negalėjau.

– Ir tik tiek tegalite pasakyti? Per jus nužudyta mergina, o jūs tik gūžčiojate?

Jis nutyla, pakelia į mane akis ir padeda teptuką. Ir nenuleidžia žvilgsnio.

– Gerai jau, atsiprašau, – sakau.

– Tai čia ji per mane mirė? O gal dėl to, kad jūs apsėstas tos raganos Damrong? Žinot, ką man sakė bosas? Kad visame Krungtepe

daugiau nerasi nė vieno faro, kurį domintų tas *snufo* filmas. Jei rytoj pat nutrauktumėt tyrimą, Vikornas tik lengviau atsidustų. Tai pasakykit, per ką ji mirė – per mane ar per jus?

Aš kosteliu, pažvelgiu į grindis, paskui pakeliu akis į paukščius ir orchidėjas, noriu panirti į tą geidulingą spalvų jūrą, tačiau tik pajuntu, kaip mano smegenys apibyra pilkomis dulkėmis. Durininkas iš tam tikro senamadiško mandagumo ima toliau lyg niekur nieko piešti, apsimeta nematąs, kaip susinervinau. Padarau pertraukėlę – atsistoju dar truputį apžiūrėti orchidėjų.

– Bet manau, daug žinote apie pačią organizaciją, – sumurmu.

Jis papurto galvą.

– Jūs tiesiog negalit liautis, ar ne?

– Manau, kad vežiojate merginas į slaptus susitikimus su X nariais.

Jis susitelkia ties paukščio uodega ir kažkaip suteikia jai įtikinamai raudoną spalvą, visai nesulipdydamas plunksnų.

– Netgi tiek žinote? Nok pasakė? – žvilgteli į mane: – Todėl ir turėjo mirti.

– Tas įrašas, Damrong filmas. Jis nufilmuotas Tanakano kambary „Partenone".

– Tikrai? Negi galvojate, kad jis man pasakoja daugiau, nei turėčiau žinoti? Aš tame nedalyvavau.

– Bet žinote, kaip buvo sudarytas tas sandoris?

– Koks sandoris?

– Tai buvo sutartis, tikriausiai nepriverstinė. Ji pasisiūlė taip mirti už labai didelius pinigus.

Jis nustoja dažyti ir įsistebeilija kažkur į tolį.

– Tikrai? O už kiek? Nežinote? Turbūt, kaip sakote, už labai daug. Aš asmeniškai iškart griebčiau tokią progą. Jei tik galėčiau amžiams išvaduoti savo šeimą iš jo nagų, mirčiau visą tūkstantį mirčių. Neįsivaizduojat, kaip yra, kai jūsų kraujas užstatytas už gyvenimą.

Niekaip negaliu atsikratyti jausmo, kad esu užkluptas netikėtai, ir apgailėtinai maldaujamai murmu:

– Matote, tokie dalykai tiesiog šiaip nenutinka. Reikalingas labai atsargus priėjimas. Pasiūlymas turi būti pateiktas tiksliai toks, kokio reikia, ir tiksliai tada, kada reikia. Nežinau, kieno galvoje tas planas gimė, jos ar jų. Tik tikrai žinau, kad čia dalyvavo toks anglas Tomas Smitas. Bent jau apie jį man papasakokit.

Durininkas kurį laiką svarsto.

– Jis tik dar vienas iliuzijų kupinas princas. Tokioje visuomenėje kaip mūsiškė geriausia būti arba princu, arba valstiečiu. Bet kuris tarpinis variantas sukelia per daug streso, – jis mąsliai pažvelgia į mane. – Žinokit, niekad taip ir nesupratau, ką jūs, vaikinai, toje Damrong matėte. Man ji atrodė visiškai paprasta khmerų mergina, niekuo neypatinga. Pnompenyje už tūkstantį batų tokių dešimt nusisamdysi. Man tai nuo jos visai nestovėjo. Beširdžių kekšių visame pasaulyje pilna ant kiekvieno kampo.

Ką aš galiu pasakyti? Nuryju seiles.

– O tas anglas buvo tarpininkas?

– Tiktai dar vienas savo vietos nežinantis teisininkas. Ar galite patikėti, kad jis nesiliovė laikytis savo, net kai jį perspėjau?

– Dėl ko perspėjot?

– Kad bosas nori jo merginos. Maniau, kad darau gerą darbą, bandau išgelbėti gyvybę. Jam visa tai šitaip neatrodė.

– Jis žinojo, kad Tanakanui prireikė Damrong?

– Jis turėjo tą *farangišką* požiūrį į lygybę, garbę, demokratiją, teisę mylėti ir kitas panašias nesąmones. Damrong pasakė Tanakanui apie jį. Man teko jį truputį paspausti.

– Norite pasakyti, kad pasakydama Tanakanui, jog Smitas jo konkurentas, Damrong norėjo, kad Tanakanas jį nužudytų? Kodėl?

– Nemanau, kad norėjo, jog jį nužudytų. Iš to, ką man dabar papasakojote, manau, kad ji turėjo savų planų. Aš suvaidinau ge-

rąjį *consigliere*. Pirmą kartą tik mandagiai užsimeni. Antrą – mandagiai perspėji. Trečią – parodai jiems kankinimo instrumentus. Buvo keista. Atrodė, kad ji tyčia bando pasiekti, kad tuodu abu imtų jos neapkęsti. Ji erzindavo Tanakaną Smitu, o Smitą – Tanakanu. Net ir naujokės šitaip nesielgia, – jis pažvelgia į mane ir trukteli pečiais.

– Ir į pabaigą Smitui nušvito protas? Jam teko kažką padaryti, kad vėl patektų į gerąjį Tanakano sąrašą? Jei Tanakanas jį ir paliktų gyvą, būtų pribaigęs jį profesine prasme?

– Kaip ir sakiau, jos planas buvo priversti juos abu ją ir mylėti, ir jos nekęsti. Aš maniau, kad ji tik eilinė kekšė sujauktu protu. Dabar imu galvoti kitaip. Gal ji ir žinojo, ką daro, – jis patupdo naujai nudažytą paukštį atgal į narvą. – Daugiau nieko jums pasakyti negaliu. Su jumis kalbėdamas rizikavau gyvybe, nes noriu, kad nors menkutė mano sielos dalis išgyventų šitą inkarnaciją, antraip atgimsiu kokiu vabzdžiu. Pinigų man nereikia, bet daugiau galit nebandyti su manimi susisiekti.

32

Smito teisinėje kontoroje tokio dėmesio kaip per ankstesnį vizitą iš mūsų aukštojo gražiojo teisininko nebesulaukiu. Šiaip ar taip, juk atėjau nebe kaip tarptautinio pornografinio sandorio žaidėjas, o kaip kuklus detektyvas, todėl tiek pagarbos ir nenusipelnau. Kažkas aiškiai mane įdavė: gal Vikornas? Šitoje klastos simfonijoje menkutė išdavystė būtų paprasta kaip kalėdinio varpelio skambtelėjimas. Nesu tikras, ar Vikornas pats žino, kieno pusėje esąs.

Vos įeinu į Smito kabinetą, tas išsidrebia savo viršininkiškame krėsle (juodos odos ir chromo, tas krėslas, regis, sukiojasi ir lankstosi pagal šeimininko mintis; Smitas nė nenutuokia, koks jis panašus į tą, kuriame jis aname gyvenime sėdėjo Čikagoje

tais sočiais prohibicijos laikais) ir spokso į mane. Žodžių *tai ką* pajuokiamu tonu net neišgirstu; jam ir nereikia to sakyti.

– Mane kiek glumina jūsų pozicija, pone Smitai.

– Jo? Kokia pozicija? – čia išlenda truputėlis jo kokniško prigimimo.

– Miršta moteris, ją nužudo. Moteris, kurios jums, sakykim, patologiškai reikėjo. Ta pati moteris, kurios kūnas...

– Baikit tą trečiojo pasaulio melodramą, detektyve. Net neįsivaizduoju, apie ką čia šnekate.

– Apie žmogžudystę, pone Smitai.

– Ak taip. Ir kas gi nužudyta?

– Damrong Tarasorn Beiker, be kitų. – Jis niekaip neparodo ką nors žinantis. – Jūsų meilužė. Jūsų kekšė. Jūsų žaisliukas. Jūsų kankintoja.

Tikriausiai šitai tiesiog neveikia; jei jau *farangas*, o ypač dar teisininkas, užsiveda, kad „A negali būti ne A“, bet koks ryšys su širdimi prarandamas. Tarsi kas būtų užrišęs gerklės čakros čiaupą ir palikęs tik kalbančią galvą.

– Moteris, dėl kurios tiesiogine to žodžio prasme buvote netekęs proto, paskersta tarsi avis, – nedrąsiai paaiškinu. Atsakymo neišgirstu, bet bent jau priverčiau jį pasijusti keistokai. – Moteris, pas kurios vyrą pastaruoju metu įnikote lankytis.

Jis geras – gali nutaisyti Akmeninį Veidą ir išlaikyti jį net ir spaudžiamas į kampą; tačiau, jei neklystu, jo kairės rankos mažylis pirštas vos vos sukrutėjo, o dešiniuoju rodomuoju jis persibraukė per nosį. Patyręs medžiotojas moka perskaityti tokius pėdsakus.

Vaikštinėju pirmyn atgal po jo kabinetą, – ta technika analogiška žinduolių teritorijos žymėjimui myžčiojant. Atrodo, tai jį erzina; bet nesmarkiai. Įkvepiu.

– Kaip ir sakiau, mirė moteris, ją nužudė toks pats žmogus kaip ir ji, moteris, kurios kūnas galėjo išvesti jus iš proto. Taip jau nutiko, kad jos baigtis buvo nufilmuota, – nutraukiu savo žodžius,

kad galėčiau geriau įsižiūrėti, kaip jo lūpas ima tampyti tikas. – Taip, pone Smitai, nufilmuota. Jei kalbėsime tiksliau, įrašyta į DVD diską. Taigi, kokius žodžius pavartosime, kad tarptautinėje bendruomenėje įžiebtume pasipiktinimo liepsną? Gal autoriaus teisių pažeidimas? Taip, sakykime, kad tiriu itin bjaurios formos autoriaus teisių pažeidimą. Neverta apsistoti ties atsitiktinėmis aukomis, kurių jūsų sąskaitoje kol kas trys: tokia Nok, „Partenono“ darbuotoja; toks Pi-Unas, niekam nepavojingas, bet per daug žinojęs transseksualas; ir toks *khunas* Kosana, jūsų draugelio *khuno* Tanakano draugas-vergas, kuriam teko nelaimė gauti tą DVD ir parodyti jį savo meilužiui. Paliekate gana kruvinus pėdsakus, *khune* Smitai.

Jis pašnairuoja.

– Autoriaus teisių pažeidimas? Kadaise specializavausi toje srityje. Ir apie kokią gi čia intelektinę nuosavybę kalbame?

Kosteliu.

– Aa, jūs gi ekspertas. Kaip lengvai pagavote mane blefuojant. Žinoma, koks gi aš kvailas – kaip galėtume čia kalbėti apie autoriaus teises, kai niekam net mintis nekiltų šį kūrinį įregistruoti? Taip, jūs teisus, man reikės sugalvoti kokią kitą koncepciją. O kaip jums sąmokslas gaminti pornografiją, sąmokslas nužudyti, sąmokslas...

– Manau, kad galiu sutaupyti jums laiko, – sako Smitas, dabar jau švelniai, bet vis dar su jo gražų veidą žalojančiu šnairu žvilgsniu. – Jei kalbate apie be galo prasto skonio videofilmą, kuris galbūt buvo, o gal ir nebuvo pagamintas tarptautinei elitinei rinkai, kuriame, kiek žinau, gal filmavosi, o gal ir ne, eilinė prostitutė, su kuria, prisipažinsiu, kartą turėjau ryšių, – jei kalbate apie tai, tada turiu jums pasakyti, detektyve, kad to filmo, apie kurį kalbate, niekada nesu matęs.

Lošteliu, nes jo atvirumas mane gerokai pritrenkė. Aišku, kad jis apie tai žino viską ir jam visai nesvarbu, kad aš žinau, jog jis

žino. Šitas žmogus turi kažkokį didelį stogą. Įdomu. Prie antrojo punkto man tenka peršokti greičiau, nei tikėjausi.

– Niekada nematėte? Bet girdėjote apie jį?

– Kaip ir sakiau, turiu čia daug ryšių ir moku tajų kalbą. Apie tą įrašą girdėjo daug žmonių. Didžiausia daugybė, detektyve, nes jūs infantiliškai sukėlėte dėl jo triukšmą. Visi žino, kad gulėjote jai po kojomis kaip bulvių maišas. Kaip ir aš. Ar jums žodis *veidmainystė* ką nors reiškia? – jis sustoja ir be galo akiplėšiškai išverčia į mane akis. – Savo mobiliajame telefone ji turėjo jūsų pimpalo nuotrauką. Jūsų ir dar daugybės kitų. Pimpalą nuo pimpalo atskirti gana sudėtinga, net ir savąjį, taigi ji buvo davusi jiems vardus. Jūsiškio vardas buvo Detektyvas. Labai įdomu, kaip rasinė kilmė atsispindi genitalijų srityje. Jūsų veidas baltas, bet pimpalas greičiau rudas, o ne rožinis.

Nenoriu, kad jis matytų, kaip sunkiai nuryju seiles, bet visgi pamato. Drebulį bandau nuslėpti gūžčiodamas.

– Bijau, kad tokiam teisiškai išlavintam protui kaip jūsiškis nepakankamai aiškiai suformulavau, – per jėgą sumurmu. – Kalbu ne apie tai, o apie atsiskaitymą su akcininkais, – sustoju ir pridedu pirštą sau prie smilkinio. – Taip, man nesunku įsivaizduoti, kad gal to filmo ir nematėte. Galėčiau lengvai tuo patikėti. Intuicija byloja, kad jūsų istorija galėjo rutuliotis šitaip. Palaukite, nuo ko gi čia pradėti? Gal nuo to nuostabaus australiško posakio „laikyti smegenis pimpale“? – Smitas primerkia akis. – Nuo vulgarios frazės, po kuria slypi daug tyrinėjamas, bet mažai suprantamas vyriškasis fenomenas. Kaip ateityje, kai visi vėl būsime dvilyčiai, bus paaiškinta toji keista tendencija, kai tam tikros kategorijos vyrai, ypač aukštos klasės profesionalai, būčiau linkęs sakyti – teisininkai, gydytojai, finansininkai, dantistai ir, žinoma, politikai ir stambūs bankininkai – užsikrečia ta persidirbusios specialistų klasės liga, polinkiu, sakykime, skilti į dvi puses? Kaipgi galėtų būti kitaip, kai miestuose turime didžius testosterono kupinus ka-

rius kaip jūs, apsimetinėjančius, kad jiems rūpi patarnauti kitiems, kai iš tikrųjų juos tedomina prievartavimas ir plėšikavimas? Taip, galima suprasti, kodėl užklasinė tokių vyrų veikla gali būti truputį, kaip čia pasakius, prieštaringa, – pažvelgiu į jį. – Aš galiu patikėti, kad niekada nematėte to įrašo, pone Smitai. Jūs ne vujaristas.

Truputį palaukiu. Jis pernelyg gerai išauklėtas, kad nutrauktų tylą. Kalbu toliau:

– Jūs gal netgi per daug subtilus žmogus ir negalėtumėt tokio produkto žiūrėti. Gal jums, kaip ir man, būtų beveik nepakeliama tai žiūrėti. Taip, aš pasirengęs jus taip įvertinti.

Jis kilsteli smakrą, girdi, *ir ką*?

– Taigi, jei man reikėtų sukurti teoriją, kaip jūs į tai įsipainiojęs, vadinkime tai autoriaus teisių klausimu, gerai? Juk žinote, kaip mes, tajai, mėgstame eufemizmus, – taigi teorija, kaip jūs įsipainiojęs į šitą autoriaus teisių klausimą, galėtų rutuliotis maždaug taip. Vienas toks žmogus, teisininkas, turintis labai gerų ryšių su tajų – ir, be abejo, tarptautiniu – finansiniu elitu, yra, atleiskite man, būtent vienas iš to alfa patinų tipo vyrų, kurių nežmoniškas seksualinis apetitas sublimuojasi į socialiai naudingą veiklą tik darbo valandomis. Jei neprieštarausite, pavadinsiu savo pavyzdį Smitu. Taigi tas Smitas, kaip jau matėme, gana beviltiškai įsimylėjęs vieną tokią merginą, kuri, kaip visi sako, turi burtininkės Kirkės galių. Ir Smitas su visu savo karingumu ir profesiniu meistriškumu pasijunta patekęs į sudėtingus psichologinius spąstus. Toji mergina yra ištyrinėjusi kitus alfa patinų egzempliorius, ir jis jai nėra kažkoks kitoks nei jie. Ji žino, koks žvėris slypi po dalykiniu kostiumu, ir puikiai moka juo manipuliuoti. Iš pradžių Smitui yra tiesiog smagu; jam čia toli gražu ne pirmas kartas. Bet ta mergina yra kur kas didesnė ekspertė, nei jis manė. Ji nesivadovauja kokiu nors skyriumi iš „Tajų kekšių vadovo, kaip elgtis su *farangais*". O ne, šita mergina išties nuovoki. O visų geriausia, kad ji gali jį įtikinti, jog ji pati

yra labai į jį panaši: beatodairiška, savo silpnybėms pasiduodanti aistruolė, sakykim. Kitaip tariant, Triskart Pasaulinės Klasės pisuoklė, tokia, kuri tikrai žino, kaip prailginti ekstazę. Be to, ji atrodo kaip tobula visų *farangų* rytietiška svajonė. Oda švelni tarsi aksomas, veidas demoniško grožio, kūnas tiesiog tobulas, balsas švelnus, nuolaidus, su egzotišku tajišku akcentu, o ir angliškai kalba stebėtinai puikiai. Po kiekvieno susitikimo sakote sau, kad turite liautis su ja matytis, antraip ji jus sužlugdys, bet jums neduoda ramybės jos puikus kūnas, jos negailestingas šaltakraujiškumas... – nutylu, stabteliu prie jo stalo, pasilenkiu, kad žiūrėčiau jam tiesiai į akis ir kaip galėdamas moteriškesniu balsu susakau: – *Tomai, tu tiesiog nuostabus. Negalėčiau net pagalvoti apie tave su kita moterimi. Tiesiog negalėčiau.*

Manau, kad tie žodžiai jam nuskamba labiau kaip kažkur girdėtas aidas, o ne sakinys, įsirėžęs širdin. Atsitiesiu.

– Ar žinote, kad jos vyras – atsiprašau, buvęs vyras – stovėjo spintoje ir darė iš jūsų kino žvaigždę? Aišku, kad ne. Manau, kad su juo susipažinote tik kur kas vėliau. Tik tada, kai jūsų, kaip *džao pau* adjutanto ar, turėčiau sakyti, teisinio valdybos patarėjo, pečius užgulė visi administraciniai rūpesčiai.

Jis prasižioja, bet nieko nepasako. Dabar labai pasistengiu, kad atgaminčiau jo tartį su kokniškais ir užatlantės prieskoniais, su gumulu gerklėj, ir prabylu visa oktava žemesniu balsu, nei esu įpratęs kalbėti: *Dėl to gali nesijaudinti. Kuriems velniams to reikėtų, ką?*

Jis jau mąsliai atsilošęs savo poniškame krėsle ir šiaip ne taip užsičiaupęs. Pasiekiau savo liepto galą, mano budistinė kantrybė beveik išsekusi. Su stulbinančiu nerūpestingumu paimu gabalėlį cukraus, gulintį lėkštelėje prie kavos puodelio ant jo stalo.

– Nededate cukraus? Turbūt bijote sustorėti? – sutraiškau cukrų delne ir metu į jį. – Heroinas, – garsiai sakau. – Pagavau jus už rankos.

Jis nesureaguoja, taip tik patvirtindamas mano ankstesnius spėjimus, kad jį saugo stogas. Smitas nusibraukia cukrų su „eik šikt" šypsena. Apeinu jo stalą ir atsistoju priešais jį.

Pasikasau galvą.

– Taigi klausiu savęs, kaip tas Smitas gali būti susijęs su jam niekad nematytu įrašu, kur užfiksuota žmogžudystė, kurioje jis niekaip negalėjo dalyvauti, nes tuo metu buvo visai kitoje šalyje? Ir vis dėlto mano trečiojo pasaulio faro instinktas byloja, kad tas Smitas kažką žino ir kažkaip yra ten įsivėlęs, – palenkiu galvą į šoną ir nusišypsau. – Žinoma, kiek užtrukau, kol supratau kaip. Šiaip ar taip, korporacinė teisė ne visai mano sritis. O taip, labai ilgai galvojau, kaipgi jūs ten įsipaišote. Kol prisiminiau, kad esate baigęs būtent korporacinę teisę. Kelių korporacijų valdybos narys esate? Keliose žemės transakcijose skersai išilgai mūsų šalies dalyvavote kaip šešėlinis akcininkas? Kiek kartų esate sudaręs sąlygas *farangams* apeiti mūsų protekcionistiškus žemės įstatymus, kad pasipelnytų iš statybų ir rekonstrukcijų? Ir supratau – teisininko, kurį meilužė išvedė iš proto, tobulas kerštas: sandorio akcininkas. Štai kas, manau, esate. Ji sužeidė jus labiau nei bet kuri kita moteris. Kitos tik vos vos apdraskė – o ji pavogė kaulų čiulpus. Neatgavote ramybės iki tos dienos, kai ji mirė. Koks protingas pats sau turbūt atrodėte, semdamas dešimteriopą, o gal ir šimteriopą pelną iš suplanuotos, skaitmeniniu būdu užfiksuotos demono egzekucijos, demono, kuris juokėsi rydamas jūsų žarnas. Kokia elegantiška pabaiga.

Klausiamai iškeliu antakius ir, regis, jį kiek prajuokinu. Puikus momentas nuspirti jo kėdę, ir tą padarau sutelkęs visas jėgas. Jis faktiškai nuskrenda per visą kambarį iki pat sienos. Vieną akimirką atrodo, kad jam pavyks išlaikyti pusiausvyrą ir orumą, bet to krėslo ratai tokie ridūs, kad neišlaiko stabilumo, ir jis drimba ant grindų nepatogiai į sieną atlošta galva. Prieinu ir atsistoju jam ant kairės rankos. Jam skauda, bet per mažai.

– Mane saugo, – sumurma. – Tu toks menkas grynas šūdelis, kad man teko eiti aukščiau.

– Pas ką? Pas Vikorną?

Išsišiepia.

– Aukščiau. Tu net neįsivaizduoji, su kuo turiu ryšių.

Nusišypsau. Gal taip ir neatrodo, tačiau čia aiškiai yra tam tikras kaltės prisipažinimas.

Jis pamėgina ištraukti ranką man iš po kojos, bet negali. Idant jam būtų sunkiau, pridedu ir kitą koją, tada atsitupiu greta jo, visu svoriu prispausdamas jam tą ranką.

– Jei jūsų atsakymas toks, pone Smitai, tada, bijau, jums nepasisekė. Šiandien aš nedirbu Karališkajai Tailando policijai. Uždarbiauju juodai pas Budą. – Jis sumirksi. – Šiomis dienomis, regis, kiek nesveikuojate, Tomai. Tikiuosi, nesanguliaujate su vaiduokliais?

Jis suurzgia iš nuostabos ir kaukė nukrinta. Man topteli, kad jis gali lengvai mane nugalėti; nusileidžia tik norėdamas išgirsti toliau, trokšta sužinoti pabaigą.

– Leiskite, papasakosiu jums, kaip ji pas jus ateina – kasnakt, jei neklystu. Ir jūs jaučiate ją tarsi erotinį jaudulį, bet kadangi miegate, tas jaudulys virsta geidulingu laukimo jausmu, tikrumu, kad ta galutinė, kraštutinė sueitis tuoj išvaduos jus nuo amžino vienišumo kančios. Tada pasirodo ji, švytinti, su tokiais rūbais, kokie jums atrodo erotiškiausi, – mano atveju tai juoda vakarinė suknelė su didele iškirpte ir nieko po ja, bet vėlgi, toks jau aš esu banalus. Bet kas jus stulbina – jos sugebėjimas valdyti jūsų kūną. Ji stimuliuoja jūsų falą per atstumą, tiesiog perduodamos minties jėga. Jūs esate jos vergas – ji nesiliauja tol, kol nebaigiate bent jau porą kartų. Bet tai ne tas normalus, ribotas, norminis orgazmas, koks būna vidutiniame civilizuotame gyvenime. Ne, Tomai, jūs baigiate, kaip baigtų koks satyras arba tigras, sakykim: kaip laukinis, iki dugno, negailestingai, be jokios gėdos. Ir pabundate

iššautos sėklos baloje, nugalėtas, bet nenorėdamas nieko daugiau, tik viską pakartoti. Ar aš teisus?

Jis neatsako nieko, ir vis dėlto manyčiau, kad galiausiai jį suminkštinau.

Kiek patylėjęs, klausiu:

– Ir kiekgi tiksliai jai sumokėta? Koks milijonas dolerių?

Jis apsilaižo lūpas ir atsako:

– Maždaug.

– Čia daug. Tokioje skurdžioje šalyje kaip Tailandas milijonas jau peržengia ribas nuo šiaip turto iki tikros galios. Bet ar nemanote, kad visada labai pavojinga suteikti tą galią neišprususiems, apgailėtiniems trečiojo pasaulio prasčiokams? – Jis spokso. – Kai žmogus nesugeba pozityviai mąstyti ir netiki žmogiškąja prigimtimi – o, tiesą sakant, kas gi sugeba ir tiki, praleidęs dvylika metų žemų pajamų kategorijoje? – labai sunku užkirsti kelią – kaip čia pasakius? – negatyviam atsakui? Išties, kokia nors visai kitos kilmės moteris, tarkim iš Esekso, įsigytų gerai subalansuotą vertybinių popierių ir akcijų portfelį, kad suteiktų pajamas ir išsilavinimą savo palikuonims – nors taip mąstanti moteris visgi nebūtų nusprendusi taip anksti išeiti iš gyvenimo. Kad būtų tuo tikra, Damrong pakankamai pakeliavo ir praleido užtektinai laiko su turtingais vyrais, kad žinotų, kaip toji antroji pusė – tiksliau, privilegijuotieji penki procentai – gyvena ir mąsto. Sunku įsivaizduoti, kodėl šiuolaikinė moteris rinktųsi mirtį, kai gali sau leisti nusipirkti mersedesą, bet mes visi esame programavimo produktai, o jos programavimas veikė visai kitaip. Kultūra.

Matau, kad jis bent jau susidomėjo ta priežasčių ir pasekmių grandine, dėl kurios pateko į šitą nemalonią padėtį.

– Smitai, leiskite viską paaiškinti paprastai budistiškai ir atleiskite už naivumą, bet problema buvo ta: nėra ko mylėti. Faktiškai nėra. Ilgainiui net ir brolis, regis, pasiekė tašką, kai buvo linkęs išduoti ją dėl Budos. Žlugusi meilė jau pakankamai blogai, bet

ką pasakysit apie išverstą meilę? Kurią aukštyn kojom apvertė iškreipta ekonominė sistema ir žiauri vaikystė? Tokiomis aplinkybėmis apokaliptinis mentalitetas beveik neišvengiamas. Kas, jei ne mirtis, geriau nutrauks nelygybės iliuziją? Be to, ji turėjo pinigų surežisuoti įspūdingam finalui, kurio dalimi jūs tapote. – Manau, kad jis beveik supranta. – Kad ir koks būtumėt protingas, ji jus apkvailino. Ką tiksliai galvojote, kai ėmėtės vaidmens – ar tai tinkamas pavadinimas? – filme, kurį ji norėjo pastatyti?

Jis atsikrenkščia, o atkrenkšti jo gerklėje, regis, tikrai yra ką.

– Ji viską darė savo pačios noru. Tai buvo jos idėja. Kreipėsi į mane, o aš kreipiausi į tam tikrus interesantus, savo klientus. Ji viską surežisavo. Tai buvo jos smegenų produktas. Ne visi myli gyvenimą, o jai artėjo trisdešimt. Tokio amžiaus kekšėms visko pasitaiko.

– Kaip tik tai ir norėjau pasakyti, *khune* Smitai, kaip tik tai. Jei jūsų paties kultūra nebūtų vertusi jus atmesti galimybės, kad ji savo keista trečiojo pasaulio prasme gali būti ne kvailesnė už jus – net protingesnė – gal ir būtumėt sau pagalvojęs, kad tame projekte esama šio to daugiau, nei atrodo iš pirmo žvilgsnio. – Jis susiraukia. – Noriu pasakyti, kad gal ir būtumėt galėjęs suvokti, kad galvoje ji turėjo visai ne savęs sunaikinimą, tik ne jos požiūriu, bet greičiau pareiškimą, galutinį testamentą pasauliui, pusiau simbolinio, pusiau tiesioginio keršto aktą. Taigi galiausiai galima būtų pasakyti, kad ji taip išreiškė tam tikros formos savigarbą.

– Ir ką? – gūžteli jis.

– Cha! Jūs klausiate? Ir ką? Viską, – piktai susiraukiu. – Negi anksčiau nepastebėjote? Ar tik ne toji jos savigarba jus varė iš proto? Tai, kaip ji sugebėdavo suteikti geriausius gyvenime seksualinius potyrius, kai atrodė, kad jūsų geismas pasiekė būtent tą ekstazės lygį, kurį toks vyras kaip jūs geidžia gauti iš moters? O paskui, kai jai sumokėdavot, tiesiog nustodavot jai egzistavęs iki kito karto. Čia nėra nieko neįprasto, išskyrus tą begalinį jos

kraštutinumą. Tai ir buvo jos talentas. Jos savigarba. Sugebėjimas vos panorėjus ištrinti jus iš širdies, tarsi nuvalyti kokią purviną balą nuo grindų.

– Apie ką čia šnekate?

– Apie tai, dėl ko jūs turite mirti, *khune* Smitai. – Jis apstulbsta. – Negi nematote? Jei būtumėt ją supratęs, būtumėt suvokęs, kaip pavojinga leistis, kad jus šitaip valdytų, kai tik naudodavotės jos paslaugomis. Įsivaizduoju, kad net ir jai jūsų santykiai buvo neįprastai ryškūs – atrodo, kad ji net buvo jus įsimylėjusi. Bet jos atveju tai buvo savižudiškų ketinimų apraiška. Net ir jūs turėjote pastebėti, kad ji vos nepasiekė to, kad *khunas* Tanakanas jus pribaigtų. Pasakėte sau, kad ji nepaliko jums pasirinkimo, bet, matyt, nesusivokėte, kad ji planavo įvelti jus į pražūtingą kovą su konkurentu ir *siekė*, kad manytumėt, jog jūsų išlikimas priklauso nuo jos galo. – Jis dar labiau susiraukia. – *Planavo tai nuo pat pradžių*. – Dabar jis išverčia akis. – Tai nebuvo mintis, kilusi jau besibaigiant jūsų romanui – tai buvo priežastis, dėl ko ji jus pasirinko nuo pat pradžių. Ji permatė jus kiaurai. Žinojo, kad būsite tas, kurį galima provokuoti, erzinti ir kankinti. Pastatė jus į neįmanomą priešpriešą su vienu iš galingiausių žmonių Tailande – o jūs aklai ja patikėjote. Per mėnesį ji sukėlė pavojų jūsų gyvenimui, jūsų tapatybei ir jūsų karjerai. Žinojo, kad galiausiai sutiksite su jos idėja, kaip elegantišku būdu ja atsikratyti. – Jis žiūri paklaikusiu žvilgsniu. – Kiek jums metų? Leiskit, pasakysiu. Jums keturiasdešimt šešeri. *Lygiai tiek pat, kiek buvo jos tėvui, kai ji suorganizavo jo nužudymą.*

Šokteliu ir atsistoju.

– Nelabai svarbu, ar aš jus suimsiu, ar ne. Manau, kad nenorėtumėt, jog suimčiau. Tai gerai.

Iš užpakalinės kišenės išsitraukiu lapą popieriaus, atlankstau ir pakeliu virš jo, tada paleidžiu lėtai nukristi jam ant galvos. Tame lape atspausdintas įsiutęs sociopatinių polinkių dramblys.

– Štai taip ji nukneckino savo tėtuką, pone Smitai. Pati fotografavo, – nuleidžiu ranką, paliečiu lakuotą dramblio plaukų apyrankę ant jo kairiojo riešo ir mirkteliu.

Priėjęs prie durų nesusilaikau darsyk neatsisukęs. Jis vis dar guli išsitiesęs, akivaizdžiai paklaikęs.

– Saldžių sapnų, – pasakau išeidamas, o jis dar pradžiugina mane žiopteledamas.

33

Visai nenutuokiu, nei kaip, nei kodėl čia galėtų būti įsivėlęs Beikeris. Vienintelė priežastis, kodėl manau jį čia tiesiogiai dalyvavus, yra ta, kad vienuolis nurodė jį, duodamas dramblio plaukų apyrankę ir bent jau pora *consigliere* Smito vizitų pas jį. Protine prasme esame grįžę į „žvaigždžių karus", kur aklai vykdau kažkokio bekūnio intelekto instrukcijas. Jau tris dienas nieko negirdėjau iš Damrong brolio. Važiuodami taksi su Leku bandome išprotauti, kaip ir kodėl tokia smulkmė kaip Beikeris galėtų tapti pasaulinės klasės *snufo* filmo akcininku, ir kol neišlipame iš automobilio prie Beikerio buto, nepastebiu, kad šiame rajone atsirado naujų vyrukų.

Vienas minutėlę pažiūri man tiesiai į akis; pasijuntu pažvelgęs į pačią siaubingiausią tuštumą – tokiais atvejais norisi, kad žmonės su tokiomis problemomis nešiotų tamsius akinius. Nejuda nė vienas jo veido raumuo ir jis net nesivargina nusukti akių. Vilki apsaugininko uniformą, su bananu ir antrankiais, kabančiais ant diržo. Kažką greitai susakau tajiškai ir pamatau, kad nesupranta. Lekas kilęs iš Surino provincijos ir moka vieną khmerų dialektą. Paprašau jo paklausti naujojo apsaugininko, kurgi dingo senieji. Tas psichopatas atsako su stulbinančiu entuziazmu, akivaizdžiai nudžiugęs, kad gali pasišnekėti gimtąja kalba.

– Jis sako, kad pasamdyta nauja apsaugos firma.

– O kiek jų čia yra?

– Maždaug dešimt.

Jam bekalbant pamatau ir keletą kitų. Ne visi su uniformomis, bet galiu lažintis, kad visi kalba khmeriškai.

– Pasakyk jam, kad atvykau pasimatyti su *khunu* Beikeriu, anglų kalbos mokytoju.

Įdėmiai stebiu jį, bet jis į tą pavardę nesureaguoja. Tačiau žino, kuriame aukšte jis gyvena, ir linkteli mums eiti į liftą; važiuodamas persvarstau, kaip kalbėtis su Beikeriu. Kai išlipame iš lifto, man kyla dar viena mintis, priverčianti staigiai kvėpteleti. Liepiu Lekui keliauti į Smito teisinę kontorą ir pažiūrėti, kokie ten apsaugininkai. Ir paskambinti man į mobilųjį. Lekas nusileidžia liftu atgal į pirmą aukštą, o aš pabeldžiu į Beikerio duris.

Kai detektyvo sprendimai ir sumanymai kyla iš aukščiau, bėda ta, kad gali pasirodyti labai išsiblaškęs. Kai Beikeris atidaro duris, pamirštu visus savo planus užpulti jo sielą, nes man topteli mintis, kad vyksta kai kas išties nerealaus. Išsitraukiu telefoną ir vėl skambinu Lekui.

– Kai apžiūrėsi Smito apsaugininkus, važiuok į Tanakano banką. Pažiūrėk, gal ir ten šiandien su apsauga dedasi kažkas neįprasta, – sušneku tajiškai, labai greitai, ir nežinau, ar Beikeris suprato.

Kad ir kaip keista, ta momentinė, iš operatyvinės atminties kilusi intuicija išlaisvina mano mintis, ir dabar, manau, jau tiksliai žinau, kodėl Beikeris dalyvavo tame filme. Bet nepykstu ant jo – priešingai, man atrodo, kad mano požiūris pakvimpa gailesčiu.

– *Khune* Beikeri, – sakau, žengdamas į jo butą, – labai atsiprašau, kad vėl jus trukdau.

Ir sustoju kaip įbestas. Beplepėdamas su Leku ir taip toliau, neatkreipiau dėmesio į jo veidą. Jis perkreiptas siaubo. Žiūrėdamas į jį išsitraukiu tą pačią nuotrauką, kurią daviau Smitui.

– Manyčiau, kad ji jums jau matyta.

Jis pažvelgia į ją, nuryja seiles ir pakelia į mane akis.

– Ką gi, – sakau, – jei kalbėsite, pažiūrėsiu, ką galiu padaryti.

Užuot atsakęs, jis mosteli į filmavimo kamerą, pastatytą ant trikojo prie lango. Ji dosniai aprūpinta milžinišku priartinančiu objektyvu, o tai, matyt, ir yra svarbiausia. Pasižiūriu pro akutę. Ji nukreipta į vartus prie jo namo, kur sėdi pora naujųjų apsauginių ir žaidžia šaškėmis iš butelių kamštelių. Susidaro įspūdis, kad net ir laisvu laiku jų nuobodžiaujančios sielos laukia kokių skerdynių, kad galėtų pasilinksminti.

– Jie buvę raudonieji khmerai, – kimiai sako Beikeris. – Nemoka nė žodžio tajiškai. Ar jūs su tuo kaip nors susijęs?

– Ne, bet puikiai suprantu jūsų baimę.

– Turite man padėti.

– Turite kalbėti.

Atrodo, jam sunku suvaldyti savo mintis ilgesniam laikui, kad galėtų suregzti deramą prisipažinimą. Nusprendžiu pagelbėti.

– Turint didžių nusikalstamų tikslų visada iškyla viena problema – kaip suvaržyti tam tikrus smulkius žaidėjus, kuriuos prireikia samdyti specializuotoms paslaugoms, kad jie būtų lojalūs. Su tuo eržilu buvo labai paprasta – jis buvo įsiskolinęs visiems Los Andželo paskolų rykliams ir neturėjo jokios ateities, nebent prikištų nagus prie labai didelių pinigų, ir, šiaip ar taip, jis vaidina filme ir todėl gali būti apkaltintas. Bet kaipgi su technine puse? Tą filmą susuko žmogus, puikiai išmanantis apie filmavimo kameras. Atrodo, kad viena jų buvo pritvirtinta prie grindų, kad nufilmuotų krušimąsi iš apačios. Be to, filmas išmaniai sumontuotas: aišku, pagal talentingo mėgėjo galimybes, bet tokio meistriškumo Bankoke lengvai nerasi, šiaip ar taip, tikrai ne, jei reikia slaptai. Kita vertus, joks protingas operatorius, turintis sąsajų su auka, nenorės būti šalyje, kai ten filmuojamas toks filmas, o jūs vis dėlto buvote jos vyras, esate teistas ir žinomas kaip turintis polinkių filmuoti pornografinius

filmus. Ir ką gi daryti? Manyčiau, apmokyti. Jums davė porą buvusių raudonųjų khmerų apmokyti. Tik jie turi tokią vieną savybę – laikosi instrukcijų paraidžiui. Bet jums jų įkvėpimas ir nebuvo būtinas – tereikėjo, kad jie susuktų bazinį produktą jums sumontuoti, gal net kol buvote Angkor Vate. Manau, kad nemontuotą medžiagą jums susiuntė elektroniniu paštu. Tačiau tuos khmerus reikėjo apmokyti, ir jūs paprašėt savo dalies. Ar tai buvo procentas, ar suma iškart?

Ilga pauzė, jau imu manyti, kad jis taip ir neprabils, bet prabyla:

– Ir tas, ir tas. Tai buvo jos idėja. Ji reikalavo, kad samdytų mane. Ji nesiruošė pasitikėti niekuo kitu. Buvo dirbusi su manimi šimtus kartų. Žinojo, kad nesusimausiu, – pakelia akis. – Ir, šiaip ar taip, ji gi buvo tajė.

– Prietarai?

– Tai aišku. Kai mudu su Damrong dirbdavom kartu, dažniausiai sekdavosi. Sugebėjome užsidirbti, net kai mus susėmė.

– Ar galėtumėt nurodyti, kuriuos vyrus apmokėte?

Jis trukteli pečiais.

– Gal. Jie buvo žudikai marionetės, kaip ir visi kiti. Nulius nebūtinai prisimeni, net ir padirbėjęs su jais visą savaitę.

– Repetavote?

– Su siuvėjų manekenais, kol jiems ėmė geriau sektis. Paskui kvietėmės tikrus aktorius.

– Kambodžoje?

– Aišku.

– Ar žinojote, kad, be jūsų buvusios žmonos, čia dalyvauja ir kiti?

– Ne. Buvau nuo visų izoliuotas. Su tuo aktorium irgi nebuvau susitikęs. Tik montavau jo medžiagą.

– O kaipgi tas teisininkas, Tomas Smitas? Jis ėmė pas jus vaikščioti po to, kai apsilankiau aš.

– Iki tol maniau, kad jis tik dar vienas klientas tame klipe su Damrong. Dabar jau aišku, kad kai ją nužudė, su manimi reikėjo aiškintis kažkam kitam. Jie jus stebėjo. Po to, kai pirmą kartą čia mane apklausėte, Smitui teko ateiti išsiaiškinti. Jis geras. Į jo klausimus buvo kur kas sunkiau atsakyti nei į jūsiškius. Turėjau įtikinti jį, kad neišsidaviau, nes būtų suorganizavęs mane nužudyti.

– Atleiskite, – pertraukiu jį ir išsitraukiu iš kišenės vibruojantį telefoną.

– Khmerai sėdi automobiliuose prie Smito kontoros, – raportuoja Lekas. – Lekiu į banką.

Sulenkiu telefoną ir stengiuosi nespoksoti į Beikerį taip, tarsi jis jau būtų negyvas.

– Bet juk kažkaip buvo suderinta, kaip jums bus išmokėtas honoraras. Juk turėjo būti numatyta kažkokia sąlyga, užtikrinanti, kad jį gausite. Neįsivaizduoju nei jūsų, nei Damrong pradedančių darbą be garantijų.

Beikeris spokso į mane.

– Bet nebuvo.

Dabar jau mano eilė spoksoti.

– Ar kas nors gali tuo patikėti? Tai yra mirties kontraktas, kur mirusiajai turi būti sumokėta po mirties. Be garanto toji mergiotė tikrai nebūtų to dariusi.

Beikeris gūžteli.

– Jie davė jai daugiau nei milijoną dolerių į priekį. Ji man pasakė, kad yra kažkas, kas, jei reikės, panaudos tuos pinigus, kad priverstų vykdyti įsipareigojimus. Ji buvo labai užtikrinta – pasakė man nesijaudinti dėl pinigų. Sakė, kad galiu reikalauti šiek tiek avanso, bet jaudintis išties nesą dėl ko. O kai Damrong taip kalba apie pinigus, negalėjai netikėti, kad ji nekontroliuoja situacijos.

Linkteliu.

– Čia už milijoną dolerių išties galima nusipirkti labai daug garantijų, tas tiesa. Bet pagrindiniai žaidėjai, tie nematomi žmonės,

čia niekada ir negyveno, – sustoju ir pasikasau kairįjį smilkinį. – Bet vėlgi, ji buvo tajė. Mąstė iš asmeninės pusės. Ir simbolinės. Ir magijos, – pažvelgiu į Beikerį ir pabandau įsivaizduoti, kaip ji įsivaizdavo jo vaidmenį. Man mintyse iškyla tas pats vaizdinys, mane persekiojantis naktimis: ji, sutaršytais plaukais, karančiomis krūtimis, beprotybe degančiomis akimis ir visiško triumfo šypsena. Senovės girių epochos vaidilutė surengia daugybinį aukojimą dievams.

Atrodo, lyg Beikeris būtų perskaitęs mano mintis.

– Jo, – sako. – Pažvelgus atgal, pasidaro aišku, kodėl ji visiškai nesijaudino dėl garantijų.

Kažkas pabeldžia į duris. Nei beldžia per smarkiai, nei pakartoja. Netvirtą spyną išspiria batas, ir vaikinas, kurį prieš tai mačiau su apsaugininko uniforma, įeina drauge su dar vienu, nešinu kinišku kalašnikovu. Jie mosteli Beikeriui eiti su jais. Beikeris žiūri į mane paklaikęs.

– Draudžiu jums grobti šitą žmogų. Aš esu Karališkosios Tailando policijos pareigūnas.

Tie nesupranta nė žodžio. Kai išsitraukiu policininko pažymėjimą, nesugeba jo perskaityti. Bet nebesvarbu – Beikeris vis tiek su jais išeina. Prieinu prie kameros ant trikojo ir žiūriu pro akutę. Pasirodo tojota, mikroautobusas, ir jie įgrūda Beikerį vidun.

Praeina kokios dešimt minučių, vis dar esu Beikerio bute, tik neturiu ko tardyti. Paskambina Lekas.

– Tanakano banke nieko neįprasto, – raportuoja, – tik tiek, kad jo ten nėra. Jis kažkokiam susitikime su kitais bankininkais, visos dienos renginy. Paklausinėjau dėl banko apsaugininkų. Jie labai nuodugniai tikrinami – niekaip negali nutikti, kad į jų gretas priimtų nemokančius tajiškai.

Praeina dar dešimt minučių, pamatau, kad skambina Vikornas.

– Kažkas pagrobė Tanakaną, – sako jis kimiu balsu. – Viskas buvo labai gerai suplanuota. Keli žaliūkai, kurie atrodė ir elgėsi

kaip khmerai, užblokavo jo automobilį, kai jis važiavo iš susitikimo, ir jį pačiupo. Jei apie tai ką nors žinai ir man nesakai, esi lavonas.

– Pulkininke...

– Ar bent supranti, kaip čia negerai?

– Tai ne jūsų kaltė.

– Žąsine, aišku, kad mano. Negi nesupranti? *Aš jį šantažavau.* Taigi ir tapau už jį atsakingas. Mano geras vardas šiandien žlugo, – jis išjungia telefoną.

Tačiau labiausiai mane nustebina dar vienas skambutis.

– Sončajau, – sako daktarė Supatra, – jie pavogė kūną. – Man atima žadą, negaliu kalbėti. – Atėjo keli vyrai su kariškais šautuvais. Laikė mus uždarę dešimt minučių ir per tą laiką nusileido į morgą ir pagrobė kūną. Daugiau neėmė nieko ir, atrodo, nesuprato tajiškai. Kažkas pasakė, kad jie khmerai.

Kai visa tai suvirškinu, paspaudinėju savo telefono mygtukus ir atsidarau žinučių langą, parašau Kimberlei SMS:

Ar tavo kompiuterininkai gali pasekti mane pagal mano telefono signalą?

Ji atsako greičiau nei po penkių minučių.

Galim pabandyti. Kodėl?

Aš atrašau:

Nes tuoj iškeliauju į ilgą kelionę.

Prasėdžiu ant Beikerio lovos dar daugiau nei valandą, kol pasirodo dar vienas khmeras apsaugininkas su standartinio pavyzdžio

kalašnikovu. Jis kažkaip padrikai beda į mane pirštu ir mosteli žygiuoti prieky jo. Baksnoja mane tuo šautuvu visą kelią iki automobilių aikštelės, kur laukia dar viena tojota, šįkart džipas. Atsisėdu gale, kur sėdi dar šeši khmerai. Kokias penkias valandas važiuojame į rytų pusę, kol galiausiai jie nusprendžia užrišti man akis. Ir iš karto atima telefoną.

ENDŠPILIS

34

Mieliausias mano broli,

Kai skaitysi šitą laišką, aš jau būsiu metusi šitą kvailą kūną. Mielasis, tu esi vienintelis vyras, kurį savo gyvenime mylėjau. Vienintelis žmogus. Rūpinausi tavimi taip, kaip mūsų motina niekada nesugebėjo rūpintis. Mielasis, tomis baisiomis naktimis, kai buvome labai jauni, aš tavęs nesuviliojau. Tau to reikėjo lygiai kaip ir man, mes guodėme vienas kitą, kaip tik galėjome. Dėl tavęs pardavinėjau savo kūną. Suteikiau tau gyvenimą, kokio neturėjo nė vienas mūsų kaimo berniukas. Tu išsilavinęs, išmanus ir jau nebe prasčiokas, esi laisvas žmogus. Dabar prašau atiduoti skolą: gatdaniją. *Visi tie kiaulės turi mirti, tai bus dalis mano aukos. Mano dvasia liks su tavimi amžinai. Jei tai padarysi, būsime mylimieji visiems laikams. Jei ne, mano prakeiksmas tave sužlugdys. Tačiau žinau, kad manęs neišduosi.*

Tavo mylinti sesuo Damrong

Gamonas, dar žinomas kaip brolis Titanaka, galiausiai parodė man atspausdintą paskutinį jam parašytą sesers elektroninį laišką. Jos įsakymai surašyti ilgame ir nepaprastai išsamiame priede – pradedant instrukcijomis, kaip mane bus lengviausia suintriguoti

ir su manimi susibičiuliauti, baigiant žiauriu sumanymu su tomis dramblio plaukų apyrankėmis. Apstulbęs skaičiau jos nuoseklius nurodymus, kaip sužlugdyti kaukėtąjį žmogų, įskaitant laukimą, kol jis nusižudys, ir instrukciją nufilmuoti, kaip Gamonas jį tardo. Tai ji sumanė, kad jis tą įrašą perduotų man, kad dar stipriau su juo susisaistyčiau. Atrodo, lyg tą planą būtų sukūręs kažkoks šėtoniškas genijus, toks, su kokiu dar nebuvau susidūręs. Bet ne viskas vyksta pagal jį. Beikeris mirė anksčiau nei numatyta.

Kai privažiavome Surino provinciją, man užrišo akis, ir jau nebegaliu garantuoti, kad vis dar esu Tailande. Gal jie kokiu džiunglių keliuku jau pervažiavo į Kambodžą. Dramblių ferma visai nedidelė, bet ją išduoda dešimties pėdų aukščio platformos, skirtos užlipti ant dramblių. Dauguma pastatų griūvantys. Gali būti, kad tai – nepavykęs projektas turistams. Tiek man, tiek visiems kitiems, greičiausiai įskaitant ir Gamoną, mano statusas čia neaiškus. Nemanau, kad pradiniame plane numatyta, kad dalyvaučiau baigiamojoje dalyje; matyt, kažkoks jo silpnumas, o gal ir tai, kad jam patinku, arba kompanijos poreikis kiek apmažino jo ryžtą. Kai man nuėmė raištį ir jį išvydau, tai buvo elegantiškas vienuolis šafraniniais rūbais, su kalašnikovu ant peties. Kad ir kaip keistai nuskambės, manau, kad mano buvimas čia jį privertė susigėsti, ir jis padėjo šautuvą į šoną.

Khmerai sargybiniai mane atidžiai stebi, bet, skirtingai nuo Smito ir Tanakano, galiu vaikščioti kur panorėjęs. Tačiau jei prieinu per arti džiunglių krašto, jie iššauna man virš galvos perspėjamuosius šūvius. Nakčiai mane užrakina medinėje trobelėje, iš kurios galėčiau lengvai pabėgti, bet kur čia bėgti? Čia man išgyventi daugiau šansų nei džiunglėse. Tokiame karštyje pakaktų vieną dieną desperatiškai ten pasiblaškyti ir imsi merdėti nuo troškulio.

Net nenutuokiu, ar Gamonas nusipirko tą dramblių fermą, ar išsinuomojo; kalbėdamas jis į tokias smulkmenas nesileidžia. Čia

karšta, net karščiau nei Bankoke, ir nė viename pastate nėra kondicionieriaus. Elektra būna retkarčiais, priklausomai nuo to, ar tie khmerai pasivargina įjungti generatorių. Didžiąją dalį laiko nėra ką veikti, nebent žiūrėti, kaip sargybiniai kramto betelio lapus arba šaudo į medžius. Arba stebėti dramblius. Jų trejetas – jauni, dirglūs ir visi sveria po kokias tris tonas.

Smitas su Tanakanu įkalinti betoniniuose namukuose, atrodo, visai naujuose, pastatytuose langais į kiemą, kad matytųsi, kaip tie žvėrys trepsi po kiemą savo milžiniškais minkštais padais. Jie puikiai mato ir kaip khmerai, susikrovę kalną bambukų juostelių, pina iš jų didžiulius bambukinius rutulius. Dirba neskubėdami, dažnai padaro pertraukas pasirėkauti ir pašaudyti į orą. Be to, juos ištinka nepaaiškinami energijos priepuoliai, kuriuos jie panaudoja ne darbui, bet šaudyti iš kalašnikovų į džiungles, mat jiems pasirodo, kad pamatė kažką judant. Ir tik mudu su Gamonu žinome, kad, ko gero, Beikerio mirtis gali viską pakeisti.

Jis bandė bėgti, o gal tiesiog labiau norėjo būti nušautas. Jam kažkaip pavyko nudaužti spynas nuo metalinių savo kalėjimo durų. Vidury nakties prapliupo automatai, bet čia nebuvo nieko neįprasta. Jokių riksmų, jokio girdimo pokalbio. Įsivaizduoju, kad sargybiniai pašaudė iš reflekso, apie tai net nepagalvoję, o paskui nuėjo miegoti iki ryto. Jie pakvietė mane auštant, mat Gamonas meditavo savo trobelėje ir liepė jo netrukdyti, nuėjau paskui juos prie kūno, gulinčio džiunglių pariby. Automato serija pataikė jam į galvą. Jis gulėjo kaip nukritęs, keistai susisukęs, nes jo smegenys žuvo iškart ir kūnas susmuko vietoje. Buvo nuogas, jei neminėsim purvinų žalių šortų su kamufliažiniu motyvu. Armijos vabzdžių jau buvo įsišėlusios maitintis (tai per milijonus metų puolusios sielos, mirties kvapai jas nenugalimai traukia – sunku patikėti, kad kadaise jos džiaugėsi žmogiškosios sąmonės privilegija, o tai tik parodo, prie ko priveda prastų pasirinkimų grandinė). Dvigubos voros skruzdėlių leidžiasi ir kyla jo burnos gausybės

ragu; didesnius siaubūnus su straubliukais taip pat buvo įkvėpusi nuožmi darbo drausmė – jie godžiai lakė iš burnos virstančias smegenis. Baisiai paniuręs nuėjau prie Gamono trobelės ir spyriau į duris. Jis buvo paniręs į gilią meditaciją, taigi paspyriau ir jį. Ir vis tiek, man teko kone nuvilkti jį prie Beikerio lavono. Per tas dešimt minučių jį apsupo baisus spiečius musių. Iš pradžių pasirodė, kad jį traukia tai traktuoti kaip dar vieną meditacijos pratimą, dar vieną karmos mazgą, kurį reikia išrišti absoliučios tiesos galia. Tačiau jo galvoje ėmė suktis priežasties ir pasekmės dėsnis, ir aš pamačiau, kaip jį nugali nepakeliamas sielvartas. Aukščiausią gyvenimo formą jis pavertė žemiausiosios puota; apvertė visą budizmą ir evoliuciją aukštyn kojom. Manau, kad jis staiga pamatė, kokią karminę kainą teks sumokėti. Panika jam pasirodė visai gera išeitis. Čiupau jį už rankos.

– Jei dabar pabėgsi, khmerai išžudys mus visus likusius.

Atrodo, tai jį prikėlė iš sapno.

– Einam, – pasakiau ir nuvedžiau atgal į jo trobelę. – Medituok dabar.

Ir išėjau. Nežinau, gyvas jis ar miręs.

Be televizoriaus laikas džiunglėse slenka lėtai. Khmerai prie to pripratę – jie sugeba susukti savo kūną į bet kokią padėtį ir paskui valandų valandas spoksoti į niekur. Tačiau jie užprogramuoti klausyti įsakymų, o kadangi moka Gamonas, jis ir yra tas, kurio jie klauso. Tačiau Gamonas medituoja kartais net po dvylika valandų be perstojo. Man tai labai įspūdinga. Prieš tai, kai nušovė Beikerį, užeidavau į Gamono trobelę pažiūrėti, ar jis tikrai užsiiminėja *vipasana*. Manau, kad taip; jo kūne matyti tas lankstumas, tuštuma ir nejudrumas, puikiai bylojantys apie tai, ką jis daro su savo protu. Mano asmenine nuomone, šitas žmogus naudoja meditaciją taip, kaip kitas vartotų morfiną. Kai įsišventino, kažkas jam nutiko; jis suvokė, kad esama išeities, kad proto galimybės begalinės,

tai kam rinktis nuolatinį skausmą? Tačiau tai visai nepadėjo jam suvokti esamos situacijos – mūsų budizmo forma dėl to dažnai kritikuojama. Ji visai nesutverta kurti rūpestingas bendruomenes ar socialinės gerovės programas; ji mums duota tokiais pačiais beviltiškais laikais kaip ir dabar, kai mūsų padermei, atrodė, nebeliko nieko kito, tik čiuožti spirale žemyn į barbarizmą. *Plus ça change*. Žinoma, man derėtų aplankyti Smitą ir Tanakaną, bet kol kas niekaip nesukaupiu drąsos. Kartais ir pats to nenorėdamas ištisas valandas spoksau į dramblius.

Tai, kad žinau, koks planas, suteikia tiems žvėrims grėsmės aspektą. Nieko negali padaryti, belieka tik baisus žinojimas apie juos. Jie tik įpusėję paauglystės amžių, bet jau daug aukštesni už patį aukščiausią arklį, o jų protai nepriklausomi tarsi džiunglių valdovų. Atrodo, kad yra tik vienas *mahutas*, dramblių vadeliotojas, kokių šešiasdešimties metų khmeras, apsirengęs purvinais skudurais, savo spalva ir tekstūra panašiais į pačius storaodžius. Jie nepririšti, vaikštinėja po kiemą kur tinkami. Vakar vienas priėjo man už nugaros, mat su tais minkštais padais jie moka vaikščioti labai tyliai, švelniai mostelėjo man straubliu per pakinklius, ir nudribau. Akimirką pamaniau, kad man galas, bet toms kelioms tonoms grynų raumenų tai buvo tiesiog kažkoks eksperimentas ir, pasidaręs savo išvadas, tas dramblys nutursėjo, tarsi norėdamas pasidalyti jomis su dviem savo kompanionais.

Žinau, kad anksčiau ar vėliau man teks ir vėl nueiti pas Gamoną į trobelę, bet nė nenutuokiu, ką man sakyti ar daryti. Atrodo, visas kruopštus jo sesers planas išsirutulioja. Nusprendžiu palaukti iki rytojaus. Galiausiai sukaupiu stiprybę aplankyti kalinius. Nepaisant kultūrinės takoskyros, man lengviau kalbinti Smitą, o ne Tanakaną, – tas savo feodalinės hierarchijos aukštybėse dar kažkaip iškilęs virš manęs. Pakylu, pasikaišau sarongą – atspurusį, iš esmės pilkos spalvos medžiagos gabalą, tądien, kai atvykau, rastą skalbykloje; mano marškiniai ir kelnės buvo priprakaituoti ir jau

bepradedą smirdėti; persirengęs tradiciniu drabužiu, pasijutau daug laisviau.

Smitas laikosi labai prastai. Nesmagu matyti tą didžiulį, dailų *farango* kūną kameros kampe, susirietusį embriono poza. Gali būti, kad jo depresija mirtina – paklausiu savęs, ar nebūtų žmoniškiau, jei palikčiau jį vieną. Žiūriu prispaudęs kaktą prie grotų. Matau, kaip juda jo akių vokai ir retkarčiais trūkteli ranka ar koja.

– *Khune* Smitai, – sakau, – čia aš, detektyvas Džitpličipas.

Jis sumirksi ir pakelia akis į tai, kas, jo akimis, turbūt yra vienintelis stiprus šviesos spindulys.

Pamatęs mano veidą, jis dar labiau sutrinka. Jis nelabai tikras, ar čia tikrai aš, o jei taip, tai ar atėjau išgelbėti, ar papiktdžiugiauti. Taip laukiame dar turbūt dešimt minučių, dorai nežinodami, koks gali būti tas mūsų bendravimas. Galiausiai jis pajudina kūną tarsi iš žiemos miego bundantis žvėris ir šiaip ne taip atsistoja. Kaip ir aš, jis priverstas vilkėti seną sarongą, o su juo primena Baltaodį, vaidinantį Čiabuvį – kaip iš pasakojimų apie Britų Indiją. Lango grotos meta lygiagrečius vertikalius juodus šešėlius, tarsi milžinišką brūkšninį kodą.

– Tu, – sako jis, tarsi būčiau jo nelaimių šaltinis.

Jis prieina prie lango tarsi žmogus, kuriam smalsu apžiūrėti jį kankinantį šėtoną.

– Tu.

– Aš to nepadariau, – sakau.

Jis kilsteli smakrą, girdi, tu laisvas, o aš ne.

– Damrong, – paaiškinu. Išgirdęs tą vardą jis susipurto. – *Farangui* tai suprasti sunku, tikriausiai neįmanoma, – pasikasau galvą būtent dėl to, kad man tik dabar toptelėjo, kaip vakariečiui tai bus sunku suprasti, net ir tam, kuris yra gyvenęs Rytuose. – Ji paliko instrukcijas. – Jis papurto galvą. – Ji nebijojo mirties,

tam tikra prasme laukė jos visą savo gyvenimą. O paskui pabiro pinigai, Smitai, pinigai.

Jis pažvelgia taip kažkaip labai pažeidžiamai: tarsi mestų iššūkį, suprasdamas, kad pralaimės. Kas yra tiems azijiečiams, dėl ko mums norisi nuolat atsiprašinėti Vakarų, tarsi būtume visada širdyje žinoję apie katastrofą, į kurią jie ritasi? Gal, norėdami užkirsti jai kelią, galėjome padaryti daugiau? Aš bent jaučiu pareigą pabandyti paaiškinti.

– Mirtis, – sakau. – Tomai, ar kada mąstei, ką ji galėtų reikšti? Religija čia nesvarbu – kalbu apie esminius pastebėjimus. Tomai, tai, ką žinojo ji, žinoma ir devynioms dešimtosioms žmonijos: *mirtis nugali pinigus*. Aš nekalbu apie žmonių žudymo aparatus – čia tiesiog neolitinės skerdynės. Kalbu apie mirtį kaip idėją, Mirtį kaip proto ginklą, Mirtį kaip realybę, su kuria tik suaugusieji gali stoti akistaton. Tu niekaip negalėjai laimėti, Tomai. Pralaimėjai tą karą, vos pirmą kartą geidulingai pažvelgei į ją. Tuo metu, kai galvojai nusipirkti jos kūną, ji turėjo daug didesnį planą, daug holistiškesnį, – sustoju, bandydamas rasti žodžių. Nežinau, ar išties taip galvoju, ką ruošiuosi toliau pasakyti, bet tai atrodo neišvengiama: – Tomai, ar ten, iš kur tu kilęs, išvis esama suaugusių žmonių?

Žinoma, man nepavyko, jis nieko nesuprato. Dabar jis jau tikras, kad aš tik pamišęs skersarūšis, rytietiška chimera, kažkokių barbariškų jėgų atsiųsta jo kankinti. Jaučiuosi blogai, bet metu visą tą reikalą.

Khunas Tanakanas išgirsta mūsų pokalbį ir prieina prie savo lango gretimoje kameroje.

– Kiek? – sušnypščia. – Tiesiog pasakyk, kiek nori.

Kiekviename net ir tokio trumpo sakinio skiemenyje jaučiama jo aukšta padėtis mūsų kultūroje, pažintys aukščiausiuose ešelonuose, rafinuotumas ir įgimtas charakterio tvirtumas. Tajiškai jis kalba taip smarkiai elegantiškiau už mane, kad vos neužsimanau kalbėtis angliškai.

– Ne man spręsti, – atsakau.

– Vikornui? Ar už to stovi Vikornas?

– Ne, – sakau. – Pati mergina.

– Ką čia šneki? Ta mergina negyva.

– Tik tam tikra prasme. Galima sakyti, kad jos valia net labai gyva. – Jis piktai žiūri. – Juk tai daugiausia jūsų pinigais finansuotas projektas, ar ne? Davėte už jos paslaugas daugiau nei milijoną, atėmus ten tą kažkokią nedidelę Smito investiciją. Aišku, žinojote, kad jums reikia adjutanto, atpirkimo ožio, *consigliere*, mat pats negalėjote pernelyg priartėti prie to sumanymo. Ir, suprantama, visada reikėjo ir deramo pavyzdžio: tai buvo *khunas* Kosana, jūsų mirtinai nesantūrus vergas-draugelis, ir jo bičiulis Pi-Unas. Jei ne tuodu, manau, kad būtumėt liepęs nužudyti Smitą – tik todėl, kad ji naudojosi juo, kad pavydėtumėt. Vis dėlto jis aukštesnis, jaunesnis, stipresnis ir baltaodis. Taip, išties, būtumėt liepęs jį nužudyti iš atsitiktinio galios reflekso, taip sakant, kaip Nok. Kaip ta Damrong turėjo jus įžeisti, kaip smarkiai užnuodyti jūsų dienas ir naktis ištisiems mėnesiams, kad net pagalvojote pasielgti šitaip beatodairiškai ir investuoti į tą *snufo* filmą. Ar galite pripažinti, kad ją mylėjote?

– Ką čia šneki?

– Taip, su jumis galiu pavartoti šitą žodį. Keista, ar ne? Esate tiek daug kietesnis, tiek tvirtesnis už savo sėbrą Smitą, bet tas žodis ateina į galvą būtent kalbant apie jus. Šiaip ar taip, ji buvo visiškai visiškiausia jūsų priešingybė – ar galiu drįsti sakyti, kad jūsų antroji pusė? Jūs penthauze, ji – kanalizacijoje. Ji pasuko peilį jūsų širdyje, papasakodama jums viską apie Smitą, tą dailųjį fališką *farangą*, kurio pimpalas labai daug didesnis už jūsiškį. Ji puikiai mokėjo suleisti rūgšties į jūsų gyslas kaip tik tada, kada manėtės belaimintis. Ar aš teisus?

– Kalbėk toliau.

– Geismas aklas žmogaus klasei. Tai, kad ji kiaurai perprato jūsų reptiliškąją pusę, varė jus iš proto. Ji žinojo, iš kur atsirado

jūsų ambicijos. Iš tam tikros neapykantos gyvenimui – lygiai iš to paties impulso, kuris varė ją į priekį. Praturtėjote bekeršydamas gyvenimui. Kaip ir ji, galiausiai. O kur dar jūsų motina. Gerai pagalvojus, juk tik kekšė ir galėjo jus išties užvesti.

Jo žvilgsnis duria tarsi adata.

– Vesk tą dramblį. Greičiau baikim.

Jis pasitraukia į kameros kampą, kur nepasiekia šviesa.

– Ak, niekas neabejoja, kad jūs kietesnis už geležį, *khune* Tanakanai. Su tuo sutiktų visi, kurie jus pažįsta. Bet pagalvokit apie tai. Jei ji gali pasiekti jus valios jėga, naktį iš nakties, ir sausai jus išprievartauti net jums esant savame kūne, kokie gi bus jūsų šansai anapus?

Kinai dar aršiau prietaringi už mus. Matau, kaip trūkteli jo dešinioji ranka, ir jis visas sudrebėjęs nusisuka į sieną.

Kiemo kampe khmerai sugrįžę prie darbo – pina pirmąjį bambuko rutulį. Jis jau įgauna formą, bet dar labai netvirtas. Po kokios valandos jie viską meta. Per karšta. Nėra kur skubėti. Šou šiandien dar neprasidės, net ir rytoj neprasidės.

35

Pirmieji aušros ženklai – kraujuojančios medžių viršūnės rytuose ir visuotinis švytėjimas, pranašaujantis dar vieną nepakeliamą dieną. Po dvidešimties minučių dangus ima akti ir užverda, o tu darai viską, ką gali, kad pasitrauktum iš kelio. Pati saulė paprastai slepiasi už pulsuojančios drėgmės uždangos, tuomet atrodo, kad visas dangus spinduliuoja liguistai intensyvią šviesą ir karštį. Atsikeliu anksti, dar neprašvitus, nusiprausiu vandeniu iš akmeninės kriauklės prie mano trobelės ir apsisuku sarongu.

Dar nenudžiūvęs, permirkusiu sarongu, apsisprendžiu užlipti laiptais pas Gamoną. Pagalvoju, kad verčiau nebelsiu, o tiesiog

užeisiu. Durys atsidaro, ir aš įžengiu per slenkstį. Manau, kad jis gali būti ir nemiręs toje pusiau lotoso pozoje, bet gyvybės požymių nedaug. Prieinu prie sienos po langu, kur jis atsirėmęs medituoja. Manau, kad tuoj jį papurtysiu, tačiau Buda liepia elgtis kitaip. Paglostau jo gražų veidą ir švelniai pabučiuoju į kaktą.

– Titanaka, mano broli, – sušnabždu.

Jis atmerkia akis į kitą pasaulį. Nusišypso kilniai tarsi žmogus, atsisakęs savojo aš ir mielai priimantis meilę mano akyse; paskui viską prisimena ir sielvartas jį nugali.

– Gamonai, – sakau, – mums teks juos paleisti. Beikeris negyvas per mus, bet iš tiesų tai ne mūsų kaltė. Jo mirtis neprikaups mums labai daug blogos karmos. Bet jei ir toliau vykdysime Damrong planą, kas su mumis bus? Būsim užrakinti granite milijoną metų.

Jo akyse siaubas:

– O kas, jei aš jai nepaklusiu? Ar bent nutuoki, kokios jos galios? Ji ateina pas mane kas naktį. *Aš vis dar su ja myliuosi.*

– Nes tu jai leidi. Tu budistas vienuolis – kaip gali sau leisti šitaip vergauti?

Mano žodžiai jį išgąsdina. Jis sumirksi ir įsispokso į savo drabužius.

– Žinoma, aš taip prie šitų pripratęs, kad pamiršau nebeturintis teisės jų nešioti.

Šitaip sutrikęs jis pasielgia labai vaikiškai – atsistoja priešais mane ir nusirengia. Tokios reakcijos nesitikėjau – noriu jam pasakyti, kad vėl apsirengtų, bet kai jis stovi su apatiniais, prie krūvos šafraninės medžiagos po kojomis, įvyksta pribloškiantis virsmas. Vienuoliška laikysena ištirpsta per mažiau nei minutę, drauge su asmenybe, derėjusia prie jos. Pasirodo kita jo pusė: kietesnė, primityvesnė, geriau pritaikyta išlikti, labiau nusikalstama. Dabar aiškiai matau jaunuolį, kadaise rūkiusį ir prekiavusį *jaba*. Jo balsas

stipresnis, kimesnis. Jis prieina prie vienintelio savo trobelės lango ir pažvelgia į kiemą, kur ganosi jo drambliai žudikai.

– Gamonai, – sakau.

– Yra ir kai kas daugiau, – atsidūsta jis.

– Papasakok. Gal tai išgelbės kažkam gyvybę.

– Paskutiniame jos laiške nerašoma apie viską. Aš tau to visai nepasakojau.

Manau, kad jis nori į mane atsisukti, bet negali. Šviesai blukinant kiemą, matau tik jo profilį.

– Tai, ko ji nenorėjo prisiminti ar apie ką galvoti, tiesiog nustojo egzistuoti jos galvoje.

Jis sukaupia jėgas ir pažvelgia į mane.

– Matei užuominą apie incestą, bet nesupratai jos svarbos.

– Papasakok man, mano drauge, kol dar turime laiko.

Iš širdies pasigirsta dejonė.

– Viskas prasidėjo lygiai kaip ji ir rašė – du išsigandę vaikai drėgnoje dvokiančioje dviejų kambarių lūšnoje, kitame kambaryje mama ir tėtis geria, rūko *jabą* ir dulkinasi – supranti, linksminasi – dieną ir dvi jokio maisto, nes jie per toli išėję. O paskui, kai mama gulėdavo be sąmonės, o tėvas netekdavo proto, jis pasišaukdavo ją. Jam patikdavo maišyti seksą su vudu. Kai ji pas jį nueidavo, grįžusi atrodydavo lyg mirtis. Kaip septyniasdešimties metų keturiolikmetė. Bet ji neleido jam pasinaudoti manimi. Net tada ji savo kūnu mane apsaugodavo, – ilgas atodūsis. – Bet ir ji turėjo savų poreikių.

Jis patyli, o paskui vėl prabyla, jau tvirtesniu balsu.

– Tai va, taip ir prasidėjo. Ji parodė man, ko nori ir kaip tai reikia daryti. Kai jau kiek paaugau, parodė man, ko *aš* noriu, ir tai man padarė. Tai buvo po jos pirmosios turnė. Galima sakyti, kad mano pirmasis seksas buvo aukščiausios klasės.

Gamonas kosteli.

– Čia nieko blogo, jei neminėsim kelių primityvių tabu, skirtų, kad genties genomas būtų sveikas, bet šiais kontracepcijos laikais jie vargu ar taikytini. Žmonės, kuriems tokie dalykai rūpi, turėtų labiau jaudintis dėl to, kokie mudu su Damrong būtume be to incesto tapę.

Ilga pauzė.

– Bet iš savo pirmosios turnė Singapūre ji grįžo labai pasikeitusi. Buvo tik aštuoniolikos, bet jau moteris, – apsilaižo lūpas: – ir šliundra. Šliundras kankina mirtinas meilės badas – pats tą žinai. Jos dulkinasi ir dulkinasi, ir dulkinasi, bet iš to neišspaudžia nė lašo meilės, kad ir kaip stengtųsi. Jas nugali tam tikros rūšies beprotybė. Jos turi susirasti tikrą mylimąjį, net jei jis koks bjaurus, nusmurgęs baltaodis senis...

– Arba artimas šeimos narys.

Jis linkteli.

– Po kiekvienos turnė ji grįždavo namo baisiai manęs trokšdama. Paprastai ji atvažiuodavo į Suriną ir išsikviesdavo mane. Važiuodavau su ja pasimatyti į viešbutį. Jei tą mėnesį jai sekėsi gerai, ji imdavo penkių žvaigždučių apartamentus. Jai patikdavo man demonstruoti savo pinigų galią. Ji būdavo taip manęs išalkusi, kad jausdavausi kone prievartaujamas. Bet, žinoma, ir aš norėjau meilės. – Praeina kelios sekundės. – Po to ji visada mane palepindavo, pirkdavo man mopedus, motociklus, viską, ko norėjau. Vieną kartą ji užsidirbo taip daug, kad nupirko man „Harley-Davidson Fat Boy“ – po kelių mėnesių, kai užklupo sunkus laikas, teko jį parduoti. Ji nuolat kartojo, kad mūsų meilė yra vienintelis būdas, kad ji neištvertų šios veiklos ir negalėtų manęs išlaikyti, jei negalėtų pas mane sugrįžti, – jis smalsiai pažvelgia į mane: – O kaip tavo motina su tuo susitvarkė? Ar vis klausinėdavo, ar tikrai ją myli?

– Perėjome ir tokį etapą.

Paryžius, senasis Triufo knarkia po šilkine antklode savo gigantiškame *belle epoque* miegamajame, Nong baisiausiai gėda

prieš mane, kad ji su tokiu seniu: *Juk myli mane, Sončajau, ar ne? Atleidi savo mamytei, saulele, taip?*

– Bet ji niekada tavęs nesugundė?

– Nong? Ne. Būtų sunku net įsivaizduoti.

– Nuo penkiolikos metų vis girdėjau tuos pačius žodžius: *Nusižudysiu, jei kada sugalvosi mane palikti.*

Šviesa nusileidžia man ant pakaušio, ima kąsti karštis, ant viso jo rudo kūno pasirodo prakaito lašai. Aš galvoju: *Aišku, koks aš kvailas, tam, kad galėtų eiti pirmyn, jai išties reikėjo tikro mylimojo.* Bet jai reikėjo šlubo luošio. Galvoje iškyla vaizdas: kartą mudu vaikščiojome po Sukumvitą, susikibę už rankų, beprotiškai laimingi, ir aš užkliuvau už kanalizacijos šulinio dangčio – tokia nesąmonė nutinka, tik kai esi įsimylėjęs. Kelias dienas šlubavau. Maniau, kad būsiu Damrong šlykštus, bet ji sureagavo priešingai. Rūpinosi manimi, siūlė savo petį atsiremti, vidury judrios gatvės masažavo man čiurną, demonstravo meilę bejėgiui, iš savo gundymų paletės parinko švelnumą.

– Supratau.

– Gal ir nesupratai. Kartą ji išvažiavo į Šveicariją aštuoniolikai mėnesių. Uždirbdavo tiek pinigų, kad nenorėjo prarasti klientūros, kol nesupras, kad paėmė, ką galėjo.

Praeina kelios sekundės, kol jam lygiau ima plakti širdis, tada priduria:

– Būtent aš negalėjau to iškęsti. Tiesiog negalėjau. Be jos buvau vos pusiau gyvas. Rūkiau per daug *jabos*, pradėjau pardavinėti, mane sugavo. Jai teko lėkti namo papirkti farų, kad paleistų mane iš kalėjimo.

Jis ima baisiai springti. Kimiai kosėja ir purto galvą. Parodo į tą nediduką, ploną baltą randą ant riešo, lygiai tokį patį, koks buvo ir ant jo sesers rankos.

– Vaikiška trečiojo pasaulio melodrama – bet kraujas buvo tikras. Mes davėme vienas kitam gyvenimo įžadus. Ji pasakė

niekada daugiau manęs taip ilgai nepaliksianti, aš pasižadėjau pasitaisyti, mokytis kokioje nors prabangioje Bankoko mokykloje, kur ji mane įtaisytų, išmokti angliškai – aš turėjau būti išgelbėtasis. Kai ji bus bebaigianti trečią dešimtį ir visiškai perdegusi, galėsiu ja rūpintis. Sumokėsiu skolą: *gatdaniją*. Šitas atvejis būtent apie tai ir yra, detektyve. Gali vadinti tai „Trečiojo pasaulio skolos byla“.

– Bet tu įsišventinai, – sakau.

Jis pasitrina akis.

– Ji stengėsi lankytis kaip galima dažniau, bet pasitaikė galimybė padirbėti Amerikoje, o ji buvo godi. Pasinaudojo ryšiais su mafija, kad gautų vizą. Tąkart išvyko dvejiems metams. Jau buvau nebe paauglys, man buvo dvidešimt su trupučiu. Universitete baigiau, tik pamanyk, sociologiją. Nemanau, kad ji suprato, kaip tai beprasmiška, – jis pažvelgia į mane atviru žvilgsniu. – Žinojau, kad dirbti niekada negalėsiu – pernelyg sujauktas protas. Bet nenorėjau jos išduoti ir grįžti prie narkotikų. Padariau tai, ką padarytų bet kuris jaunas tajas ar khmeras. Gavau prieglobstį Budoje, dharmoje ir sanghoje. Tačiau Tailando sangha manęs nepriėmė dėl teistumo, taigi perėjau sieną į Poipetą, Kambodžos gangsterių miestą, iš kurio kilę mūsų tėvai. Jokie teistumai ten niekam nerūpi. Kai parašiau jai laišką apie savo sprendimą, ji visai neprieštaravo. Pagalvojo, kad panešiosiu tuos drabužius kokį mėnesį ir man nusibos. Taip maniau ir aš.

Spoksau į jį sutrikęs iš siaubo, nuostabos ir susižavėjimo.

– Ach, – sakau.

– Taip, ach.

– Ir supratai, kad esi tam gimęs.

– Visi taip sakė, pradedant abatu, baigiant mano meditacijos mokytoju. *Tikras reinkarnatas*, – sakė jie. – *Šitas vaikis čia jau tūkstantį metų, flirtuoja su budizmu, bet vis niekaip nežengia galutinio žingsnio. Vipasana* man pasirodė tokia paprasta, kad praleidęs ten vos savaitę jau galėjau medituoti ištisas dvi valan-

das. Po metų – jau visą parą. Pirmą kartą per dvidešimt ketverius gyvenimo šitoje žemėje metus pasijutau laisvas ir laimingas.

– O ji tuo tarpu buvo Amerikoje.

– Taip.

– Buvo nesunku patikėti, kad Buda įsikišo ir atleido tave nuo visos karmos, net nuo *gatdanijos*.

– Taip. Būtent.

– O kai ji sugrįžo?

Jis vėl nusisuka į langą.

– Ją buvo sulaikę už prostituciją ir viešnamio organizavimą su amerikiečiu vyru Fort Loderdeilyje. Tas jai nė velnio nerūpėjo, bet ji buvo pasiutusi ant amerikiečių vyrų. Anot jos, jie būna arba paaugliai vyrų kūnuose, arba visiški gyvuliai. Ji niekino savo vyrą. Jaunai moteriai, net ir tokiai kaip ji, dveji metai be jokio emocinio įvykio yra per daug. Visus antruosius metus ją kankino baisus manęs troškimas.

– Ji tau rašė?

– Elektroniniu paštu. Kambodžoje taisyklės labai laisvos. Vienuoliai nuolatos naršo internete – niekas dėl to net nesusiraukia.

Staigia įkvepiu – toje mažoje trobelėje tai nuskamba tarsi švokštimas.

– Gyvenai dvigubą gyvenimą.

Jis linkteli.

– Negalėjau jai elektroniniu laišku parašyti, kad viskas iš tikrųjų, kad aš tikras vienuolis. Neužteko stiprybės.

– O paskui ji grįžo iš Amerikos.

– Paskui ji grįžo, – sumurma jis, bet nepasakysi, kad be humoro. – Užvirė iš pykčio, kad nepuoliau pas ją, – jis kosteli. – Žinai, kaip yra toje Kambodžoje. Ji papirko kelis vienuolius, kad apsimestų nematantys, nusiskuto galvą, apsirengė baltai kaip *luksitas* ir prasmuko į vienuolyną, – jo veide pasirodo ironiška šypsena. –

Įsivaizduoji? Dvejus metus gyvenau be sekso. Kaip erotiška – nuogas jos kūnas nuskusta galva. Ji – tyli ir paslaptinga žvakių šviesoje. Beprotybė, – jis patyli. – Žinoma, po tos nakties ji buvo nugalėtoja, nesvarbu, kad ir ką daryčiau. Bandžiau suskaičiuoti, kiek priesakų sulaužiau: seksas, moters slėpimas po savo stogu, abato apgaudinėjimas, nuolatinis pažeidimų kartojimas. Ištisas dvi savaites ji ateidavo pas mane kasnakt, kol vėl išvažiavo.

– Susidarė tam tikras gyvenimo būdas?

– Tai jau tikrai.

– Bet tu negalėjai prisitaikyti – tai būtų neįmanoma. Neturėjai iš ko rinktis – teko dalytis pusiau.

– Vos ji grįždavo prie prostitucijos, kas tris dienas medituodavau po parą, kol mano protas ją paleisdavo. *Vipasana* veikia, kad ir kam ją naudotum, – jis niūriai pažvelgia. – Bet silpną vienuolį persekioja net jo laimėjimai. Demonai ramybės metu.

Atsistoju, prieinu prie lango ir pažvelgiu jam pro petį. Visas trejetas dramblių susibūrę krūvon, uosto žemę, kur išsiliejo Beikerio kraujas. Jei esi kurį laiką pabuvęs greta šitų gyvūnų, imi pastebėti, kaip veikia jų nepaprastas intelektas. Esu tikras, kad jie dabar kažkaip bendrauja, tarsi irgi aptarinėtų, kas čia vyksta. Pradėjau jausti pagarbią baimę toms milžiniškoms visažinėms jų galvoms su viską tiriančiais straubliais. Atrodo, kad jie viską supranta. Turbūt mane ima veikti džiunglės.

– Bet aišku, kad didžiausią randą tavyje paliko tas dramblių žaidimas, kai farai nužudė tavo tėvą.

Jis gūžteli.

– Ne visai randą. Iniciaciją. Man buvo gal dvylika. Iki tol suaugusieji ir sesuo man buvo iš dievų karalystės. Kai išrideno tą bambukinį rutulį, maniau, kad čia tik žaidimas. Bet suaugau per po to ėjusias penkiolika minučių. Tačiau tikrasis atradimas buvo jos džiaugsmas, jos neįtikėtinas entuziazmas fotografuojant – ji

nusipirko brangią „Minoltą“ su didžiuliu juodu objektyvu. Kai pradėjau meditacijas, tai ir buvo pirmasis įkyrus vaizdas, kurio reikėjo atsikratyti: ne jis, mirštantis, bet ji, su fotoaparatu, fiksuojanti jo mirtį. Jos džiūgavimas, beprotiški triumfo šūksniai. Damrong buvo viskas, ką turėjau, ji pasiėmė mane į savo pasaulį, o man tada atrodė, kad tokia jo realybė – o kaipgi kitaip?

Jis vėl kosteli.

– Tačiau ją tai pakeitė, – jo žvilgsnis ragina mane klausti. Aš linkteliu – tęsk. – Pirmasis jos bandymas buvo labai sėkmingas. Ji ėmė suvokti, kokia gali būti galinga. Šiaip ar taip, vienu smūgiu sunaikino pabaisą, kankinusį mūsų naktis. Ji jau nebebuvo auka, – dabar jis jau kratosi, visi mėginimai apsimetinėti baigėsi: – Būtent ji reikalavo, kad tai stebėtume. Kai sužinojo, ką planuoja farai, *įkalbėjo juos leisti mums žiūrėti*. Jie nelabai norėjo, kad ateitume.

Aš žiopteliu. Neturiu ką pasakyti. Atrodo, tarsi prabėga amžius.

Kai vėl atsisuku į jį, matau, kad ir jis negali atplėšti žvilgsnio nuo dramblių.

– Raganavime naudojama ritualo galia, o tai yra ne kas kita, tik gebėjimas sutelkti dėmesį į uždraustas žinias, juodas jėgas, giliai palaidotas kiekvienoje kultūroje, kol tokia kaip ji jų neiškasa. Ji nesiruošė daugiau būti auka, niekada, nesiruošė tapti net mirties auka. Savo mirtį ji turėjo paversti dar viena pergale, net didesne, dar labiau pilnakrauje. Ji suprato, kad anksčiau ar vėliau praras mane Budos naudai. Ir norėjo pasitraukti pačioje žaidimo viršūnėje ir valdyti mane iš anapus, kur bus žymiai galingesnė.

Jis pažvelgia į krūvą šafrano spalvos rūbų, paskui į mane.

– Aš antrasis vaikas, detektyve. Einu iš paskos. Ką man daryti?

– Apsirenk savo drabužius, broli Titanaka. Taisyklės tau neleidžia nusirengti. Tik sangha gali tai padaryti.

Palieku jį, nusileidžiu netašytais mediniais laiptais, pereinu per kiemą į savo trobelę ir bandau pasiruošti dar vienai nepakeliamai dienai orkaitėje. Žiūriu į Gamono duris iš savo trobos šešėlių ir svarstau, kokia pabaisa ten atgims, kai pagaliau išmuš jos valanda.

36

Vakar nutiko dar vienas dalykas, nutraukęs begalinį nuobodulį. Keli khmerai nusprendė pasilinksminti ir nužudyti vieną iš dramblių, kuris, mirus Beikeriui, buvo atliekamas. Stebint jų kūno kalbą ir patenkintas šypsenas, galima buvo lengvai numanyti, ką jie ruošiasi daryti. Jie pasikalbėjo su *mahutu*, ir tas puolė jų atkalbinėti. Atrodo, jis aiškino jiems, kad jiems pasimaišė, kad tai daryti labai blogai, kad iš to nieko gero nebus. Jie tik pasijuokė iš jo ir išsitraukė automatus. Šaudė pasislėpę trobelėse, tiesiai per kiemą, skrodė dramblio galvą, nukirto jam straublį. Nepaprasta jo stiprybė išlaikė jį gyvą dar daugiau nei valandą po to, kai šūviai liovėsi. Khmerus pakerėjo skausmo kupinos kitų dviejų dramblių dejonės, tai, kaip jie pribėgo apuostyti ir paguosti, paglostyti straubliais savo gaištančio brolio ir visą laiką klykė širdį draskančiu bežadžiu sielvartu. Khmerams buvo baisiai juokinga.

Vėlyvą tos dienos popietę, kai žvėrys puolė, jie miegojo vienos trobos balkone. Vienam iš khmerų pavyko pabėgti. Mes su Smitu ir Tanakanu matėme, kaip drambliai sugriovė trobą ir sunaikino žmones per fantastišką pirmapradžio įsiūčio orgiją, pašėlusiai prunkšdami ir stūgaudami, vėl padėties šeimininkai. Per kelias minutes ten liko tik nuolaužos, kaulai ir kraujas, ir dar krūva malkų toje vietoje, kur stovėjo troba. Tuodu milžinai svaidė straubliais medinius rąstus, žiauriai badė iltimis vieną negyvą khmerą – be-

saikė keršto išraiška, turint omeny, kad jau sutrypė jam krūtinę. Gyvam likusiam khmerui tai irgi buvo baisiai juokinga. Tanakanas ir Smitas papilkėjo; manyčiau, kad aš taip pat.

Siaubinga, kaip greitai priprantame prie naujos realybės: prie trobos nuolaužų, dramblio gaišenos vidury kiemo, jau bepradedančių dvokti žmonių palaikų tarp malkų. Mūsų tikrasis dievas – išgyvenimas šioje žemėje, antraip būtume jau prieš tūkstančius metų persikėlę į paprastesnes planetas. Susitaikę su tokiu barbarizmu, dabar visi tapome laukiniai – aš, Smitas ir Tanakanas. Nesu toks tikras dėl Gamono, šiandien jis visą dieną lindi savo trobelėje, net per šaudymus, rėkimus, žviegimus ir juoką. Net žvėris privertėme mūsų nekęsti.

Kai galiausiai pasidairau po dramblių sugriautą trobą, pamatau kelis maišelius *jabos*, milteliais. Pastebėjau, kaip khmerai kartais laižosi pirštus, bet tam neskyriau dėmesio. Kaip jiems ir būdinga, jie nematuodavo, kiek narkotiko vartoja, bet tiesiog, vos pajutę, kad blėsta energija, apsilaižydavo pirštus ir merkdavo juos į *jabos* maišą.

Tačiau dramblių maištas vis dėlto turėjo poveikį – likusius khmerus privertė susikaupti. Ūmai ir netikėtai jie puolė ryžtingai pinti tų bambukinių rutulių ir į dienos pabaigą jie buvo gatavi. Stebėjau, kaip, be abejo, stebėjo ir Smitas su Tanakanu, kai jie išrideno juos į praėjimą tarp trobelių, išbandė, ar tvirti, ir patikrino spynomis užrakinamas dureles. Paskui du iš jų nuėjo prie Smito lango primatuoti jo dydžio rutuliui, kurį surentė jam – jis kur kas didesnis nei Tanakano. Įvykdę šitą uždavinį, nuėjo prie savo trobų ir dairėsi. Pamažu, po truputį, visų žvilgsniai nukrypo į uždarytas Gamono duris.

Praėjo ilgos valandos. Jau išmokau atskirti kiekvieną karščio subtilybę. Nuožmi staigi ryto kaitra savo tekstūra labai skiriasi

nuo negailestingo vidudienio karščio, o tas savo ruožtu yra visai kitoks nei niūrus lydytas vėlyvos popietės varis. Man atrodo, kad dabar kokia ketvirta po pietų, kai pastebiu, kaip sudreba netvirta Gamono trobelės konstrukcija, o tai ženklas, kad jis ima judėti. Galiausiai durys lėtai prasiveria ir taip stovi kokias penkias minutes, kol pasirodo žmogaus siluetas.

Žinau tik tiek, kad giliai įkvepiu, – lažinuos, kad taip kvėpteli ir visi kiti: laiptais oriai leidžiasi žmogysta juoda vakarine suknia ir ilgų juodų azijietiškų plaukų peruku.

Žmogų turėtų kaustyti kažkokie vakarietiški prietarai, kad jis pamanytų, jog šitas naujas padaras yra paprasčiausiai talentingas transvestitas. Nemanau, kad kuris nors iš mūsų tuo patikėtume, nebent tas anglas teisininkas Smitas. Tai Damrong – visais judesiais, visais gestais, iki menkiausio niuanso. Man pašiurpsta rankų oda ir surakina kaklą; sustingstu kaip įkastas tame nepakeliamame karštyje.

Išsigandęs ir pakerėtas laukiu, kol iš tų lūpų, kurias ji smarkiai pasidažė violetiniu lūpdažiu, pasigirs pirmieji žodžiai.

Ji pereina per kiemą elegantiškai, nuostabiai tiesia nugara, geidulingai, tačiau visai neperdėtai, linguojančiais klubais.

– Jau laikas, – šūkteli ji tuo savo švelniu, prikaustančiu balsu.

Priblokšti ir nepaprastai sužavėti khmerai atsistoja ir išridena milžiniškus bambuko rutulius.

– Atveskite kalinius, – paliepia Damrong; tai tikrai *jos* balsas. Ji kalba khmeriškai, bet net neabejoju, ką reiškia jos žodžiai.

– Ne! – nevalingai šūkteliu ir atsistoju.

Ji susidomėjusi atsisuka, provokuoja mane pažvelgti jai į akis. To padaryti aš negaliu. Kad ir kaip stengčiausi, negaliu prisiversti pažiūrėti į tas akis.

– Sveikas, Sončajau, – sako ji, vaidindama, kad kalba gundomai. – Ar jau valgei? – Be žado papurtau galvą. – Pažiūrėk į mane,

meiluti. Pažiūrėk man į akis. – Aš vėl papurtau galvą tarsi kaimo idiotas. – Negi nesidžiaugi mane pamatęs, brangusis?

– Ei, ei, ei, – suveblenu. – Ką padarei Gamonui?

Ji nusišypso.

– Tau taip būdinga užduoti patį sudėtingiausią klausimą. Nejau myli jį labiau už mane? Manau, kad taip. Ką gi, Sončajau, jis medituoja trobelėje. Kodėl gi tau nenuėjus su juo pasilabinti?

Jei prieš tai buvau išsigandęs, tai dabar mane kausto begalinis siaubas. Manau, kad šiuo momentu manęs niekas nepriverstų nueiti į Gamono trobelę – nebent tik vienas dalykas.

– Eik į trobą, Sončajau, – paliepia ji, – arba pažiūrėk man į akis.

Ji žengia žingsnį artyn, pakreipusi į šoną galvą, tarsi norėdama priversti mane įdėmiai į ją pažiūrėti. Nusisuku ir susivokiu traukiantis trobelės link.

Lėtai užlipu išklibusiais laiptais, visai neblogai numanydamas, ko ten tikėtis. Ir, aišku, įėjęs pamatau jį, apsirengusį drabužius, sėdintį pusiau lotoso poza. Aišku, tai Damrong lavonas, jau pradėjęs pūti, pripildęs trobą formalino smarvės, stiklinėmis atmerktomis akimis. Kažkaip keistai viskas susideda į savo vietas. Remiantis raganavimo logika, juk reikėtų jos lavono; bet nejau ji išties įkalino tame lavone savo brolio sielą? Tai nežmoniška, net ir jai. Bet tas lavonas bent jau nekruta. Pasinaudoju proga ir panaršau troboje savo telefono, kurį atėmė khmerai. Paspaudžiu automatinio rinkimo mygtuką, Kimberlė atsiliepia:

– Kur tu esi?

– Net nenutuokiu.

– Drama?

– Dar ir kokia.

– Neišjunk ryšio, kiek tik gali. Pažiūrėsiu, ar galiu tave sujungti su Virdžinija.

Padedu telefoną, vis dar sujungtą su Kimberle, ant grindų, tikiuosi, baterija atlaikys.

Dabar išgirstu, kaip kieme atsidaro metalinės durys. Išėjęs į balkoną pamatau, kad khmerai, surišę Smitui ir Tanakanui rankas už nugaros, išveda juos iš kamerų. Smitas, kad ir koks būtų išsigandęs, su visu savo *farangišku* polinkiu į logiką sugeba išlaikyti protinę pusiausvyrą. Kita vertus, Tanakanas dreba tarsi vaikas ir, atrodo, prisišlapino į sarongą.

– Sveiki, meilučiai, – sako Damrong. – Ar nustebote mane pamatę?

Ji elegantiškai prie jų prieina ir paglosto Smitui skruostą.

– Supistas iškrypėlis, – sako Smitas.

Damrong atsako tuo savo linksmu cinišku juoku, kurį taip gerai prisimenu.

– Tomai, Tomai, tu niekad nesuprasdavai esmės. Todėl ir patekai į šitą košę. Jei tik būtum gimęs azijiečiu, būtum viską supratęs daug geriau. – Jis nusisuka nuo jos ir spjauna. Galima tik žavėtis, kaip greitai jis atgavo drąsą. Bet bijau, kad neilgam. – Jei esi toks tikras, kad aš tik persirengęs beprotis iškrypėlis, kodėl gi tau nepažvelgus man į akis, Tomai? Būk geras, padaryk tai, juk tiek nedaug prašau.

Matau, kad jis irgi neprisiverčia susidurti su jos žvilgsniu. Tai visiškai prieštarauja sveikam protui, lygiai kaip ir žvėrių liepsnos baimė. Ji ištiesia ranką ir suima jį už smakro.

– Būk geras, Tomai, dar kartą pavadink mane „supistu iškrypėliu“.

Kažkas nutiko jo tapatybei. Tokiu metu jis norėtų demonstruoti tikrą britišką dvasią, bet negali. Ji naikina jo stuburą, tą sudėtingą, prieštaringą, iliuzinę, bet gyvybiškai svarbią savojo aš idėją, be kurios mes esame tik bejėgiai kūdikiai. Ji linkteli khmerams, kurie išsilydė į jos vergus. Vienas iš jų palaiko Smito galvą, o kitas laiko akių vokus, kad neužsimerktų. Nevalingai žaviuosi, kai ji žengia

artyn jo dar vieną žingsnį ir pažvelgia jam tiesiai į tinklainę. Pagalvoju: *ne, ne, nedaryk šito. Negali tempti nekaltos sielos susitikti su anapusybe, kai ji nepasiruošusi. Sunaikinsi daugiau nei jo kūną.*

Tai jį paveikia tarsi elektra, lyg būtų perlietas botagu. Staiga jis virsta minkštu skuduru, šešėliu, netenka bet kokio savarankiškumo. Kai prapliumpa ašaromis, nusisuku. Jis kažką veblena, girdisi tarsi „mama", bet sunku spręsti. Ji jį išprievartavo.

Ji nusisuka nuo jo su panieka ir žengia link Tanakano, tas pradeda greitai šnekėti tajiškai. Įtempiu ausis, kad išgirsčiau, ką jis sako, bet suprasti sunku, kol nesusivokiu, kad jis vardija savo turtus, visus – vilas, rūmus, salas, auksą, vertybinius popierius, akcijas – siūlo jai, maldauja, kad sutiktų juos priimti, ir kartu skausmingai suvokia, kad neturi nieko, ko galėtų prireikti mirusiesiems. Jis kreipiasi į ją kreipiniais, kuriais paprastai kreipiamasi į karališkąją šeimą ir Budą. Čia nėra jokio baltaodiško pasipriešinimo, naują tikrovę jis priima nemaištaudamas.

– Aš pastatysiu tau šventyklą, – sako jis. – Bus garbinami ir tavo vardas, ir vaizdas. Aš juk milijardierius – tokius dalykus man padaryti labai paprasta.

Ji linksmai nusijuokia ir pasako kažką khmeriškai. Nesunku suprasti ką, nes sargybiniai ima vesti Smitą su Tanakanu prie bambuko rutulių.

Bandau sugalvoti kokį kad ir labiausiai nerealų ir nelogišką sprendimą, tokį, kokio Aristotelis nebūtų sugalvojęs ir per milijoną metų. Kad ir kaip man šlykštu, žinau, kad turėsiu eiti atgal į trobelę.

Lavonui nurengti teprireikia minutės. Greitai persirengiu šafrano spalvos drabužiais; o paskui, stengdamasis neapsivemti ir nežiūrėti į bjaurų Y formos pjūvį ant jos kūno, pakeliu ją (be vidaus organų ji daug lengvesnė) ir patraukiu prie durų, kartu pačiumpu Gamono kalašnikovą ir dujinį žiebtuvėlį, kuriuo jis uždeginėdavo žvakes.

Nepripratęs prie vienuoliškų rūbų ir, tiesą sakant, prie lavonų nešiojimo, suklumpu ant laiptų, bet niekas neatkreipia į mane dėmesio. Vyksta pirmykštė sadizmo orgija, visi pakerėti žiūri, kaip khmerai suriša Smitui ir Tanakanui kojas, jėga suriečia juos abu embriono pozomis ir dar kartą suriša tarsi paršus. Tanakanas smulkesnis, taigi jį lengviau įkišti į vieną iš rutulių. Kai jau įžengiu į kiemą, matau, kad jo veidas suspaustas tarsi kumštis. Manęs niekas nepastebi ir kai sodinu lavoną, išsiimu žiebtuvėlį ir padeginu ugnimi lavono kairįjį mažąjį pirštelį.

Damrong bjauriai nusikeikia ir apsisuka, purtydama kairiąją ranką, tarsi iš tiesų būtų netyčia nusideginusi. Negali patikėti pamačiusi mane, šventąjį kvailį, su brolio Titanakos drabužiais. Bet aš laikau pridėjęs šautuvą lavonui prie galvos.

Bet kokia abejonė, kad visa tai galima racionaliai paaiškinti ar kad „A negali būti ne A", dingsta pamačius, kaip ji oru atskrenda prie manęs (ji pasisuka šonu tarsi sraigtasparnis, pakilusi kokias dešimt pėdų nuo žemės, juodi plaukai plevėsuoja, šluotos nėra) įsiūčio perkreiptu veidu. Tokiomis aplinkybėmis pamanau, kad man nebelieka nieko kito, tik paleisti šūvius į lavoną. Ir, atrodo, tolumoje išgirstu sraigtasparnio garsą.

Tačiau khmerus išgąsdina ne artėjantis sraigtasparnis (kažkaip žinojau, kad FTB susiras juodą), o raganavimas. Sraigtasparniui sukant ratus virš kiemo, banditai pabėga į džiungles, drauge pasiėmę ir *mahutą* su drambliais. Visas susitaršęs, mat išties nesusitvarkau su šitais drabužiais, prieinu prie silueto juoda vakarine suknele, gulinčio veidu žemyn už kelių jardų. Atverčiu jį, jis dar kvėpuoja, bet kairiajame jo smilkinyje matyti baisi žaizda, ten, kur pašoviau lavoną. Tačiau jis atsimerkia ir, atrodo, atpažįsta mane. Suimu į rankas jo nuskustą galvą.

– Jos nebėra, jaučiu tai, ji dingo amžinai, – nusišypso jis. Paskui priduria: – Kad ir ką darytum, tik negelbėk man gyvybės.

– Aišku, kad ne, – atsakau. – Aišku, kad ne, broli Titanaka.

– Aš buvau tikras vienuolis, Sončajau. Jei nebūčiau buvęs, nebūčiau jautęs tokio didžiulio skausmo, ar ne?

– Mano drauge, tu gimei vienuoliu.

Išgirdęs tai, jis nusišypso.

– Aš buvau pakilęs į aukštybes, detektyve. Tikrai buvau. Žmonės nesupranta, kaip arti yra nirvana. Aš patyriau visišką meilę, tą kosminę atjautos galią, Budos protą, bet niekaip negalėjau to išlaikyti. Pernelyg daug ankstesnių gyvenimų iššvaistyta, visi jie praleisti su ja. Ji buvo man per stipri. Labai norėjau ją išgelbėti. Pamaniau – jei tapsiu vienuoliu, ir dar rimtu vienuoliu, ir pats pasikeisiu, jai teks pasekti mano pėdomis. Bet ji turėjo kitokių minčių. Ji visada viską darė kaip tinkama.

Manau, kad jis nori ir daugiau pasakyti, bet tuo momentu ima ir užgęsta.

Nusivelku prie bambuko rutulių. Tanakanas jaukiai tupi savajame, bet paklaikę iš siaubo khmerai numetė Smitą ant žemės. Tanakanas jau atgavęs drąsą ir ima iš savo pintos gimdos gilumų reikalauti, kad kaipmat jį ištraukčiau. Kurį laiką į jį pažiūriu, susiraukiu ir nueinu prie Smito.

– Man reikia telefono, – pasakau, bet jis nereaguoja.

Užlipu atgal į Gamono trobelę pasiimti savojo, bet jis išsikrovęs. Nieko baisaus, Kimberlė jau iššokusi iš sraigtasparnio bėga prie manęs, koviniu žingsniu, apsirengusi juodu kombinezonu, nešina dailiu, dviejų spalvų karabinu (pieniškos kavos ir tamsaus šokolado).

– Kas atsitiko? – klausia, staigiai sustojusi, nelabai žinodama, kur nukreipti ginklą.

– Damrong šmėkla įkalino brolį savo pačios lavone, kad galėtų pasinaudoti jo kūnu ir prižiūrėti va šitų dviejų skerdynes, – paaiškinu, rodydamas į Smitą ir Tanakaną. – Bet aš nušoviau tą lavoną į galvą, ir tuo visi tie planai baigėsi. Kiek žinau, techniškai

tai vadinasi „užjaučiamoji magija“. Žmonijai vėl bus leista ja pasinaudoti tik po kokio tūkstančio metų. Duok paskambinti iš savo telefono.

Ji paduoda man telefoną, ir aš surenku pažįstamą numerį.

– Jamahatosanai, – sakau, – turiu tau darbo.

Epilogas

Vos tik pasiekiau Bankoką, Vikornas atsiuntė porą žaliūkų manęs suimti. Kol galvoja, ką su manimi daryti, įmeta mane į kamerą. Visko jis nežino, tačiau žino pakankamai, kad suvoktų, jog kuriam laikui buvau nustojęs būti policininku ir būtent per tą laiką žlugo ar iš jo buvo atimta pati mieliausia pasaulyje Tanakano melžimo schema. Žinau, kad jis svarsto, ar mane užmušti, ar pažeminti iki kokios nors visiškai niekingos vergovės. Bet dėl to aš labai nesijaudinu. Šiaip ar taip, mano kišenėje koziris. O tuo tarpu mėgaujuosi vienatve – tą įkalinimas užtikrina. Man nebaisus net naktipuodžio išnešinėjimas, nors nuo kvapo ir vimdo; priimu tai kaip budistinio nuolankumo pratybas. Tačiau po dviejų parų man pasidaro nuobodu, taigi nusiunčiu pulkininkui raštelį: มีวีดีโอ: Turiu įrašą.

Jis niekada nesidrovi, kai jam tiesiai į rankas paduodamas viliojantis prizas, po valandos gaunu atsakymą: มีวีดีโออะไร: Kokį įrašą?

ยอมรับไม่มีเสื้อผ้าคุณธนาคารและคุณสมิท: Atvirus *khuno* Tanakano ir *khuno* Smito prisipažinimus.

Mano reabilitacija staigi kaip ir nuopuolis. Dabar sėdžiu priešais Vikorną jo kabinete.

– Nori cigaro?

– Juk žinote, kad tabako nerūkau.

– Tai gal gandžos? Vienas iš vaikinų susėmė pardavėją su eksportinės kokybės produktu. Imk.

Jis atidaro viršutinį stalčių ir numeta ant stalo uždarytą maišelį su tankiai suspausta žalia žole. Nesiruošiau imti, bet mano nusistatymą pakeičia tamsi jos spalva ir gausybė pumpurėlių. Tačiau vos tik ištiesiu ranką, jis čiumpa ir prispaudžia ją sunkia sena ranka išsukiotais pirštais.

– Kur tas įrašas?

– Gerai paslėptas.

– Ar ten jie tikrai viską prisipažįsta? Dėl sąmokslo nufilmuoti *snufo* filmą ir akcijų dalybų – dėl visko?

– Taip, nuogi, perlenkti per ožius, kompromituojančiose pozose. Labai elegantiškai nufilmuota. Jamis dėl to sukorė ilgą kelią.

– Jamis? Tu pasikvietei Jamį?

– Nejau buvo kas geresnis?

– Gerai, tai kiek nori?

– Trisdešimt procentų labdarai ir dar dvidešimt penkių milijonų investicijos į Jamio meninį filmą. Atrodo daug, bet juk gausite pusę Tanakano turto, tai koks jums skirtumas?

– Iš pradžių parodyk tą įrašą.

– Nejau atrodau toks idiotas?

– Gerai jau, gerai, jei jis toks geras, kaip sakai, aš sutinku.

– Parašykite tai raštu. Norėčiau, kad laikytumėtės garbės žodžio.

Jis susiraukia, išsitraukia rašiklį, parašo ir paduoda man tą sutartį. Išsitraukiu iš kišenės diską, nueinu prie jo DVD grotuvo ir įjungiu.

Buvo visai jauku žiūrėti tą asmeninį Jamio šedevrą, šitaip pradžiuginusį pulkininką, kad jis nesiliovė manęs sveikinęs. FTB

bestovint šalia su naujuoju šautuvu, Jamis dviem kamerom kažkaip sukūrė magišką liūdesio istoriją. Jis privertė Smitą su Tanakanu prisipažinti lėtai, neskubant, tarytum deklamuotų eiles tuščioje scenoje priešais dramblių sutryptą trobą. Rimtais, gerai sumoduliuotais balsais jie nupasakoja visas smulkmenas apie savo sutartį su Damrong ir prie jos privesusią liguistą aistrą. Jos išsamius užrašus mudu su Jamiu panaudojame tarsi kokį filmo scenarijų.

Kartais pagalvoju, kad viskas vėl stojo į normalias vėžes, bet, žinoma, taip nėra, nes tas viskas tose vėžėse niekada ir nebuvo. Tęstinumo iliuzija nutrūko, mano koncentracija sprogo. Vakar, beveik nesuvokdamas, ką darau, nusipirkau bronzinę dramblio dievo Ganešo statulėlę – bus man popieriams ant stalo prispausti. Nė minutės nesiliauju mąstęs apie Gamoną. Dažnai susigalvoju priežastį nueiti į vatą pamedituoti. Net ir tada matau jį visur. Kažkada jo pasakyta frazė nenustoja suktis man galvoje: *Kai nuplėši paskutinį šydą, tikrai žinai, kad meilė yra žmogiškosios sąmonės pamatas, kad iš tiesų daugiau nieko ir nėra. Iš proto mus išvaro nuolatinės jos išdavystės.*

Vertėtų paminėti dar vieną dalyką. Damrong atėjo pas mane prieš kelias naktis, ir man nepakako stiprybės jai pasipriešinti; bet tame sapne (jei taip jį pavadini, pasidaro ramiau) siluetas šafrano drabužiais su automatu ant peties ištiesė Budos taikos ranką ir ji dingo. Kai staigiai pašokau iš miegų, Čanija ramiai miegojo šalia.

Kas ne kas, o būtent Vikornas man nuolat primena, kad namuose manęs laukia mylinti nėščia žmona. Kas galėjo pagalvoti, kad jį gali jaudinti mano psichinė sveikata?

O kaipgi su FTB, kurios ūmią aistrą kiek aptemdė tolesni nutikimai? Mane, savo ruožtu, sugundė liguistas potraukis daryti gera ir nusivedžiau ją vakar vakare į „Don Žuaną“, nes žinojau, kad Lekas ten repetuoja būsimo *katojų* kabareto repeticijoje.

Įsivedžiau ją vogčiomis, pasisodinau drauge baro gale, o Lekas tuo tarpu su draugeliais juokėsi, šūkavo, darkėsi ir skaldė sąmojus apie tai, kaip Pi-Lekas netrukus guls po peiliu. Paėmiau Kimberlę už rankos, kad paguosčiau, bet ji greitai ją atitraukė. Maniau, kad supyko, nes rodau, kaip puikiai Lekas tinka savo *katojų* pasaulyje ir kaip net man tas pasaulis neįžengiamas, o ką jau kalbėti apie kokią *farangę*. Bet klydau.

Vėliau, jau begurkšnojant kokteilius Pat Ponge, ji pasakė:

– Tam tikra prasme buvo labai gražu iš tavo pusės, Sončajau, bet tai jau atgyveno. Praėjo visa savaitė, aš užaugau. Žinau, kad skirtingos kultūros sukuria labai skirtingus žmones. Amerikiečiams tai būna labai sunku suprasti, mat imperija, kurios vardo ji pati nemini, nenori, kad žinotume, jog žemėje esama alternatyvių kultūrų, – bet aš ne kvaila. Žinau, kad jis negali manęs mylėti. Po velnių, gal jis *tikrai* dvasia žmogiškame kūne. Be to, žinau, kad jei dar kartą paneigsiu meilę, virsiu dar vienu tranu, be darbo, neturinčiu jokio kito gyvenimo. Jungtinėse Valstijose egzistuoja tokie spąstai, ypač vienišoms, vyresnėms nei trisdešimt penkerių moterims. Kaip ir kaip keista, kad ir kokie mes būtume nesuderinami, man teks dalyvauti tame iki galo. Mudu susitarėme. Po operacijos jis tikrai nebegalės dirbti policijoje, o mintis, kad pardavinės savo kūną kokiame Ketvirtosios gatvės bare, man nepakeliama. Būsiu tokia kaip vienas tų beviltiškos meilės kankinamų baltųjų vyrų – kas mėnesį iš Valstijų siųsiu pinigų, kad jam nereikėtų užsiimti prostitucija, o jis mane retkarčiais aplankys, tik kad, aišku, tai jau bus ne jis, o ji. Man galiausiai nušvito, kad pinigai yra būtent tai, ką turiu ir ko jam reikia. Ir žinai ką, anądien jį prajuokinau – vadinasi, tarp svetimų rūšių tam tikra komunikacija įmanoma, ar ne? Manau, kad tapsime gerais draugais. Mano šalį vertėtų irgi deramai įvertinti – jis laukia nesulaukia, kol pamatys Holivudą

ir Didįjį Kanjoną. Jei nori būti naudingas, prižiūrėk jį ir siųsk man ataskaitas, – ji nusišypso.

Ką gi, tai ir viskas, *farange*, išskyrus vieną likusį galą: taip ir nesužinojau, kas man atsiuntė tą Damrong įrašą.

Linkėjimai iš dharmos, Sončajus Džitpličipas.

Pabaiga

John Burdett
Bankoko šmėklos

Vertėja
Ina Rosenaitė

Redaktorė
Dalia Kižlienė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Maketavo
Eglė Jurkūnaitė

Tiražas 1 800 egz.
Išleido UAB „Baltų lankų“ leidyba
Palangos g. 4, LT-01402 Vilnius
leidykla@baltoslankos.lt
www.baltoslankos.lt

Spausdino UAB „Spindulio spaustuvė“
Vakarinis aplinkkelis 24, LT–48184 Kaunas

Bankoke – mieste, kuriame klesti korupcija, prostitucija ir narkotikų prekyba, – patyręs pareigūnas Sončajus yra matęs beveik visko, tačiau asmeniškai jam anonimiškai atsiųstas filmas sukrečia: „Nedaug nusikaltimų verčia baimintis dėl žmonių padermės evoliucijos. Dabar tokį stebiu.“

Sončajus žiūri sadistišką *snufo* filmą, kuriame užfiksuota, kaip nužudoma mergina. Tai Damrong – Sončajaus motinos viešnamyje dirbusi prostitutė, kurią jis buvo beprotiškai įsimylėjęs.

Tirdamas žiaurų nusikaltimą detektyvas susiduria su įtakingu bankininku ir kliedinčiu vienuoliu, o galiausiai patenka į prabangų uždarą vyrų klubą, kurio klientai imasi visko, kad išlaikytų savo anonimiškumą ir įgyvendintų slapčiausias fantazijas...

Skaitytojams iš knygų *Bankoko 8* ir *Bankoko tatuiruotė* pažįstamas Karališkosios Tailando policijos detektyvas, uolus budistas Sončajus Džitpličipas pamažu išnarplioja dar vieną intriguojantį ir kraują stingdantį nusikaltimą.

ISBN 978-9955-23-671-9

www.baltoslankos.lt